

Universitetet i Stavanger

Norsk Hotellhøgskole

Master i Internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon

Forfatter: Marianne Haugland

Veileder: Reidar Mykletun

Oppgaven er gjennomført som et ledd i masterstudiet i Internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon ved Universitetet i Stavanger, Norsk hotellhøgskole- Institutt for økonomi og ledelsesfag, og er godkjent som sådan. Godkjennelsen innebærer ikke at Universitetet inntår for de metoder som er anvendt, de resultater som er fremkommet eller de konklusjoner som er fremkommet i arbeidet.

Standard forside

Universitetet
i Stavanger

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET,
NORSK HOTELLHØGSKOLE - INSTITUTT FOR ØKONOMI OG LEDELSE
MASTEROPPGAVE

STUDIEPROGRAM: *Master i
Internasjonal hotell- og
reiselivsadm.*

OPPGAVEN ER SKREVET INNEN FØLGENDE
SPESIALISERING/FAGOMRÅDE:

Events

ER OPPGAVEN KONFIDENSIELL?
(NB! Bruk rødt skjema ved konfidensiell oppgave)

TITTEL: ① *i hvilken grad lykkes festivalledelsen/arrangørene
i å framstå slik de ønsker for lokalbefolkninga?*

② *Synes innbyggerne i Flekkefjord/Kunesdal at det
positive med festivalene oppveier for det negative?*

ENGELSK TITTEL:

① *To what extent do the managers/organizers (of the festivals)
manage to appear in a desirable manner for the local population?*

② *Does the local population in Flekkefjord and Kunesdal
feel that the positive aspects of the festivals outweighs
the negative?*

FORFATTER(E)

VEILEDER:

Studentnummer:

Navn:

200704

Marianne Haugland

Reidar

Myklebun

OPPGAVEN ER MOTTATT I FIRE - 4 - INNBUNDNE EKSEMPLARER

Stavanger,/..... 200...

Underskrift administrasjon:.....

”Festivalene betyr utrolig mye for vår kommune.
Det skapes liv og røre i byen.
Betyr mye for næringslivet.
Småbyfestivalen og Laksefestivalen er jo noe for både liten og stor.
Uten forkleinelse for disse så står Fjellparkfestivalen i en særklasse.
Norges eldste rockefestival styrt av ungdommen selv med suksess år
etter år. Dette er vi stolte over.
Kjempeflott.”

Reidar Gausdal, Ordfører Flekkefjord Kommune

”Kvinesdal er utvandrerbygda på Sørlandet fremfor noen, derfor er det flott at det en hel uke kan arrangeres en festival spekket med kulturelle innslag, samtidig som det settes fokus på utvandring. Dette er en årlig begivenhet i Kvinesdal, både for fastboende og for tilreisende. Det unike med Utvandrerfestivalen er at hele vår langstrakte kommune blir tatt i bruk. En stor takk til alle som står bak arrangementet og som er med og bidrar til å sette kulturbygda Kvinesdal på kartet”.

Odd Omland, Ordfører Kvinesdal Kommune

Kilde: Utvandrerfestivalhefte, 2008.

Sammendrag

Nøkkelord: *Utvandrerfestivalen, Norway Rock Festival, Laksefestivalen, Fjellparkfestivalen, Smaaby 2008, festivalledelse, lokalsamfunn, betydning for lokalsamfunnet, SIP, social impact perception scale, visjon, underholdning, samhold, læring, kriminalitet.*

På verdensbasis er festivaler veldig populære attraksjoner. Festivalene skiller seg fra andre attraksjoner da de er midlertidige og mer fleksible i forhold til infrastruktur. De kan ha en positiv innvirkning på reiselivet og markedsføringa av stedet. Disse tematiserte arrangementene kan ha stor betydning for lokalbefolkningen da de skaper liv og en felles arena for å møte andre mennesker. Noe av det som er typisk for festivaler på mindre steder er at de er avhengige av entusiasmen og dugnadsånden til de lokale. Festivalene kan påvirke mange ulike områder i samfunnet, slik som trivsel, identitet, næringsliv og miljø.

Det har hittil i litteraturen vært mer fokus på de økonomiske konsekvensene av festivalene enn de samfunnsmessige. I denne undersøkelsen rettes oppmerksomheten mot festivalenes betydning for lokalsamfunnet. Det blir sett nærmere på hvordan lokalbefolkningen opplever festivalene, og om de syntes de positive effektene overgår de negative. Med andre ord; gir festivalene samfunnet noe positivt tilbake? Det blir også sett på hva som er målene til festivalledelsen/arrangørene, og om de lykkes i å oppleves slik de ønsker av de lokale.

Studiet ble utført som en casestudie av de fem festivalene i Kvinesdal og Flekkefjord; Utvandrerfestivalen, Norway Rock Festival, Fjellparkfestivalen, Laksefestivalen, Smaaby 2008. Festivalledelsene og 44 innbyggere i disse to kommunene ble intervjuet. Det var også dialog med lensmennene. Ulike media som avisartikler, blogg og forum ble brukt for å lære mer om holdningene til festivalene. Intervjuene med festivallederne, lensmennene og studiet av media gav kvalitativt materiale. Telefonintervjuet er derimot en blanding av kvalitativ og kvantitativ metode da det var mulig å summere antall respondenter som var enige/uenige i ulike påstander basert på SIP-skalaen til Small og Edwards (2003).

Resultatet peker på at det er en god spredning i alder, kjønn og yrke blant intervjuobjektene. Det er allikevel en svakhet med studiet - mange som ikke hadde vært på festivalene eller kjente til dem, valgte å ikke la seg intervjuet på telefon.

Festivalledelsen har satt seg mål som de alle klarer å oppnå. Graden av oppnåelse er usikker. Festivalene har ulike mål, enten det er å tilby en viss type musikk, eller et arrangement som er interessant for mange ulike mennesker, både lokale og tilreisende. De lokale er veldig støttende til festivalene, og de er enige i måloppnåelsen. De ser de positive innvirkningene festivalene kan ha på hjemstedet. Det er snakk om stolthet, markedsføring, økonomisk gevinst, stedsidentitet, lærdom fra å arrangere, skape nettverk og samhold. Det viser seg å være noen negative konsekvenser av å ha festivalene, men de er relativt små og til å leve med, syntes de lokale. Dette bekreftes av de to lensmennene. Men den ene musikkfestivalen, som tiltrekker seg et stort antall mennesker midt i fellesferien, skaper en viss belastning for politiet.

Forord

Det var det! Studenttilværelsen er offisielt over.

En stor takk til alle som har bidradd og gjort det mulig for meg å skrive denne oppgaven.

Takk Camilla for dine innspill! Og takk til Lille-Pus og Store-Pus for å ha senka blodtrykket mitt i de mest hektiske periodene.

Mest av alt må den uerstattelige veilederen – Reidar Mykletun – takkes! Tusen takk for at du har vært så sjenerøs med tid og veiledning!

Marianne Haugland

Sitat fra ordførerne i Flekkefjord og Kvinesdal
Sammendrag
Forord

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon	12
Kart over landsdel	12
Beskrivelse av Kvinesdal og Flekkefjord kommune	13
Flekkefjord	13
Kvinesdal.....	14
Beskrivelse av festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal	15
Forskningsspørsmål.....	15
2. Teori	16
Introduksjon	16
Event/Arrangement	16
Klassifikasjon av arrangement	17
'Event turisme'	17
Festival	18
Festivalperspektivet.....	18
Arrangører og deres målsetting	20
Organisasjon og ledelse.....	21
Sikkerhet og beredskap	22
Sponsorer og andre partnere.....	23
Natur og miljø	24
Frivillige	24
Samfunn	25
Stedstilhørighet og image.....	27
Sosiale problemer:.....	28
Økonomi.....	29

Publikum	31
Suksessfaktorer og motivasjon	31
Entreprenørskap.....	34
Media.....	34
Blogging	35
3. METODE	36
Introduksjon	36
Valg av metode.....	36
Kvalitative metode	37
Data innsamling.....	38
Case studie.....	38
Primær data	38
Sekundær	39
Utvalget	40
Festivalledelsen	40
Utvikling av spørreskjemaet til festivallederne.....	40
Gjennomføring av spørreskjemaundersøkelse og intervju med festivallederne.....	41
Analyse.....	41
Lokalbefolkninga.....	41
Utvikling av intervjueskjemaet	42
Gjennomføring av intervjuene.....	45
Analyseverktøy	47
Evaluering av studiene	47
Objektivitet.....	47
Reliabilitet	48
Validitet.....	48
Generalisering	49

Etiske hensyn.....	50
4. RESULTAT	50
Introduksjon	50
Utvandrerfestivalen	50
Introduksjon.....	50
Festivalens formål og visjon.....	50
Bakgrunn for festivalen	51
Festivalinnhold og lokalisering	51
Organisasjon og ledelse.....	53
Økonomi, sponsorer og arbeidskraft	54
Medieuttalelser og blogg	54
Norway Rock Festival	54
Introduksjon.....	54
Festivalens formål og visjon.....	55
Historikken for festivalen.....	55
Festivalinnhold	58
Lokalisering.....	58
Organisasjon og ledelse.....	59
Økonomi, sponsorer og arbeidskraft	59
Medieomtale og Blogg	60
Fjellparkfestivalen	62
Introduksjon.....	62
Festivalens formål og visjon.....	62
Historikk.....	62
Festivalinnhold	63
Lokalisering.....	65
Organisasjon og ledelse.....	65

Økonomi, sponsorer og arbeidskraft	66
Medieuttalelser blogg og forum	67
Laksefestivalen	68
Introduksjon.....	68
Festivalens formål og visjon.....	68
Historikk.....	68
Festivalinnhold	69
Lokalisering.....	69
Organisasjon og ledelse.....	70
Økonomi og sponsorer	70
Medieuttalelser	70
Smaaby 2009	71
Introduksjon.....	71
Festivalens formål og visjon.....	71
Bakgrunn for festivalen	71
Festivalinnhold	71
Lokalisering.....	72
Organisasjon og ledelse.....	73
Økonomi sponsorer og arbeidskraft	73
Medieomtale	74
Sitat fra ordførerne	74
Telefonintervju med lokalbefolkninga	74
Intervju med lensmann Jan Magne Olsen ved Kvinesdal Lensmannskontor.....	96
Intervju med lensmann Asbjørn Skåland ved Flekkefjord Lensmannskontor.....	97
5. DISKUSJON OG ANBEFALINGER	98
Telefonintervju med lokalbefolkninga	98
Deltakelse på festivalene	98

Samhold.....	101
Lokalt samhold.....	101
Sosialiseringsmuligheter	102
Samfunnsidentitet.....	104
Underholdningsverdi	106
Samfunnsvekst og utvikling.....	107
Begrensninger.....	120
Anbefalinger.....	123
6. KONKLUSJON OG FRAMTIDIG FORSKNING.....	125
Framtidig forskning.....	126

REFERANSER

FIGURLISTE

Figur 1. Festivalmodell (Av Forfatter).....	1
Figur 2. Rolleperspektivene og påvirkninga av arrangement av Getz (1997).....	1
Figur 3. Organisasjoner som produserer arrangement og deres hovedmål (Getz, 1997).....	1
Figur 4. Ledelsesprosessen (Goldblatt, 2008).....	1
Figur 5. Representasjon av hvordan elementene, prosessene og forholdene mellom regionalt og lokal særegenskap påvirker festivalene (Derrett, 2003).....	1
Figur 6. Økonomiske roller for arrangement (Getz, 1997, s. 53).....	1
Figur 7. Evaluering av sosiale påvirkninger (SIE). Av Katie Small (2007).	1
Figur 8. Kønnsinndeling.....	74
Figur 9. Alderspredning	75
Figur 10. Hva respondentene driver på med til daglig?	75
Figur 11. Har du vært på festivalene i Flekkefjord?	1
Figur 12. Har du vært på festivalene i Kvinesdal?.....	1
Figur 13. Festivalene skaper samhold?	77
Figur 14. Festivalene passer inn hos oss og gjør det gøy å komme fra Kvinesdal/ Flekkefjord?	78
Figur 15. Er du stolt av festivalene vi har og hva arrangørene får til?.....	78
Figur 16. Festivalene tar vare på historie og kulturminner?	79
Figur 17. Festivalene tar vare på historie og kulturminner?	80
Figur 18. Festivalene bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre	81
Figur 19. Føler du festivalene skaper problemer med trafikk og parkering?.....	85
Figur 20. Føler du festivalene skaper problemer med trafikk og parkering?.....	86
Figur 21. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?.....	88
Figur 22. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?.....	88
Figur 23. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?.....	89
Figur 24. Gjennomsnittsmåling.....	89
Figur 25. Er festivalene mer til skade enn til nytte og glede?.....	92
Figur 26. Føler du det blir mer eller ingen forskjell i kriminalitet på festivalene?	92
Figur 27. Føler du det blir mer eller ingen forskjell i kriminalitet på festivalene?	93
Figur 28. Kjenner du til festivalene i Flekkefjord, altså Smaaby, Laksefestivalen og Fjellparken, nok til at du kunne forklart dem til en venn?	94
Figur 29. Har du noen tid anbefalt venner og familie å besøke festivalene på hjemstedet?	94

BILDER

Bilde 1.	Kart over Sør-Norge	1
Bilde 2.	Kart over området fra Stavanger til Kristiansand.	1
Bilde 3.	Avduking av Utvandrer-monumentet i Liknes sentrum i 2002.	1
Bilde 4.	Utvandrerfestivalen i Liknes sentrum.....	1
Bilde 5.	Festivalområdet (stjerna) sett fra Utsikten.....	1
Bilde 6.	Logo NRF.....	1
Bilde 7.	NRFs sceneområde.	1
Bilde 8.	Festivalområde NRF.	1
Bilde 9.	Camping.....	1
Bilde 10.	Plakat fra 1982. Fra Jubileumsboka ”Faen eller Jippi”.	1
Bilde 11.	Konsert på FPF	1
Bilde 12.	Sceneområde FPF.	1
Bilde 13.	Alkoholservering FPF.....	1
Bilde 14.	Lokal musikanter på Laksefestivalen	1
Bilde 15.	Websiden av Laksefestivalen.	1
Bilde 16.	Barnekor på Smaaby.....	1
Bilde 17.	Smaaby plakat.....	1
Bilde 18.	Smaaby konsert.....	1
Bilde 19.	Gate i Flekkefjord.....	1

Vedlegg

1. Spørreskjema for festivalledelsen
2. Telefonintervju
3. Program for Utvandrerfestivalen 2008
4. Program for Norway Rockfestival 2008
5. Organisasjonskart
6. Program for Fjellparkfestivalen 2008
7. Program for Laksefestivalen 2008
8. Program for Smaabyfestivalen 2008
9. Norway Rockfestival- Kullosforgiftning

1. Introduksjon

Blant befolkninga i Norge er det veldig populært å gå på festival. I dette studiet ser man nærmere på fem festivaler som blir arrangert i Flekkefjord og Kvinesdal kommune. Ledelsen for de fem festivalene ble intervjuet. Hensikten var å lære om hvordan festivalene er organisert og hvilke formål de har. Det var telefonintervju med innbyggerne i Flekkefjord og Kvinesdal for å avdekke hvordan de opplever festivalene på sitt hjemsted. Oppveier det positive med festivalene for det negative, og syntes de at festivalledelsen lykkes i å framstå slik de ønsker? Det ble også foretatt et intervju med lensmennene i kommunene, og ulike media som aviser, blogger og forum ble undersøkt for å finne holdningene til festivalene.

Hovedoppgaven er delt inn i seks kapitler. Første kapittel er en introduksjon hvor festivalene og kommunene i Flekkefjord og Kvinesdal blir presentert. Kapittel to inneholder litteraturredelen hvor relevant informasjon blir presentert. Forskningsspørsmålene for dette studiet blir beskrevet. Tredje kapittel er metodedel. De forskjellige metodene for analyse blir introdusert og valget av kvalitativ metode blir forklart og rettfærdiggjort. Fjerde kapittel inneholder resultatet fra intervjuene med festivalledelsen, de lokale innbyggerne, lensmennene og media, blogg og forum funn. Resultatet er delt inn i tre deler. Det er festivalledelsen inkludert media/blogg/forum, etterfulgt av telefonintervjuet med de lokale, for så intervjuene med lensmennene. Kapittel fem inneholder en diskusjon med bakgrunn i resultat - og litteraturkapittelet. Begrensninger og anbefalinger blir gitt. Siste kapittel inneholder konklusjonen i forhold til problemstillinga og det blir gitt forslag til framtidig forskning.

Hensikten med studien er å avdekke de lokales holdninger til festivalene og om festivalene lykkes i å gjøre noe positivt for bygda og byen. Forskinga kan være nyttig for festivalledelsen som stadig ønsker forbedring. Kommunene kan få et inntrykk av om festivalene blir sett på som verdifulle for lokalbefolkninga slik at det rettfærdiggjør økonomisk støtte. Generelt sett gir oppgaven et inntrykk av betydningen festivalene har for samholdet i lokalsamfunnet, og gir et bilde av stedsidentiteten og stoltheten som oppleves.

Denne hovedoppgaven er et ledd i masterstudiet i Internasjonal hotell- og reiselivsadministrasjon ved Universitetet i Stavanger, Norsk hotellhøgskole- Institutt for økonomi og ledelsesfag. Masteroppgaven utgjør 30 studiepoeng.

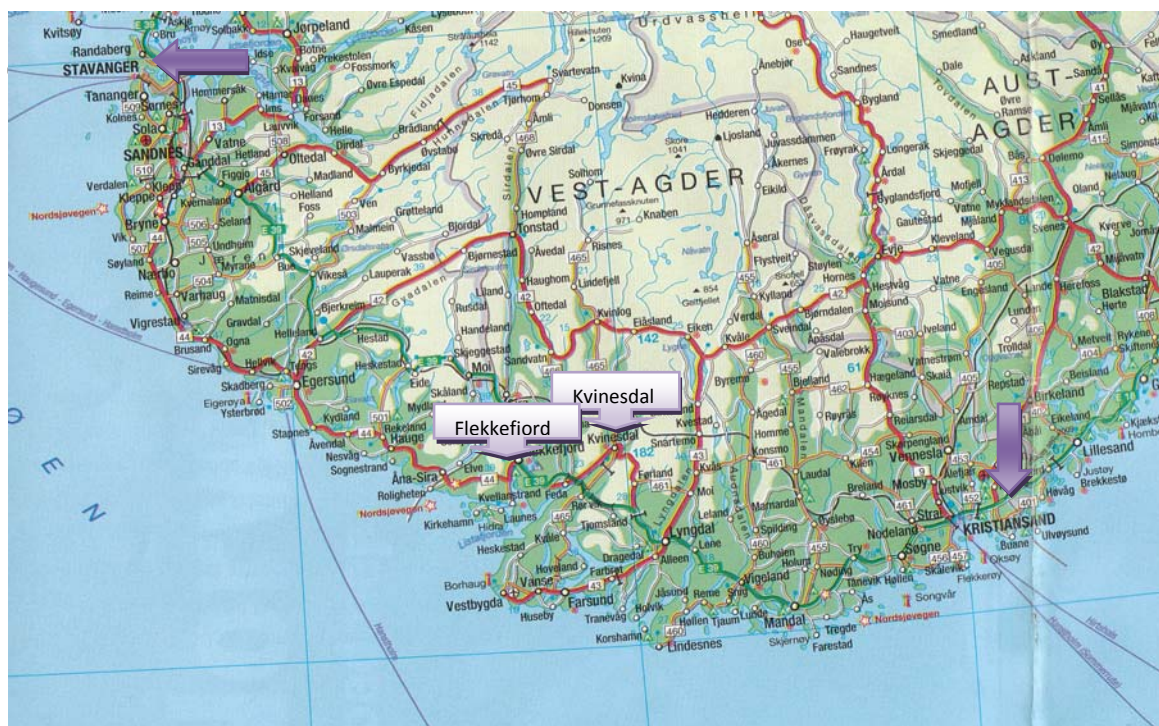
Kart over landsdel

Som kartet viser ligger Flekkefjord og Kvinesdal kommuner ved Sørlandskysten noenlunde midt mellom Stavanger og Kristiansand. E39 går gjennom begge kommunene. I Flekkefjord er det om lag en kilometer til sentrum fra E39, og i Kvinesdal 10 kilometer (Gulesider, 3.4.09).

Bilde 1. Kart over Sør-Norge

Beskrivelse av Kvinesdal og Flekkefjord kommune

Bilde 2. Kart over området fra Stavanger til Kristiansand.

Flekkefjord

Midt mellom Stavanger og Kristiansand ligger Flekkefjord, som er Sørlandets vestligste by. Bykommunen dekker 539 km² og ligger hvor Sørlandet møter Vestlandet. Flekkefjord strekker seg fra kyst til hei og tilbyr alt fra den klassiske sørlandsidyllen, med båtliv, hvite trehus og blomstrende hager, til variert natur med flere fine turløyper. Klimatisk har byen en av de høyeste gjennomsnittstemperaturene i landet. Innerst i Lafjorden ligger byens sentrum lunt plassert og deles av elven som fører fjorden videre innover mer enn 5 km. Nær 9000 mennesker bor i Flekkefjord (Flekkefjord kommune, 2009).

Flekkefjord opplevde en viktig oppblomstring på grunn av rikt sildefiske tidlig på 1800-tallet, og fikk i 1842 bystatus. Garverivirksomhet var lenge den viktigste industrien i byen, i tillegg til produksjon av filt- og ullvarer, trevarer og tønneproduksjon. Ut over på 1900-tallet ble skipsindustri og mekaniske virksomheter stadig viktigere for byen (Flekkefjord kommune (c), 2009). De største verftene har vært Flekkefjord slipp og maskinfabrikk AS og Simek AS, (Simek, 2009). Disse to verftene må kunne regnes til de tradisjonelle hjørnesteinsbedriftene, sammen med Andersens Mekaniske Verksted AS som leverer produksjonsutstyr for tunnel- og gruvedrift, samt utstyr for olje- og gassproduksjon offshore (AMV, 2009) og Parat Halvorsen AS, som er Norges største leverandør av damp- og varmeanlegg, og produserer systemer til industrien, skip og offshore-næringen (Parat, 2009).

I nyere tid har flere innovative firmaer vokst fram i Flekkefjord, og byen har i dag en bred og framtidsrettet industri. Som et eksempel kan Aeron AS nevnes, som leverer ventilasjonssystemer til skipsindustri over hele verden (Aeron, 2009).

I tillegg har byen en stor bygg- og anleggsbransje, som sysselsetter mange.

”Byen satser på trivsel i hverdagen. I dette ligger blant annet godt oppvekstmiljø og et godt service- og tjenestetilbud til innbyggere og besøkende.” Mange småbutikker ligger konsentrert og innen kort avstand til parkeringshuset. De siste årene har det blitt flere små spisesteder som er med å skape den lune stemning man forbinder med Sørlandet (Flekkefjord kommune, 2009).

I 2008 var det 5474 turister (16 uker) *innom* turistkontoret i Flekkefjord opplyste Lisa Velund (Personlig dialog, 5.3.09) som da var Reiselivssjef for Turistkontoret for Flekkefjord og Kvinesdal.

De største attraksjonene i tilfeldig rekkefølge i Flekkefjord kommune er ifølge Turistkontoret:

- Dresinsykling på den gamle jernbanen eller vannski på kabelbanen Rixen
- Hollenderbyen med sine gamle hvite trehus og vakre blomsterkasser
- Den freda hengebroa Bakke bro fra 1840 som er en av landets vakreste
- Ulike galleri og musèer
- De massive jettegrytene i Brufjell og gården Li som tilhører Turistforeninga.
- Den idylliske øya Hydra kan by på museum, krigsminner og ulike vannaktiviteter.
- Flekkefjord ligger på Nordsjøvegen som strekker seg fra Kristiansand til Haugesund.

Kvinesdal

Kvinesdal kommune grenser til Flekkefjord i vest og strekker seg omlag 90 km fra hav til fjell. Kommunen er prega av to langsgående dalfører (Austerdalen og Vesterdalen) som har hvert sitt vassdrag (Litleåna og Kvina). I sør møtes elvene i kommunens sentrum, Liknes, før de renner videre ut i den smale Fedafjorden (Kvinesdal kommune, 2009).

Ifølge statistisk sentralbyrå var det i den om lag 1000 km² store kommunen nærmere 5700 innbyggere i oktober 2008 (Statistisk Sentralbyrå, 2009). Kommunens slagord er ”*vakker-vennlig- vågal*”. Vakker omtaler naturen, vennlig og hjelpsom er kvindølen og vågale kvindøler finns det mange av. Mest kjent er kanskje verdensevangelisten Aril Edvardsen (Kvinesdal kommune, 2009). Mange vil vel også kanskje si at det er ganske vågalt å arrangere en festival som Norway Rock Festival i Kvinesdal?

Kvinesdal er en langstrakt kommune som strekker seg fra kystbygda Feda i sør til den gamle gruvebyen Knaben i nord, hvor det fram til 1973 (Knaben, 2009) ble utvunnet molybden. Gruvedriften startet for øvrig opp igjen høsten 2007 (Knaben (b), 2009), om enn i mye mindre skala. Kvinesdal har tradisjonelt vært en jordbrukskommune, og det finnes også flere mindre vannkraftverk.

I 2004 flytta Flekkefjord Slipp & Maskinfabrikk produksjonen over til Kvinesdal og i juni 2008 overtok Palmer Johnson Norway AS virksomheten. Det nye selskapet har ca. 100 fast ansatte og 160 innleide arbeidere (Jacobsen, 2008). Peder Halvorsen Industrier AS lå tidligere på Sira i Flekkefjord kommune, men har nå flyttet til Kvinesdal kommune. Bedriften har tradisjonelt produsert kjeler, men er i dag en totalleverandør av nisjeløsninger og systemer innen trykk, damp og varme til både onshore- og offshorenæringen (Parat, 2009). Den største bedriften i Kvinesdal er det tidligere Tinfos Jernverk AS, nå overtatt av det franske

industrikonsernet Eramet, som er verdens største produsent av manganlegeringer (Eramet, 2009). Avdelingen i Kvinesdal har rundt 220 ansatte (Pete Skjekkeland, personlig dialog, 16.3.09).

Kvinesdal har et sommeråpent turistkontor (7 uker) som tok imot 421 gjester i 2008 (Lisa Velund, personlig dialog, 5.3.09). Kvinesdal kan by på en av Norges vakreste golfbaner, et nytt stort hotell med kunstsenter, gruvesamfunnet Knaben som ligger på høyfjellet, og kystsamfunnet Feda med gamle sjøbuer, båtstøer, bøkkerbuer og staselige hus som ligger tett i tett like ved Fedafjorden. Kvinesdal har også en god lakseelv og mye naturterreng (Kvinesdal kommune, 2009). Mest kjent er kanskje Kvinesdal for sommerstevnene i Sarons Dal med evangelisten Arild Edvardsen i spissen (Troens Bevis Verdens Evangelisering, 2009).

Beskrivelse av festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal

Det er totalt fem festivaler i kommunene Flekkefjord og Kvinesdal som figur 1. til venstre viser. Alle festivalene blir arrangert i juni og juli. Den første ble til allerede i 1982 og de to siste kom i 2006.

I Kvinesdal har Utvandrerfestivalen blitt arrangert i månedsskiftet juni/juli siden 1989. Festivalen varer ni dager og blir arrangert på ulike steder i Kvinesdal kommune (Sørlandets Utvandrersenter, 2009). Norway Rock Festival ble stifta i 2006 men den gang under navnet Kvinesdal Rock Festival. Festivalen varer fra torsdag til søndag og blir holdt på Øyesletta i Kvinesdal andre helg i juli hvert år (Norway Rock Festival, 2009). Festivalene representerer veldig ulike brukergrupper og det eneste de har til felles er at de blir holdt i Kvinesdal.

I Flekkefjord er det tre festivaler. Ikke så ulik rockefestivalen i Kvinesdal har Flekkefjord sin egen rockefestival som ble starta allerede i 1982 og dermed er landets lengstlevende. Den arrangeres en kilometer fra sentrum i midten av juli hvert år (Fjellparkfestivalen, 2009). Mot slutten av juli arrangeres Laksefestivalen. Den ble danna i 1991 og er en matfestival.

Den trekker folk til gatene i Flekkefjord og varer fra fredag til søndag (Laksefestivalen, 2009). Dette er ikke så ulikt Smaaby 200X (som for øvrig ikke har "festival" i navnet, men som bare kaller seg for "Smaaby + årstall") som har som mål å skape liv i gatene og feire småbyens unike kvaliteter. Smaabyfestivalen ble til i 2006 og er den siste festivalen som ble oppretta. Den holdes i starten av juni og varer en uke. I år legges den samtidig med fotballarrangementet Agder Cup (Smaaby 2009, 2009).

Forskningsspørsmål

Det er fem forskjellige festivaler i Flekkefjord og Kvinesdal. Den første ble starta i 1982 og de to siste i 2006. Festivalene har mål som ledelsen ønsker å oppnå. To av festivalene er i sjangeren musikk, mens de andre tre festivalene har et variert innhold og er interessante for mange ulike mennesker, både lokale og tilreisende.

Figur 1. Festivalmodell (Av forfatter)

I denne hovedoppgaven er det to problemstillinger som forfatteren ønsker å avklare. Den første ser på festivalledelsen:

”I hvilken grad lykkes festivalledelsen/arrangørene i å framstå slik de ønsker for lokalbefolkninga?”

Deretter var ønsket å avdekke hvordan innbyggerne i Flekkefjord og Kvinesdal opplever festivalene på sitt hjemsted:

”Syntes innbyggerne i Flekkefjord og Kvinesdal at det positive med festivalene oppveier for det negative?”

Det blir altså sett på om de lokale syntes at festivalledelsen lykkes i å framstå slik de ønsker i forhold til deres egen målsetting. Utenom å kun se på målsettinga til festivalene, blir det ved hjelp av SIP-skalaen til Small og Edwards (2003) oppdaga andre holdninger og meninger. Disse kom fram i telefonintervjuene med de lokale innbyggerne. Denne informasjonen var viktig for å få et mer helhetlig inntrykk av hvordan de lokale oppfatter festivalene.

2. Teori

Introduksjon

Denne delen forklarer de teoretiske rammene for å kunne gjøre en analyse av de ulike festivalene. Hovedteorien og modellen tilhører Getz (1997). Den kalles ”Rolleperspektivene og påvirkninga av arrangementer”. Dette kapittelet starter med generell teori om arrangementer og festivaler, for så å gå grundigere inn i de ulike delene som Getz modell består av. Gjennom hele kapittelet snakkes det mye om festivalmålgruppen som tilreisende/turister. Målgruppen i denne hovedoppgaven er i første omgang lokalsamfunnet. I ulik grad er festivalene flinke til å trekke tilreisende, og disse festivalene blir da et interessefelt for reiselivet i regionen.

Event/Arrangement

På norsk finnes det ikke et godt ord for å oversette det engelske ordet ”event”. I denne oppgaven vil i stedet ”arrangement” bli brukt som en erstatning. På engelsk defineres en ”event” av Getz (2008, s.18) som:

”an occurrence at a given place and time; a special set of circumstances; a noteworthy occurrence.”

Et arrangement er en midlertidig hendelse som kan være planlagt eller skje spontant. De har en bestemt varighet. Det er vanlig at planlagte arrangement har fastsatt et sted og dato som blir offentliggjort (Getz, 2008, s.18) På den måten vet publikum når arrangementet er slutt og dette er noe av det som gjør dem attraktive. Når det er vel overstått kan det aldri oppleves igjen til tross for at mange arrangeres i en årrekke. Grunnen er at det er en unik stemning på arrangementet som kan være vanskelig eller umulig å gjenskape. Lengden, settingen, ledelsen (program, ansatte og design) og publikum er med på å gjøre arrangementet unikt (Getz, 1997, s.4).

Arrangementer har livssykluser som kan gi utfordringer for ledelsen. En livssyklus er ikke totalt forutsigbar. Stadiene i en livssyklus er ikke alltid klare. Alle arrangementer blir skapt, deretter vokser de og modnes, for videre å dø eller fornyes. Det kan virke som at arrangementer som overlever kriser har lært av det og tilpassa seg, og fornyelsen har forhindra nedgang i besøkstall (Getz, 2008, s.111).

Klassifikasjon av arrangement

Det er ikke lett å fullstendig klassifisere arrangement da det er et stort mangfold på verdensbasis. Det er vanlig å kategorisere de ut ifra hvilke aktiviteter eller tema de er basert. Her følger en liste over de mest vanlige med noen eksempler i parentes; kulturell feiring (festival, karneval, religion og arv), sport (amatør eller profesjonell), kunst og underholdning (konserter og utstillinger), handel (markeder, møter og konferanser, trade shows), utdanning og forskning, politisk/statlig (VIP besøk), hobby og fritid og private arrangement (gjenforeningsfest) (Getz, 1997, s.7). Arrangement kan også bli gruppert ifølge størrelsen ”minor”, (bryllupsfest), ”major” (Mardi Gras), og ”hallmark/mega” (OL) (Goldblatt, 2008). Noen arrangementer oppnår status som ”ikoner”. De kan i stor grad holdes hvor som helst der hvor det er infrastruktur, og bli en suksess (Getz, 2008, s.21).

'Event turisme'

'Special event tourism' er en av de raskest voksende områdene innenfor reiselivssektoren (Reid & Arcodia, 2002; Her fra Hede & Jago, 2005) og inkluderer reiseliv, fritid, og forretningsliv. Dens tiltrekningskraft kommer fra den korte varigheten, dens individuelle unikhhet som skiller den fra permanente institusjoner og attraksjoner. Stemninga som kan oppleves på mange festivaler kan heves over vanlige opplevelser i hverdagen (Getz, 1997, s.1).

I boka av Getz (1997, s.16) sies det at 'event-turisme' har to ulike hensikter:

1. Ved hjelp av systematisk planlegging, utvikling og markedsføring av arrangementer skapes en turistattraksjon. Arrangement er en katalysator for utvikling og infrastruktur, imagebygging, og gjør attraksjonene og destinasjonene mer levende. Reiselivsstrategiene burde også inkludere håndtering av positive og negative hendelser.
2. Skape et markedssegment som består av mennesker som reiser for å besøke arrangement, eller som kan motiveres til å besøke arrangement når de er hjemmefra.

I dag er det større konkurranse mellom destinasjoner og regioner om å tiltrekke seg turister. Et satsingsområde er derfor å tiltrekke seg markeder med spesielle interesser for på den måten å møte sine mål som omhandler økonomi, samfunn og miljø.

I løpet av de to siste tiårene har det skjedd store forandringer i feltet. Man kan se en bevegelse der arrangementarrangørene i større grad går fra å være amatører til profesjonelle for å konkurrere i det tøffe markedet. Publikum har gått fra å bare være unge mennesker til å tiltrekke den eldre generasjon, teknologien har blitt bedre integrert, markedet har gått fra lokalt til internasjonalt. Evaluering av arrangement har blitt langt viktigere og mer omfattende. Det er nå klart at kunnskap og utdanning er av stor betydning for å hevde seg i feltet (Goldblatt, 2008, s.4).

Festival

I århundrer har festivaler eksistert i alle kulturer rundt omkring i verden (Falassi, 1987; Her fra Quinn, 2006). På 50 år har det samlede antall festivaler i Europa økt fra ca. 400 til 30,000 (Fjell, 2005). En festival er den vanligste varianten av kulturell feiring. En enkel og presis definisjon på en festival blir presentert av Getz (2008, s.31) der festivaler beskrives som ”*en offentlig og tematisert feiring*” (forfatterens oversettelse). I denne oppgaven blir festivaler definert som å ha en varighet på to dager. Av den grunn er ikke Skalldyrtreffet på Hidra, Øynadagen på Andabeløy, Tollingfestivalen i Gyland, X-mas Rockfestival (i regi av Flekkefjord Rockeklubb), alle i Flekkefjord kommune, tatt med i oppgaven. Sarons Dal stevne i Kvinesdal er heller ikke tatt med da de definerer seg som *stevne*.

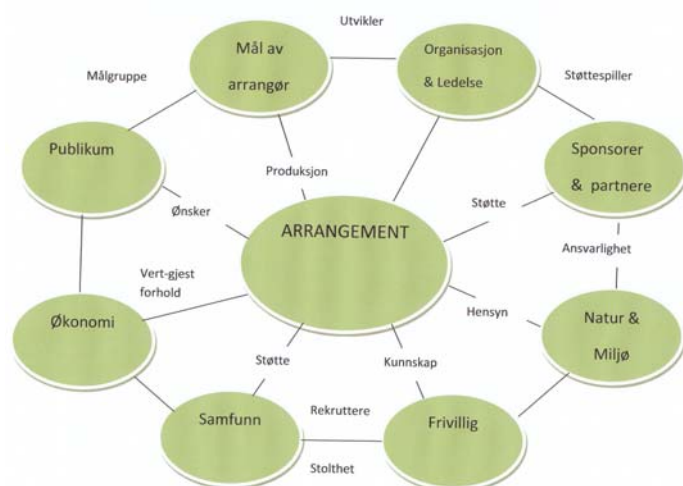
Festivalen skal være av eller for allmennheten. Temaet stammer vanligvis fra én av tre kilder. Destinasjonen kan i stor grad påvirke tema. Deretter påvirker populærkulturen som bøker, filmer og tv, temaet. Og til slutt vil historiske eller dagens begivenheter være en kilde til tema. Når et tema blir valgt er det viktig at temaet lett og effektivt kan kommuniseres gjennom dekor, underholdning, mat og drikke så vel som invitasjoner og program (Goldblatt, 2008, s.99-100). Temaet er gjerne gjenkjennelig på navnet som for eksempel er ”Rock festival”.

Festivaler er av de vanligste formene for kulturell feiring og noen har blitt lokale tradisjoner med mange års fartstid. De fleste festivaler har derimot blitt til i senere tid. Festivaler kan være med på å opplyse publikum om den lokale kulturen, samfunnet og identiteten til de bosatte (Getz, 2008, s.31).

Festivaler har blitt langt mer betydningsfulle for store og små byer som ønsker seg en ekstra inntekt da festivalen kan legges i lav- eller høysesongen (Goldblatt, 2008, s.11). Fordelene med å legge festivalene i lavsesongen er at destinasjonen kan framstå som en helårig destinasjon. I tillegg vil det være ledig kapasitet på hotellene. Populære artister kan være lettere å få tak i. Det vil antageligvis være lettere å organisere festivaler med tanke på ledelsen som kan møtes jevnlig og er hjemme fordi festivalen da ikke arrangeres midt i sommerferien. Ikke minst kan det kan være lettere å få pengestøtte fra det offentlige da arrangementet kan være med på å utvide turistsesongen. Noen av ulemperne kan derimot være at det er vanskeligere å skaffe frivillige da de jobber eller går på skole. Været er i tillegg gjerne kaldere og mindre forutsigbart (Getz, 1997, s.54). Det kan også være vanskeligere å få utenbys gjester til å komme fordi de ikke har ferie.

Festivalperspektivet

I den grad arrangement klarer å imøtekomme mange ulike mål vil det være mer sannsynlig at de får støtte fra lokalsamfunnet, mottar pengestøtte og sponsoravtaler, og oppnår å være bærekraftige. Man må ta hensyn til de ulike interessegruppene i alle arrangement fra de største til de minste (Getz, 1997, s.41). I figur 2 illustreres ulike elementer som i noen grad faller sammen med rollene til de ulike interessegruppene. Modellen er i utgangspunktet laga av Donald Getz og viser rolleperspektivene og påvirkninga av arrangement. Da Getz ikke har en naturlig plassering til det som omhandler ”frivillige” og ”organisasjon og ledelse” har forfatteren valgt å utvide modellen til å omfatte også disse to viktige elementene. De er nødvendige i denne oppgaven i forhold til det sosiale aspektet som vil bli undersøkt for å prøve å finne svar på problemstillinga.

Figur 2 Rolleperspektivene og påvirkninga av arrangement (Getz, 1997).

Arrangørene for festivalen har mål de ønsker å oppnå. De ønsker å gi publikum en god opplevelse og ofte er det et ønske å skape en økonomisk fortjeneste. Samtidig må målet til festivalarrangørene stemme overens med den eventuelle veldedighetssaken. Andre tenkelige mål kan være å skape utvikling i samfunnet.

Målene blir *utvikla* av ledelsen.

Organisasjon og ledelse refererer til hvordan organisasjonen blir strukturert og hvordan ledelsen går fram med tanke på utviklinga av et arrangement. Sikkerhetsberedskap og verdisikring faller også i denne kategorien.

Organisasjonen får *støtte* fra sponsorene.

Målene til sponsorer og andre interessenter overlapper med arrangørens mål men inkluderer også markedsføring og salg fra sponsorenes side.

Stakeholders eller interessegrupper er mennesker eller organisasjoner som har investert i arrangement. Det trenger ikke være snakk om økonomiske midler men at menneskene har en følelsesmessig, politisk eller personlig interesse i arrangement. Det kan være alt fra kommunen, en salgsbod, lokalavisen eller mannen i gata (Goldblatt, 2008, s.14).

Arrangør burde skaffe seg sponsorer som tar *ansvar* med tanke på natur og miljø.

Natur og miljø inkluderer 'grønne' festivaler, å tenke bærekraftig og konservere naturen rundt oss. Med å vise miljøhensyn kan man bevare godt image og forholdet til lokalsamfunnet, da de ikke vil føle seg utnytta.

Frivillige er viktige for arrangement. De frivillige skaffer seg kunnskap om arrangementet og utvikler gjerne stolthet. De får økt arbeidskompetanse og gjerne større interesse for arrangement som festivaler. Frivillige blir i hovedsak *rekruttert* fra lokalsamfunnet. De føler gjerne *stolthet* over stedet som har et flott arrangement.

Samfunnet kan føle at arrangementet er meningsfullt og har sin innvirkning sosialt og kulturelt. De vil støtte arrangementet i den grad det tilfører noe som oppleves positivt.

Samfunnet får økonomisk utbytte av arrangementet, noe som gjør at det er en tett kobling til økonomi.

Økonomi refererer til utvikling som resultat av økt turisme og markedsføringa av stedet. Det blir også et vert-gjest forhold som må ivaretas som resultat av at det er tilreisende.

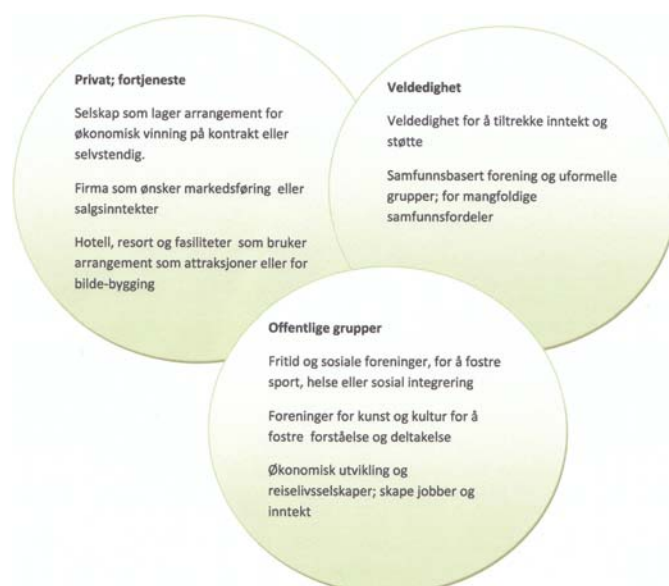
Fordeler for besøkende/gjester er at arrangementet er et fritidstilbud, som kan gi dem kunnskap og er en ytelse. Hvis dette blir innfridd skapes det etterspørsel. De besøkende er *målgruppa* for arrangørene.

Figur 2 ovenfor er viktig da man klarere ser hvem som er involvert og hvem som blir påvirket av en festival.

Deler av denne modellen vil bli brukt som en modell for analysen av de fem festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal. Fokuset vil være på de sosiale aspekter som "publikum", "frivillig" og "samfunn" i kontrast til "mål for arrangør" og "organisasjon og ledelse". "Natur og miljø", "sponsor og partnere" samt "økonomi" blir nevnt i mindre grad.

Arrangører og deres målsetting

Det store antall festivaler er et vestlig fenomen som følger vestlige økonomiske konjunkturer. Norge er i en særposisjon da nordmenn har mer penger mellom hendene, og har opparbeidet seg et større behov for deltakelse i opplevelsesmarkedet (Fjell, 2005). Ifølge Getz (1997, s.41) blir arrangement arrangert av ulike grunner. De fleste festivaler blir arrangert i kommunal regi. Andre blir arrangert av organisasjoner i samfunnet, hvilket også kan være veldedige organisasjoner. Et økende antall blir organisert av kommersielle bedrifter, og av ulike virksomheter som står bak økonomisk utvikling og reiseliv, samt resort og fasilitetsledere. Figur 3 viser en klassifisering av de tre kategoriene med de grunnleggende mål arrangørene har for disse områdene.

Figur 3 Organisasjoner som produserer arrangement og deres hovedmål (Getz, 1997).

Privat/ fortjeneste; Arrangementet blir gjennomført for å få et økonomisk utbytte. Profesjonelle arrangører produserer eller administrerer arrangement alene eller på kontrakt. Av den grunn er det viktig at kundene er fornøyde. Det er nødvendig med kontroll av utgiftene og inntektene samtidig som man tenker på markedsføring og gjerne merkevarebygging.

Veldedighet/frivillig sektor ; Hvor de som organiserer festivalen har et mål om å støtte ulike saker som veldedighet, politiske partier eller samfunnsprosjekter. Hensikten er å samle inn penger, øke kunnskapen og oppslutninga til saken. Ledelsen må være varsom når det er snakk om politiske saker da det gjerne kan oppstå reaksjoner fra motstandere.

Offentlige gruppe; De fleste arrangement i denne gruppen gir lokalsamfunnet en verdifull opplevelse. Temaet for arrangementene kan være fritid, kultur eller lignende. De kan også ha til hensikt å nå økonomiske, sosiale eller økologiske mål som er med på å skape utvikling i samfunnet. De fleste arrangement i denne kategorien er gratis eller billige å ta del i. Det er viktig at innvirkninga av festivalene på lokalsamfunnet tas på alvor og at innbyggernes ønsker blir hørt og ivaretatt (Getz, 1997, s.41-43).

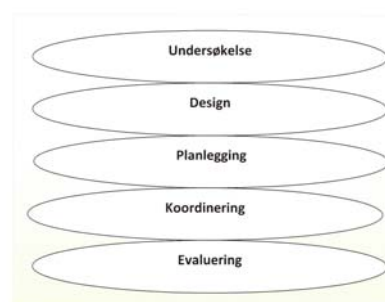
Av de fem festivalene som blir undersøkt i denne oppgaven, faller ingen i kategorien ”privat /fortjeneste”. Laksefestivalen, som blir arrangert av Flekkefjord Turnforening, og Fjellparkfestivalen, som i hovedsak blir arrangert av medlemmer i Flekkefjord Rockeklubb, tilhører den ”frivillige sektor”. Overskuddet fra Fjellparkfestivalen og Laksefestivalen går tilbake til klubbene. Smaaby blir arrangert av kommunen som sitter som koordinator. De tilhører det ”offentlige”. Utvandrerfestivalen, som er et samarbeid mellom flere foreninger og lag, og Norway Rock, som er en stiftelse, passer altså ikke inn i denne modellen.

Strukturen på arrangementorganisasjonen er avhengig av omgivelsene og omstendighetene som arrangørene støter på. Tendensen er at strukturen forandrer seg over tid og blir mer komplisert og byråkratisk (Getz, 1997, s.132).

Organisasjon og ledelse.

Figur 4 viser prosessen i ledelsen av et arrangement. Under følger en beskrivelse gitt av Goldblatt (2008) av stegene som ledelsen ideelt går gjennom når de planlegger et arrangement, i dette tilfelle en festival.

1. Undersøkelse av ønskene, behovene og forventningene til potensielle gjester. Lar festivalen seg gjøre rent økonomisk? Når og hvor skal den holdes? Er der nok infrastruktur? Hvorfor skal denne festivalen arrangeres?
2. Design skal reflektere resultatet i undersøkelsen av hvem man ønsker å trekke til festivalen og hvordan man ønsker å framstå. Designet skal også si noe om festivalen; er den formell eller rølpete? For jazzinteresserte eller ekstremsportutøvere?

Figur 4. Ledelsesprosessen (Goldblatt, 2008)

3. Planlegging tar tid, men går fortere om de to foregående punktene er skikkelig utført. Mye skal planlegges: Infrastruktur, hvem som skal opptre, når og hvor lenge, hvem som skal levere mat, hvem som skal stå for sikkerhet og hva gjør man om noe uforutsett skjer? En festivalleder må tenke 'timing', 'space' og 'tempo', og disse vil gjøre utslag på hvor vellykket festivalen blir. Har man ikke nok tid, kan det gå ut over planlegginga. 'Timing' sikter til at alt skal skje til rett tid. 'Space' referer til området som skal brukes. Trenges det mye ekstra tilrettelegging og infrastruktur? 'Tempo' sikter til tempoet under festivalen og planlegginga. Det må være en framdrift hele veien.
4. Koordinering under festivalen. Da må festivallederen ta hundrevis av gode avgjørelser på kort tid. Lederen skal helst vite mest mulig om saken, tenke for og imot i forhold til hvem som kan bli påvirket, tenke økonomisk og moralsk, for så å ta en avgjørelse de kan stå for i ettertid. Alt dette må gjøres i løpet av kort tid.
5. Evaluering av festivalen like i etterkant mens opplevelsen fortsatt er fersk i minne. Mange bruker spørreskjema. Det kan også være en god ide å snakke med publikum under festivalen slik at eventuelle feil eller mangler kan rettes opp. For eksempel kan det være dumt å bli fortalt at minibanken på festivalområdet var tom for penger etter at ølteltet er stengt for kvelden. Ved hjelp av god evaluering kan neste års festival bli enda mer vellykket. Én metode er å lære av sine feil og dokumentere alle påvirkninger som skjer i løpet av og etter festivalen. Da får man klarhet i hva som har skjedd og hjelp til å planlegge framtiden. Disse studiene kombinerer tilbakeblikk (post-evaluering og konklusjon), opplevelse (lekse lært), og en forståelse av påvirkningsområdene. Retrospektiv evaluering av festivaler kan være viktige for å avdekke positive eller negative innvirkninger på samfunnet. Slik informasjon vil fremme bedre forståelse for saker som er viktige for lokalsamfunnet og som arrangørene kan ta hensyn ved en senere anledning når de lager strategier for året etter (Small, Edwards & Sheridan, 2005).

Punkt én og fem er viktige steg og samtidig billige økonomisk sett. De burde derfor prioriteres høyt. Det er vanskelig og dyrt å forandre planene etterhvert.

Sikkerhet og beredskap

Med forfatterens oversettelse definerer Getz (2008, s.291) "risk management" "*som en prosess der man har forventninger, hvor man forebygger eller minimaliserer potensielle kostnader, tap eller problemer for et arrangement, organisasjon, partner eller publikum*". Videre diskuteres det hva en risiko innebærer. Tap av penger, rykte, konkurs for festival og ledelse, eller personlig sikkerhet og helse? Det er mange trusler og farer som arrangørene må ta høyde for. Protester, trafikk, ustyrige fans, store publikumsmengder, alkohol, terrorisme og kriminalitet gjør det nødvendig med sikkerhet og beredskap. Andre potensielle farer er dårlig vær og økonomiske nedgangstider som kan påvirke antall besøkende og salg dramatisk. Et annet faremoment er å tiltrekke 'feil' eller uforenelige folkegrupper (Getz, 2008, s.291).

Risiko kan også oppstå som resultat av handlingene til organisasjonen eller ledelsen. Risikoen kan økes med å ansette ulærte ansatte eller frivillige. Mangel på skikkelige systemer for ledelse og kontroll er viktig. En annen risiko er mangel på profesjonalitet. Ledelsen burde også tenke på hvor de legger arrangementet i forhold til miljø og naturkrefter. Velger man feil dato, kan det føre til konflikt og konkurranse. Feil pris eller feil program kan påvirke image

og salg negativt. Det er vanskelig å kvalitetssikre arrangement som har mange frivillige og mange leverandører, og det er en utfordring å bevare de ansatte og frivillige år etter år. Ofte må nye systemer lages hvert år, noe som er ressurskrevende (Getz, 2008, s.292).

Kort oppsummert kan man si at det er en risiko for økonomiske tap, publikumskader, skadelig markedsføring som bryter ned imaget og reduserer etterspørsel, og søksmål for å ha forsømt sikkerhet. Et dårlig forhold til samfunnet og politikere kan også oppstå om ledelsen ikke har klart å kartlagt risikomomentene (Getz, 2008, s.292). I dag finnes det mange bøker på området som kan hjelpe ledelsen og gi dem et bedre innblikk i hvordan store menneskemengder tenker og opererer.

Sponsorer og andre partnere

Sponsorer er selskaper eller personer som betaler penger, tilbyr tjenester, eller annen hjelp til et arrangement og dens arrangører i bytte mot spesielle fordeler. Virksomheter som gir pengestøtte eller subsidierer arrangement kan også bli sett på som sponsorer med mindre de ikke stiller noen krav til organisasjonen. Sponsorenes mål kan være noen av eller alle de samme målene som ledelsen har. En langvarig sponsoravtale er ønskelig for begge parter da tanken er at sammen kan de nå mål de ikke klarer hver for seg (Getz, 1997, s.44).

Veldig mange arrangement er delvis eller fullstendig i offentlig besittelse hvilket betyr samfunnsmålene og innvirkningene på lokalsamfunnet må prioriteres av arrangørene (Getz, 1997, s.43).

Det finnes altså politiske motiver for å ha et arrangement, og politikk kan ofte influere lederskapet hos arrangørene og markedsføringen. Når det offentlige investerer penger i et arrangement, er ansvar en viktig komponent. Det blir et spørsmål om hvor mye penger som skal brukes, og hvilke garantier det er for at arrangementet vil lykkes med og nå sitt mål (Getz, 1997, s.45).

Det har vært en stor økning i antall festivaler som er sponsa av lokalt styre. Det er tre potensielle forklaringer på dette fenomen. Først og fremst gir festivaler og reiseliv et betraktelig økonomisk bidrag til samfunnet (Formica, 1998; Harris, Jago, Allen & Huyskens, 2001; Her fra Boo & Busser, 2006). Getz (1991; Her fra Boo & Busser, 2006) antyda at festivaler har en evne til å forme samfunnsbildet og at forbedring av dette bildet er en av de positive fordelene ved å arrangere en festival. Den tredje grunnen er at festivaler kan fungere som en strategi for å forlenge livssyklusen til en destinasjon.

Festivaler skaffer også tilskyndelse for foretak til å bli involverte i samfunnet fordi de kan fremme bedriften (Gursoy, Kim & Uysal, 2004). For å vise sitt samfunnsengasjement velger derfor mange bedrifter å stå som sponsorer for ulike arrangement. Sponsing er med på å skape 'goodwill' i samfunnet (Getz, 1991; Ritchie, 1994; Her fra Boo & Busser, 2006).

Natur og miljø

Selv små festivaler burde strebe etter å være miljøvennlige fordi det kan forbedre imaget til festivalen og gi dem et forsprang i konkurransen med andre festivaler. Chernushenko (1995; Her fra Getz 1997, s.50) foreslår handlinger som kan gjøres for å nå festivalens mål om å være 'grønn':

- Utføre undersøkelser for å finne ut om miljøhensyn er i fokus. Eksempelvis det som omhandler søppel, unødvendig reising og energibruk, og unødvendig bruk av materialer som ikke kan resirkuleres.
- Spare energi og minimalisere ressursbruk, samt holde øye med miljøet rundt.
- Ikke ta imot sponsoravtaler fra selskaper som har dårlig rykte vedrørende miljø.
- Be de frivillige om hjelp for å oppnå målet om å være en 'grønn festival'.
- Opplæring av alle ansatte og frivillige så at de føler eierskap til miljøprogrammet.
- Være flinkere til å dele og kanskje bruke samme område og lokaler.
- Unngå bråkete, forurensende, søppelgenererende seremonier og underholdning.

Pearce, Morrison og Rutledge (1998; Her fra Fredline, Jago & Deery, 2003) mener det er en voksende aksept for konseptet om sosialt ansvar. Ifølge Getz (2008, s.316) burde arrangørene tenke på hele arrangementopplevelsen og legge til rette slik at miljøet skånes av alle de tilreisende. Det kan bety å tilrettelegge slik at publikum kan bruke offentlig transport og på den måten spare miljøet og forhindre trafikkorker.

Frivillige

Lite forskning som omhandler frivillige har blitt gjort. Det viser seg at små og usofistikerte festivaler går gjennom sykluser av suksess og nedgang, eller mislykkes totalt, delvis på grunn av problemer med frivillige. Det kan være vanskelig å få nok frivillige i utgangspunktet, samt at mange går lei. Det hender at nøkkelpersoner forlater organisasjonen (Getz, 1997, s.202).

Ryan og Bates (1995; Her fra Getz, 1997, s.202) studerte motivasjonen til frivillige på Rose and Garden Festival på New Zealand. For at personer skulle bruke fritiden til frivillig arbeid, ble det avdekket fire typer motivasjon: avslapping, sosial omgang, intellektuell utfordring, og det å få vist sin dyktighet. Det viste seg at festivaler var en måte å skape sterke samfunnsbånd og stolthet over det de har utrettet. Ifølge Elstad (1997; Her fra Getz 2008, s.195) kan andre motiver være å skape nettverk og få økt yrkeskompetanse.

For et stort flertall av festivaler er frivillige en nødvendighet for å eksistere. Effektiv rekruttering, opplæring, koordinering og ikke minst belønning av de frivillige er en vital del av jobben til ledelsen (Goldblatt, 2008, s.127). Alle frivillige må ha opplæring. Den trenger ikke være tidskrevende, men omfattende. Det kan være en god ide å lage en håndbok for frivillige som oppsummerer festivalregler og prosedyrer. Det kan også være lurt med en

orientering. Ikke minst må noen ta ansvaret for de frivillige, og nærmest være en lærer eller mentor for dem. Da er det viktig at gruppelederen eller den ansvarlige er flink med mennesker (Goldblatt, 2008, s.130). I en studie av Elstad (2003; Getz, 2008) var hovedgrunnene til at de frivillige slutta altfor store arbeidsmengder, mangel på takknemlighet, og dårlig organisering og ledelse.

Samfunn

”Ifølge Statistisk Sentralbyrås Kulturbruks-undersøkelse går nesten 3 av 10 nordmenn på festival. Halvparten av befolkninga mener et kulturtilbud i umiddelbar nærhet er en viktig trivselsfaktor (Fjell, 2005)”. Gerrard (2000; Her fra Jaeger & Mykletun, 200X) argumenterer at for lokale innbyggere er festivaler et tegn på utviklingspotensial og levedyktighet til tross for befolkningsnedgang og dårlig rekruttering til industrien.

I forskning på festivaler blir det hovedsakelig fokusert på økonomiske innvirkninger av festivaler, og det blir satt som et mål på hvor suksessrike de er. Det er lite empirisk forskning på sosiale og kulturelle påvirkninger, da de er vanskelige å måle, men like så fullt veldig viktige (Ritchie & Lyons, 1990; Soutar & McLeod, 1993; Mihalik, 2000; Fredline & Faulkner, 2000; Fredline & Faulkner, 2002; Her fra Small, Edwards, D. & Sheridan, 2005).

Mange festivaler tiltrekker seg publikum fra andre landsdeler og kommuner. Dette kan være et bevisst valg og/eller et resultat av å tilby en attraktiv festival. Ifølge Hall (1994; Her fra Mangion & McNabb, 2006) er det mange direkte og indirekte fordeler med turisme. Turisme kan skape økonomisk aktivitet i en region som ikke har mye ressurser. Carmichael (2002; De Bres & Davis, 2001) mener at arrangement har mange fordeler som ikke reiselivet generelt har. En fordel er å kunne bruke infrastrukturen som allerede er på plass. Dette sparer penger for lokalsamfunnet (Faulkner & Shaw, 1992; Her fra De Bres & Davis, 2001) og kan skape en vennlig konkurranse mellom regionene (Hunn, 2000; Her fra De Bres & Davis, 2001). I tillegg kan reiselivet øke inntektene til næringslivet, inntekter for lokale innbyggere og legge til rette for flere jobber i vertsregionen (Cohen, 1994; Gnoth & Anwar, 2000; Her fra De Bres & Davis, 2001).

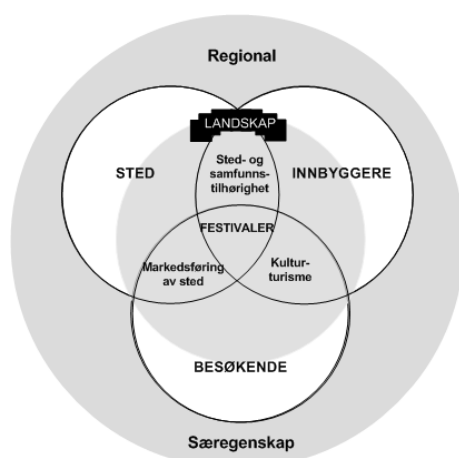
Ritchie (1984; Her fra Getz,1997) mente at mange positive utfall kan komme fra arrangement slik som:

- lokal stolthet og begeistring
- lokale tradisjoner og verdier blir forsterka
- større deltakelse i sport, kunst eller andre aktiviteter i nær forbindelse med temaet på arrangementet
- tilvenning av nye sosiale mønstre eller kulturelle varianter gjennom eksponering gjennom arrangement

Andre langtidsfordeler som Getz nevner, er at flere stiller som frivillige, økt aktivitet i ulike samfunnsgrupper, tverrkulturell samhandling, og samarbeid. Slike fordeler blir referert til som delvis rettfærdiggjøring fra arrangørens side for å gjennomføre et arrangement. Undersøkelser kan sjelden bevise at disse fordelene faktisk finnes. I tillegg er ikke alle

kostnader alltid dokumentert, slik som subtile forandringer. Eksempelvis en økt etterspørsel etter sosiale, kulturelle eller fritidstjenester (Getz, 1997, s.45).

Gianna Moscardo (2007) beskriver den potensielle rollen festivaler har i utviklinga av regioner og fokuserer spesielt på påvirkningene ut over de økonomiske. Der nevner Evans et al. (2005; Her fra Moscardo, 2007) at det er mange som kan oppnå læring av å være med å arrangere en festival. Det vil si arrangørene, de som opptrer, frivillige og andre som hjelper til. På denne måten kan disse personene øke sine ferdigheter samtidig som dette er med på å øke kompetansen i samfunnet. Med det menes utvikling av kunnskap og mekanismer som støtter innovasjon, forandring og problemløsning. Dette kan være med på å forbedre samfunnet. Ifølge Cox (1995; Her fra Moscardo, 2007) kan aktive innbyggere, likhet og rettferdighet, samt sosial kapital støtte og opprettholde velstående, levedyktige og attraktive samfunn. Derrett (2003; Her fra Moscardo, 2007) hevder at festivaler kan føre til at økt positivitet i et samfunn, noe som kan skape eller forsterke en følelse av tilhørighet og identitet blant innbyggerne. Dette skaper gode muligheter for å bygge relasjoner og nettverk som igjen bidrar til å øke sosial kapital i lokalsamfunnet.

Figur 5. Representasjon av hvordan elementene, prosessene og forholdene mellom regionalt og lokal særegenskap påvirker festivalene (Derrett, 2003).

Figur 5 viser relasjonene mellom de ulike elementene som påvirker festivalene. Festivalene blir til gjennom et samsvar mellom tre elementer: destinasjonen eller stedet hvor festivalene holdes, menneskene som bor på stedet eller i regionen, og de besøkende som tiltrekkes av festivalen. Alle disse er understøtta av det fysiske landskapet. Når festivalene er kjente utenfor hjemstedet resulterer det i markedsføring. Festivalene kan bidra med å skape sted- og samfunnsstilhørighet blant innbyggerne som enten går på festivalene eller hjelper til å arrangere dem. *Kultur-turisme* forklares av Wood (1992; Her fra Derrett, 2003) som at turistene tar del i en fremmed eller annerledes kultur, og opplever forbindelsen som finnes mellom de lokale og stedet de lever i. Denne forbindelse som fins mellom mennesker og steder kan turistene oppleve. Disse opplevelsene oppfattes gjerne mer ekte. Når det er sagt kan identiteten og verdiene i hvert samfunn forandres over tid i samsvar med press fra interne og eksterne faktorer som politikk, teknologi og økonomi (Derrett, 2003).

Festivaler og andre arrangement har en viktig rolle i lokalsamfunnet fordi de bidrar med aktiviteter som lokale og besøkende kan benytte seg av. Arrangementene kan forsterke bildet av lokalsamfunnet (Getz, 1993; Her fra Gursoy, et al., 2004). Festivaler forsterker sosial og kulturell identitet ved å bygge sterke bånd til samfunnet (Gursoy et al., 2004).

Arrangement er også unike attraksjoner da de bruker eksisterende bygg. Suksessen til festivalene og andre arrangement er mer avhengig av entusiasmen til lokalsamfunnet og arrangørene enn på naturlige eller menneskelagde attraksjoner (Getz, 1993; Janiske, 1994; Turko & Kelsey, 1992; Her fra Gursoy et al., 2004).

Små arrangement krever lite kapital og gjør bruk av allerede eksisterende infrastruktur. De bruker frivillige og er kontrollert av lokalmiljøet. De har derimot potensial til å generere betraktelig utbytte på mindre investeringer (Getz, 1993; Her fra Gursoy et al., 2004).

Studier indikerer at turisme skaper stolthet og kulturell identitet, samhold, utveksling av ideer, samt økt kunnskap om kulturen i området (Besculides, Lee, & McCormic, 2002; Delamere & Hinch, 1994; Esman, 1984; Her fra Gursoy et al., 2004). Turisme skaper også muligheter for utveksling av kulturopplevelser, fornyelse av lokale tradisjoner, økning av livskvaliteten og forbedrer bildet av lokalsamfunnet (Besculides, Lee, & McCormic, 2002; Clements, Schultz, & Lime, 1993; Weikert & Kertstetter, 1996; Her fra Gursoy et al., 2004).

Rao (2001; Her fra Gursoy et al., 2004, s.173) mener at festivaler også skaper en nyttefunksjon i forhold til offentligheten. Festivalenes hovedmål er mer enn å underholde og skape inntekt. De tilbyr en arena for familier til å vise sitt kollektive ansvar. Ved å delta i en festival eller et annet arrangement viser familier sitt ansvar som aktive medlemmer av samfunnet. Man gis muligheten til å vise seg som gode samfunnsborgere! Ved å bruke penger på festivaler viser familier at de er involverte. Kanskje inviterer de andre familier til å ta del i hyggelige og gjensidige aktiviteter som skaper tillit og en følelse av forpliktelse. På denne måten utvikler familier sterke forbindelser med andre familier.

Ifølge Teodori og Luloff (1998; Her fra Derrett, 2003) er samfunnsengasjement, som å støtte festivalene, en viktig faktor for å anslå i hvilken grad en person er tilknytta stedet eller lokalsamfunnet. Å føle tilknytning til et sted er en kritisk del av et sunt samfunn mener Bush (2000; Her fra Derrett, 2003). Til tross for at det er vanskelig å definere, inkluderer det begeistring, stolthet, forhold og nettverk samt bildet man har av samfunnet.

I regionale samfunn blir de lokales verdier, interesser og aspirasjon påvirka av deres biofysiske miljø som kan føre til at lokale føler seg som en del av samfunnet. Dette påvirker hvordan samfunnet holder fest som igjen påvirker lokalsamfunnets velvære. Dette er med på å fortelle miljøet hvordan enkeltpersoner og grupper definerer sine verdier og tro. De lokale innbyggerne deler alt dette med de besøkende (Derrett, 2003).

Et fenomen som går igjen er at selv om det er flere som kommer på festivaler på større steder, er deltakelsen ofte større på små steder hvor en større andel av befolkninga deltar som arrangør og publikum (Aldskogius, 1993; Her fra De Bres & Davis, 2001).

Stedstilhørighet og image

Ifølge forskning er det bevis på at arrangement som festivaler kan ha både positive og negative påvirkninger med tanke på å skape en tilhørighet. Vesentlige farer er kommersialisering og tilfeller der underholdningskategorien ikke samsvarer med kulturen. Det kan være viktig å se på hvordan og hvorfor festivalene ble starta i utgangspunktet og hvordan de ble kobla til lokale eller regionale planer. Elias-Varotsis (2006) spekulerer i om dette ikke bare kan være med på å forklare 'overlevelsespotensialet' til festivaler, men også deres bidrag i å skape en tilhørighet og på den måten framheve festivalens rolle i å skape kulturell identitet. Videre i hennes forskning viste det seg at å skape nettverk med andre

kommuner bidro til at det ble tettere bånd mellom små lokalsamfunn og dette førte til at tilhørigheten strakk seg utenfor kommunegrensa.

Festivaler og arrangement kombinerer rom, tid og minner for å skape eller gjenskape identitet og /eller stedsidentitet. De bygges på oppfattede, forestilte og selvopplevde hendelser og skaper eller gjenskaper tilhørighet og bevisstgjøring av stedet (Elias-Varotsis ,2006).

Tilknytninga til et sted og stedsidentitet kan bli påvirka av planlagte arrangement. For politikere er det interessant å forstå rollen til disse arrangement med tanke på å bygge opp lokalsamfunnet. Hvert samfunn trenger feiring, og arrangement kan skape stolthet og en følelse av tilhørighet. Det kan igjen føre til flere frivillige, mer investering i kapital og bedre markedsføring (Getz, 2008, s. 20-21).

Det er få empiriske studier med fokus på om lokale festivaler kan være med på å forbedre en destinasjons image. Det er ulike syn på dette. Ifølge artikkelen av Boo og Busser (2006) bekrefter Jeong og Faulkner (1996), Mihalik og Simonett (1998), Pyo (1995), Ritchie og Smith (1991), og Wicks (1995) at festivaler og arrangement førte til en forbedring av bildet eller imaget til destinasjonen. Barkley (1993; Her fra De Bres & Davis, 2001) hevder at utviklingen av reiselivsindustrien kan promotere bildet av en destinasjon. Dette kan føre til at stedet kan nå mål som for eksempel å øke rekruttering til næringslivet og redusere utflytting. Dette vil da være tilfelle for de festivalene som prøver å tiltrekke publikum utenfor lokalsamfunnet.

Sosiale problemer

Mange studier peker på at innbyggerne oppfatter økt trafikk og mer press på lokale servicenæringer som to av de største problemene som økt turistaktivitet gir (Gursoy et al., 2002; Jurowski et al., 1997; Keogh, 1990; Long et al., 1990; Milman & Pizam, 1988; Prentice, 1993; Ritchie, 1988; Sheldon & Var, 1984; Tosun, 2002; Her fra Gursoy et al., 2004).

Trafikkork, parkeringsproblemer og store menneskemengder i lokale butikker og fasiliteter kan utvilsomt forstyrre hverdagen til de lokale innbyggerne. Alvorlige sosiale problemer, som kriminalitet og vandalisme, kan få de lokale til å føle seg sårbare og derfor fremme fiendtlighet mot besøkende. Disse forandringene i hverdagen kan føre til utfordringer i forhold til tradisjonell moral og verdier, som igjen kan føre til at identiteten til stedet blir borte (Douglas et al., 2001; Her fra Small et al., 2005).

Det kan oppstå bekymring blant lokale beboere for at arrangementet skal bli en turistfelle hvor "det ekte" reduseres eller forsvinner helt. Problemer som følge av store menneskemengder kan også skape bekymring. Det kan også oppstå en frykt for at det hele blir kommersialisert, da spesielt om arrangementet har til hensikt å generere overskudd (Gursoy et al., 2004).

Perdue et al. (1990; Small et al., 2005) mener at jo nærmere man bor et sted det er turistaktivitet, som for eksempel en festival, desto mer sannsynlig er det at man har sterke meninger, enten disse er positive eller negative. Studier av de lokales oppfatning av festivaler viser at de menneskene som i størst grad kan identifisere seg med temaet for festivalen, er de

som sannsynligvis stiller seg mest positive (Fredline & Faulkner, 2002; Her fra Small et al., 2005) Det er viktig å evaluere de sosiokulturelle innvirkningene av festivaler for å bedre vite hvilke festivaler som de lokale ser positivt på og støtter opp om (Small et al., 2005).

Forskninga av Gursøy et al. (2004) tyder på at festivalarrangørene mener at det er flere sosiale fordeler enn kostnader med festivaler for lokalsamfunnet. En grunn til dette kan være at festivalene er korte i varighet og at de av den grunn ikke kan skape store sosiale problemer i samfunnet.

Noen festivaler har stor tiltrekningskraft og mange reiser langt for å komme på sine favorittfestivaler. Teo (1994, s.126; Her fra Fredline et al., 2003) definerer sosiale og kulturelle påvirkning av reiselivet som en måte der turistene bidrar til forandringer i verdssystemet, moral og oppførsel, individuell adferd, familieforhold, den kollektive livsstilen, kreative uttrykksmåter, tradisjonelle seremonier og organisering av samfunnet.

Ideelt sett kunne arrangørene ved hjelp av 'social impact assessment' (SIA) (forfatter: "vurdering av sosial påvirkning") valgt den mest passende festivalen ut fra mange ulike alternativer. I mindre samfunn har man som regel verken tid eller ressurser til å utføre en 'mulighetsanalyse' for disse forslagene. I stedet blir festivalene til fordi enkeltindivider eller grupper i samfunnet finner et konsept de mener at passer inn og ønsker å utvikle. Det som da trengs er en fleksibel men logisk ramme som inneholder praktiske løsninger for hvordan påvirkningene skal måles, slik at man kan få tilbakemeldinger som kan brukes av arrangørene (Small et al., 2005).

Noen lokalsamfunn trenger profesjonell organisasjon og ledelse for sine arrangement. Arrangørene kan vise motstand mot å skaffe et profesjonelt selskap med et forretningssyn da de frykter at samfunnsengasjementet og kontrollen med arrangementet skal bli mindre. Hvis det er en uoverensstemmelse mellom lokalsamfunnet og de profesjonelle arrangørene om fordelene og intensjonene med arrangementet, kan dette føre til arrangementets undergang. På den annen side kan arrangementet bli en kjempesuksess, dersom de ulike aktørenes synspunkter er sammenfallende. Ulike synspunkter hos lokale initiativtakere og profesjonell organisasjon/ledelse kan føre til et arrangement som er ulikt det lokalsamfunnet hadde tenkt seg, noe som understreker viktigheten med å ha god kommunikasjon før fullmakta over arrangementet overføres til den profesjonelle arrangøren (Gursøy et al., 2004).

Økonomi

Basert på en rapport av Dagens Næringsliv 7.august 2008 har det vært en enorm vekst i kulturfestivaler i norske byer og bygder. De 600 norske kulturfestivalene, med sine 12 millioner besøkende, omsetter for 9 milliarder kroner i 2008, om man tar med lokale ringvirkninger (Aftenposten, 2008).

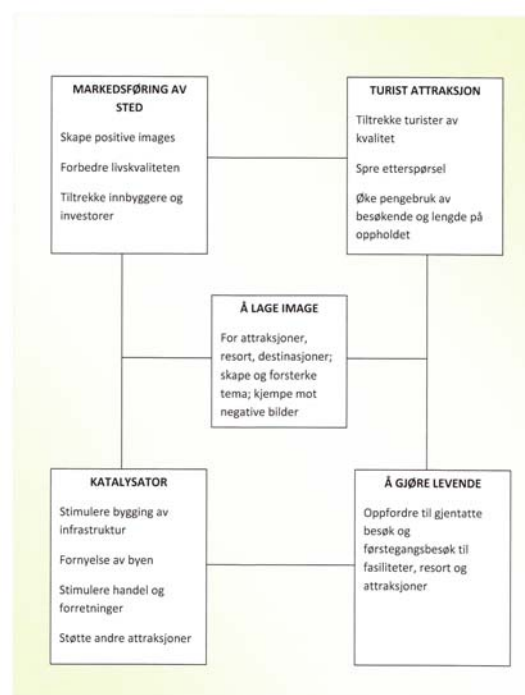
Getz (1997, s.53) komponerte figur 6 for å vise hvilke økonomiske roller arrangement har. De blir kort beskrevet. Hver av disse rollene kan være viktige for samfunnet eller destinasjonen, og arrangøren burde evaluere hvordan deres arrangement kan gi positive økonomiske bidrag (Getz, 1997, s.51). Arrangement vil her være i betydningen festival.

Turistattraksjon: Det er ingen tvil om at festivaler og arrangement er avhengige av lokalt og regionalt publikum. Det er forskjell på festivalene. Noen er turistattraksjoner som tiltrekker mennesker utenfra eller som får de som allerede har kommet til å være litt lenger. Arrangement kan også være så tiltrekkende at lokale innbyggerne velger å bli hjemme og i stedet bruker pengene der (Getz, 1997, s.53). Ifølge Gunn (1988; Her fra Getz, 2007, s.53) kan festivaler brukes sammen med andre attraksjoner for å øke tiltrekkingskrafta til destinasjoner. En annen stor fordel med arrangement er at de kan virke bra for å spre turismen over hele året og fjerne fokuset fra høysesongen. Festivalene kan fokusere på hva som er tiltrekkende utenfor høysesongen, slik som for eksempel vinteraktiviteter, ferske råvarer på høsten og friluftsliv. Det kan eventuelt satses på innendørsaktiviteter. Noen destinasjoner ønsker å holde sine egne festivaler i lavsesongen nettopp fordi det da er mindre turister. På den måten blir opplevelsen mer autentisk. Hvis denne strategien er for suksessfull vil det allikevel komme turister for å overvære opplevelsen (Getz, 1997, s. 53)!

Festivaler kan gjøre et sted mer levende. De kan tiltrekke mennesker som aldri hadde tenkt å komme. Andre kommer tilbake, noen har med venner og familie, det blir medieomtale og turister kan oppfordres til å bli lengre og derfor bruke mer penger. Dette er store fordeler for reiselivet som søker økonomiske vinninger (Getz, 2007, s.55).

Festivaler kan også gi folk utenfra et positivt inntrykk av stedet, og markedsføre stedet som et bra sted å bo og arbeide. I artikkelen av Karen De Bres og James Davis (2001) argumenterer de for at festivaler i lokalsamfunnet utgjør en samfunnsnytte ved å forsterke gruppe- og stedsidentiteten. Under slike festivaler har lokale beboere muligheten til å være vert (festival arrangør) eller publikum (turist) om ikke begge deler! Getz (1991; Her fra De Bres & Davis, 2001) hevder at festivaler kan brukes for å manipulere lokalsamfunnets bilde av seg selv og på den måten tiltrekke turister. Ifølge Long og Perdue (1990; Her fra De Bres & Davis, 2001) har mange lokalsamfunn festivaler for å tilby rekreasjon og fritidsmuligheter til sine egne innbyggere. Mange innbyggere på småsteder reiser bort for å koble av. Det trenger de ikke å gjøre de dagene det er lokale arrangement.

Fra investorenes ståsted kan destinasjonen være et bra sted å investere. Ikke minst kan festivaler være en katalysator for infrastruktur og nytenkning på hvordan stedet kan gjøres tiltrekkende i øynene på turister og investorer (Getz, 1997).

Figur 6. Økonomiske roller for arrangement (Getz, 1997, s. 53)

Publikum

Gruppen av mennesker som besøker festivalene kan gjerne kalles brukere, besøkende, gjester, turister eller publikum. Arrangørene, som er markedsorienterte, tenker på dem som noen som har betalt en pris for et produkt. Frammøte er vanligvis dominert av beboerne i lokalsamfunnet, mens turistene kan bli sett på som et eksisterende eller et viktig framtidig marked. I de tilfellene der målet er å gi et bra tilbud til lokalbefolkninga, velger arrangørene å legge mindre vekt på å tiltrekke turister. Turistene blir sentrale når målene for økonomisk utvikling er viktige (Getz, 1997, s.44).

Det å forstå de grunnleggende behovene til gjestene er veldig viktig, særlig om man har et mindre budsjett. Med et begrensa budsjett kan man vektlegge oppstarten og slutten på arrangementet da disse delene blir best huska av gjestene. Selvsagt er det også viktig å tenke på tilgjengeligheten for de som er bevegelseshemma, parkering og sikkerhet, og ikke minst sanitærinstallasjoner (Goldblatt, 2008).

Crompton og McKay (1997; Her fra Li & Petrick, 2006) tror at det er viktig å studere motivasjonen bak festivaler og andre arrangement for å kunne tilby rett produkt til publikum, for å måle tilfredsheten, og som et instrument for å forstå valgprosessen til publikum. Når det er sagt, har ingen allmenn motivasjonsskala blitt funnet så langt. Scott (1996, s.128; Her fra Li & Petrick, 2006) er av den oppfatning at festivaltype er en bedre indikator på motivasjon enn publikums tidligere erfaring med festivaler. Li & Petrick (2006) anbefaler framtidige forskere å skape en allmenn skala ved bruk av kvantitative og kvalitative instrumenter for å måle festivalmotivasjon. Kvantitativ metode har tradisjonelt blitt brukt.

Suksessfaktorer og motivasjon

Michael Morgan presenterte i 2008 en artikkel med det engelske navnet "What makes a good festival? Understanding the event experience". Morgan lagde en holistisk prismemodell basert på litteraturen for å forstå fenomenet. Han delte elementene inn i seks grupper for lettere å evaluere hvordan besøkende på festivaler oppfatter arrangementet:

1. *Design og program* - et kriterium for suksess er å skape effektivt design som formidler et unikt og minnerikt inntrykk for publikum. Designet skal være med å formidle målene og hensikten med festivalen gjennom tema, underholdning, innhold, catering, og miljø (Silvers, 2004; Her fra Morgan, 2008).
2. *Organisasjon* – en fundamental komponent for suksess er effektivitet innen administrasjon og drift. Ledelsen må legge til rette for at allmennheten kan få kjøpt billetter, har grei tilgang til festivalområdet og forestillingene, og tilfredsstillende sanitære forhold. Som Goldblatt (2002; Her fra Morgan, 2008) poengterer, er god planlegging og drift bare effektivt hvis festivalprogrammet er så tiltrekkelig for publikum at de ønsker å komme.
3. *Sosialisering* – Crompton (1979; Her fra Morgan, 2008) har karakterisert motivasjonen til turister i form av 'push and pull' faktorer. 'Pushfaktoren' representerer ønsket turistene har om å dekke egne personlige behov, mens 'pullfaktoren' er tiltrekningskrafta stedet tilbyr i seg selv. Ifølge ulike studier i Morgans artikkel kommer det klart fram at en sterk motivasjon til festivaldeltakere er sosialisering.

Andre 'push' faktorer som nevnes av Kim, Uysal og Chen (2002; Her fra Morgan, 2008) er det å finne på noe sammen med familien, oppleve noe nytt, unnslipe hverdagen, og spenninga med å ta del i en festival. Bowen og Daniels (2004; Her fra Morgan, 2008) oppdaga i sine studier at det attraktive med rockefestivaler var den gøye og festlige atmosfæren som gjorde det mulig å sosialisere. Men enda viktigere, opplevelsen av noe nytt utenom musikkopplevelsen, var like viktig som artistene som sto på scenen.

4. *Personlig gevinst og (5.) symbolsk mening* – Van Zyl og Botha (2003; Her fra Morgan, 2008) fant i sine studier at selvillitt og stolthet over hjemstedet sitt var en motivasjon for å gå på festival. Ifølge Morgan (2008) er dette med på å slå fast at festivaler kan ha en symbolsk betydning som festivaldeltakeren ønsker å assosieres med. Disse meningene er forma av deres egne minner, interesser og bekymringer så vel som deres opphold på festivalen (Kavanagh, 2000; Her fra Morgan, 2008).
6. *Kulturell overføring* – på lik linje med Van Zyl og Botha (2003; Her fra Morgan, 2008) sin ide om at festivaler kan gi samfunnsstolthet spekulerer Morgan (2008) i om deltakere på festivaler kan føle seg som en del av den nasjonale kulturen eller musikktradisjonen, noe som vil gi en merverdi.

Når alt dette er sagt, vil graden av suksess i forhold til å være en unik og minnerik festival, ligge i opplevelsen til publikum på et personlig plan (Morgan, 2008). Mennesker ser og opplever hendelser på ulik måte, hvilket fører til at noen kan være veldig fornøyde til tross for regn, for å nevne et eksempel, mens andre vil være svært misfornøyde. Burr og Scott (2004; her fra Morgan, 2008) skiller mellom festivaldeltakere som har tekniske ferdigheter og kunnskap og de som er hengivne ovenfor festivalen. I og med at den første gruppen ikke føler nære bånd til en festival, vil de gjerne finne feil og mangler, noe som de 'hengivne' ikke bryr seg om. Et eksempel kan være en musikkfestival, der de "hengivne" deltakerne, enten det dreier seg om fans av gjeldende artist eller lokale deltakere, kan være mer tilbøyelige til å overse problemer med lyd kvalitet enn de deltakerne som har større tekniske kunnskaper, og som kanskje ikke føler noe eierskap til festivalen og arrangørene. Det er derfor viktig å ha dette i tankene når man driver forskning på festivaler.

Suksesskriteriene ifølge forskerne (Chacko & Schaffer, 1993; Getz, 1989; Goldblatt, 1997; Grimes, 1994; Hall, 1992; Mayfield & Crompton, 1995; Her fra Lade & Jackson, 2004) kan deles i tre kategorier:

- i. Samfunnsstøtte og involvering
- ii. Ledelse og planleggingsfunksjoner
- iii. Markedsføringsstrategier

Festivalen må være tiltrekkende i seg selv. Sterk markedsorientering er viktig samt planlegging og utvikling i tiden som leder opp mot festivalen. I en definisjon av Crompton og Lamb (1986, s. 14; Her fra Lade & Jackson, 2004) forklarer de markedsorientering som at kunden får dekket sine ønsker og behov samtidig som målene til organisasjonen blir oppfylt. Forskning viser at fokusering på potensielle ønsker fra markedet kan skape en mer dynamisk markeds plass der behov og ønsker til forbruker kan dekkes. Dette er med på å skape suksess (Narver & Slater, 1990; Ruekert, 1992; Her fra Lade & Jackson, 2004).

Når musikkfestivaler er en suksess over tid kan de spille en sentral rolle for stedets identitet (Gibson & Davidson, 2004; Her fra Bowen & Daniels, 2005). Nicholson og Pearce (2001; Her fra Bowen & Daniels, 2005) undersøkte ulike typer festivaler og fant at sosialisering var en viktig motivasjon for å besøke festivaler. Ellers varierte motivasjonen med type arrangement. Basert på litteraturdelen konkluderer Bowen og Daniels (2005) med at det er fire motivasjoner som går igjen når det gjelder musikkfestivaler. Den første er allmenn sosialisering. Den andre er sosialisering med familie og venner. En tredje er motivasjon basert på opplevelsen av noe nytt, og den siste er spenning og begeistring.

Forskninga av Bowen og Daniels (2005) peker på at det eksisterer en gruppe mennesker som går på musikkfestivaler selv om de har liten eller ingen interesse i musikken som spilles. Siden de fleste musikkfestivaler inneholder aktiviteter og attraksjoner utenom musikken, er det overraskende at kun Faulkner et al (1999; Her fra Bowen og Daniels, 2005) har inkludert dette i forskningen. Arrangørene burde kanskje fokusere mer på det sosiale aspektet for å motivere disse menneskene til å komme til festivalen også året etter.

Forskningsresultatet i artikkelen ”Motivational factors of local residents to attend the Aardklop National Arts Festival” av Van Zyl og Botha (2003) viser at *informasjon og markedsføring* var den viktigste elementet for å tiltrekke turister. Mat og drikke kom som en god nummer to og underholdning på tredje plass for festivalen i Sør-Afrika. Dette stemmer overens med studiene av Backman et al. (1995) og Uysal et al. (1993). Formica og Uysal (1996) sin studie viser at arrangementet i seg selv er det største trekkplasteret, med underholdning som en stor motivasjonskraft. Forskninga av Van Zyl og Botha (2003) viser at for å tiltrekke lokale beboere så er det viktig å få fram familiemoro, samt spenning og avslapning i markedsføringa.

Det er viktig å ha fokus på hvorfor noen velger å ikke delta på festivaler. Carey (1994; Her fra Milner, Jago & Deery, 2003) bemerker at det er viktig å identifisere de som ikke går på festival for å se hvilke barrierer som finnes, og som arrangørene burde prøve å overkomme for å tiltrekke flere publikummere. Generelt i reiselivet, forklarer McIntosh, Goeldner og Ritchie (1995; Her fra Milner et al., 2003), er barrierene kostnader, mangel på tid, begrensninger på grunn av helse, familiesituasjon, mangel på interesse og til slutt frykt og usikkerhet når det gjelder sikkerhet. Det som kan holde folk tilbake fra å gå på festival, kan deles inn i tre kategorier ifølge Crawford og Godbey (1987; Her fra Milner et al., 2003). Den første er *struktur* og refererer til variabler som kan påvirke preferanser og deltakelse, som vennegruppas holdninger til ulike arrangement, eller livsstadiet man befinner seg i. *Personlig plan* er psykisk og inkluderer stress, depresjon, eller subjektive evalueringer av valgene man tar. Den inkluderer også typiske handlingsmønster av ulike personlighetstyper. Til slutt kommer *mellommenneskelige relasjoner* som omfatter det å for eksempel ikke finne noen å gjøre aktiviteten sammen med. I 1999 etablerte Australia Rådet følgende kategorier for å forske på motivasjonen for se kunst. Følgende klassifikasjoner ble brukt:

- ✓ Ikke interessert
- ✓ Pris

- ✓ Begrensa tid
- ✓ Avstand /for langt borte / vanskelig å komme til
- ✓ Barna er for unge
- ✓ Ingen levende underholdning (Milner et al., 2003).

Milner et al. (2003) understreker at mangel på interesse også kan ha en sammenheng med mangel på forståelse av hva arrangementet innebærer. Arrangørene må kanskje markedsføre på en annerledes måte for å skape interesse?

Entreprenørskap

Arrangement starter med at en person eller en gruppe tar initiativ. Ofte fortsetter disse personene i ledelsen i årevis. En type lederskap er entreprenørskap. Det diskuteres om denne lederstilen er medfødt og ikke kan læres bort. Det som er typisk for denne type mennesker er at de er tiltrukket av å skape handel og arrangement. De ser mulighetene som ingen andre ser, og er flinke til å samle inn penger - gjerne gjennom egne nettverk - samt at de tar en personlig risiko og i noen tilfeller klarer å tjene store penger. Innovasjon eller kreativitet er noe som finnes i entreprenører og det kommer tydelig fram for de som starter festivaler og andre arrangement. Et ønske om å være sin egen sjef og å bruke seg selv i arbeidet er også typiske trekk (Getz, 2008, s.260-261).

Entreprenører som produserer egne arrangement har ofte som mål å tjene penger på adgang, varer, sponsorer, media og kanskje også gjennom å låne bort sine tjenester. Ofte har de bakgrunn fra underholdningsbransjen, reiseliv eller forretningsliv (Getz, 1997, s.42).

Media

Forholdet til media er en stor og viktig oppgave som må tas på alvor av ledelsen (Getz, 2008). Ifølge Getz og Fairley (2004; Her fra Getz, 2008, s.309) kan medias dekning av arrangement strekke seg globalt og påvirke mennesker rundt omkring i verden. Det er derfor viktig at media blir håndtert på en slik måte at det blir positiv reklame for destinasjonen. På omvendt måte kan mediaoppmerksomheten påvirke lokalsamfunnet. Det å bruke arrangement for å forsterke et steds image, merkevarebygging eller å forandre posisjonen, kan ha uventede sosiale og kulturelle konsekvenser. Støtter innbyggerne det såkalte imaget? Støtter de å bruke kulturen sin i markedsføringa for å tiltrekke turister (Getz, 2008, s.309)?

Markedsføring av destinasjoner ved hjelp av bilder og informasjon om de lokale festivalene kan være med på å skape positive oppfatninger av stedet som igjen veldig gjerne kan føre til positive intensjoner om å besøke stedet i framtiden (De Bres & Davis, 2001). Positive holdninger til produkt og tjenester gjør at forbrukeren er mer tilbøyelig til å kjøpe det samme i framtiden. Reklame er en effektiv måte å skape positive holdninger og oppfatninger på. Merkevarebygging er målet for mange sponsorer (Gwinner & Eaton, 1999; Her fra De Bres & Davis, 2001). På noenlunde samme måte som en kjendis kan gi sin støtte til et produkt kan et arrangement sende ut positive signaler om en destinasjonen (De Bres & Davis, 2001). For å skape eller ta vare på lojaliteten, det vil si at turisten kommer tilbake, må opplevelsen være

positiv slik at turisten har et fordelaktig bilde av destinasjonen eller arrangementet (De Bres & Davis, 2001).

Ifølge Langer og Beckman (2005; Her fra Morgan, 2008) bruker forbrukere internettforum for å dele informasjon og tips om ulike tema. Muligheten til å skjule sin identitet i diskusjoner på internett, gjør at forbrukerne mye lettere kan dele sine holdninger, meninger og opplevelser. Dette gjør at forskere kan bruke disse forumene for å skaffe en større forståelse av motivasjonen, bekymringene og opplevelsene av forbrukerne. Denne formen for studie kalles netnografi, og er en metode for å skaffe sensitiv eller personlig informasjon som ellers kunne vært vanskelig å oppdrive. Ifølge Kozinets (2002; Her fra Morgan, 2008) er det også fordeler med tanke på tid- og kostnadsbesparelse ved bruk av tradisjonelle metoder. Metoden er også mindre påtrengende og gir en mulighet til å få et mer naturlig innblikk i adferden i en setting som ikke er fabrikkert av forskeren. Til tross for at forbrukerne holder tilbake sin identitet og kanskje presenterer et mer kontrollert bilde av seg selv, så hevder Kozinet at informasjonen er relevant og troverdig ved bruk av triangulering og med et lengre kjennskap til samfunnet. Ifølge Morgan (2008) kan også det faktum at forbrukerne selv velger å kommentere eller diskutere på forum være et bevis på validitet. Mange forbrukere bruker internettforum i et håp om å kommunisere med ledelsen og påvirke framtidige strategier.

Blogging

Mack, Blose og Pan (2007) har skrevet en artikkel om blogging i reiselivet. Den engelske tittelen er *"Believe it or not: Credibility of blogs in tourism"*. Siden slutten av 1990-tallet har internett blitt et stadig viktigere kommunikasjonsmiddel for reisende over hele verden. Blogger er en type internettdagbøker hvor reisende deler sine erfaringer og anbefalinger om ulike destinasjoner. Ifølge Mack et al (2007) er det mest menn som blogger (57 prosent), og 48% av disse er under 30 år. Andre karakteristikk er at bloggere er høyt utdanna, har høyt lønnsnivå samt er internettveteraner. I denne oppgaven vil fokuset være på personlige blogger som blir skrevet i forbindelse med festivaler. Det er mange websider som inneholder blogger, slik som for eksempel avisen Verdens Gang. (www.vgb.no.) Her kan man finne informasjon om de ulike festivalene i Norge, som for eksempel Norway Rock Festival og Gladmat(festivalen) i Stavanger.

I Doris Schmallegger og Dean Carsons (2007) artikkel *"Blogs in tourism: Changing approaches to information exchange"* snakker forfatterne om de ulike utfordringene reiselivsnæringa møter i kjølvannet av internettrevolusjonen. Blogger er viktige da det antas at det finnes over 102 millioner blogger på verdensbasis (i september 2007). Om lag 175,000 nye blir publisert hver dag. De fleste blogger inneholder bare tekst, men det er også mulig å poste video og lydfile. I en undersøkelse utført av Compare Inc., bruker 20% av forbrukerne 'brukergenerert innhold' (UGC) når de planlegger en reise. Word-of-mouth blir ansett som en av de mest viktige informasjonskildene for planlegging av reise, hovedsakelig fordi kilden blir sett på som mer troverdig enn andre medier, da den er uten påvirkning fra ulike hold. Dessuten kan forbrukere legge til sine egne subjektive kommentarer. Noen reiserelaterte selskaper, som reisebyråer og kjente reiseguidere, har gratis webspace der reisende kan poste sine egne reisehistorier. Til og med noen offisielle reiselivsorganisasjoner har rom for blogger på sidene sine. Eksempler på dette er reiselivsorganisasjonene for New Zealand og Canada. En av de positive aspektene med blogger er at ulike reiselivsselskaper kan kommunisere med

kundene, se ting fra deres side og ordne opp i besværligheter som har oppstått før de eskalerer ytterligere. Vanligvis har ikke noen få negative kommentarer en ødeleggende effekt, så sant problemet tas tak i og rettes opp. Blogging kan anses som en form for promotering som er billigere enn tradisjonell markedsføring. Det har nærmest blitt en ny og utradisjonell måte å skape et inntrykk av en destinasjon eller et selskap på. For at bloggene skal ha verdi for leseren og bli besøkt gjentatte ganger, må bloggene ha interessante historier, innsideinformasjon eller informasjon om hvordan man kan spare penger eller tid. I tillegg bør de oppdateres jevnlig.

I dette kapittelet ble litteraturen som omhandla festivaler og arrangementer presentert. Definisjonen av begrepet "festival" ble gitt. Det ble sett på arrangør rollen, og organiseringa av festivalene. En beskrivelse på hvordan festivalene kan påvirke samfunnet, økonomien, naturen og miljøet ble gitt. Litteratur angående publikum, de frivillige og sponsorene ble nevnt for å se på deres roller og hvilke fordeler de får av festivalene. Dette kapittelet er viktig for å bekrefte funnene i den empiriske delen av oppgaven der forfatteren ser på hvordan festivalene er organisert, deres formål og hvordan de lokale opplever festivalene.

3. METODE

Introduksjon

I dette kapittelet beskrives metoden som ble brukt i undersøkelsen. Valg av metode blir forklart. Deretter er det informasjon om datainnsamlinga og utvalget. Utviklinga og gjennomføringa av intervjukjemaene blir beskrevet, samt analysen. Til slutt er det blant annet en evaluering av reliabiliteten og validiteten på forskinga og det blir diskutert hvorvidt den kan generaliseres.

Valg av metode

Det er et case studie av de fem festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal. Informasjonen ble funnet på websidene til festivalene, i avisartikler på internett, i ulike blogger og forum, samt i noen andre trykksaker. I tillegg ble festivalledelsen kontakta, og de svarte på et spørreskjema laga av professor Tommy Andersson (Andersson, Carlsen, Ali-Knight, Jaeger, Mykletun & Taylor, 2008) ved Göteborg Handelshøgskole. Samtlige i festivalledelsen sa seg villige til å svare på eventuelle spørsmål som måtte dukke opp senere.

For å lære mer om de lokales meninger om festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal, ble det bestemt å bruke telefonintervju. På denne måten kan man oppnå å få et naturlig utvalg av befolkninga i de to kommunene. Spørreskjemaet som ble brukt var laga av forfatteren, men var basert på ulike artikler som beskrev tidligere forskning på de sosiale aspektene ved festivaler.

Lensmennene i Flekkefjord og Kvinesdal ble også intervjuet. Dette for å oppklare om det er mer kriminalitet i løpet av festivaldagene. For å få et inntrykk av hva politikerne føler om

festivalene, ble en forespørsel sendt til ordførerne i begge kommunene. De ble spurt om å gi en veldig kort kommentar om hva de personlig syntes om festivalene.

Man må være kjent med både kvantitative og kvalitative metoder for å vite hvilke metode som er mest passende for denne type forskning på festivaler. Forfatteren er kjent med begge typer av metoder. Det ble bestemt at ut ifra det antatte resultatet, var det mest naturlig å velge kvalitativ metode. Dette fordi forfatteren ønska utfyllende informasjon fra ledelsen av de fem festivalene. Dette ble gjort gjennom utfylling av skjemaet, og samtaler i møte eller på e-post.

Telefonintervjuene kan bære litt preg av kvantitativ forskning (informasjon i form av tall) da det var mulig å summere hvor mange som var enige i de ulike påstandene eller spørsmålene. Forfatteren var på utkikk etter en dypere forståelse og noterte i tillegg kommentarene som ble gitt av de 55 respondentene. Dette er forskjellig fra kvantitativ forskning der man har et stort antall respondenter. Tilleggsinformasjonen som blir avdekket i løpet av intervjuet blir ikke fanga opp da respondentene kun har et fastsatt skjema å forholde seg til.

Kvalitative metode

En grunn for å utføre kvalitativ undersøkelse er beskrevet av Bryman (1988; Her fra Ritchie og Lewis, 2003, s.3), og sier følgende:

”Måten mennesker som blir studert forstår og tolker sin egen sosiale virkelighet, er en av hovedmotivasjonene bak kvalitativ undersøkelse” (forfatterens oversettelse).

Kvalitativ metode blir brukt til å adressere problemstillinger som trenger forklaring eller forståelse for sosiale fenomen og deres sammenheng. De er spesielt godt egna for å forstå komplekse saker, og for å studere prosesser som skjer over tid (Ritchie og Lewis, 2003).

Ikke-eksperimentelle undersøkelser hører til kvalitativ metode og kjennetegnes ved at ingen av variablene har blitt manipulert. Kvalitativ metode blir brukt for å undersøke adferd i sosial, kulturell og politisk kontekst i det øyeblikket det skjer. Ved å bruke utforskende teknikker som intervju, spørreundersøkelser og case studier kan det avdekkes menneskelig adferd. Resultatet er vanligvis kvalitativt primær informasjon, altså ikke tall-basert informasjon (Salkind, 2009, s.12).

Nedenfor presenterer Ritchie og Lewis (2003, s.3,5) en liste over noen av hovedelementene, som i sin alminnelighet er godkjent som en beskrivelse på karakteristikene ved kvalitativ undersøkelse:

- ❖ For å få en dypere forståelse av det sosiale universet til deltakerne, ved å lære om deres sosiale og materielle omstendigheter, deres erfaringer, perspektiv og historier.
- ❖ Stikkprøver som er av liten skala, og bevisst valgt på grunnlag av fremtredende kriterier.
- ❖ Metoder for datainnsamling som vanligvis involverer nær kontakt mellom forsker og deltaker, og som er interaktiv og utviklende, og som tillater utforskning av ting som dukker opp plutselig.

- ❖ Data som er veldig detaljert, omfattende og rik på informasjon.

Hovedsakelig bygger oppgaven på kvalitativ data. Festivalledelsen og lensmennene har blitt intervjuet samtidig som forfatteren har funnet informasjon i ulike media. Av og til kan dataen kvantifiseres. Telefonintervjuet kan sees på som kvalitativ og kvantitativ da svarene er målbare, samtidig som respondentene gis anledning til å utdype sine svar med egne kommentarer. Dette har Cardwell beskrevet som ”mixed methods”, der man får det beste fra begge metoder. Som nevnt tidligere er de positive sidene med kvalitativ metode at man får en dypere forståelse av temaet mens kvantitativ metode kan bidra med å gi tallbasert og målbar informasjon.

Data innsamling

Case studie

Case studie er en av mange måter å gjøre sosial forskning på. Enhver strategi har sine fordeler og ulemper, avhengig av problemstillingen, kontroll over adferden av det som blir studert, og til slutt om fokuset er på nåtid eller historiske fenomen. Generelt kan man si at case studier er å foretrekke når problemstillinga starter med spørreordene ”hvordan” eller ”hvorfor” (Yin, 1994, s.1). Samt i de tilfellene der forskeren har liten kontroll over utfallet, og at fokuset er på et fenomen som skjer i nåtiden, og med en del sammenhenger til virkeligheten. Dette er spesielt tilfelle når grensene mellom fenomenet og konteksten ikke er tydelige (Yin, 1994, s.13).

Case studier kan være basert på kvantitativ eller kvalitativ metode, eventuelt en blanding av begge deler. For å øke kvaliteten må man ta fire hensyn; (a) bygge validitet, (b) intern validitet gjelder kun for undersøkende saker eller studier av årsak sammenheng, (c) ekstern validitet og (d) reliabilitet. Disse blir en slags kvalitetssikring.

Primær data

Primær data er den viktigste formen for kilde som kan brukes, og som er et resultat av forskninga som har blitt gjort på et område. Informasjonen stammer fra menneskene som sitter på opplevelsene eller skriftlig dokumentasjon som kommer *direkte* fra kilden og er original. Eksempelvis tidsskrifter og vitenskaplige bøker (Salkind, 2009), samt andre skriftlige kilder og andre media.

En metode for å frembringe informasjon kalles på engelsk ’*generated data*’ og handler om å gjenfortelle holdninger, tro, adferd eller andre fenomen. Denne informasjonen gir et innblikk i menneskenes eget perspektiv og tolkning av deres tro og handlinger. Kanskje viktigst av alt gir det en forståelse av meningene disse menneskene knytter til dem. Disse metodene trenges i ulike forskningsområder, delvis fordi at de er den eneste måten å forstå visse psykologiske fenomen, som motivasjon, tro, og valgprosessen. De er også viktige på grunn av at de tillater deltakernes refleksjon og forståelse (Ritchie & Lewis, 2003, s.36).

Individuelle intervju er sannsynligvis den mest brukte metoden i kvalitativ forskning. Det finnes ulike varianter, men hovedtrekket er at de er i stand til å gi full oppmerksomhet til

intervjuobjektet. Et intervju gir en mulighet til å finne detaljert informasjon om objektets personlige perspektiv, og dypere forståelse av den personlige konteksten objektet befinner seg i. Et intervju passer også bra for å komme til bunns i dyptliggende eller sarte fenomen. Ved hjelp av intervju er det mulighet å avklare opplysninger som er vanskelig å skjønne, og på den måten få mer detaljert forståelse (Ritchie & Lewis, 2003, s.36-37). I tillegg kan intervjuer føre samtalen i en ønska retning som gir flere svar og man oppdager nye interessante fenomener. Det samme kan intervjuobjektet, men vil i verste fall bli leda tilbake til hovedtemaet (Ritchie & Lewis, 2003).

For å utføre et dybdeintervju er det viktig å være godt forberedt. Øvelse og erfaring kan gjøre at situasjonen blir lettere å håndtere. Samtidig er det viktig å være tro mot sin forskningsmetode, men allikevel være villig til å følge retninga av samtalen. Det ideelle er å ha en harmonisk kombinasjon av improvisering og framgang i samtalen (Ritchie & Lewis, 2003, s. 142).

Fordelen med intervju ansikt til ansikt er at det er mindre frafall og flere lar seg intervjuer. De som blir intervjuet tillater mer tid brukt til spørreundersøkelsen, enn det en kan oppnå ved bruk av spørreskjema. Personen som intervjuer kan også observere omgivelsene og kan bruke ikke-verbal kommunikasjon og visuelle hjelpemidler. Ulempene er at det kreves opplæring, og prosessen kan bli dyr da man gjerne må ut å reise. Det er større sjanse for tilbøyeligheter som kan påvirke undersøkelsen. Utseende, stemmen, ordlegging og så videre kan påvirke intervjuobjektet. Oppsyn av intervjuer for å forsikre om at alt går riktig for seg, er vanskeligere å få til enn det er med telefonintervju (Neuman, 2009, s.169).

Telefonintervju er en populær metode å bruke fordi man kan nå om lag 95 prosent av befolkninga. Man kan få et tilfeldig utvalg med å bruke lokale telefonkataloger. Responsprosenten er også høy, men en større del av befolkninga har blitt skeptiske til oppringere. Denne type intervju er fleksibel og har mange av de samme fordelene som når man intervjuer ansikt til ansikt. Ulempene er kostnadene, og begrensningen på hvor lenge man kan holde et telefonintervju gående. Naturligvis kan man ikke nå de uten telefon. Telefonintervju reduserer også anonymiteten, og kan føre til tilbøyeligheter. Intervjuformatet er litt begrensa da man ikke kan bruke noe visuelt. I tillegg kan intervjuer kun få inntrykk over telefon om stemmen heves, blir irritert etc., men forskeren har ingen mulighet til å se ansiktsuttrykkene (Neuman, 2009, s.168-169).

Blogg og forum faller også under kategorien 'primær data', da det er privatpersoner som legger ut personlig informasjon på nettsidene. Denne informasjonen har ikke blitt forandra eller omgjort. Av den grunn er det veldig lærerikt for forskeren å studere disse for å få et enda klarere bilde av hva publikum mener om festivalene.

Sekundær

En annen type kilde er sekundær, altså andrehånds kilder. Denne informasjonen er henta fra primær data, og omgjort for å brukes i eksempelvis aviser, teksterbøker og leksikon (Salkind, 2009). I denne forskninga på festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal var all informasjon angående festivalene av interesse. Det vil si lokalavisen Agder, landsdekkende aviser, Radio

Kvinesdal sin webside, og diverse tekstbøker som omhandler festivaler generelt. Jubileumboka til Fjellparkfestivalen er også sekundær til tross for at noen episoder antageligvis er selvopplevd av forfatteren, som er medlem av Flekkefjord Rockeklubb.

Utvalget

Under beskrives utvalget som er festivalledelsen og lokalbefolkninga. Informasjonen angående festivalledelsen vil først bli beskrevet. Dette inkludert utviklinga av intervjueskjemaet og til slutt gjennomføringa av intervjuet. Dette blir etterfulgt av lokalbefolkninga. For å få et representativt bilde av hva lokalbefolkninga syntes om festivalene, ble telefonkatalogen brukt for å få et tilfeldig utvalg.

Festivalledelsen

I denne oppgaven ble fem festivaler i Flekkefjord og Kvinesdal studert. Kontaktinformasjonen ble funnet på internettsidene til hver festival. Disse ble deretter kontakta på telefon. En person i ledelsen til hver festival sa seg villig til å svare på det ferdiglaga spørreskjemaet til professor Tommy Andersson. Her er en liste over personene fra hver festival som forfatteren hadde kontakt med:

- **Kvinesdal Utvandrerfestival-** webansvarlig Toralf Haugland og styreleder Alf O. Nilsen. Toralf har vært med siden starten og Alf de siste fem år.
- **Norway Rockfestival-** styreleder Sveinung M. Egeland. Styreleder i 2006 (høst), 2007 og 2009.
- **Laksefestivalen-** sekretær og kasserer Bjørn Haaland
- **Smaaby festivalen-** Torhild Svege og Arne Skage Jr. har sittet i styret siden starten og begge jobber for Flekkefjord kommune.
- **Fjellparkfestivalen-** Festivalleder Ørjan Sigbjørnsen Matsen (1. år).

Utvikling av spørreskjemaet til festivallederne

Spørreskjemaet som ble brukt var laga av den svenske professoren Tommy Andersson ved Göteborg Handelshøgskole. Det har blitt brukt av Universitetet i Stavanger for å forske på festivalene i Rogaland. Spørreskjemaet (vedlegg 1) tar for seg spørsmål om eierne av festivalen, faktiske opplysninger som besøkstall, budsjett, frivillige og innholdet i festivalen. Det er også et spørsmål om festivalen har et formål eller en visjon. Ledelsen ble spurt om å skrive opp inntektene og utgiftene i prosent. Deretter fulgte en rekke skjemaer hvor ledelsen kunne krysse av de aktuelle alternativene. De bes om å angi graden av avhengighet til interessentene. Videre var det tre ark med påstander som ledelsen skulle avgjøre om de er enige i, og graden av enighet fra 1 til 7. Den ene siden inneholder bruk av strategier, og hvor virkningsfulle disse da eventuelt har vært. En annen side omhandler trusler og hvor alvorlige disse har vært. Hvis noe var uklart kunne personene kontakte Reidar Mykletun ved Universitetet i Stavanger, som hadde sin kontaktinformasjon på første og siste side. I tillegg

hadde festivalledelsen fått tilsendt spørreskjemaet på e-post og fikk opplyst at de kunne sende spørsmålene til forfatteren hvis noe trengte ekstra forklaring.

Gjennomføring av spørreskjemaundersøkelse og intervju med festivallederne

To medlemmer i styret for Utvandrerfestivalen ba om å møtes på Lister Utvandrer museum for intervju. Det tok nesten to timer. Da Norway Rock Festival har vært gjennom mye forandringer de siste tre årene ba styreleder om et møte for å oppklare alt som ikke kom tydelig fram i spørreskjemaet. Dette intervjuet tok også to timer. I begge disse tilfellene ble båndopptaker brukt, i tillegg til at forfatteren tok notater. Forfatteren besøkte også Flekkefjord Rådhus for å møte de to kommuneansatte som sitter i Smaabykomiteen. Det ble ikke brukt båndopptaker da ledelsen ikke ønska dette. Intervjuet varte i underkant av to timer.

Fjellparkfestivalen og Laksefestivalen svarte på tilsendt skjema og det ble aldri avtalt et møte. De fikk senere tilleggsspørsmål for å avklare ting på skjemaet som forfatteren var usikker på. Forfatteren fikk svar på mange av disse men ikke alle.

Etter at forfatteren hadde ferdigskrevet intervjuene fikk ledelsen tilsendt disse. De hadde da muligheten til å komme med rettelser og kommentarer. Forfatteren gjorde da de nødvendige forandringene. Utvandrerfestivalen og Norway Rock benyttet seg av dette.

Analyse

Informasjonen som kom fram på spørreskjemaet ble notert i oppgaven. Informasjonen fra intervjuene med festivalledelsen ble inkludert i oppgaven. Skjemaene ble vektlagt i mindre grad, men noen interessante elementer ble tatt ut. Informasjon om enhver bidragsyter og graden av avhengighet ble nedprioritert. Det samme var tilfelle for strategiene som har blitt benyttet, og alle truslene de frykter. Forfatteren fant mye relevant informasjon på nettsidene av festivalene. Noen av festivalene var også godt omtalt i lokalavisen, og informasjonen fra noen av disse festivalene ble lagt inn i oppgaven.

Lokalbefolkninga

Det ble bestemt at et tilfeldig utvalg på 35 personer i Flekkefjord og 25 i Kvinesdal ville være tilstrekkelig. Innbyggertallet i Flekkefjord er som nevnt i introduksjonen om lag 9000 og Kvinesdal har 5700 innbyggere i 2008. Ved hjelp av et tilfeldig utvalg brukte forfatteren telefonkatalogen til å velge ut innbyggere som skulle ringes opp. Telefonkatalogen for Kvinesdal (2009-2010) ble brukt og Ditt Distrikt for Flekkefjord.

For å få et tilfeldig utvalg, ble det bestemt at den første personen som skulle ringes var person nummer 47. i hver av de to katalogene. Deretter ble det brukt linjal for å avmerke navn med 30 centimeters avstand i Kvinesdalskatalogen og 15 centimeters avstand i Ditt Distrikt. Dette er fordi det var for mye arbeid og tidskrevende å telle opp hver 47. person. Dette centimetermålet tilsvarer om lag hver 47. innbygger. Noen innbyggere har flere telefonnummer og de vil derfor øke sine sjanser for å bli valgt ut. Dette ble ikke tatt hensyn til.

I de tilfellene der hvor ingen svarte på telefonen, ble de *ikke* ringt opp igjen senere. Hadde de flere telefonnummer registrert på sitt navn ble heller ikke disse numrene prøvd. De telefonnumrene som ikke var i bruk ble forkasta og man gikk videre til neste nummer med 15/30 centimeters avstand. Personen, som svarte på telefonen, ble spurt om å være med i undersøkelsen til tross for at vedkommende ikke bar navnet som sto i telefonkatalogen.

I de tilfellene hvor respondenten ikke ville ta del i undersøkelsen, ble dette akseptert og grunnen ble notert hvis dette ble gitt.

Det var alltid 15/30 centimeters avstand mellom navnene som ble valgt ut. Når forfatteren hadde kommet til ende i telefonkatalogen fortsatte målinga fra siste siden inn på første side, for å opprettholde det tilfeldige utvalget.

Utvikling av intervjukjemaet

Et telefonintervju (vedlegg 2) med 27 spørsmål, og med totalt 5 åpne spørsmål, ble komponert av forfatteren av oppgaven. Disse spørsmålene kunne stilles over telefonen og det var forventa å ta omkring 15 minutter. Intervjuet er basert på tre artikler.

Den første artikkelen heter ”*A flexible framework for evaluating the socio-cultural impacts of a (small) festival*”, og er skrevet av Katie Small, Deborah Edwards og Lynnaire Sheridan (2005).

Her refereres det til Small og Edwards (2003) som utvikla ”social impact perception” (SIP) skalaen, for å måle lokalbefolkningas oppfatning av hvilke sosiale påvirkninger som kommer som følge av festivalene på småsteder.

Senere ble ”Social impact evaluation” (SIE) lansert (se figur 7). Den tar for seg seks steg for å evaluere festivalene som er lokalisert på småsteder.

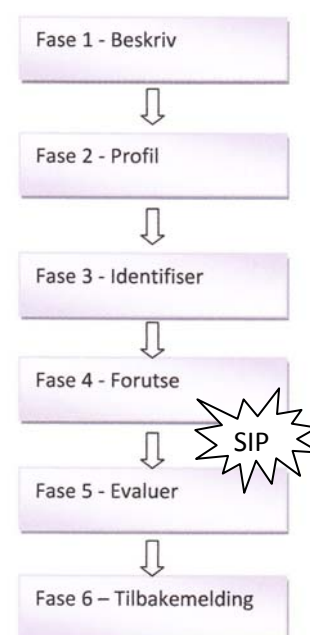
De første tre stegene i modellen tegner et *holistisk bilde* av festivalene mens steg fire og fem måler *påvirkningene* ved hjelp av SIP. Det sjette steget er ”tilbakemelding” som gis arrangørene og andre interesserte. Nedenfor er en enklere forklaring på de ulike fasene:

Fase 1 – Beskriver festivalene; aktiviteter, lokalitet, tidspunkt, organisering og økonomi

Fase 2 – Lager en profil av destinasjonen og samfunnet, og menneskene som man antar vil bli påvirka

Fase 3 – Identifiser de potensielle påvirkningene av festivalene sosialt og kulturelt. Man kan bruke brainstorming, intervju med industrien og representanter i samfunnet, og gjerne undersøke om det er tidligere forskning på dette området.

Fase 4 – Forutser de sannsynlige sosiale og kulturelle påvirkningene før festivalen holdes. Presenterer disse til medlemmene i samfunnet.

Figur 7. Evaluering av sosiale påvirkninger (SIE). Av Katie Small (2007).

Fase 5 – Evaluere de antatte påvirkningene etter at festivalen har vært. Målet er å bestemme de totale påvirkningene, og i hvilken grad de kan aksepteres av de lokale i samfunnet. Evalueringa krever grundig datainnsamling og analyse for å være i stand til å lage konklusjoner på om påvirkningene har vært positive eller negative.

Fase 6 – Tilbakemelding. Resultatet av forskninga blir kommunisert til ledelsen og interessenter. Dette er en mulighet til å utvikle framtidige strategier som kan kapitalisere på positive påvirkninger, og bedre de negative.

Den andre artikkelen er skrevet av Katie Small (2007) og heter ” *Social dimensions of community festivals: An application of factor analysis in the development of the social impact perception (SIP) scale*”.

Small forbedrer SIP skalaen og avdekker seks grupper ved hjelp av faktoranalyse. De er *besværlighet, samfunnsidentitet og samhold, personlig frustrasjon, underholdning og mulighet for å sosialisere, samfunnsvekst og utvikling, og adferd*. Disse seks gruppene kan brukes av arrangørene for å undersøke hvilke påvirkning som kan komme av å arrangere en festival.

Disse seks kan igjen deles inn i to undergrupper avhengig av om de påvirker på det *personlige plan* (besværlighet, personlig frustrasjon, og mulighet for sosialisering) eller *samfunnet* i sin helhet (de tre gjenværende). Det er viktig å huske på at innbyggerne kan ha ulike oppfatninger av samme opplevelse. Noen syntes det er positivt at det kommer flere besøkende til byen, andre ikke. Ved hjelp av SIP kan arrangørene legge til rette for at innbyggerne i lokalsamfunnet skal oppleve positive påvirkninger. Samtidig vil man prøve å minimalisere de negative aspektene i den grad det lar seg gjøre. Det vil da bli tydeligere hvilke arrangementer som best passer inn i samfunnet.

I forfatterens undersøkelse ble disse seks grupperingene brukt. De vil også være variablene som blir undersøkt i denne forskninga. Det er små justeringer slik som at ”adferd” havner under ”besværlighet”. Under følger en forklaring på de enkelte:

- ✓ Samhold – referer til samhold blant de lokale og sosialiseringmuligheter
- ✓ Samfunnsidentitet – sikter til om de lokale er stolte av hjemstedet sitt
- ✓ Underholdningsverdi – skapt av festivalene
- ✓ Samfunnsvekst og utvikling – her refereres det ikke til økning i folketall men en økning i kulturtilbudet, nettverksbygging og økt engasjement. Lærdom av å være med å lage festivalene er også inkludert. Den økonomiske effekten hører også med, og hvem som tjener på festivalene i kommunene. Betydningen av festivalene for kommunen er interessant. Historie og kulturminner er også inkludert her.
- ✓ Besværlighet/Ulemper – sikter til kriminalitet (adferd), parkering, musikkbråk og antall mennesker.

”*Profiling the special event nonattendee: an initial investigation*” er artikkel tre skrevet av Milner, Jago og Deery (2004). I deres forskning blir det undersøkt *hvorfor* noen mennesker ikke går på festivaler. Disse årsakene kan være svært viktige å kartlegge for å lære mer om hvordan ulike mennesker tenker, og dermed hvordan de kan motiveres til å oppsøke festivaler.

I deres undersøkelse ble følgende klassifikasjoner brukt: "Ikke interessert", "Pris", "Begrensa tid", "Avstand /for langt borte / vanskelig å komme til", "Barna er for unge", "Ingen levende underholdning" (Milner et al., 2003).

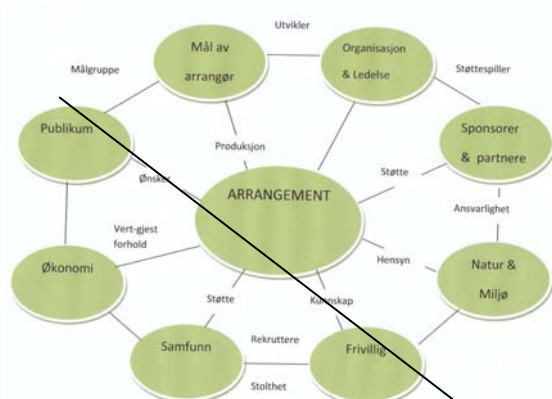
For at undersøkelsen skulle passe til festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal, ble det gjort noen forandringer til punktene ovenfor. Blant anna ble 'ingen levende underholdning' fjerna da alle festivalene har levende musikk. "Ingen å gå med, dårlig rykte, har vært tidligere men likte det ikke, og dårlig markedsføring" ble inkludert av forfatteren som mulige svar fra de som ikke hadde vært på festivalene.

I den første delen av intervjuet ble demografisk informasjon etterspurt da disse vil være nyttige for å se om utvalget representerte innbyggerne i Flekkefjord og Kvinesdal noenlunde i alder og kjønn. Deretter var det spørsmål om respondentene hadde vært på festivalene på sitt hjemsted, enten det var Flekkefjord eller Kvinesdal. Utvandrerfestivalen ble utreda slik at respondentene kunne svare med sikkerhet på om han eller hun hadde deltatt. Dette var spesielt viktig på Utvandrerfestivalen da den har mange ulike komponenter, som Emigration Open (golfturnering), konserter i sentrum (Down by the River), rekefest på Feda, bukkeritt konkurranse på Knaben, for å nevne noen. Det ble ikke nødvendig i Flekkefjord med ekstra utredning da alle hadde vært på minst en av festivalene.

De personene som ikke hadde vært på noen av festivalene fikk tilleggsspørsmål for å prøve å avdekke hvorfor dette var tilfelle. De fikk spørsmål om hvorfor de ikke hadde vært, og deretter om det i det hele tatt var noen festivaler de kunne tenke seg å gå på. I de tilfellene der ja ble svart på dette spørsmålet, ble de spurt om hva som måtte til for at de skulle besøke festivalene på sitt hjemsted.

Spørsmål 8 til 17, 20 til 22 og 24 besto av ulike påstander eller spørsmål som kunne besvares med enig/uenig. Deretter måtte respondentene avgjøre i hvilken grad de var enige eller uenige. Skalaen gikk fra 1 til 5, der 1 var *litt* enig/uenig og 5 var *mye* enig/uenig. Spørsmål 18 og 19 var åpne spørsmål. På spørsmål 23 skulle respondentene kun si om han eller hun var enig eller uenige i påstanden.

Det var ulike kategorier på spørsmålene og tilsvarer variablene som er nevnt ovenfor. De første handla om tankene innbyggerne har om festivalenes påvirkning på samfunnet deres. De siste omhandla personlige følelser og oppfatningen av hvordan festivalene påvirker den enkelte person.

Figur 2. Getz (1997) modell.

Kategoriene er som følger: samhold & samfunnsidentitet, underholdning, sosialisering, samfunnsvekst & utvikling, bryderi, personlig frustrasjon, og kriminalitet som hærverk, tyveri & narkotika.

Det vil si at spørsmålene tok for seg temaene i figur 2. I intervjuet med festivalledelsen ble temaene i den øvre delen (over streken) av figuren fokusert på, mens i telefonintervjuet var det

hovedsakelig de fire grupperingene i bunnen som sto i fokus. Disse fire kan sees under. Grupperingene kommer først etterfulgt av spørsmålene/påstandene som ble gitt i telefonintervjuet:

- ✓ Publikum
 - Spørsmål om festivalene skapte populær underholdning for lokale?
 - Ny anledning til å treffe folk?
- ✓ Økonomi
 - Blir det en økonomisk effekt av festivalene i kommunen og hvem de tror tjener på dette?
- ✓ Samfunn
 - Er du stolt av festivalene?
 - Skaper de utvikling og gjør samfunnet bedre?
 - Om festivalene passer inn og skaper samhold?
 - Om de tar vare på historie og kulturminner?
 - Mye trafikk og parkeringsproblemer?
 - Mye støy som resultat av festivalene?
 - Spørsmål om det blir mer kriminalitet.
- ✓ Frivillige
 - Er det positivt at lokale hjelper til med arrangementene?
 - Tror respondenten at det er veldig lærerikt å være med å lage festival?

Helt på slutten ble de i spørsmål 26 spurt om de kjente til festivalene i nabobyen/bygda (Flekkefjord/ Kvinesdal), og om de noen gang hadde anbefalt festivalene på hjemstedet til venner og/eller familie (spørsmål 27). På slutten av intervjuet var det åpent for at de kunne komme med eventuelle kommentarer.

Før intervjuet ble brukt på telefonen, ble det utprøvd på tre bekjente. Dette for å undersøke om spørsmålene var klare og tydelige, og for å forhindre misforståelser. Noen justeringer ble gjort i etterkant for å forbedre intervjuet.

Gjennomføring av intervjuene

Forfatteren ringte utvalget på dagtid fra kl 10:00 og på kveldstid fram til klokka 20:00 fra mandag til fredag. Forfatteren presenterte seg med navn og fortalte om hensikten med oppgaven og ba vedkommende om å være med på det 15 minutt lange intervjuet. I de

tilfellene hvor respondenten fortalte at de ikke hadde noen kunnskaper om festivalene ble de allikevel oppfordra til å være med i undersøkelsen. Deltakelse på festivalene er ikke en nødvendighet for å besvare spørsmålene.

Forfatteren snakker dialekten i Kvinesdal og hadde altså ingen problemer med å gjøre seg forstått. Spørsmålene ble formulert på en slik måte at de ville passe inn med talemåten i Kvinesdal og da til dels i Flekkefjord, som har ganske lik dialekt.

Personene ble ringt opp på mobiltelefonen til forfatteren. Det resulterte i at noen som ikke svarte på telefonen i første omgang ringte opp forfatteren senere, og var nysgjerrig på hvem som hadde ringt. På den måten fikk forfatteren fire ekstra svar.

Det gikk stort sett greit for respondentene å si om de var enige eller uenige i de ulike påstandene. Det ble derimot en del kommentarer på tallskalaen og en del bemerkta at det var vanskelig å si hvor enige/uenige de var fra 1 til 5. Av og til var respondentene usikre på noen av spørsmålene. Da ble disse forklart ytterligere av forfatteren. Spørsmålene under skapte mest usikkerhet og her er forklaringa som ble gitt respondenten:

- ✓ *Føler du at på grunn av festivalene blir det populær underholdning som de lokale kan ta del i?*

En dame bemerkta at spørsmålet burde være todelt. Hun ble da fortalt at ”populær” sikta til om underholdninga er populær blant lokale, og at mange benytter seg av å gå på musikkarrangementene. I hovedsak dreier spørsmålet seg om de føler at det blir mer underholdning i bygda/byen som et resultat av festivalene.

- ✓ *Syntes du festivalene tar vare på historie og kulturminner?*

Dette spørsmålet var ikke like relevant for Flekkefjord slik det var for Kvinesdal, som har Utvandrerfestivalen. For mange et vanskelig spørsmål da de hadde lite kunnskaper om nettopp dette. Mange var usikre.

- ✓ *Festivalene bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre?*

Føler du at livet i byen/bygda blir bedre som resultat av festivalene og ringvirkningene av disse?

- ✓ *Har du noen tro på at det blir en positiv økonomisk effekt i Flekkefjord/ Kvinesdal?*

På dette spørsmålet begynte noen å snakke om at festivalene sjelden er lønnsomme. De ble da informert om at spørsmålet sikta til kommunen og ikke selve festivalen. Da hadde de fleste en mening.

Det var en stor utfordring å få tak på respondentene. Det viste seg fort at kveldene var den beste tiden å ringe på. Spesielt om det var dårlig vær. På en kveld kunne forfatteren slå telefonnumrene til 50 personer som var notert på en liste. Av dem kunne man anta at i overkant av halvparten ikke svarte på telefonen. Det er den vanligste årsaken til frafall av respondenter. Femten prosent av telefonnumrene viste seg å ikke være i bruk. Omlag 25

prosent av de som tok telefonen takka ja til å være med i intervjuet. De andre 75 prosentene var gjerne opptatt, i bil, ikke interessert, eller for gamle påsto de selv. Noen var heller ikke lokale og ble derfor ikke med i undersøkelsen. Mange sa de ikke hadde greie på festivalene og derfor ønska de ikke å svare. Mange lot seg ikke overtale til tross for at de ble fortalt at de ikke behøvde å ha vært på festivalene. Det var lettere å få kvinner til å svare. Forfatteren spekulerer i om de gjerne er mer innendørs og svarer derfor oftere telefonen. De har nok vanskeligere for å si nei. Lærere tilhørte den yrkesgruppa som hadde lettest for å si ja.

Planen var å ha 25 intervju med innbyggerne i Kvinesdal og 35 i Flekkefjord. Kvinesdal ble gjennomført. Etter å ha fått 29 svar fra innbyggerne i Flekkefjord ble intervju prosessen avsluttet. Svarene som ble gitt av disse 29 respondentene var relativt like. Man vurderte det som uhensiktsmessig å fortsette fordi intervjuprosessen syntes å ha nådd sitt metningspunkt.

Analyseverktøy

For å analysere telefonintervjuene ble svarene notert i et Excel skjema. Som vedlegg 2 viser, var det lett for forfatteren å notere svarene på hvert spørsmål og få god oversikt over hvor mange som hadde svart det ene eller det andre. På den måten kunne svarene summeres og sammenlignes. På mange av spørsmålene måtte respondentene si seg enig eller uenig i ulike påstander, og i tillegg gi en verdi mellom 1 og 5 hvor 5 betyr at respondenten er fullstendig enig/uenig. Gjennomsnittet ble utregna og i noen tilfeller ble også modus presentert.

Regnestykket ble mer komplisert i de tilfellene der en del var enige i at påstanden passa den ene festivalen, men ikke den andre.

Etter at hele intervjuet for Flekkefjord og Kvinesdal var utført, ble data framstilt med histogram for både Flekkefjord og Kvinesdal. Dette kan være med på å visuelt illustrere enigheten eller uenigheten mellom stedene, og gi et intuitivt bilde av hvordan de lokale betrakter festivalene på sitt hjemsted.

I tillegg var det noen spørsmål som krevde utfyllende svar og det var gjort rom for dette i marginen. Forfatteren var på utkikk etter tilleggsinformasjon og ytringer som kunne utdype forståelsen av respondentenes festivalholdninger. Disse ble notert og oppsummert i resultatet. Forfatteren var bevisst på å være rettferdig mot alle som hadde svart slik at ikke bare ensidige kommentar ble belyst. Disse kommentarene er verdifull informasjon for å forstå og avklare holdningene til de lokale innbyggerne.

Evaluering av studiene

Objektivitet

Det er viktig å være objektiv i forskninga. Det er ikke like lett av tre ulike grunner:

- a) Forskere har forskjellige mål for sin forskning.
- b) Å gjøre objektiv forskning betyr ikke at de individuelle forskerne er blotta for all vurdering.

- c) Ordet objektiv har to forskjellige betydninger. Det ene er å fokusere på det eksterne eller synlige. Denne beskrivelsen er ikke riktig da forskere utfører empirisk forskning basert på direkte eller indirekte indikatorer. Den andre betydningen er å følge tydelige og offentlig aksepterte forskningsmetoder i stedet for tilfeldige, personlig oppfunnet metoder. Den andre beskrivelsen er en standard. Selv om noen indikatorer ikke er direkte synlige, som en persons personlighet eller mening, så kan man skape mål for å gjøre de synlige. Man skal alltid utføre forskning på en åpen, offentlig måte som passer med allment godkjente prosedyrer (Neuman, 2009, s.82-83).

Reliabilitet

Reliabilitet er en måte å sjekke om resultatet man har funnet i forskning er pålitelig. For at den skal bestå testen, må resultat bli det samme om man gjør undersøkelsen flere ganger. Reliabilitet skal sjekke om man vil få samme svar gang på gang, og at det ikke er tilfeldigheter involvert (Salkind 2009, s. 112). Samtidig vil noen hevde at det ikke finnes én virkelighet alene som man kan fange. Av den grunn vil en reproduksjon være å jage et falskt håp (Hughes & Sharrock, 1997; Marshall & Rossman, 1999; Ritchie & Lewis, 2003). Reliabilitet er likefullt veldig viktig for forskeren som har et ansvar for å forsikre leserne om at disse kvalitetene finnes og det kan bevises (Ritchie & Lewis, 2003).

Det er flere måter å øke reliabiliteten på som reduserer sjansen for feiltagelser. Man kan øke antall stikkprøver, fjerne uklare spørsmål, standardisere forholdene under testen, moderere vanskelighetsgraden, redusere effekten av eksterne hendelser, standardisere instruksjonene og opprettholde konsekvente scoringsprosedyrer (Salkind, 2009, s. 112).

I forskinga på festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal ble telefonintervju benytta. Et tilfeldig utvalg på totalt 54 innbyggere ble oppringt. Det er derfor grunn til å tro at tilnærmet samme resultatet ville oppstått hadde undersøkelsen blitt gjort på ny.

Det kan stilles spørsmål med om festivalledelsen har prøvd å forherlige sin framstilling i et forsøk på å gjøre festivalen bedre enn den er? Forfatteren fikk i utgangspunktet ikke inntrykk av dette. Man kan allikevel ikke se bort ifra at informasjonen, som kunne ha satt festivalen i et dårligere lys, aldri kom fram i intervjuet eller i skjemaet. Her kan det være en feilkilde.

Validitet

Validitet (gyldighet) er å undersøke om metoden måler det den skal. Validiteten refererer til test resultatet, ikke til testen. Den rangeres fra lav til høy, og ikke enten/eller. Validiteten må forstås innenfor sammenhengen (Salkind, 2009).

Tradisjonelt har validitet blitt forstått som hvor 'korrekt' eller 'presis' forskningsfunnene er. Ofte blir det forklart som et konsept med to forskjellige dimensjoner. Det ene er intern validitet og det andre ekstern. Den interne omhandler å måle eller undersøke det man sier man skal undersøke (Arksey & Knight, 1999; Ritchie & Lewis, 2003). Ekstern validitet blir forklart av LeCompte and Goetz (1982; Ritchie & Lewis, 2003) som om testresultatet er gjeldende for andre grupper i befolkninga. Dette er det samme som generalisering. Validitet i kvalitativ forskning er opptatt av at framstilling, forståelsen og tolkninga er gyldig (Ritchie &

Lewis, 2003, s. 273). Kirk og Miller (1886; Ritchie & Lewis, 2003, s. 273) relaterer validitet til tolkninga av observasjoner, og om forskeren gir ”rett navn” til det som han eller hun har identifisert.

Det er et forhold mellom reliabilitet og validitet hvor en test kan være reliabel uten at den er gyldig (Salkind, 2009, s. 122).

Gjennomføringa av intervjuene ble bedre etter hvert da forfatterens rutiner ble bedre. Dette kan ha medført at flere detaljer kom fram i de siste intervjuene. Ikke alle de korte kommentarene ble notert, slik som når respondentene utbrøt ’flott’, etter å ha sagt seg enig i en påstand.

Intervjuskjemaet som ble brukt til telefonintervjuet var laga på en slik måte at det var lett å notere svarene til respondentene, og tilleggsinformasjon som ble gitt. I resultatet ble alle kommentarene er tatt med.

Som et ledd i å forsikre seg om at det ikke hadde oppstått noen misforståelser i intervjuet med festivalledelsen, fikk ledelsen tilsendt resultatdelen på e-post. De hadde tre uker på å gi tilbakemelding til forfatteren. Foruten Laksefestivalen, fikk forfatteren tilbakemeldinger fra alle, og endringer ble gjort. Dette kan bidra med å øke validiteten på oppgaven.

Generalisering

Generalisering sikter til om resultatet av forskninga kan sies å være relevant utover den konteksten dataene er hentet fra. ”Inferential” generalisering uttrykker om resultatet av forskningen kan brukes til å skape antagelser hvis undersøkelsen var på et anna sted eller det var andre rammer. Kaplan (1964; Her fra Ritchie & Lewis, 2003, s. 267) definerer ”nomic” generalisering som:

”...generaliseringa må virkelig være universell, ubunden til tid og rom. Den må formulere hva som alltid er situasjonen alle steder, med antagelse om at de passende vilkår er tilfredstilt”.

Generalisering i kvalitativ forskning er veldig forskjellig fra kvantitativ. Kvalitativ forskning kan ikke generaliseres på grunnlag av statistikk slik som kvantitativ. I stedet er det innholdet eller spekteret av meninger, opplevelser, resultat eller andre fenomen som blir studert. Man kan dra antagelser om befolkninga som forskes på, gjennom å studere faktorene og omstendighetene som former og påvirker disse. Selv om det finnes individuelle varianter av omstendigheter, oppfatninger og opplevelser i befolkningsgruppa, så er det på kategorinivå, at konsepter og forklaringer kan føre til generalisering. Da er det et godt grunnarbeid, analyse og tolkning blir viktig for å forsikre et bra resultat. Det samme gjelder viktigheten med å finne et godt, representerende utvalg som inneholder et mangfold av det en forsker på, og vil finne ut av (Ritchie & Lewis, 2003, s.269).

Denne oppgaven kan ikke generaliseres på landsbasis da fokuset har vært på lokale festivaler i Flekkefjord og Kvinesdal. Det er trekk ved festivalene her som antageligvis kan samsvare med festivalene på andre småsteder i Norge. Hadde undersøkelsen blitt gjort på flere

tilsvarende bygder/byer er det mulig at de hadde fått tilsvarende resultat og resultatet kunne generaliseres.

Etiske hensyn

I enhver forskning må man ta etiske hensyn. Ifølge Ritchie og Lewis (2003) er dette spesielt viktig når man forsker ved hjelp av kvalitative metoder. Da er det nødvendig å opplyse respondentene om hensikten med studien og hvordan informasjonen skal bli brukt. Det kan være nødvendig å se situasjonen fra respondentene sin side for på den måten å hindre at de tar skade av deltakelsen. Forfatteren av denne studien er av den mening at ingen kunne ta skade av å være med i telefonintervjuet. I midlertidig var det nødvendig for forfatteren å skjerme den presise jobbtittelen i noen tilfeller da vedkommende kunne bli gjenkjent. Det hadde allikevel vært vanskelig å vite hvem som hadde sagt hva.

4. RESULTAT

Introduksjon

I denne delen blir resultatet presentert. Det er basert på metodene som ble beskrevet i forrige kapittel. Først blir informasjonen fra intervjuene med festivalledelsen presentert. Avisartikler, blogg og forum blir også inkludert i denne delen. Deretter blir resultatet av telefonintervjuet i Kvinesdal og Flekkefjord beskrevet i tekst og diagrammer. Informasjonen blir analysert. Dette blir etterfulgt av et intervju med lensmannen i Kvinesdal, samt i Flekkefjord. Målet er å vise triangulering.

[Der hvor ingen annen informasjon er gitt, er den henta fra intervjuene med festivalledelsen].

Utvandrerfestivalen

Introduksjon

Siden 1989 har Kvinesdal arrangert en årlig Utvandrerfestival (UTV) ulike steder i Kvinesdal kommune. Festivalen blir arrangert i månedsskiftet juni/juli og varer 8 dager. Hensikten med festivalen er å bevare og styrke båndene som fremdeles fins mellom Sørlandet og det Norske Amerika. Den er et tilbud til befolkninga i landsdelen, samtidig som den fungerer som et treffsted for norskamerikanere fra begge sidene av Atlanteren. I tillegg har komiteen fått laga et

utvandrer museum med amerikanske gjenstander fra hele Lister, i et hus som ble donert av Judith Østerbø.

Monumentet på torget i Kvinesdal ble avduka på Utvandrerfestivalen i 2002, og vitner om utvandringa da en bestefar står og vinker adjø til familien som skal reise (Sørlandets Utvandrersenter, 2009).

Bilde 3. Avduking av Utvandrermonumentet i Liknes sentrum i 2002.

Festivalens formål og visjon

Utvandrerfestivalen ble spurt om å oppgi sin visjon, og denne blir beskrevet av Alf O.Nilsen:

”De menneskene som har tatt del i utvandringa fra Sørlandet til U.S.A., samt de senere årene utvandringen fra Kvinesdal til andre byer og kommuner, kan komme hjem å treffe familie og venner under festivaluka. Det er reist et monument i Kvinesdal sentrum som visuelt ivaretar utvandrerhistorien til U.S.A.”. Kvinesdal Utvandrerfestival er en helt spesiell festival som tar vare på en historie i det norske samfunn som er helt spesiell. Utvandringa til U.S.A. har betydd noe helt spesielt for Sør-Vestlandet. Det økonomiske har betydd noe helt spesielt i en tid når det var mangel på arbeid. Kvinesdal Utvandrerfestival er så spesiell i Norge at det bør fanges opp av mange flere i Norge, og oppleves.

Bakgrunn for festivalen

Arbeidet med festivalen, som starta i 1988, var tufta på en gammel ide som kultursjefen og næringskonsulenten i Kvinesdal kommune hadde lansert tidligere på 80-tallet. De ønska en festival slik som så mange andre kommuner hadde. Spørsmålet var hva den skulle dreie seg om (Alf O. Nilsen, 2009). I september 1988 ble det første møtet med temaet ”Utvandrerfestival i Kvinesdal” avholdt i kulturhuset. ”Vi håper møtet kan avklare om en slik festival er liv laga,” het det i invitasjonen fra den kommunale prosjektgruppa for turisme og reiseliv i Kvinesdal i 1987-1989 (Utvandrerfestivalhefte, 2008). Og det var det så absolutt. Kvinesdal er rik på utvandrerhistorie;

”Flesteparten av de som utvandret før århundreskiftet bosatte seg i Midtvesten. De som utvandret etter 2. Verdenskrig slo seg stort sett ned i Brooklyn og ble en viktig del av den norske kolonien der. I 70-80 årene kom mange av disse tilbake til Norge. En undersøkelse på midten av 80-tallet viste at ca. 10 % av innbyggerne i Kvinesdal var amerikanske statsborgere. Dette er også trenden i andre kommuner i Agder fylkene. Den sterke utvandringen på Sørlandet har påvirket denne landsdelen sterkere enn andre deler av landet, både økonomisk, kulturelt og sosialt. Man kan fremdeles merke dette på språk, musikk, klesdrakt, personnavn og byggeskikk for å nevne noe. I en undersøkelse for noen år siden ble det påvist at 17 % av alle som hadde navnet Steven og Stanley her i landet bodde i Kvinesdal, mens kommunens andel av den norske befolkningen er på ca.0.1 %. Som nevnt tidligere, reiser fremdeles mange sørlendinger til USA for å besøke slekt og venner. Hvert år kommer det også mange norskamerikanere til Sørlandet av samme grunn. Kontakten mellom Sørlandet og det Norske Amerika er derfor fremdeles meget sterk” (Sørlandets Utvandrercenter (a), 2009).

Festivalinnhold og lokalisering

Festivalen ble for første gang arrangert i 1989 og har blitt arrangert årlig siden da. I fjor antas det at 4-5000 personer besøkte festivalen. Publikumsoppslutninga har vært stabil de siste fem år. Antall utstillere og utøvere har derimot avtatt. Festivalen har både fri og betalt adgang. Dette kan sees i programmet (Vedlegg 3). Festivalen benytter både gater, offentlige og private haller eller saler, i Liknes, Feda, Fjotland og Knaben. Som med de fleste festivaler, er også været viktig for publikumsoppslutninga på Utvandrerfestivalen.

Informasjonen under er henta fra programheftene fra festivalen årene 2007 og 2008. Heftet blir distribuert til alle husstandene i Kvinesdal, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad og Lyngdal, med et opplag på omkring 14.000.

Bilde 4. Utvandrerfestivalen i Liknes sentrum

Lørdag: Festivalen starter på en lørdag og da med Knabendagen. Knaben er et gammelt gruvesamfunn helt nord i kommunen hvor det var en bosetting fram til gruvedriften ble nedlagt i 1973. I dag har det blitt en hyttelandsby med en landhandel. Etter at gruvene ble satt i drift for noen få år tilbake har det vært omvisning i gruvene og på gruvemuseet. I tillegg er det matserving, dans, og midt på dagen et ”bukkeritt” med premiering (Utvandrerfestivalhefte, 2007).

Lørdag kvelden er det et arrangement i Liknes sentrum som heter ”Down by the River”. Dette er en fest som samler 1200-1500 mennesker i et avgrensa område i sentrum. Det er betalt adgang. Festen starter klokka 20 og avsluttes klokka 02:00. På festen kan man høre god musikk og treffe gamle kjente (Utvandrerfestivalhefte, 2008). Dette er en populær fest blant de yngre voksne.

Søndag: beveger festivalen seg ned i dalen til Fjotland, og Fjotlandsdagen. Her holdes en norsk-engelsk gudstjeneste og Fjotlandsmuseet holder åpent. I tillegg er det familiedag på Torvløbakkan gård hvor man kan spise tradisjonsrik mat og barna kan ta del i blant anna hesteridning. Gårdsbutikken er åpen med salg av husflid og maleri fra lokale kunstnere (Utvandrerfestivalhefte, 2007).

Tirsdag: De siste årene har det vært en utstilling i en lokal restaurant, med fotografier og gamle filmsnutter (Utvandrerfestivalhefte, 2008).

Onsdag: Rekefest og underholdning på Feda. For kroner 150,- kan man spise så mye man ønsker. Arrangert av Sons of Norway (Utvandrerfestivalhefte, 2007).

Torsdag: Promenadeløp i Liknes arrangert av Kvinesdal Idrettslag. Sang og musikk møte i Kvinesdal Kulturhus (Utvandrerfestivalhefte, 2007).

Fredag: Åpen dag i Lister Utvandrer museum, og med servering. Kulturkveld med underholdning. I fjor opptrådte Secret Garden på en utendørs amfiscene på det nye Utsikten hotell. I ti-tiden på kvelden arrangeres det en ”Get together party” på et av spisestedene i nærheten av sentrum (Utvandrerfestivalhefte, 2008).

Lørdag: Liknesdagen med musikkorps og underholdning. Året 2008 var spesielt da festivalen hadde 20-års jubileum. Hanne Krogh sang, og det var en hilsen fra den amerikanske ambassade ved Hilary Olsin Vindecker, og fra den Norske regjering ved Statsråd Tora Aasland.

Det var også utvandreropptog hvor alle stilte i tidsriktige klær, en modelloppvisning hvor det var gjensyn med kjoler og drakter fra 50- og 60-tallet, og ikke minst et veterankjøretøytreff, hvor det ble premiering til en publikumsfavoritt.

På kvelden er det utvandrerfest i Kvinesdallhallen. Her blir kjøttkaker servert med stor suksess hvert år, samt bløtkake og kaffe. Det er musikkunderholdning på kvelden, gjerne dansemusikk. Det går buss fra nabokommunene til og fra dette arrangementet, som blir arrangert av Sons of Norway (Utvandrerfestivalhefte, 2008).

Søndag: Norsk- engelsk gudstjeneste i Kvinesdal kirke. Kvinesdal og Omegn Golfklubb arrangerer golfturneringa ”Emigration Open” for alle som har grønt kort eller bedre. Mat i golfklubbens kafé. Karis Misjon og Dina stiftelsen har stort loppemarked i Sarons Dal hallen.

På kvelden har det tidligere vært stor avslutningsfest i Sarons Dal hallen med Aril Edvardsen som konferansier og historieforteller. Det har også vært visning av filmklipp fra tidligere festivaler. I 2008 kom det en hilsen fra presidenten i Sons of Norway, Ted Fosberg, fra hovedkontoret i Minneapolis (Utvandrerfestivalhefte, 2008).

I tillegg har Leivs Galleri på Knibestøl i Austerdalen vært åpen hver dag under festivalen hvor galleriet viser hans malerier, dikt og bøker (Utvandrerfestivalhefte, 2008).

Museet like utenfor Liknes sentrum

”Lister regionen består av følgende 6 kommunene som ligger lengst vest i Vest Agder: Flekkefjord, Sirdal, Kvinesdal, Farsund, Hægebostad, og Lyngdal. Alle disse kommunene har hatt stor utvandring til USA. Spesielt var det en sterk utvandring etter 2. Verdenskrig, og fremover til 1970 årene fra disse kommunene. Det ble derfor bestemt at museet skulle hete Lister Utvandrer museum, og ta vare på utvandrerhistorien fra disse 6 kommunene. Og målsettingen skulle være å informere om utvandrerhistorien fra Lister regionen fra ca.1850 til 1970 med mest vekt på perioden etter 2. verdenskrig til 1970.

Målgruppen er skoleelever på alle klassetrinn, folk bosatt på Sørlandet, og norske og utenlandske turister” (Sørlandets Utvandrersenter [b], 2009).

Museet er åpent nesten hver dag under Utvandrerfestivalen.

Utvandrermonumentet

”Lederen den gang av hovedkomiteen for Utvandrerfestivalen i Kvinesdal, Magda Dugan, med hjelp fra Arthur Svennevik, tok i 1997 initiativet til å få reist et utvandrermonument til minne om den store utvandringen fra Sørlandet. Som den mest utpregede utvandrer kommunen på Sørlandet var det naturlig å plassere monumentet i Kvinesdal sentrum, Liknes. Det ble bestemt å avduke monumentet under Utvandrerfestivalen i 2002. Komiteen vedtok å reise et bronsemonument av en utvandrerfamilie i full størrelse: Far, mor og sønn som tar farvel med den gamle faren før de reiser fra gamlelandet. Oppdraget med å lage monumentet ble gitt til billedhuggeren Tore Bjørn Skjølsvik (Sørlandets Utvandrersenter [c], 2009).

Festivalfilm av Lars Emanuel Egeland

Den lokale filmskaperen Lars Emanuel Egeland er et fast innslag på Utvandrerfestivalen i Kvinesdal. Egeland, som har mottatt flere priser for sine filmer, har i årenes løp filma utallige timer fra festivalen. Det har blitt en tradisjon å vise klipp fra tidligere festivaler på avslutningsfesten i Sarons Dal hallen (Personlig dialog, Toralf Haugland, 15.4.2009).

Organisasjon og ledelse

Utvandrerfestivalen er et samarbeid mellom flere foreninger. Noen eksempler er Sons of Norway, Knabens Venner, Harvest Bar, og Kvinesdal Idrettslag. Beslutningene fattes av styret for festivalen så vel som av de ulike komiteene. Det antas at publikumsoppslutninga har vært stabil, men at antall utstillere har avtatt. Festivalen eier verken landområdet, bygninger

eller utstyr. Kommunen eier Utvandrer-museet. Festivalledelsen føler seg uenige i påstanden om at festivalen har gjennomlevd vanskelige situasjoner. Derimot er de enige i at festivalen er et unikt nisjeprodukt, med en særegen markedsposisjon. De føler seg ganske sikre på at festivalen har kommet for å bli. Det er et ønske om å orientere seg mer mot reiselivet. Samtidig er de ganske enige i at festivalen sin primære oppgave er å bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet, framfor å kun være opptatt av profitt. Festivalledelsen har opparbeida seg et veldig godt forhold til sine interessenter i årenes løp, og føler at disse er engasjerte i arrangementet (informasjonen er henta fra spørreskjemaet).

Økonomi, sponsorer og arbeidskraft

Budsjettet var omkring 500,000 kroner i 2008. Inntektene får festivalen fra billettsalg og sponning fra bedrifter, som har økt de senere år. Kommunen bidrar også økonomisk med om lag 15% av budsjettet. Festivalen er avhengig av kommunens bidrag, samt hovedsponsorene og til dels småsponsorene. Med hensyn til utgiftene har de alle økt de siste fem årene. Honorar til artister og kunstnere er en utgift på 20 prosent av budsjettet. Halvparten av denne prosenten brukes på salg og markedsføring. Det ingen ansatte verken full- eller deltid. Det er tre hovedsponsorer som framheves, men også mange mer eller mindre likestilte sponsorer. Totalt ligger sponsorene i overkant av 20 stykker. Uavhengige organisasjoner hjelper til med gjennomføring uten betaling, samt noe hjelp fra den offentlige sektor som ikke tar betaling. Festivalen har omkring 100 frivillige medhjelpere. Noen av dem deltar i styret. Noen hjelper til gjennom hele året i varierende grad, mens andre kun hjelper til under gjennomføring av festivalen (informasjonen er henta fra spørreskjemaet).

Medieuttalelser og blogg

Det var sju artikler å finne i avisen Agder. På Radio Kvinesdal sin nettside (www.radiokvinesdal.no) var det derimot 30 historier. To overskrifter las ”storslagen utvandrerfestival i Kvinesdal” og ”Det svingte i neset” [Forfatter: neset er navnet på sentrum]. Den sistnevnte forteller videre at festivalen serverte det ene høydepunktet etter det andre.

Det er lite blogger å finne som dekker Utvandrerfestivalen og ”Down by the River”. Her er en blogg av Linda (2007) som skal på ferie til Kvinesdal: *”Tantene og onklene mine er jo selyfølgelig bortreist neste uke.. men det er allikevel den uken som frister mest pga utvandrerfestivalen i sentrum.”*

Norway Rock Festival

Introduksjon

“Norway Rock Festival (NRF) ble for første gang arrangert i 2006 under navnet Kvinesdal Rock Festival. I november 2008 ble det opprettet en stiftelse som nå står for arrangementet. Stiftelsen består i hovedsak av de samme ildsjelene som starta festivalen i 2006. Festivalen er hovedsakelig et resultat av dugnad av folk som brenner for musikken, og syntes det er gøy at verdensstjerner kommer og spiller på et jorde i Kvinesdal”. Vedrørende musikk har festivalen lagt seg på en ganske smal linje. Musikkjangeren er rock og metall. For å imøtekomme rockinteresserte ungdom tilbyr festivalen fri aldersgrense på åpningsdagen (Norway Rockfestival, 2009).

Festivalens formål og visjon

”Formålet med stiftelsen er å arrangere rockfestival i Kvinesdal, og styrke arrangementet ved hjelp av dagskonserter. Festivalen skal ha hovedvekt på sjangeren Rock og Metall. Det skal vektlegges å bruke lokalt næringsliv og kompetanse der det er hensiktsmessig. Det skal også legges til rette for lære opp lokale krefter til å kunne utføre flere og flere av de arbeidsoppgaver som kommer inn under å arrangere festival”, opplyser Sveinung M. Egeland.

Historikken for festivalen

Bilde 5. Festivalområdet (stjerna) sett fra Utsikten.

”Oppstarten til Norway Rockfestival startet allerede i 1994, da visjonær, kultur og rockeelskeren Lars Olav Støve og Kvinesdal Rockeklubb satt på Utsikten Kafeteria og speidet nedover den grønne og frodige Kvinesdalen og tenkte i sitt stille sinn: *"Her skal vi en eller annen gang arrangere tidenes rockefestival"*

Når bandet Luxus Leverpostei, fra deres egen rockeklubb i Kvinesdal, fikk sitt gjennombrudd med singelen "Dra Te Hælvete", ga dette også det første "sparket" til virkelig å få fart i oppblomstringen av det lokale musikkmiljøet, og ikke minst "spiren" som skulle til for å "gro" festivalplanene (Rockman, 2008).

Intervju med styreleder Sveinung M. Egeland og med innslag fra ulike aviser

År 1- 2006

Torsdag 13. juli 2006 gikk startskuddet for første Kvinesdal Rock Festival. Med fint vær, over 2000 besøkende og strålende fornøyde artister var suksessen et faktum (Norway Rock Festival (c), 2009).

Sju måneder tidligere kom ideen til festivalsjef Kelly Aamot om at det hadde vært moro og fått til en skikkelig stor fest på Øyesletta i Kvinesdal. Tidligere år hadde det vært MC treff, og med en festivalsjef som spiller i rockeband og har nettverk, ble nettopp en festival mulig. Ingen ringere enn Turboneger ble headliner det første året; *"...om lag 1500 publikummere hadde funnet fram til Øyesletta for å høre vokalist Hank von Helvete snerre ut sitt rockebudskap på misjonerende vis. – Jesus er med dere, ropte han så høyt at det trolig kunne høres helt opp i Sarons Dal"* (Svela, 2006).

Det herska da ingen tvil om stedet var Kvinesdal som er kjent for sine kristne stevner. Verdensevangelisten Aril Edvardsen oppretta misjonsstiftelsen Tronens Bevis i 1965. Siden den gang blir det holdt store stevner hver sommer som tiltrekker mennesker fra nært og fjernt (wikipedia, 2009). Og hver sommer spres deres prekener utover dalen. Denne dagen kom budskapet fra *nede* i dalen.

Ingen visste helt hvordan første sommer skulle bli, eller formatet på festivalen. Kommunen ville støtte festivalen med 50 000 kroner, men de ville ikke assosieres med festivalen, og var

derfor godt fornøyde med *ikke* å stå som sponsorer. Det var ingen sponsorer første år. Til sammen hadde festivalen 560 000 kroner i kapital og 30 aksjonærer.

Kelly klarte å booke Turboneger for en billig penge da de skulle spille i Grimstad på kvelden, og gikk med på å opptre klokka 14 på Øyesletta. Til tross for et underskudd på 150.000 kroner det første året, ble festivalen sett på som en suksess. Publikum og artister var strålende fornøyde. Sola skinte. Og festivalen fikk gratis PR da to strippere kledde seg nakne, og simulerte oralsex under en konsert av Carnivora. Formålet var å sjokkere Kvinesdal og Sørlandet igjen, slik som på Quartfestivalen to år tidligere. Da skapte et par stort oppstyr da de gjennomførte samleie under en konsert med The Cumshots (Svela,(b), 2006).

Ei 17 år gammel jente som gikk på medielinja på den lokale videregående skolen fikk i oppgave å være fotograf. Sammen med ei venninne fikk de "all access", og kunne fritt bevege seg rundt på hele festivalområdet å ta masse bilder. Avtalen var at hun eide bildene, men festivalen kunne bruke de fritt. Dette var en stor sjanse for jenta, som fikk bildene sine publisert i de store landsdekkende avisene og på tv, da hun fikk fotografert sextstunet. Hun ble også med som fotograf de kommende årene.

Festivalen "snubla gjennom" det første året, noe som gikk an da festivalen var mindre. I styret satt en gjeng med ni rockere som ikke tenkte så mye på struktur og god organisering, men som brant for ideen om en festival på Øyesletta. I starten var det lite orden på styremøtene. Etter hvert ble Sveinung Egeland, som i dag er styreleder, med på møtene og skrev referat og fikk dokumentert alt som ble sagt. Dette skapte en struktur som var viktig.

Etter endt festival tok Sveinung seg tid til å snakke med alle som hadde hatt arbeidsoppgaver. Én for én delte de sine synspunkter på hva som fungerte godt og dårlig, og hva som kunne forbedres. Dette ble en viktig del av å forbedre festivalen året etter.

År 2 - 2007

Det som prega år to var skikkelig dårlig vær. I tillegg var det ikke nok ildsjeler. Mange var utslitt eller lei etter forrige sommer. Dette året var det mer struktur, og flere folk hadde fått nøkkelstillinger, mens andre hadde blitt fjerna fra oppgaver de ikke mestrte. Underskuddet ble 350 000 kroner som egentlig ikke var mye. "350 personer ekstra og vi kunne gått i null", forklarer Sveinung. Selv var han utslitt etter festivalen. Det var mange oppgaver som skulle løses, og alle måtte stå på for at det hele skulle gå i orden. Oppgavene var veldig varierte. Selv var Sveinung involvert i catering, og var ansvarlig for økonomi og bandutbetaling. Sveinung tilbrakte mye tid i et lite "kontor" hvor han tok seg av bandutbetaling. Selv fikk han kun tid til å se to konserter, og da fikk bandene bare vente på betaling!

Til tider var det frustrasjon og sinne. Problemer som oppsto måtte løses på strak arm og det gikk greit med en porsjon flaks. Motivasjonen var å se smilene til festivaldeltakerne, og vite at mange hadde reist fra kontinentet for å komme på festivalen. Det viktigste var at publikum ikke merka at det "kokte" bak på settet.

Til forandring fra året før, ville Kvinesdal kommune gjerne stå som sponsorer. Faktisk stilte ordfører Odd Omland opp som frivillig sammen med omtrent hele Arbeiderpartiet! Ordføreren var vakt, passa på inngangen, og var med på å plukka søppel.

År 2 gikk på et vis. Den høsten var det store forandringer i vente. Diesel Dahl, som etablerte og spiller i bandet TNT, ønska å bli medeier i festivalen. Diesel var en god kompis av festivalsjef Kelly. Han ønska å kjøpe aksjer. I tillegg ville han som eier av et bookingselskap, bruke dette, og være med å påvirke hvilke artister som skulle komme. Dette var helt imot de uskrevne reglene. I november 2007 takka styreleder Sveinung for seg, da han følte at festivalen var i ferd med å gå på et skjær på grunn av det nye samarbeidet.

Den jula ble et nytt samarbeid oppretta mellom festivalen og Diesel Dahl, og partneren hans, Rune Skreen. Festivalen fikk et nytt navn- Norway Rock Festival AS. I ettertid ble det holdt mye møter, men det finnes lite eller ingen dokumentasjon og referater fra dette. Dette har skapt store problemer i ettertid. Mange muntlige avtaler ble gjort, men det var vanskelig å bevise noen ting. Planen var at Trønderne skulle ha 49% aksjer og Kvindølene 51%. Kvindølene ble overtalt til at det kun var mulig med 50-50 eierskap. Trønderne var frampå, og fikk forhandla seg til å ha flere medlemmer i styret, og juridisk kontroll.

År 3 – 2008

På spørsmål om hvordan sommeren 2008 publikum var for publikum, svarer Sveinung at han tror publikum var godt fornøyd totalt sett. Det er klart at dødsfallene lørdagen satte en demper på hele arrangementet for veldig mange, både publikum, artister, og ikke minst arrangører.

Denne sommeren bar preg av at ildsjelene i Kvinesdal var mindre fornøyd. Det kom tydelig fram at Trønderne skulle tjene penger, og Kvindølene skulle jobbe. Flere og flere problemer dukka opp, da det kun var inngått muntlige avtaler. Trønderne forandra navnet på bladet og kafeen. I tillegg gikk Diesel ut i lokalavisen og skjelte ut kommunen for at de ikke tilrettela mer for festivalen. Dette ble flaut for Kvindølene som hadde et godt forhold til kommunen, og ønska å bevare det på den måten. I tillegg behandla Trønderne lokale leverandører og samarbeidspartnerne dårlig, og de hadde ingen lokalkjennskap eller lojalitet til stedet. Kvindølene satt igjen med en følelse av at Trønderne bare ville ta over, og tjene penger.

Etter festivalen kom det ganske klart fram at det var feil å samarbeide med Trønderne. I ettertid hersker det en kamp om varemerke- patentet som

Trønderne sier de eier, og har valgt å bruke på sin nettside www.norwayrockfestival.com. Kvinesdal har klart å skaffe seg adressen www.norwayrock.no.

Bilde 6. Logo NRF

Løsninga for festivalen kom den høsten. Sveinung, som tidligere hadde vært styreleder men som trakk seg da Trønderne skulle være med på laget, klarte å overtale ildsjelene i Kvinesdal om at en stiftelse var løsninga. Da kunne de lage sine egne regler, ingen var eiere, ingen hadde andeler, og ingen kunne kjøpe seg til makt. Etter litt motstand lot ildsjelene seg overtale. Dette var en sjanse å ta da det verken var kapital eller et sikkerhetsnett. Sveinung laga vedtekter, og har igjen blitt styreleder. Han har laga et organisasjonskart, og delt oppgavene, som gjør alt mer effektivt og økonomisk. Styremøtene er mer formelle, og sakslista blir konsekvent fulgt. Festivalen har egne folk innad i organisasjonen som jobber med økonomien, men det er styret som til slutt står ansvarlige. Styret holder nå på å lage reglene for sommeren angående sikkerhet. I år er det en vakt sjef, og et profesjonelt uttrykningsteam med dykkerutstyr, på området. Kanskje blir aggregat forbudt som et resultat av at to personer mista livet på festivalen i 2008 på grunn av CO₂ forgiftning på bussen de sov.

Sveinung fortalte at det har vært en lang læringsprosess. Ingen i styret har erfaring med å arrangere festivaler. Alt har blitt lært på veien. Det handler om å skaffe de rette personene til de rette jobbene. Å skaffe mennesker som har lyst å være en del av konseptet, og er villig til å dele sin ekspertise –gratis. Sveinung beretter at de satser på å rekruttere lokale, slik som den 17 år gamle mediestudenten. Håpet er at studentene ser mulighetene, og den gode jobberfaringa de kan få som frivillige. Kanskje senere etter endt utdanning har de allikevel lyst å være med å hjelpe. På den måten får festivalen et lokalt nettverk som er viktig for at de lokale skal få eierskap i festivalen. Med mindre enn 300,000 kroner å fordele på ”hele organisasjonskartet” (vedlegg 5) blir det tydelig at det er lite penger å oppdrive. Drivkraften og motivasjon ligger i enkeltindividet, og ønske om å være en del av festivalen. Ikke minst å se store internasjonale rockestjerner synge av full hals på Øyesletta i den lille bygda Kvinesdal.

Festivalinnhold

Se program i vedlegg 4. I fjor hadde festivalen 12,000 besøkende. Max publikum per dag er 10,000.

Publikumsopplutninga har økt godt hvert år. På festivalen er mange konserter, utstilling av varer, salg av mat og alkohol, og konkurranser og leker. I tillegg tilbys det helikopterturer, og eget campingområde for de som kjører

MC. Festivalen har bare betalt adgang, men torsdagen er en familiedag hvor barna kan bli med sine foreldre.

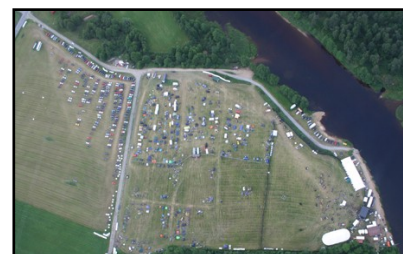
Bilde 7. NRFFs sceneområde.

I avisen Agder stod det følgende sommeren 2008; ”FOR Å SI det som det er, så er det intet mindre enn imponerende at Norway Rock Festival trekker seg til det ene verdenskjente bandet etter det andre. Artistene står i kø for å spille på sommerens store happening på Øyesletta — og lørdag ble legendariske Alice Cooper presentert som det siste trekkplasteret. NORWAY ROCK FESTIVAL, som tidligere het Kvinesdal Rock Festival — er en festival som fortjener oppmerksomhet og stort publikumsoppmøte. Ildsjelene i Kvinesdal har stått på i mange måneder for å spikre programmet — og med Alice Cooper, Motörhead, Turboneger, DumDum Boys og mange andre kjente navn, er det duket for store rockedager i juli” (Avisen Agder (d), 2008).

Lokalisering

”Dalen ligger nydelig plassert midt mellom Stavanger og Kristiansand i et område perfekt for festival, med camping, scene, og parkering på ett og samme sted” (Festivalinfo, 2009).

Norway Rock Festival blir arrangert på Øyesletta i Kvinesdal. Den tidligere E39 passerer festivalområdet. Området er like ved Fedafjorden og med elva som renner forbi. E39, som går over den relativt nye Fedabroa, gjør det i dag unødvendig å kjøre innom Kvinesdal sentrum på vei mellom Kristiansand og Stavanger.

Bilde 8. Festivalområde NRFF.

Festivalområdet er stort, men kan utvides mer om nødvendig. Fra E39 er det en grusvei inn til sceneområdet. Det er parkering på gresset. Med nedbør blir området fort gjørmete. På de verste stedene blir det tømt på grus.

Bilde 9. Camping

Organisasjon og ledelse

Festivalen var aksjeselskap i 2006 og 2007. I 2008 samarbeida festivalen med et Trøndersk firma med Diesel Dahl i spissen. Det var ingen god løsning for Kvindølene som etter endt festival utbrøt følgende ”*nå handler det om å ta makten tilbake der den hører hjemme — på jordet i Øyesletta*” (Avisen Agder (f), 2008) etter at Trønderne ville flytte festivalen til Trondheim. Faktisk finnes det ei facebookgruppe som kaller seg ”*Norway Rock Festival i KVINESDAL 2009. IKKE PRØV DEG DIESEL !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*”

I vedlegg 5 er organisasjonskartet for stiftelsen. Styret består av fem lokale personer. Deretter er stiftelsen delt inn i fem kategorier. De er markedsføring/media, økonomi, festivalsjef, frivillig -koordinator og til slutt områdesjef. Det er mange underkategorier, og i tillegg noen grupperinger som havner under de ulike boksene. Ikke alt er skrevet inn, opplyser styreleder Sveinung, som står bak kartet.

I 2009 har festivalen blitt en stiftelse. Styret av festivalen fatter de viktigste beslutningene for festivalen. Styreleder er Sveinung M. Egeland som har vært leder for festivalen i 2006-2007 og nå i 2009. Han har vært en ildsjel fra starten av. Kelly Aamodt har fra starten vært festivalsjef. Følgende kunne leses i avisen Agder sommeren 2008;

”Manowar hylder Kelly

Rockeheltene i Manowar skryter av Norway Rock-general Kelly Aamodt. «En norsk helt har stått opp» skriver bandet på sin hjemmeside på Internett. Manowar er et amerikansk heavy metal-band, som ble grunnlagt i 1980. Rokerne skriver dette om Kjell Arne «Kelly» Aamodt: — Manowar har funnet en musikkformidler med baller — og som våger å gi nordmenn Manowar. Hans navn er Kelly Aamodt, og han og hans lag er ekte krigere, skriver bandet. — Vi oppfordrer alle krigere fra Finland, Sverige og Danmark om å stå sammen med sine norske brødre og søstre i kampen mot falsk heavy metal. Kongene av heavy metal skal slå til i Kvinesdal, lover Manowar” (Time, 2009).

Økonomi, sponsorer og arbeidskraft

Da festivalen var et aksjeselskap med Trønderne, hadde de et budsjett på om lag 6,5 millioner. Etter endt samarbeid har den nye stiftelsen anno 2009 en grunnkapital på 200,000 kroner. Budsjettet ligger på hele 12 millioner. Det er ingen fulltidsansatte, og ingen betalte deltidsansatte. Det gis godtgjørelse for telefonutgifter, og symbolsk lønn.

For å oppnå verdisikring skal styret i utgangspunktet godkjenne at utvalgte personer får gratis billetter eller fri drikke. De gjestepassene som ikke er del av budsjettet (presse, sponsorer

etc.) må godkjennes av styret. Øl skal ikke være tilgjengelig for andre enn de som jobber med "ridere" og band. Det skal lages rekvisisjoner på innkjøp og lignende for å hindre unødvendige innkjøp. "Vi prøver å være så strenge som mulig, uten å drepe motivasjonen til folk" forklarer Sveinung.

Antall frivillige medhjelpere er ukjent, men ca. 150. Antall utstillere har vært stabil. Festivalen eier verken jordet på Øye, bygninger eller utstyr. Festivalen tar betalt adgang. Et festivalpass ligger på kr. 1500 + avgifter. Dagspass koster om lag halvparten. På websiden vises 16 sponsorer. Kvinesdal kommune er ikke blant disse, men det er derimot Vest Agder Fylkeskommune. Det er uavhengige organisasjoner som hjelper mot betaling, eksempelvis vaktsselskapet.

Inntektene får festivalen fra billettsalg. Mye penger tjenes også på camping og øl- og matsalget. Andre viktige inntektskilder er støtten fra bedrifter. Ellers er det noe støtte fra kommunen, og fylke. Salg av festivalens egne varer gir også inntekter. Disse inntektene har vært stabile de tre siste år.

Utgiftene har økt på samtlige utgiftsposter, da spesielt på honorar til artistene. Scene og andre fysiske innretninger tar også sin del av budsjettet. Ikke minst campingområdet. Salg og markedsføring kommer som den fjerde største utgiftsposten. Lønnsutgiftene er nærmest lik null.

De største truslene for festivalen er om bonden ikke vil leie bort jordet. Mangel på frivillige er en trussel, samt lite billettinntekter. Hovedsponsorene er også viktige. Været er en annen kritisk faktor som er vanskelig å kontrollere. Festivalen er også avhengig av å ha et godt forhold til media (Svar over hentet fra spørreskjemaet).

Medieomtale og Blogg

Her er noen eksempler på informasjon som ble funnet på internett og som omtaler festivalen: "Så alle som elsker Sweden Rock, Roskilde og Wacken, er Kvinesdal det naturlige festivalvalget i sommer" (Festivalinfo, 2009).

Rockman (2008), som er en anbefalt blogger av Verdens Gang, sier følgende på sin hjemmeside: "**Norway Rock Festival er rendyrket og ekte "Rock `N` Roll"!**"

Festivalen har alle de ingredienser som skal til for å skape en ekte rockefest:

- ildsjelene bak der musikken er selve drivkraften og motivasjonen!
- Ekte røtter som er forankret i musikken!
- Et festivalområde som er skapt for å gjenskape den ekte "Woodstock" ånden!
- Teften og evnen til å booke de rette headlinere!

Avisen Agder ((d), 2008) viser sin stolthet over festivalen da de sommeren 2008 presenterte en artikkel med overskrifta "*Kvinesdal kan, vil og tørr*".

Per (2008) er ikke nådig i sin omtale av Quart festivalen. Derimot har han mye godt å si om Norway Rockfestival;

”...Men nå har en annen festival reist seg i landsdelen vår. En festival som på første året sitt drar en band-liste som enhver burde legge merke til. Med band som Helloween, Mötörhead, DumDum Boys, Pagans Mind og Stage Dolls, sammen med personligheter som Alice Cooper og Ronni Le Tekrø, kan dette ikke bli annet enn en fest. Enhver rocker som har opplevd 70- og/eller 80-tallet bør vise trynet sitt i Kvinesdal disse dagene.

Så gjenstår det bare å se om de har ballene til å klare å drive det videre, eller om det skal gå med dem som med Quart. Jeg håper Norway Rock Festival blir det nye sommer-fenomenet på Sørlandet, og at Quart sakte med sikkert blir flyttet fra Oddeøya og til en liten intim-scene på Stoa i Arendal. No offence til folk fra Arendal, men da samler vi industrien på ett sted.

Lykke til i sommer, Kvinesdal!”

Helene87 skrev følgende i sin blogg: ”Gud det var en opplevelse for livet! Fikk møtt en haug av morsomme folk, med rare dialekter og masse rart på hjertet”.

Nedenfor er en rekke kommentarer som er lagt inn på festivalens hjemmeside:

Preik viser sterke følelser: ”Er storfornøyd med denne festivalen. Manowar, Nightwish, In Flames, Arch Enemy, Testament, Skambankt, Sonata... herregud, dette blir den beste festivalen i mitt liv! Er så lykkelig at det nesten renner tårer nedover kinnene mine... Takk... tusen, hjertelig takk til dere bak NRF! Dere er intet annet enn supre!”

Tor: ”Va tragisk med ulykken, men syns at festivalen taklet dette på en meget bra, og korrekt måte. Tankene går til de 3 barna som mistet sine foreldre i altfor ung alder.”

Lady 69: ”Vi var en førstereis-gjeng på ca 20 stk som besøkte Norway til stor entusiasme. Dette fristet stort til gjentagelse, så Sweden og Wacken må også i år kanskje nedprioriteres”

Helge: ”En ting til jeg kunne tenkt meg. Det handicap toalettet som var på campen i fjor var prima. Absolut top notch, men jeg skulle gjerne sett et slikt som stod nærmere selve festival området. Så man slapp å dra helt opp til campen hvis man var avhengig av et slikt.”

Gud: ”Må først få lov til å si at dette blir en KONGEFESTIVAL!! Ledelsen i Kvinesdal Rock har fanmed gjort noe som jeg aldri kunne tenke meg skulle skje på denne norske jord, nemlig en line up utenom det vanlige, og det bare foreløpig.”

Flere steder kan man lese at rockefestivalen er en populær festival. Cecilie fra Sandnes sier på facebook at det er årets høydepunkt og at hun er ”spent på hva de kan overraske oss med i år”. Det blir også sagt at festivalen når utvilsomt ut til et bredt rockepublikum i de fleste aldersgrupper siden det inneholder et variert program.

Festivalledelsen får imidlertid også kritikk for rot og søppel på festivalplassen. Ei jente klager over toalettene som ”rant over av møkk til stadighet” mens ei anna sier at fire dusjer på flere tusen deltakere er for dårlig.

Annelen: ”viss dere vil ha det litt ryddigere kan dere jo dele ut sekker sammen med båndå når folk kommer, sånn de gjør på wacken. Der deler de ut en liten sekk med kondomer, søppelsekker, regnfrakker og program, reklame osv osv. Da legger folk søppelet sitt

i sekkene og legger igjen sekkene. da må dere bare plukke søppelsekker etterpå:P”

Her er et eksempel på en russer som stiller spørsmål under ”meninger” på Norway Rock, og får svar fra styreleder Sveinung: *”Could anyone tell if it's possible to buy tickets right at the place? We're coming from very distant part of Russia to see Manowar on July, 10 :) Got a bit disappointed with the "The Festival 2009 is fully booked" on contact page...”*

”Hi, I would really recommend that you buy tickets in advance. The sales are going very well at the moment,.....”

Det er forfatterens oppfatning at Norway Rockfestival får mye skryt for både booking og lineupen, og programmet blir ofte omtalt som spennende og unikt. Dette kommer tydelig fram under ”meninger” på Norway Rock Festival sin hjemmeside, som paragrafene ovenfor demonstrerer. Der er det en god diskusjon rundt alt fra misnøye med festivalen til hvilke artister man ønsker og ikke ønsker. Festivalledelsen deltar også i diskusjonen som blir sett på som positivt og ”publikum” føler seg da hørt.

Fjellparkfestivalen

Introduksjon

Fjellparkfestivalen (FPF) ble etablert i 1982, og er landets lengstlevende rockefestival. Hvert år er det en stor variasjon i programmet, og artistene kommer hovedsakelig fra Norge. Festivalen strekker seg over tre dager i midten av juli og er å regne som en familiefestival. Det er kun aldersgrense der hvor øl selges på området. Publikumskapasiteten i Fjellparken er anslått til å være ca. 1500 (Fjellparkfestivalen, 2009).

Festivalens formål og visjon

”Festivalen er en idealistisk organisasjon drevet av ungdom på dugnad. Hovedmålgruppen er ungdom mellom 15-25 år, men ønsker også å være et tilbud til eldre så vel som til yngre enn dette. Festivalen skal gi en kulturell opplevelse, samtidig som den skal motivere og fostre unge artister i lokalmiljøet. Fjellparkfestivalen ønsker også å være en læringskilde på de områdene man må beherske for å skape en festival,” forteller festivalleder Ørjan Sigbjørnsen Matsen (ØSM).

Historikk

”Historisk begynte festivalen i 1982 som kun en Flekkefjords- happening, hvor altså alt var med; gospel, danseband og rock”. Alle byens musikanter var invitert, og på samme tid var det de lokale musikerne som stod bak arrangementet (Andreassen, upaginert, 2001). Festivalen var en hybrid i sitt underholdningsprogram fordi festivalledelsen ikke ønska å konkurrere med de andre kulturene; fotballfolket skulle kunne rekke hjem til VM-finalen samme kveld, og for menighetene var det rikelige innslag med gospel og glad Jesus-musikk, i tillegg til rocken (Fjellparkfestivalen, 2009).

Bilde 10. Plakat fra 1982. Fra Jubileumsboka "Faen eller Jippi".

Det ble ikke en publikumsfestival før i 1987 da DeLillos underholdte en mørk sommernatt. Denne bookinga var et resultat av personlig nettverk, og et bevis på at de kunne håndtere større ting. I løpet av få år ble publikum doblet, og har ligget på 700 til 1300 siden den gang (Andreassen, upaginert, 2001).

Samfunnsmessig var det i starten en alvorlig, men allikevel banal konflikt mellom de litt utspjåka rockerne og de mer jordnære arbeidsskarene. Det var reelt og problematisk noen år. De med mer krefter enn kulturell kapital, kunne godt jule opp en depperocker.

I starten varte festivalen kun en dag, og første året var den lagt til en søndag ettermiddag. Året etter ble det en lørdag da publikum ville ha litt mer action. Faktisk ble det ikke skjenkebevilging før på 20 års jubileet i 2001. Til da hadde festivalen fulgt opp med mange gode holdninger, som profilen "rock er rus nok".

Festivalinnhold

Antall besøkende i 2008 var 1500 personer. Dette tallet har vært stabilt de siste fem årene. Det samme har antall utstillere eller utøvere (ØSM, 2009). Innholdet i festivalen er levende musikk innenfor sjangrene rock/akustisk/alternativ. I senere år har festivalen starta på torsdagen med klubbkonserter, samt clubbing på Maritim hotell, i sentrum av byen. Fredagen og lørdagen har funnet sted i Fjellparken. Siden 1989 har det vært

Bilde 11. Konsert på FPF

akustiske opptredener, og alternative band siden 1990.

Organiserte nachspiel har festivalen arrangert siden 1991.

Festivalfilm har det vært siden 1991. I dag er det også kunstutstilling. Utstillingen har vært en suksess tidligere år. Dette er et forum hvor både nye og mer etablerte kunstnere har fått utfolde seg, enten ved billedkunst, eller andre uttrykksformer. Festivalfilmen blir vist på Flekkefjord Kino, mens det enda ikke bestemt hvor kunstutstillingen vil finne sted (Fjellparkfestivalen, 2009).

Alf(15) er "en pris som ble delt ut for første gang i 1993. Den blir gitt til personer eller aktører som har gjort en spesiell innsats for kulturlivet i lokalsamfunnet. Det er Fjellparkfestivalens styre som nominerer og velger ut kandidatene, og prisvinnerne blir offentliggjort under den årlige Fjellparkfestivalen i Flekkefjord" (Fjellparkfestivalen, 2009).

"Navnet er basert på den desidert "bånneste" kinoreklamen fra midten av 70-tallet til godt opp på 90-tallet på Flekkefjord Kino. Alf på 15 år påtok seg rollen som moralsk talsmann for en hel generasjon kinogjengere". Alf (15) produksjoner ble etablert høsten 1992. Ikke-budsjett og sporadisk glødende idealisme er hva som har holdt tingene i live så langt. Har det vært overskudd i prosjekter, så har disse blitt overført til Flekkefjord Rockeklubb slunkne kasse. Organisasjons-tilknytningen der har gitt Alf (15) produksjoner sitt nødvendige uavhengige

spillerom, hvor vi har kunnet fyre opp innimellom med en åpenhet og energi, som altfor ofte ellers fordunster i klamme småby rammer” (Alf 15 Produksjoner, 2009).

Alf 15 Produksjoner har gitt ut flere bøker. I 1996 kom boka ”Snill støy – lun panikk ” som omhandler Hvelvet / Flekkefjord Rockeklubb. Dette var et konsertlokale som har hatt besøk av blant anna Seigmenn og Ingenting. I en periode var Flekkefjord en rockby på høyde med de beste i landet. Noen år senere i 2001 kom boka ”Faen eller jippi?” som er en jubileumsbok om Fjellparkfestivalens 20 første år. Boka er en feiring av en liten rockfestival, og er et bredt dokument over en regions rockmiljø. Boken dekker det meste som omhandler festivalen opp gjennom tidene, ikke minst i bilder; bandene som har opptrådt, historien bak, festivalens rolle i småbyen, ulike artistkontrakter, og om booking av band. En CD medfølger med 21 låter fra ulike artister som har opptrådt (Andreassen, 2001).

Slagord

Fram til 2006, og sporadisk senere år, har festivalen operert med et nytt slogan hvert år. Her er noen eksempler samt en ”sjarmerende” historie som skjedde i forbindelse med slagordet i 2000;

- DET ÆRLIGE EVENTYRET (1991) Festivalen feirer sine første 10 år, og det har gått over all forventning, som et lite eventyr...
- BIBELBELTES JOKER (1995). Stillstanden forpurres innimellom av denne litt uforutsigbare festivalen.
- SALIGHETENS KARUSELL (1999) Festivalen er gammel nok til å få lappen, og durer rundt lysløypa, som om det var lykken på jord
- G FOR GITAR (2000) Gjørmebryting og piker kun iført g-streng har inntatt kulturlivet for en stakket stund. G-en er og blir festivalens.

”Dekoravdelingen ble utsatt for sjarmerende hærverk i 2000. I forbindelse med slagordet G for gitar, hadde man dagen før festivalen malt ca. 50 fine ord som begynte på G i bakken opp til festivalområdet. I løpet av nattens mulm og mørke hadde det kommet to korreksjoner. Granada var plutselig skrevet på med en litt gulere hvitmaling (se rånekultur). Selvsagt en utilgivelig forglemmelse fra festivalens side, og et tillegg helt på sin plass. Imidlertid hadde de også bøllet med selve slagordet; ”G for gitar” var blitt til ”G for grillbeinet”. Historien blir uendelig søt da man i ettertid selvsagt fant ut hvem som stod bak revestrekene, og konstaterte at ”grillbeinet” var kallenavnet på faren til en av dem. Hvilken hyllest (Fjellparkfestivalen, 2009)!”

”Kongene på haugen -2008

Årets motto «konge på haugen» har flere betydninger, forklarer Hoem Iversen: — Fjellparkfestivalen står i en særstilling i norsk musikkliv på mange områder, for eksempel engasjement, anti-kommersialitet og idealisme. Også skal det være «konge gøy» å jobbe med festivalen (Lauvdal, 2009)!”

Lokalisering

Fjellparken ligger i underkant av én kilometer vest fra sentrum av Flekkefjord, bak en bakketopp med utsikt over fjorden.

Festivalområdet ligger i en helning, men med et flatt sceneområde på toppen. Dette skaper noen utfordringer.

”Campingområdet ligger 15 min. gange fra Fjellparken amfi. På grunn av dårlig veiforbindelse, vil det ikke være mulig å kjøre bil eller MC opp til campingområdet. Det finnes derimot gode parkeringsmuligheter i nær tilknytning til området” (Fjellparkfestivalen, 2009).

Bilde 12. Sceneområde FPF.

”I år valgte styret å legge til rette for camping, på grunn av stor etterspørsel. Camping-området er et jorde ved Lysløypa, cirka et kvarters gange fra festivalområdet.

— Tidligere har folk campet litt på Grønnes, Wahlsodden eller på Egenes, men vi trengte en festivalcamp til dem som kommer langveisfra. Nå er festivalen sånn sett mer komplett, sier Stordrange. Han håper at også de som bor i nærheten vil benytte seg av campingområdet (Lauvdal, 2009).”

Organisasjon og ledelse

Fjellparkfestivalen er en egen forening. Arrangørene av Fjellparkfestivalen er Flekkefjord Rockeklubb (ØSM, 2009). Mesteparten av Fjellpark komiteen har bakgrunn fra Flekkefjord Rockeklubb (Flekken.no, 2009). Rockeklubben har vært en viktig brikke i kulturlivet i Flekkefjord i flere tiår. I 1982 startet Rockeklubben Fjellparkfestivalen. Og den drives den dag i dag, og har meget solid økonomi (Flekkefjord Rockeklubb, 2009).

Festivalen eier verken landområdet eller bygningene, men utstyret som blir brukt eies av Rockeklubben. Uavhengige organisasjoner hjelper til med gjennomføring av festivalen mot betaling. I tillegg får de hjelp fra den offentlige sektor mot betaling.

De viktigste beslutningene for festivalen blir tatt av styre for festivalen. Festivalen har ingen ansatte, men har om lag 30 frivillige medhjelpere. De hjelper bare til under gjennomføring av festivalen.

”Det er likevel ikke bare band som allerede er kjente navn i den alternative musikkscenen som skal få slippe til i Fjellparken. — Vårt mål er også å la ukjente band få prøve seg, å la nye talenter få en sjanse til å vise seg fram, forteller Hoem Iversen.

— Foruten Flekkefjord arrangerer vi utvelgingsrunder i Oslo, Bergen, Kristiansand og Stavanger, hvor de beste bandene får spille på festivalen.

Dette er også en del av strategien for å få folk utenfor byen til å bli oppmerksomme på festivalen (Meyer, 2009).”

”Lokale artister har nesten aldri fått honorar. Deres betaling har vært at midlene som festivalen eventuelt har tjent, har gått tilbake til det lokale musikkmiljø i form av drift av øvingslokaler, og konserter. De lokale bandene har i stor grad vært inneforstått med dette, og bare det å spille foran et publikum på et profit anlegg er i seg selv en opplevelse. Festivalen har imidlertid vært flinke til å fronte de lokale båndene” (Andreassen,upaginert, 2001).

Med tanke på miljø som er veldig inn i tiden, holdt Natur og Ungdom politisk korrekt stand og appell et par år på 80-tallet, og festivalen trykte plakaten på miljøpapir.

Økonomi, sponsorer og arbeidskraft

Festivalen har et budsjett på om lag en million kroner. ”... festivalen i Kvinesdal kan på sikt vise seg å bli den største og mest attraktive, målt i besøk og omsetning. Lillebror er uansett Fjellparkfestivalen i Flekkefjord som ble arrangert for og av ungdom. I 27 år har Fjellparkfestivalen eksistert, og selv om den ikke får store riksdekkende medier til å løpe mann av huse, er det en festival som i rockemiljøet betyr meget. Den har dessuten fostret lokale helter som i dag sitter sentralt i det norske rockemiljøet (Avisen Agder (e),2008).”

Bilde 13. Alkoholservering PPF.

Fjellparkfestivalen har delvis fri og delvis betalt adgang. Konsertene må man kjøpe billett til på Billettservice. Festivalfilmen har betalt adgang, men er gratis for de med festivalpass. Kunstutstillinga er gratis. Festivalen holdes i Fjellparken som har gitt navnet til festivalen.

”Honorarmessig har festivalen vært gjerrig, og kun sjelden gått over 40.000,- i honorar til headliner. I tillegg kommer overnatting og teknikk. Det er de svært gode nettverkene som festivalen har mot forskjellige agenter og artister pr. i dag som er festivalens viktigste fortrinn, sammen med rykter i visse kretser om de idylliske og vennlige tilstandene på festivalen” (Andreassen, upaginert, 2001).

Ifølge hjemmesiden er det 8 mer eller mindre likestilte sponsorer. I tillegg er det en klar hovedsponsor som framheves, og det er Rockeklubben.

”Vi føler at vi nå har et bra system med tanke på verdisikring, men jobber stadig for å bli bedre. Siden vi er en frivillig organisasjon med hovedsakelig dugnadsinnsats forsøker vi å begrense gratisbilletter og lignende. Vi i festivalstyret forsyner oss knapt med en kopp kaffe uten å betale. Vi har ikke benyttet revisor til nå. Men vurderer å få en tredjepart til å verifisere regnskapene, det er viktig for troverdigheten”, forteller festivallederen.

”Beholder særegenheten

Festivalstyret har satset stort på årets booking. Selv om sponsorer frister med gode penger for reklame, skal integriteten bestå:

— Vi vil at festivalen skal være så reklamefri som mulig, og velger derfor sponsorer som ikke skal ha mye reklame i parken. Vi sier også nei til selgere som vil stå inne på festivalområdet, sier Stordrange til avisen Agder ((b), 2009)”.

Flekkefjord Rockeklubb er inne i gode tider. I 2005 fikk rockeklubben 60.000,- av LOS, og kjøpte inn musikklegg. Tidligere måtte klubben leie anlegg til hver konsert, og tjente dermed aldri penger (Flekkefjord Rockeklubb, 2009).

Til Agder ((b), 2009) sier den tidligere festivalsjefen Rune Stordrange at han ikke tror at Fjellparkfestivalen mister publikummere til Norway Rock Festival: ”Fjellparken og Norway

Rock er to helt forskjellige festivaler, og vi satser på forskjellige typer musikk. Fjellparkfestivalen er en tradisjonsrik festival, som studenter og folk som bor utenbys kommer hjem til hvert år. Og Fjellparken er mer koselig, påpeker Stordrange. Aldri før har vi hatt så mange sterke navn på plakaten samtidig. Vi har en god blanding av kjent og ukjent, og tre-fire store headlinere. Det var selvfølgelig trist at Quartfestivalen måtte legge ned, men for vår del var det heldig. Kaizers Orchestra kom inn som en reddende engel i siste liten.”

Medieuttalelser blogg og forum

Under følger noen sitater og tekst henta fra ulike medier, inkludert blogger og forum.

Avisen Agder [18.7.08]: *”Lykke til med Fjellparkfestivalen! Det er en imponerende dugnadsinnsats som ungdommene i Flekkefjord gjør for å arrangere Fjellparkfestivalen. Målet for Fjellparkfestivalen må ikke være å bli større og mer kommersialisert. Målet må være å beholde festivalen som et nisjeprodukt, med særpreget og idealisme som basis for arrangementet. Lykke til med festivalen”* (Avisen Agder (e), 2008).

(Ingen omtale funnet i arkivet på Radio Kvinesdals webside).

I Aftenbladet skriver Hult (2005) følgende om festivalen: *” Gjennom sin 24 år lange eksistens har Fjellparkfestivalen høstet mye kred i landets musikkmiljø. Hvorfor? Kanskje fordi den alltid har vært drevet av ungdom som ikke gidder å booke dårlig listepop. Og kanskje fordi arrangørene har hatt et talent for å fiske fram artister på vei opp og fram. I Oslo musikkmiljø har de noe de kaller Flekkefjord-mafiaen. Dette er ungdom som startet sin karriere som konsertarrangører og bookingagenter i Fjellparken. Denne festivalen har helt klart fungert som en utklekkingsanstalt og et springbrett for ungdommer i byens rockemiljø, sier Thor Kristian Rasmussen. Han er en av Flekkefjords gamle travere i musikkmiljøet, og vant kulturpris for sin innsats i fjor. Dette er en festival som går helt på de unges premisser. I all hovedsak er det ungdom mellom 16 og 24 som driver på med dette. Ellers må jeg jo si at Fjellparken må være Norges vakreste festival. Bare se på disse fantastiske omgivelsene, sier Rasmussen og peker mot fjorden, hvor de siste solstrålene glinser i sjøen.”*

Malin (2009) kaller festivalen i sin blogg *”veldig liten og søt festival. bra folk, bra musikk!”*

Silje (2008) på snart 21 år, har følgende å fortelle om sin festivalopplevelse: *”Det var uhyre koselig, men jeg kunne godt ha vært foruten regnet.... Truls Heggero[vokalist i det norske bandet Lukestar (Konradsen, 2008)] hadde klart å rote bort gitaren, men det hele løste seg da han fikk låne en av noen andre og alle var glade. De er en utrolig koselig gjeng. Så alt i alt var det en riktig fin opplevelse”.*

Lokal stolthet kommer fram på frankps (2006) blogg: *“Fjellparkfestivalen celebrated it’s 25th anniversary, making it the oldest music festival in Norway!!! Impressive isn’t it, my small, little hometown”.*

Strangebelieve (2008) forteller på forumet for Hovefestivalen at Fjellparken er *”en helt fantastisk comedown etter Hove-eventyret. Antikommers, reklamefri og fin liten festival som har graspa til seg gode artister”.*

Aleksander (2008) fra Kvinesdal har følgende å si om festivalen: *”vi vet at dette er en veldig bra festival som alltid leverer varene. Jeg digger området scenen er på. Det gir en helt spesiell lyd, samt en ganske så intim følelse med bandet. Benkene er ikke akkurat digg, men dette er jo det man kan kalle en “familie-festival” siden det er fri aldersgrense, derfor kan det jo være greit med benkene til tider”*.

Mzzlfbs (2008) er ikke like imponert: *”man bør helst bo i gangavstand til festivalen for å gidde å betale penger for det programmet der. Fint med lokale initiativ, altså, men ikke akkurat noe jeg reorganiserer ferien min for å få med meg”*.

Personlig oppsummering, fra forfatteren av oppgaven, er at det virker som folk setter pris på det personlige preget festivalen har, og den blir omtalt som ”familie-festival”, der det er fri aldersgrense, og på den måten er den en ”inkluderende” festival. Selv om det er en liten festival, er det også landets eldste rockefestival, noe den får kredit for og som frambringer stolthet i de lokale. Ungdommene har også fått skryt for booking av dyktige og respekterte band.

Laksefestivalen

Introduksjon

Laksefestivalen (Laksen/LAX) strekker seg over tre dager, og holdes mot slutten av juli. Hele arrangementet er en opplevelse for lukt- og smakssansene med laks, og andre retter, samt musikk som kan høres over hele byen. Her er det opplevelser for alle og enhver: God mat, barneaktiviteter, byvandring, bryggedans, turnoppvisning, åpne galleri og gudstjenester. På kveldene fra 23 til to på natta er det konserter med kjente artister. Dette innslaget er mer retta mot de yngre voksne. På søndagen er det et stort oppvisningsshow på kabelbanen Rixen.

Festivalens formål og visjon

”Å arrangere en folkefest for folk i alle aldersgrupper,” forteller Bjørn Haaland.

Historikk

Festivalen ble for første gang arrangert i 1991 og har siden blitt arrangert årlig. Ideen kom opprinnelig i forbindelse med Turnforeningens 100-årsjubileum. Da kom tanken om å markere dette med en festival. Laksenæringa var på det tidspunkt etablert i fjorden som gjorde at det ble en laksefestival, opplyser Bjørn Haaland.

Her er en beskrivelse av festivalen fra den lokale avisen Agder: *”I et strålende sommervær fortærte de over 10.000 besøkende samtlige av det halve tonnet med laks som ble bestilt til Laksefestivalen 2008. Fra åpningen av Laksefestivalen 2008 lørdag formiddag og frem til hele det tettepakkeprogrammet var ferdig samme kveld var det et fantastisk festivalvær i Flekkefjord. I likhet med de best besøkte laksefestivalene i de 17 foregående årene var det ifølge Haaland trolig bortimot 12.000 deltagere på sommerens store begivenhet i Flekkefjord. — Tilbakemeldingene fra de oppmøtte var utelukkende positive. Og det var hyggelig at veldig mange utflyttede flekkefjæringer benyttet festivalen til å besøke familie og kjente i Flekkefjord.*

Det var også en god del besøkende fra andre steder på Sør-vestlandet, opplyser Bjørn Haaland” (Bjerger, 2008).

”Prikkfritt

— Gjennomføringen av arrangementet gikk prikkfritt. Samtlige seks personer i laksekomiteen stod på som bare det fra lørdag morgen til Byteltet* tok over ved 23-tiden.

Og så må vi rette en hjertelig takk til de nærmere 200 frivillige fra Flekkefjord Turnforening som blant annet solgte laks i alle varianter og sørget for at bord og stoler ble båret til og fra Elvegaten, sier Haaland.

— *Jeg håper og tror at turnforeningen får et rimelig bra overskudd fra festivalen, fortsetter han” (Bjerger, 2008).*

*”Byteltet” er navnet på et lite firma som arrangerer konserter i regi av Sigurd Bruhjell ved Grand Hotell i Flekkefjord, og Per Einar Birkeland ved Hesten.

Festivalinnhold

I fjor antas det at mellom 7-10,000 personer besøkte festivalen. Publikumsoppslutninga har vært stabil, og det samme har antall utstillere. Under festivaldagene er det langåpent, smaksprøver på lakseretter i gatene, mange konsertopplevelser, enten i kirka eller på utendørs scene, talentkonkurranse, barneshow og turnoppvisning. Det er også utdeling av Hageprisen, da Flekkefjord er en vakker blomsterby som vant den nasjonale konkurransen i 2005 (Flekkefjord kommune (b), 2009). Det er også kåring av Årets Glø laks som er en lokal person som har utmerka seg med sin innsats og engasjement.

Bilde 14. Lokal musikanter på Laksefestivalen

Festivalen åpnes av ordføreren på lørdagen.

Festivalen har fri adgang men det er noen festivalelementer som koster. For eksempel kirkekonsernten. På kvelden arrangerer ”Byteltet” konserter og til disse må man kjøpe billett.

Lokalisering

Festivalen holdes hovedsakelig på Tollbodplassen, og i Elvegata i Flekkefjord. Tollbodplassen ligger pent til hvor elva møter fjorden. Det er et kommunalt område og festivalen eier verken landområdet eller bygningene. Derimot eier Turnforeninga utstyret, som griller og små ”partyfelt” som grillene står under. Det finnes ingen andre felt som blir brukt i tilfelle regn. Det er

Bilde 15. Websiden av Laksefestivalen.

kunstutstilling på Vest-Agder Museet Flekkefjord, og gudstjeneste i Øvre Park som ligger innen gåavstand. Rixen kabelbane ligger derimot 5,5 km (Gulesider, 2009) fra sentrum og har et stort oppvisningsshow på søndagen.

Organisasjon og ledelse

Flekkefjord Turnforening eier og arrangerer festivalen. De viktigste beslutningene tas av styret som består av en komité på 5-6 medlemmer. Det er ingen organisasjonskart. Det praktiske vedrørende grilling og salgsboder for laksetallerkener organiseres av Turnforeningens styre. Det er ingen ansatte eller betalte medarbeidere. Festivalen har mellom 200-250 frivillige medhjelpere. Noen av dem deltar i styret, mens andre bare hjelper til under gjennomføringen av festivalen. Mot betaling får festivalen hjelp fra det offentlige.

Det kommer tydelig fram at festivalen er avhengig av sponsorer og frivillige. De føler ingen behov for å rette seg mer mot reiselivet, og føler heller ikke konkurranse fra andre festivaler. En trussel som er reell, er dårlig vær. Festivalen holdes i gatene uten at det slås opp telt. En annen er mangel på frivillige hjelpere, eller vansker med å beholde dem. Utenom det kan det se ut som at festivalen har kommet for å bli, og ledelsen tar det ganske rolig da de føler de har livets rett. Dette blir bevist gjennom all støtta festivalen får fra sponsorene og den positive responsen fra de mange besøkende.

Økonomi og sponsorer

Festivalen eies og arrangeres av Flekkefjord Turnforening som har logoen med i annonsen. Det er tre andre hovedsponsorer. I tillegg flere mer eller mindre likestilte sponsorer. *”I tillegg til innsatsen fra medlemmer i turnforeningen har næringslivets sponning vært en vesentlig årsak til suksessen. Bedrifter fra både Flekkefjord, Kvinesdal og Moi har stilt opp,”* meddelte Haaland til Avisen Agder. Det totale budsjettet er på om lag 250.000 kroner. At festivalen har over hundre sponsorer vitner om at den er et viktig innslag om sommeren (Bjørn Haaland).

Laksen som blir servert kommer fra øya Hydra og blir sponsa av Marine Harvest. I 2008 fikk Laksefestivalen et tilskudd på 6,000 kroner fra Flekkefjord kommune. Kommunen sendte i midlertidig en regning på 5,925 kroner for å kjøre ut bordene/stolene. Altså ble overskuddet på 75 kroner. Da er det godt at avisen Agder bidrar med gratis annonseplass! De fleste sponsorene bidrar med penger, men flere bidrar med naturalia, som laks, kaffe, mineralvann, gass, transport og bestikk m.m.

Medieuttalelser

”Strålende laksefestival” da været var på topp og det var mange frammøtte (Avisen Agder (j), 2009)

”Festivaler og muligheter” het artikkelen i Agder ((h), 2008) og skriver i første paragraf følgende: *”I DAG STARTER Laksefestivalen i Flekkefjord, og det er uten tvil sommerens store høydepunkt for fastboende, forretningsdrivende og sikkert også en hyggelig ting å være med på for tilreisende som kommer til byen”.*

Smaaby 2009

Introduksjon

”Hvorfor være stor når man er lykkelig som liten....” kan man lese av ingressen på Smaabyfestivalens hjemmeside. Smaabyfestivalen (SBY) strekker seg over en uke, og er et arrangement for innbyggerne så vel som for tilreisende. En rekke arrangementer er med på å gjøre Flekkefjord til en levende småby disse dagene. Det er musikkunderholdning med kjente artister, gode salg i butikkene, byvandring, nattåpent og mye god mat å finne.

Smaaby festivalen er relativt ny, og 2009 er det fjerde år den arrangeres. Den blir holdt i starten av juni hvert år. Innholdet i festivalen skal treffe innbyggerne i hjerteroten. Arrangementet finner sted i byens åpne rom, og framstiller det gode liv i småbyen Flekkefjord (Smaabyfestivalen, 2009).

Festivalens formål og visjon

Smaabyfestivalen sitt formål kan man lese om på deres hjemmeside (Smaaby, 2009):
”Hvorfor være stor når man er lykkelig som liten... Det er noe eget ved småbyen Flekkefjord, den gjør – som det står i den gamle revyvisen – deg glad og hjertevarm. Og nettopp det er bakteppe når vi også i år arrangerer Smaaby-dager for byens innbyggere og tilreisende. Smaaby 08 er en oppfølger av foregående års suksessarrangement med samme navn. Også i år tar vi sikte på å gi et innhold til Smaabyfestivalen som treffer innbyggerne i hjerteroten. Vi skal dyrke det gode liv i småbyen Flekkefjord. Det innebærer blant annet en rekke arrangementer knyttet til byens åpne rom, vi skal tumle i småbyens gater og nyte småbyens fortrefelighet. Derfor setter vi av en hel uke for å gi småbyens gleder et eget arrangement. Vi vil nok gjerne vokse, men vi vil gjøre det i et tempo som ikke rokker ved småbyens kvaliteter”.

Bakgrunn for festivalen

I 2005 feira Norge 100 års jubileum for unionsoppløsningen med Sverige. Flekkefjord var en av småbyene som var med på markeringa, og fikk mediedekning av NRK. Markeringa varte en hel uke til endes og ble en kjempesuksess. Det var avduking av Annasif Døhlens bronseskulptur Padleren, som vitner om padlekulturen i Flekkefjord med Erik Veraas Larsen i spissen. Det var i tillegg åpning av ”Blomstrende Flekkefjord” som tidligere nevnt ble kåra til Norges Blomsterby i 2005. Det var også en rekke kulturelle innslag fra lokale aktører. Unionsoppløsningsjubileet ble starten på det som i dag kalles Smaaby, et biprodukt, og en hyllest til småbyen som bosted (Avisen Agder (g), 2008).

Grunnen til at festivalen legges i starten av juni før ferien er at på den måten kan lokale barnehager, skoler og institusjoner være med i arrangementet, og bidra med show eller for eksempel elevbutikk. Dessuten skal festivalen være med på å ”starte” sommeren.

Festivalinnhold

For å få et inntrykk av festivalen kan man se på hva den handla om i 2008, som beskrevet av avisen Agder ((g), 2008); *”Det var en ukelang happening med mye underholdning, mange arrangementer både i sentrum og i utkantene der hovedmålsettingen er å gjøre livet*

Bilde 16. Barnekor på Smaaby

gladere for innbyggerne i Flekkefjord. Ut fra programmet blir det en begivenhetsrik uke som starta i Øvre Park fredag ettermiddag, med offisiell åpning av Smaaby 2008, tett fulgt av den offisielle åpningen av Blomstrende Flekkefjord. Det blir korsang med 4. klassinger fra Flekkefjord og det blir nattåpne butikker førstkommande fredag. Siden gikk det slag i slag, med store artistnavn som Vassendgutane, Surferosa og Di Derre. Dessuten ble det storarrangement med Musikkens Venner, utstilling av småbykunstneren Joel Toledo, konserter med lokal kor og elever fra Flekkefjord kulturskole, det ble småbymarked, Draco-treff — og ikke minst kokkekamp der kjendiskokken Frode Aga spilte en sentral rolle. Alt i alt og kort fortalt ble det et rikholdig program med tilbud for enhver smak, og nettopp det tror de er hemmeligheten for at lokalbefolkningen skal ta del i arrangementene. Smaaby-arrangementet er ment å være en festival for byens egne innbyggere, og skulle det dukke opp en tilreisende er det bare hyggelig. Men i motsetning til for eksempel Laksefestivalen, som trekker til seg mennesker fra hele landsdelen, er Smaaby laga for å skape trivsel i Flekkefjord”.

Bilde 17. Smaaby plakett

Nytt for 2009 er at arrangørene for den store fotballturneringen Agder Cup, har bestemt seg for å gå sammen med Smaabyfestivalen for å trekke ekstra mye folk til Flekkefjord den første helgen i juni. Dette føler de blir et felles løft for byen (Løvland, 2008). Agder Cup tiltrekker seg om lag 1500 personer fra hele Agder, og inkluderer foreldre, barn og noen besteforeldre (Normann, A. M., personlig kommunikasjon, 15. desember, 2008).

På spørsmål om hvor mange besøkende festivalen hadde i 2008, opplyste Torill og Arne, som sitter i komiteen, at det har de ingen tall på. Mange arrangementer er gratis og det er derfor vanskelig å gi noen tall. De opplyste at noen arrangement tiltrekker seg kolossalt med folk, og spekulerer i om det var om lag 1,000 personer på Hellbillies. Da Surferosa optrådte på Fiskebrygga, var det fullt. I 2009 skal SR-banken ta betaling for sin

Bilde 18. Smaaby konsert

konsert til forskjell fra tidligere år, og det vil da være mulig å se billettsalget.

Torill og Arne fortalte også at de ikke vet om publikumsoppslutninga har økt, men de forklarer at suksessen er veldig avhengig av været. Allikevel vil de si at det har blitt en større bevisstgjøring omkring festivalen, og det er feriefolk som nå spør om når den skal holdes, slik at de kan legge festivalen inn i ferien.

Festivalen inneholder det meste og det som ikke fins i dag kan gjerne bli med i framtiden. Komiteen er velvillige! Så langt er det levende musikk, oppvisning i dans, drama og akrobatikk, billedkunst, utstilling av varer, salg av mat og alkohol, konkurranser og leker, opptog, måltidsopplevelser og opplæring gjennom demonstrasjoner.

Lokalisering

Smaaby vil gjerne bruke hele Flekkefjord kommune men i hovedsak blir Smaaby arrangert i bysentrum hvor Elvegata blir avstengt for kjøretøy. Der ligger Fisketorget amfi idyllisk til ved

elva. I tillegg blir den store parkeringsplassen ”verven” brukt til ulike arrangementer, som inkluderer kjøretøy. Smaaby er veldig glad for å bruke distriktene. Tidligere år har Skregeli Gård på Sira blitt brukt, og øya Hidra hvor man må ta ferje. Åna-Sira, som ligger på fylkesgrensa til Rogaland, holdt konsert med Vassendgutane i 2008.

Bilde 19. Gate i Flekkefjord

Organisasjon og ledelse

Det er Flekkefjord kommune som står som koordinator av Smaabyfestivalen. Det er mellom 5-10 personer som sitter i styret. Det er ingen leder, men er en flat organisasjon. I komiteen sitter rådmannen og kommunalsjefen. Det er Torild og Arne som selv jobber i kommunen, og som kan bruke sin arbeidstid på å tilrettelegge for festivalen, som er drivkrafta bak, og som får det hele til å skje. De beskriver organisasjonen som en paraply hvor hvem som helst kan komme og legge inn et arrangement, som blir del av festivalen. På den måten blir festivalen så stor som byen selv ønsker. Verken mer eller mindre. Hvis noen savner noe må de selv stå for arrangementet, det nytter ikke å komme med gode tips til styret for de har verken tid eller penger til å skape arrangementene. De koordinerer i stedet. Torhild og Arne referer til organisasjonen som en slags ”lapskaus” som kan bli veldig smakfull hvis de rette ingrediensene blir tilsatt. Det finnes ingen organisasjonskart per se, men et programutkast som viser arrangementene og hvem som er ansvarlig.

Festivalen eier i utgangspunktet ingenting, men kommunen er deleier i et partytelt som blir brukt, samt at kommunen eier en del av landområdet som brukes. I tillegg blir kommunaltjenester som teknisk og uteseksjon brukt. Arne forteller at han bruker en del tid på å skaffe tilbud på lyd og lys som skal kjøpes av arrangørene. På den måten kan han skaffe en god pris for alle.

Denne organisasjonsoppbygginga er en måte å spre inntektene/utgiftene på. Det vil ikke fungere om ikke alle spiller på lag. Arne slår fast at Flekkefjord får den festivalen som byen til enhver tid kan lage. Dette kan være en svakhet da festivalen ikke er sterkere enn sitt svakeste ledd. En av utfordringene med festivalen er graden av engasjement i næringslivet og privat. I tillegg å få lokalbefolkninga til å se vitsen med det ukelange arrangementet.

Økonomi sponsorer og arbeidskraft

Med organiseringa som beskrives ovenfor blir det klart at festivalen har ingen budsjetter å ta hensyn til. De ulike arrangørene er selv ansvarlige for å skaffe et overskudd, hvis det er ønskelig. Da må de selv ordne sponsorer eller selge inngangsbilletter. Det organisasjonen er behjelpelig med er å samle arrangementene på hjemmesiden, og lage plakater som brukes til markedsføringen. I tillegg tar ikke kommunen penger for bruk av det offentlige rom, som Fiskebrygga amfi. Det er altså ingen budsjett for festivalen, men kommunen bruker antageligvis om lag 120,000 kroner på det hele. Kommunen sender ikke ut en eneste faktura, da de gir tjenester som i utgangspunktet ikke koster kommunen noe. Det er ingen fulltidsansatte eller betalte medarbeidere. Når det er sagt, blir arbeidstiden på kommunen brukt til litt planlegging av festivalen, for Torhild, Arne, Rådmannen, og kommunalsjefen. Antall frivillige er vanskelig å si. Igjen så blir det opp til de ulike arrangørene å skaffe arbeidskraft. Man kan forvente at foreninger og lag er flinke til å skaffe nok frivillige. Det er de avhengige av om de vil ha et arrangement som kan gi inntekter til klubben/foreninga etc.

Arne nevner at det er veldig positivt å se dugnadsånda – ”*det er mye god energi som blir utløst og moro at så mange mennesker blir fornøyde!*”

Avisen Agder gir pressedeckning og en grei pris på annonsering. Nytt i 2009 er at Agder vil gi ut en festivalavis. SR-banken er størst sponsor av Smaaby. På deres arrangement, som i år blir Åge Aleksandersen & sambandet, står de fritt til å avertere for sin egen bedrift. Det stilles ingen krav. Ellers kan det sies at det ikke tidligere har vært et godt apparat rundt å samle sponsorer.

Medieomtale

Dette sto i avisen Agder:

”Vi ønsker arrangørene lykke til med årets arrangement, det tredje i rekken. Og med værgudene i godlunet, slik vi opplever nå, ligger alt til rette for en massiv hyldest av det å bo i smaabyen Flekkefjord” (Avisen Agder (g), 2008).

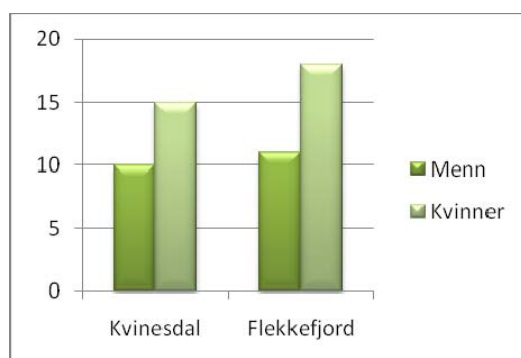
Forfatteren fant ingen blogger eller forum.

Sitat fra ordførerne

Som de to korte sitatene fra ordførerne i Kvinesdal og Flekkefjord viser, stiller de seg positive til festivalene og syntes de bidrar på en fin måte i bygda og byen. Ordføreren i Kvinesdal svarte aldri på henvendelsen fra forfatteren, og derfor ble et sitat fra Utvandrerfestivalheftet benytta. Man kan anta han er positiv til NRF også, da han skal være frivillig der i sommer.

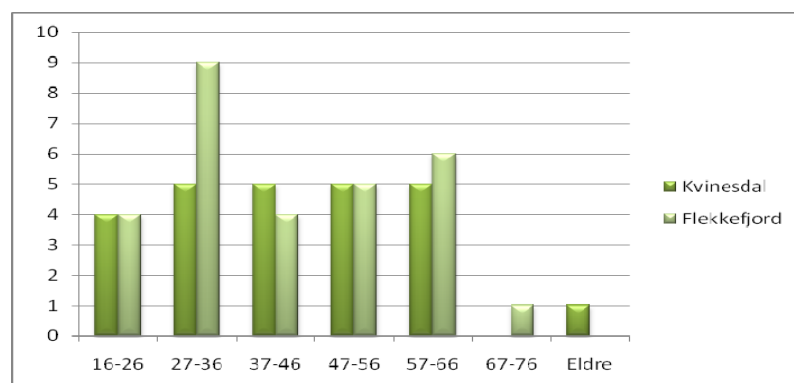
Telefonintervju med lokalbefolkninga

I Kvinesdal ble 10 menn og 15 kvinner intervjuet. I Flekkefjord var det 11 menn og 18 kvinner. Kjønnfordeling i Kvinesdal og Flekkefjord:

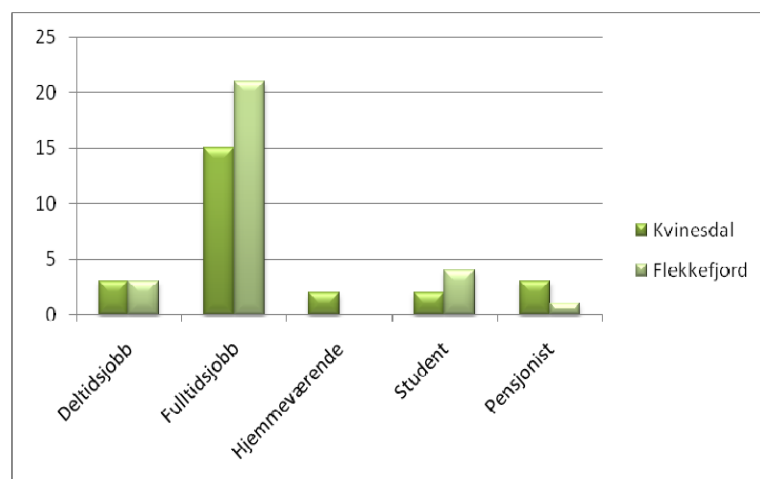
Figur 8. Kjønnsinndeling

Alderspredning er som følger for de to kommunene:

Figur 9. Alderspredning

Hva respondentene driver på med til daglig?

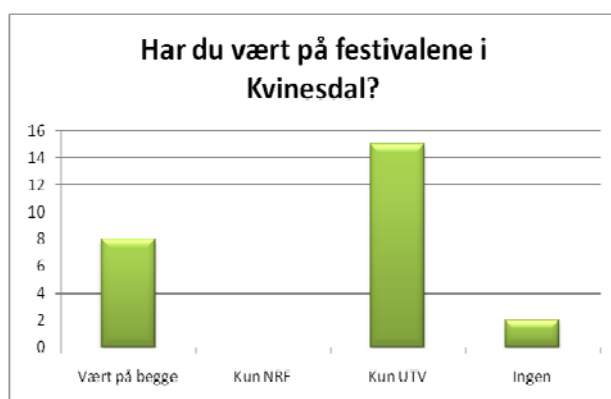
Figur 10. Hva respondentene driver på med til daglig?

Kvinesdal: Tre av respondentene jobber deltid, og 15 fulltid. To var hjemmeværende, to var studenter og 3 var pensjonister. De respondentene som ikke var hjemmeværende, studenter eller pensjonister hadde følgende yrker: regnskapsfører, mekaniker (2 stk), sekretær, lærer, ansatt ved Eramet (3 stk), kontor konsulent, pedagogisk leder, kontoransatt, vaskeriansatt, industrisnekker, sykepleier (2 stk), taxi sjåfør, elektriker. En av disse er også en aktiv lokal politiker.

Flekkefjord: Tre av respondentene jobber deltid, og 21 fulltid. Ingen var hjemmeværende, men en var pensjonist og fire var studenter. De respondentene som var i arbeidslivet hadde følgende yrker: sjømann, ingeniør (3 stk), tannlege, elektriker, bank, jobber i sosialbolig, lege, sekretær, sykepleier, avdelingsleder, kontorarbeider, ungdomsarbeider, kommunikasjon, kunstner, Nordsjøarbeider, golfbane ansatt, ansatt ved sykehjem, og hele fem var lærere.

På spørsmålet om respondentene kjenner til festivalene på sitt hjemsted svarte samtlige av de 25 Kvindølene at de kjente til begge festivalene i Kvinesdal. Også i Flekkefjord svarte samtlige at de kjente til alle festivalene.

Kvinesdal: Før neste spørsmål ble det fortalt litt om Utvandrerfestivalen og de ulike elementene den inneholder, som Knabendagen, Emigration Open (golf), ”Down by the River” og Rekefesten på Feda. Det viste seg tidlig at mange ikke viste at ”Down by the River” var en del av Utvandrerfestivalen. De svarte derfor at de ikke hadde vært på festivalen, men det viste seg å være feil, og ble fanga opp. Etter denne tilleggsinformasjonen ble de spurt **om de hadde vært på festivalene på sitt hjemsted.**

Figur 12. Har du vært på festivalene i Kvinesdal?

Figur 11. Har du vært på festivalene i Flekkefjord?

Åtte respondenter sa de hadde vært på begge. 15 stykker hadde kun vært på Utvandrerfestivalen. Ingen hadde kun vært på Norway Rock Festival. Av totalt 25 personer er det to personer som ikke hadde vært på noen av festivalene. Én av disse to personene var usikker, men det viste seg at person ikke hadde vært på noen av festivalene.

I Flekkefjord ble ingen tilleggsinformasjon gitt da alle svarte raskt at de hadde vært på en eller flere av festivalene. Hele 28 ut av mulige 29 hadde vært på Laksefestivalen i Flekkefjord! I løpet av årenes løp hadde 15 av 29 vært på alle festivalene. Av de som ikke hadde vært på alle, var Laksefestivalen den som var hyppigst besøkt (13 stk). Smaaby kom som nummer to med åtte personer. Det betyr at noen har svart at de har vært på både Laksen og Smaaby, men for eksempel ikke Fjellparkfestivalen. De to som hadde vært på Fjellparkfestivalen hadde da også vært på Laksefestivalen. Kun en person hadde ikke vært på noen av festivalene i Flekkefjord.

De to respondentene i Kvinesdal og den ene i Flekkefjord som opplyste at de ikke hadde vært på noen av festivalene, fikk **tilleggs spørsmål om hvorfor de ikke hadde vært på festivalene.**

Den ene respondenten opplyste at hun ikke var interessert i å gå på Norway Rock, og aldri hadde hatt tid eller anledning til å gå på Utvandrerfestivalen. Den andre personen fortalte at han ikke var interessert i festivaler, men syntes Utvandrerfestivalen var et bra arrangement,

men det var ikke aktuelt å gå allikevel. Kvinnen i Flekkefjord opplyste at hun ikke var interessert i festivaler.

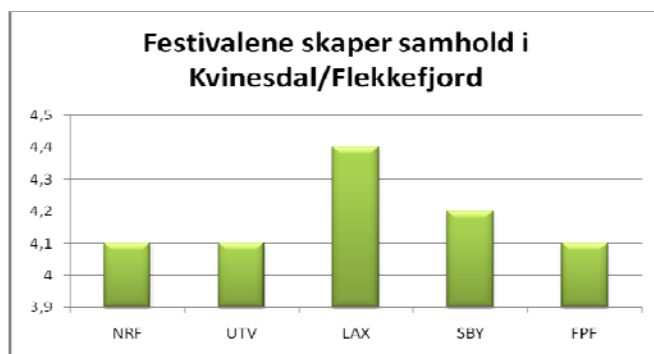
Deretter fikk de spørsmål om det finnes noen festivaler i det hele tatt de kunne tenke seg å gå på, og hva som må til for at de skal ønske å gå på festivalene i Kvinesdal/Flekkefjord?

Kvinesdal: Den ene respondenten kunne tenke seg å gå på en bluesfestival. Hun opplyste at hun hadde lyst å gå på Utvandrerfestivalen, men det aldri hadde blitt noe av det tidligere. Dessuten kunne hun tenkte seg mer informasjon, da hun har liten kjennskap til festivalen. Den andre personen var ikke i det hele tatt interessert i festivaler, og syntes det blir for mye folk og styr.

Flekkefjord: Kvinna opplyste at hun enda ikke hadde hørt om en eneste festival som hadde et interessant tema.

Fra spørsmål åtte til 24 blir det gitt ulike spørsmål/påstander hvor respondentene skal ta stilling til om de er enige eller uenige. Deretter skal de svare hvor enige/uenige de er på en skala fra 1 til fem der 1 er *litt enig/uenig* og 5 er *veldig enig/uenig*. De *kan* separere poengsummen de gir til de ulike festivalene hvis de ønsker. Svarskjemaet tar høyde for at påstandene kan passe den ene festivalen, men ikke den andre. Spørsmålene er delt inn i ulike kategorier som står skrevet over spørsmålene.

Den første kategorien var ”*samhold og samfunnsidentitet*”, og påstanden var at **festivalene skaper samhold i bygda/byen.**

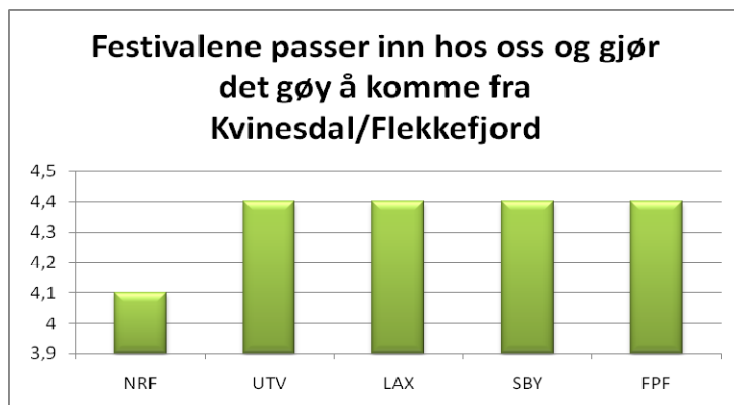

Figur 13. Festivalene skaper samhold?

Alle Kvindølene svarte at de tror begge festivalene skaper samhold i bygda, foruten én person som var usikker på Norway Rock. Alle har gitt mellom 3 og 5 poeng. Det er et snitt på 4,1 på Norway Rock og Utvandrerfestivalen.

I Flekkefjord mente 27 respondenter at alle festivalene skaper samhold. Hele skalaen ble brukt. Laksen fikk et gjennomsnitt på 4,4 og Smaaby 4,2, og Fjellparken 4,1. En person var helt uenig i at festivalene skaper samhold. En annen person påpekte at Laksefestivalen og Smaaby skaper samhold, men ikke Fjellparken. Hun påpekte at den kun skaper samhold for den lille gruppa som jobber med festivalen, men ikke for resten av samfunnet.

Neste påstand var at festivalene passer inn hos oss, og gjør det moro å komme fra Kvinesdal/Flekkefjord.

Figur 14. Festivalene passer inn hos oss og gjør det gøy å komme fra Kvinesdal/Flekkefjord?

Ingen Kvindøler var uenige i denne påstanden men én person var usikker. En annen var usikker på om Norway Rock passer inn i Kvinesdal, men mener Utvandrerfestivalen passer inn. Norway Rock har fått 4,1 i poeng og Utvandrerfestivalen har fått 4,4. Kommentarene som ble nedskrevet var: ”selvfølgelig, kjempegreit, spesielt Norway Rock, og NRF er nok stort for mange”.

Flekkefjord: 25 respondenter var enige i denne påstanden. Tre personer var usikre. En person var veldig enig at Smaaby og Fjellparken passa den beskrivelsen, men følte ikke på samme måte om Laksefestivalen. Laksefestivalen fikk et gjennomsnitt på 4,4 av de 25 som var enig i den påstanden. De andre to hadde 26 respondenter som var enige i påstanden, og de fikk et snitt på 4,4. Kommentarene som ble nedskrevet var som følger: ”laksen står stille og det er lite forandringer, alle er nok ikke like ”happy” for alle festivalene...”, ” alle festivalene må være bra, vil tro det for de som er engasjerte...”, ”absolutt (2 stk!)”, ”stor betydning for Flekkefjord, helt klart!”, ”de voksne ungene mine liker å komme hjem til festivalene”, og til slutt ”det vil jeg absolutt si!”

Neste spørsmål var om respondenten er stolt av festivalene i bygda/byen og hva arrangørene får til.

Figur 15. Er du stolt av festivalene vi har og hva arrangørene får til?

Alle, med unntak av én som var usikker på Norway Rock, var enige. Norway Rock scora 4,2 og Utvandrerfestivalen fikk 3,9 på hvor enige folk var på en skala fra én til fem. Fire var det

hyppigste svaret. I Flekkefjord var 27 personer enige i at påstanden passa Fjellparkfestivalen og Smaaby. 26 respondenter sa det samme om Laksefestivalen. En person var usikker, og ville ikke påstå at han var stolt. En var ganske uenig i påstanden. Han opplyste at han trodde mange lokale var stolte, og han følte arrangørene gjør en god jobb. Totalt ble hele tallskalaen brukt, men 5 var hyppigst gitt! Gjennomsnittskarakter for Laksen var 4,2 og Smaaby fikk 4,2. Fjellpark fikk høyest med 4,4.

Noen av kommentarene som ble gitt av Kvindølene var: *"helt utrolig hva Rocken får til", "iherdige sjeler", "ekstremt flinke med Rocken, og ble selv veldig stolt da jeg leste bloggene som inneholdt mye skryt", "selv om jeg ikke går er de jo flinke", "NRF er bra men UTV er kanskje litt overdreven syntes noen...?"*

I Flekkefjord var kommentarene som følger: *"festivalene er flotte!", "Laksen spesielt er kjempeflott", "mange reiser hjem til Flekkefjord for å være med på Fjellparken og Laksen", "Faktisk- FPF er fantastiske, noen av festivalene er bedre enn andre men de andre gjør sikkert sitt beste". "Kjempestolt", " helt sikkert", "det er veldig bra", "alle er fine men laksen er veldig bra". "Absolutt". "Ja!"*

Syntes du festivalene tar vare på historie og kulturminner?

Figur 16. Festivalene tar vare på historie og kulturminner?

Her var det delte meninger, og mange var i tvil. 23 personer var enig i at UTV tar vare på historie og kulturminner. Sju stykker var enige at dette stemmer for NRF. Ti stykker var usikker på NRF og to stykker på UTV. Norway Rock scorete fra 1 til 5 og satt igjen med et gjennomsnitt på 3,2. Utvandrerfestivalen fikk fra 3 til 5 poeng med gjennomsnitt på 4,2.

Figur 17. Festivalene tar vare på historie og kulturminner?

I Flekkefjord var tretten personer enige i at det stemte for *alle* festivalene, mens fem var uenige i spørsmålet. Smaaby var den festivalen som flest respondenter trodde tok vare på historie og kulturminner (16 personer), Fjellparken fikk 15, og 13 trodde det om Laksen som kom dårligst ut. Åtte personer var usikre. Gjennomsnittlig scora Smaaby høyest (3,3) og ble etterfulgt av Fjellparken (3,2). Laksen fikk en treer.

Kommentarene som ble notert fra de som var enige: ”jeg tror FPF da de hadde 20 års jubileum og utstilling”, ”spesielt Smaaby da de har byvandring og kunstutstilling og i tillegg bruker museene”, ”FPF absolutt!”, ”det gjør de, men de har jo ulik alder”, ”Smaaby gjør nok...”, ”FPF har jo kultur og historie”.

Neste kategori var ”underholdning”. **Takket være disse festivalene, syntes du at det blir populær underholdning i bygda/byen som lokale kan gå på?** Alle Kvindølene var enige i denne påstanden og gav mellom 3 og 5 poeng med gjennomsnitt på nesten 4. I Flekkefjord var en person uenig og mente at det var de samme artistene som gikk igjen hvert år. Resten var enige og gav fra 1 til 5 på skalaen. Gjennomsnittet var 4,2 (Laksen), 4,4 (Fjellparken) og 4,5 på Smaaby.

Kommentarene fra Kvindølene: ”Mange går for folkene, det sosiale, ikke nødvendigvis for musikken, men ”tivoliet””, ”absolutt!”, ”personlig bryr jeg meg ikke om det men mange liker det”, ”jeg får ikke med alt, det er så mye som skjer på sommeren, og jeg blir ganske ”fed up” med at det er samme type underholdning som går igjen”, ”ungdommene stiller jo opp på NRF og noen voksne innimellom. Selv har jeg vært på de fleste arrangementene til UTV”.

Kommentarene fra Flekkefjord: ”Laksen og Smaaby bidrar med konserter med store navn som Kim Larsen. Smaaby varer en hel uke med ulike happenings i byen. Fjellparken er bra for ungdom”, ”det er forskjell år fra år”, ”Smaaby er flinke, går over en uke”, ”Ja, enig!”, ”de har vært flinke”, ”det er jo konserter som folk går på...”, ”Absolutt, nokså variert, noe for enhver”, ”Smaaby absolutt ja, variert ja”, ”Populær underholdning? Det hjelper, blir mer, men ikke alltid like populært”. ”FPF er et trekkplaster”, ”passer nok bedre for en del unge”, ”absolutt!”

Neste kategori var ”sosialisering”. Spørsmålet var da om respondentene syntes at **festivalene skaper en ny anledning til å treffe folk?** Kun én person var usikker, resten var enige i påstanden. Gjennomsnittskarakter på NRF var 4,3 og UTV fikk 4,4.

Også i Flekkefjord var innbyggerne enige og alle gav mellom 2 og 5 der gjennomsnittet var 4,3. Alle festivalene oppnådde samme gjennomsnitt.

Kommentarene som ble notert blant Kvindølene var som følger: ”absolutt!”, ”veldig sosialt”, ”treffer folk jeg ikke har sett på mange år”.

Kommentarene i Flekkefjord var: ”treffer gamle bekjente”, ”syntes det ja”, ”sikkert for andre men ikke for meg, mange syntes det er greit”, ”absolutt”, ”gjør jo det!”, ”selvfølgelig”, ”helt topp”, ”absolutt! Mange ringer meg og spør om når Laksefestivalen er, for de vil komme til Flekkefjord. Da vet de at de vil treffe mange kjente”.

Kategorien som fulgte var ”samfunnsvekst og utvikling”. Spørsmålet som fulgte var om de syntes **festivalene bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre?**

Figur 18. Festivalene bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre

En person i Kvinesdal var uenig, men litt i tvil. En annen var fullstendig uenig. 19 personer var enige i påstanden. Fire personer var usikre. Poengsummen strakk seg fra to til fem med et gjennomsnitt på 3,3.

I Flekkefjord var 22 personer enige i påstanden, mens tre var uenige. En person var enig at Smaaby passer påstanden, men ikke de andre festivalene. Tre personer var dessuten usikre. Gjennomsnittet var 3,5 for alle.

Kommentarer i Kvinesdal: ”det mobiliserer noe i mange mennesker, og det gjør samfunnet bedre”, ”Absolutt, det kommer Kvindøler og folk utenfra, og der folk samles blir det utvikling”, ”der folk samles blir det mer utvikling, handel og nettverk”, ”ja, ellers hadde vi stått på stedet hvil”, ”engasjement og samarbeid gjør samfunnet bedre”. En svarte ”ellers hadde vi blitt sittende på hver vår haug...”

Kommentarer i Flekkefjord: ”Kulturelt sett bedre, de har et poeng i samfunnet”, ”gjør det iallfall ikke verre”, ”får fram mangfold og mye av det lokale”, ”tidsfordriv for ungdom, så de ikke banker hverandre”, ”alt som er sosialt og kulturelt bidrar – absolutt!”, ”markedsfører

byen iallfall...”, ”kan også være negativt med fyll”, ”det tror jeg absolutt, der folk møtes skjer det noe, det er viktig”, ”helt klart!”

Syntes du det er positivt at lokale hjelper til med arrangementene? Alle

Kvindølene var enige og svarte enten 4 eller 5 på skalaen. Gjennomsnittet til NRF og UTV var 4,6. Også i Flekkefjord var alle enige, og tallskalaen gikk fra 3-5 med et gjennomsnitt på 4,7. Alle festivalene scora likt.

Kommentarer: *”Veldig, dugnadsarbeid skaper samhold og er lærerikt”, ”Nesten et ’must’, de kjenner hvor skoen trykker”. En anna svarte ”avgjørende!”*

Kommentarene som ble notert i Flekkefjord var: *”avhengig av det, ellers hadde det ikke blitt noe” (3 stk), ”grobunnen i det for ellers hadde det ikke blitt noe. Men jeg stiller ikke opp, haha”, ”det er veldig bra”, ”glimrende”, ”det sveiser de sammen”, ”skaper mer samhold, det er klart”, ”Laksen er bare en gang i året så man må trå til”, ”absolutt viktig” (2 stk), ”ja, det er klart det”, ”veldig positivt”, ”selvfølgelig, det er viktig at de lokale driver på”, ”Selvfølgelig! Ellers blir det ikke noe. De er flinke på alle festivalene. Dugnadsånd de lux på Laksefestivalen! De lokale kan også vise seg fram”.*

Neste spørsmålet var ”Tror du det er lærerikt å være med å lage festival?”

Alle i Kvinesdal var enige i dette. For å beskrive enigheten angående NRF ble hele skalaen brukt, men gjennomsnittlig fikk den 4. Utvandrerfestivalen fikk mellom to og fem, og gjennomsnittlig 4,2.

I Flekkefjord var 27 innbyggere enige at dette var tilfelle for alle festivalene. To personer var usikre og den ene forklarte at det var avhengig av hvem du jobba sammen med. Om denne personen kunne lære deg noe. En person var temmelig uenig, og mente at det ikke var veldig lærerikt å være med å lage festival. Gjennomsnittet for de som var enige i spørsmålet var 4,3 for Fjellparkfestivalen og 4,2 for de andre festivalene.

Kommentarer fra forfatteren: *”Det er en tankevekker at personen som gav ”bare” 3 i Kvinesdal kommenterte at det var ”sabla lærerikt”. Noen som svarte var veldig i tvil om hvor lærerikt det kunne være. Andre bemerkta at det kom an på jobben som de ble satt til å utføre, men at man kan dra lærdom av alt”.*

Har du tro på at det blir en positiv økonomisk effekt i Kvinesdal/ Flekkefjord av å ha disse festivalene? Samtlige mener det er en økonomisk effekt. Begge festivalene fikk mellom 2 og 5 poeng med et gjennomsnitt på 3,72 for Norway Rock og 3,6 for Utvandrerfestivalen.

I Flekkefjord var 26 enige at den påstanden passa alle festivalene. En person var uenig, og mente dette ikke var tilfelle. To var usikre. De følte det var vanskelig å si. De trodde muligens det var økonomisk effekt de dagene festivalene pågikk, men ikke langsiktig. De ville derfor svare at de var usikre. Gjennomsnittlig fikk alle festivalene 4.

Kommentarer blant Kvindølene: *”det blir nok solgt mye øl!”, ”Én person bemerkta at han trodde det kun var økonomisk utbytte for bygda under festivalene, ikke før eller etter”, ”En politiker opplyste at han hadde sett tall på at de har en økonomisk effekt på bygda”.*

Kommentarene i Flekkefjord: ”Ja, det tror jeg” (3 stk), ”det må ha positiv virkning!”, ”det tror jeg, men det er også opp til butikkene hvor flinke de er til å markedsføre seg og holde åpent”, ”det har jeg tro på og det viser seg vel og?”, ”det er klart, men butikkene burde bli flinkere til å holde åpent”, ”selvfølgelig”, ”enig, men vanskelig å si”.

På det forrige spørsmålet ble det gitt to oppfølgingsspørsmål.

Hvem tror du tjener på dette utenom festivalen selv? Alle i Kvinesdal svarte enten Handelsstanden eller butikkene. Handelsstanden var det hyppigste svaret. Noen la til hotell og taxi. To respondenter svarte lag og foreninger. To stykker kommenterte at den lokale baren Harvest, som selger øl på festivalene, selger mer de festival dagene enn ellers i løpet av hele året på baren. En respondent svarte ”menneskene som bruker festivalene”. En annen svarte at ”alle tjener på det og vi lokale slipper å reise bort, og på den måten legger igjen egne penger i bygda”. Videre sier personen at mange blir nok værende på grunn av Norway Rock festival.

Også i Flekkefjord var svarene *handelsstanden, reiselivet og butikkene*. En person nevnte vinmonopolet, og to sa de som selger øl. En kvinne sa at lag og foreninger tjente på det og kanskje butikkene men det var avhengig av kostnadene med å ha lenger oppe på kveldene. En person presiserte campingplassen på Egenes. Den ene respondente sa at Grand Hotell er fullt på Laksefestivalen og det syntes han var ganske kult. En mann forklarte at all næring tjente på det, ikke bare handelsstanden og turistnæringa. Det er fordi folk blir kjent med byen og noen har kanskje lyst å komme tilbake å jobbe her.

Neste oppfølgingsspørsmål var: **”utenom økonomisk, tror du festivalene har noen betydning for bygda/byen? På hvilke måte?”**

Femten respondenter nevnte at Kvinesdal blir satt på kartet. Åtte nevnte at de har inntrykk av at fraflytta Kvindøler kommer tilbake på ferie i det tidsrommet festivalene er.

Noen nedskrevne kommentarer fra Kvindølene:

- ”Ja, det styrker de sosiale bånd, skaper stemning, styrker relasjoner, motivasjon til å omgås, og så påvirker det kulturen”.
- ”Ja, det samler folk. Kvinesdal er halvt western så det gjør noe med bildet vårt, noe sjarmerende med det, selv om jeg og mange andre må smile av det også”.
- ”Vi blir satt på kartet, og folk kommer hjem på ferie for å være med på festivalene”.
- ”Ja, Amerikansk kultur ble brakt til Kvinesdal, positive ting ble tilført bygda, og festivalen tar vare på den historien. Pluss at festivalene blir et samtaleemne”.
- ”Ja, de gjør Kvinesdal kjent rundt forbi i landet og er en grunn til å komme hjem”.
- ”Ja, de setter bygda på kartet. Bygda er mer attraktiv når det skjer noe, men ikke tungliggende at de som er fraflytta kommer hjem igjen til bygda for å bo”.
- ”Norsk- amerikanerne kommer hjem fra Statene. Norway Rock tiltrekker også folk utenbygdsfra”.
- ”Bygda blir mer kjent. Kvinesdal har lenge vært kjent for Sarons Dal så det er positivt at vi kan ha både Norway Rock og Sarons dal. Utvandrerfestivalen er viktig for historien til Kvinesdal og arrangørene er flinke til å ta vare på den! Flinke ildsjeler!”

- *”JA! Vi må få renska oss vekk fra bibelbeltet, og Rocken er en motpol til countrymusikk [forfatter: musikkform som er populær i bygda] og religion. Vi må få Kvinesdal ut av bibelbeltet!”*
- *”Det setter oss på kartet. Festivalene er attraktive for to ulike generasjoner som er bra. Få festivaler konsentrerer seg om tidsepoken med utvandring så det er flott at UTV griper om den og det gjør den ganske unik. Den har trossalt prega mange i bygda”.*
- *”Festivalene kan sette oss på kartet og føre til mer besøk i bygda”.*
- *”Bildet av bygda kan kun bli bedre; ikke verre av å ha disse festivalene”!*

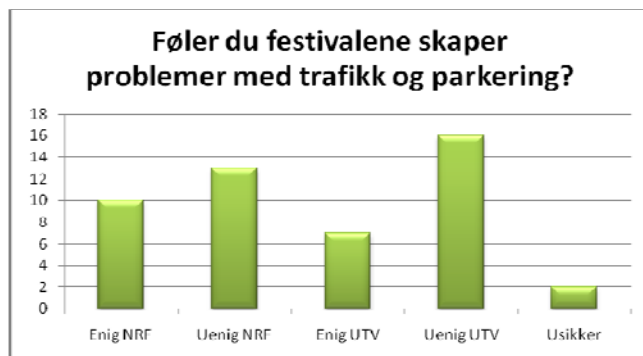
I Flekkefjord var alle enige i at festivalene har en betydning for byen. Femten personer sa at byen ble satt på kartet eller fikk markedsføring.

- *En kvinne opplyste at festivalene skaper liv i byen og det blir mye underholdning. Videre sa hun at mange gleder seg til disse dagene gjennom året da de skaper forventning og samhold. Hun følte at FPF har et veldig bra image og går imot bibelbeltet. Smaaby festivalen får fram de gode kvalitetene i byen. Og Laksen skaper god stemning.*
- *”Folk utenfra kommer tilbake hvis de liker festivalene og blir kanskje kjent med andre ting som også frister i byen. I tillegg er det bra at Flekkefjord er kjent for at det skjer en del”.*
- *”Festivalene er en positiv aktivitet som har en markedsføringsverdi og kan få folk til å flytte til byen”.*
- *”Festivalene trekker lokale og turister, og kanskje noen kjøper hus/hytte for de ser at Flekkefjord er et fint sted å være?”*
- *”Folk utenfra kommer tilbake for å treffe kjensfolk”.*
- *”De skaper samhold og tilhørighet, og et navn. Kanskje Fjellparkfestivalen kan dra publikum fra andre steder av landet og som ikke har lokal tilknytning?”*
- *”Festivalene samler mye folk og skaper positiv omtale av byen. Spesielt FPF har gjort byen kjent for folk utenfra. Laksen drar alt som kan krype og gå, og mange legger ferien til denne helga. Det som folk setter pris på er å treffe folk som er hjemme på ferie. Det sosiale er like viktig som mye av underholdninga. Mitt inntrykk er at Laksen er for de som ikke er interessert i å på Fjellparkfestivalen. Det er altså noe for alle”.*
- *”Det skaper sosialt liv og tiltrekker folk som vil flytte hjem og bosette seg, altså helst Flekkefjæringer. Moro at det skjer noe i byen”.*
- *”Man kan oppleve å få eierskap til festivalene og byen. Samt at man er opptatt av å ha det pent, og lyst til å fremme byen på en positiv måte. Det er veldig positivt!”*
- *”Festivalene får folk til å huske Flekkefjord”.*
- *”Flere kommer til byen og butikkene får litt blest om seg. FPF blir spesielt mye omtalt i media som er fint”.*

- ”Vi blir markedsført som en sommerby og en plass der det skjer noe, en by turistene vil besøke...”
- ”Tror ikke det blir markedsføring langt utover byens grenser, men folk kommer fra området mellom Stavanger og Kristiansand. Ikke minst kommer de utflytta hjem for å treffe kjente”.
- ”Festivalene kan bidra med at folk får øynene opp for byen, at det er en fin by, ikke bare øde og forlatt...”
- ”Festivalene skaper trivsel!”
- ”FPF er en turistattraksjon for de spesielt interesserte, og Laksen for de som har hytte eller sommerhus i Flekkefjord, og for de lokale da”.
- ”Ja, de er bra for byen og for alle. Bra at de kan få til noe, man ser hvordan de har fått det til i Kvinesdal... Godt at ikke alle sitter hjemme i stua si hele tiden”.
- ”De skaper identitetsfølelse for byen”.
- ”Når de voksne ungene mine er hjemme vil de gå på festival”.

Den neste kategorien går over i de eventuelle negative innvirkningene av å ha festivaler – bryderi eller ulemper. **Føler du festivalene skaper problemer med trafikk og parkering?**

Kvinesdal:

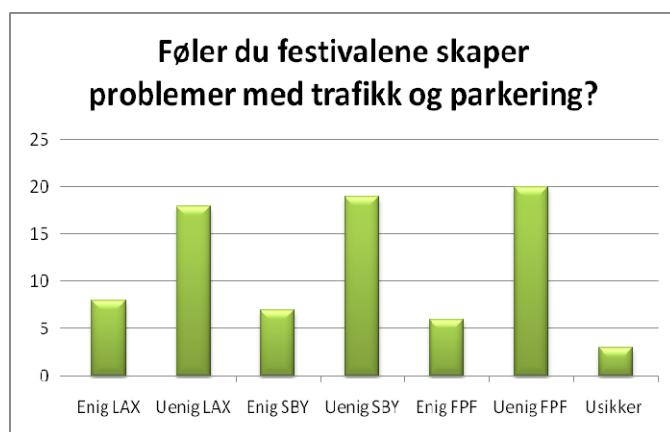
Figur 19. Føler du festivalene skaper problemer med trafikk og parkering?

Ti personer var *enige* i påstanden og syntes det beskriver Norway Rock. Sju av disse mener det er tilfelle med Utvandrerfestivalen. To personer er fullstendig usikre på påstanden.

13 personer er uenige i at det er tilfelle for Rocken og 16 for Utvandrerfestivalen. Her er en del meninger som kom fram:

- ”Jeg er gammel og sykler, altså ingen problemer for meg!”
- ”Det må folk tåle!”
- ”Det kan jeg aldri tro”.
- ”Det er for dårlig med parkeringer på Utvandrerfestivalen”.

- ”Nei, det er så tilrettelagt”.
- ”Guri så flott! - At det er trangt om plassen”.
- ”NRF: Du merker det veldig godt, men det er bare for en uke, så ingen lider nød! Men det er skummelt på natta, når fulle folk dingler rundt ute på hovedveien”.
- ”Det er kun én dag, og parkeringa er gratis. Siden jeg bor i bygda vet jeg dessuten alle plassene hvor jeg kan parkere så det er ingen problem å finne parkering”.
- ”Ikke for meg, og jeg har heller aldri hørt noen klage på det”.
- ”NRF: Så lenge det ikke lenger er E39 så kan man leve med det”.
- ”Jeg bor i sentrum og har ingen problemer!”

Figur 20. Føler du festivalene skaper problemer med trafikk og parkering?

Flekkefjord: Åtte respondenter var *enige* i at det var mye problemer på Laksefestivalen. Sju personer følte det var tilfelle for Smaaby, og seks for Fjellparken.

Derimot sa 20 personer seg *uenige* i at det var slike problemer på Fjellparkfestivalen. 18 personer følte det ikke stemte på Laksefestivalen, og 19 på Smaaby. Tre personer var usikre. Det betyr at noen har sagt seg enige i at det er tilfelle for noen festivaler, men ikke for alle.

Her er meningene som kom fram fra de som var *enige* i påstanden:

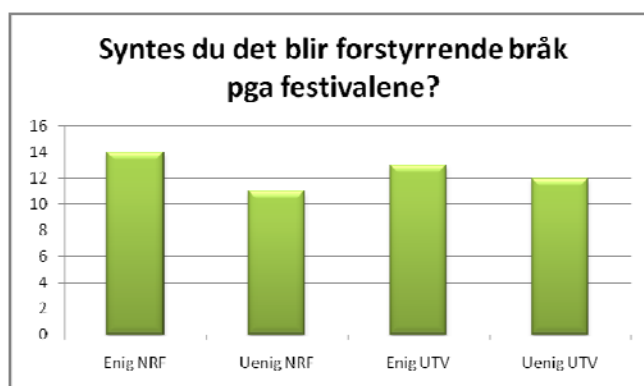
- ”Spesielt på Laksen for da stenger de av Brogaten. Jeg bor i byen, men merker ikke så mye. På FPF er det mye ”rånere” som kjører fram og tilbake. Det er avslipp fra taxi og biler - det skaper problemer fordi det ikke er en egen parkering”.
- ”Det er masse problemer, jeg bor i sentrum!”
- ”Det er problemer til tider. Da hovedsakelig på Laksen. Jeg bor et par mil fra sentrum”.

- *”Absolutt! På FPF blir folk sluppet av. På de andre er alle parkeringene opptatt, og det er omkjøring”.*
- *”Ja, politikerne må gjøre noe med det – bygge ny vei!”*
- *”Ja, spesielt på Laksen. Det tar en halv time å kjøre gjennom bysentrum. Den ene ganga ble jeg en halv time for sen på jobb. FPF er ingen problem”.*
- *”Litt blir det men er jo klar over det og føler man må tåle såpass. Denne byen har gode parkeringsmuligheter. Bør ikke skape de helt store problemene”.*

Kommentarene til de som var uenige i påstandene:

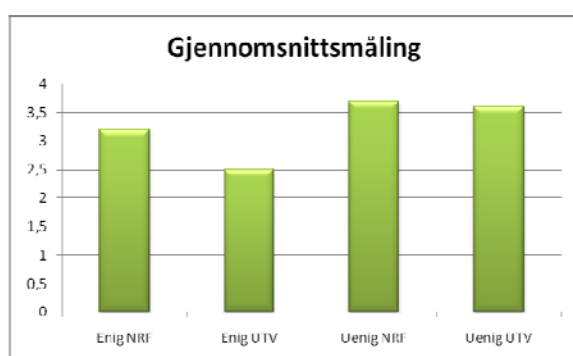
- *”Ingen problem!”*
- *”Ikke for min del, men sikkert for de som bor i sentrum. Det er jo omvei, kø, ofte kaos, og man må gå et stykke. Men det er ingen problem!”*
- *”Er det positivt for byen så må man tåle det. Jeg bor utenfor byen. Syntes de er flinke til å skilte. Men for all del, de som bor i byen kan ha problemer”.*
- *”Ingen problem, det er mye verre på 17. Mai! (2 stk)”*
- *”Det blir litt ekstra trafikk og stengte gater, men for meg som person er det ikke et problem (2 stk)”.*
- *”Det er en del problemer på Laksen pga de stengte gatene, men de har flytta en del for å frigjøre Brogaten”.*
- *”Sterkt uenig! Det hører med i bybildet! Selv bor jeg litt utenfor”.*
- *”Det er en del av prisen. Selv bor jeg på Uenes og kan la bilen stå og gå til byen”.*
- *”Det verste er at man må betale for parkeringa, men det er nok parkering i eller omkring byen”.*
- *”Uenig, men det er problemer i forhold til trafikkavvikling men bare litt, man må tåle å gå noen ekstra meter eller la bilen stå for vi som bor i byen. Vi må klare de problemene”.*
- *”Nei, det har jeg ikke hørt noen klager på men selvfølgelig kan det bli, men syntes de er flinke til å organisere”.*
- *”Det er kun 2-3 dager!”*

Neste spørsmål var **om respondentene føler det blir forstyrrende bråk på grunn av festivalene** og om de blir personlig prega av det? 14 personer er *enige* at det er tilfelle for Norway Rock og 13 for Utvandrerfestivalen. Tolv er *uenige* i at det er tilfelle for Utvandrerfestivalen og elleve for Norway Rock.

Figur 21. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?

Gjennomsnittstall for de som er *enige* i at Norway Rock og Utvandrerfestivalen skaper mye forstyrrende bråk er 3,2 (NRF) og 2,5 (UTV). De som er uenige gir NRF 3,7 og UTV 3,6.

Figur 22. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?

Noen av kommentarene som ble gitt vises under:

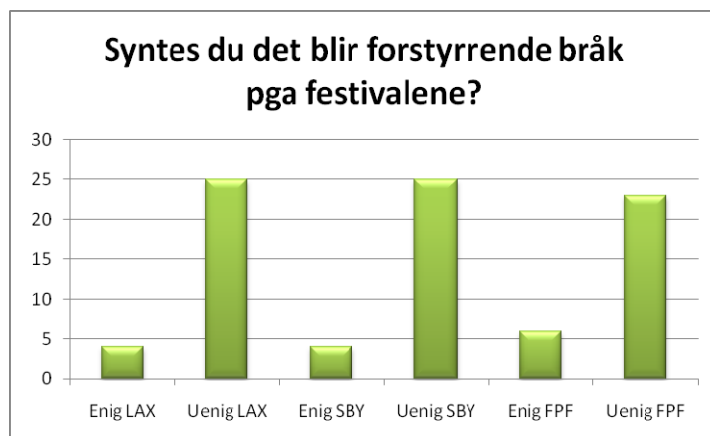
- *"Festivalene varer bare noen få dager så det er til å leve med. Ellers kan de reise på hytta!"*
- *"Litt, men ikke mye. Her oppi dalen hvor jeg bor hører vi Norway Rock. I fjor satte jeg opp verandadøra for å høre musikken! Det var Stagedolls".*
- *"Det kan høres men det er ikke negativt. Må jo høres når det er musikkfestival! Og angående Utvandrerfestivalen, man velger jo selv om man vil bo i sentrum..."*
- *"Hvor godt Norway Rock høres varierer med scene plassering, den må ikke vende mot Øye eller sentrum, og det virker som ledelsen har lært og tar hensyn".*
- *"Kanskje for de nærmeste naboene kan det være plagsomt. De kunne kanskje fått gratisbillett for bryet?"¹*
- *"De må tåle de tre dagene på Øya, så absolutt, og er jo bare en kveld i sentrum med høy musikk".*
- *"Det er kort varighet så folk må kunne tåle det! Da jeg bodde i Fjotlandsgata [forfatteren: i sentrum] våkna jeg den ene gangen til Bjøro Håland. Det var*

¹ Senere henvendelse med NRF og FPF viste at noen nabohus får gratis festivalpass.

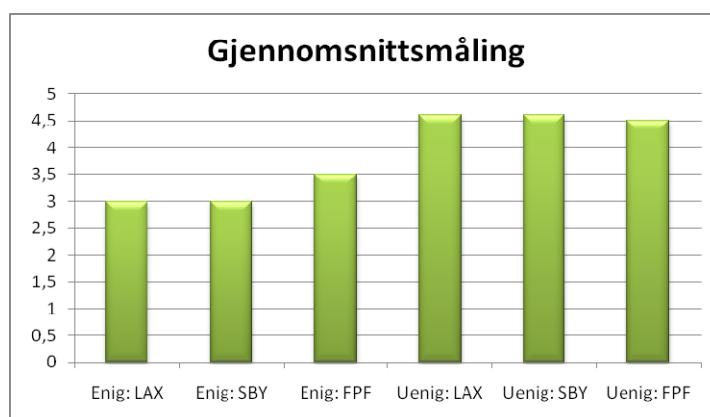
nedtur! Nå har jeg flytta litt opp i dalen. I fjor satt jeg ute i hagen og hørte på Alice Cooper som spilte på Øyesletta. Det var fint”.

- *”Norway Rock er nok bråkete for et par hus på Øya, men Utvandrerfestivalen påvirker egentlig mange folk da flere bor i sentrum...”*
- *”Jeg har hørt at noen barnefamilier som bor på Øye reiser bort den helga Rocken er. I sentrum er det jo kun en dag og det er mindre styrke i musikken enn på Øye. Selv bor jeg i sentrum og er ikke plaga. Men så går jeg jo på arrangementet selv og kan på den måten ikke bli forstyrret”.*
- *”Det er helt ekstremt, og burde ikke være lov med så høy musikk på ”Down by the River”. De burde vise hensyn! Det er så støyende at det ikke er til å være i nærheten. Jeg har stått og fiska på elva men det er ubehagelig. Men de på festivalen liker det jo. Vi er ikke like!”*

I Flekkefjord var seks personer *enige* at det ble mye bråk fra FPF men kun fire syntes det var tilfelle fra Smaaby og Laksen. Ingen var usikre. 25 personer var uenige i at det var tilfelle på Smaaby og Laksen. Tallet var 23 for Fjellparkfestivalen.

Figur 23. Syntes du det blir forstyrrende bråk pga festivalene?

Figur 24. Gjennomsnittsmåling

Her er kommentarene fra de som syntes det blir mye bråk:

- *”Bare leven, de tuter og knuser flasker”.*

- *”FPF kan høres til Uenes og det er veldig forstyrrende”.*
- *”Ja, det tror jeg”.*
- *”Syntes det er tilfelle for FPF men det er dermed ikke sagt at det plager meg - det ligger i festivalens natur. Det er ikke mye bråk fra Byteltet”.*
- *”Litt enig men det må de tåle i byen, det følger med”.*
- *”Tror nok at det er noe bråk for de som bor i byen men er ikke personlig prega”.*

De som var uenig svarte følgende:

- *”Overhodet ikke! Folk må tåle det (1 stk)”*
- *”Veldig uenig. Jeg hører FPF men ingen problem (2 stk)!”*
- *”Ganske uenig. Bor jo i en by, må ha liv i byen og litt lyd. Men det må ikke overdrives”.*
- *”Sterkt uenig. Hører kun FPF når jeg er ute, men den varer jo kun noen dager”.*
- *”Ingen bråk for meg så jeg er sterkt uenig (2 stk)”.*
- *”De gamle som bor på eldreheimet like ved FPF sier at det er helt ok siden det kun er en kveld. Det skaper jo så mye positivt. Når det er sagt er det alltid noen mennesker som plages uansett”.*
- *”Jeg er jo publikum så jeg er sterkt uenig. Men de rundt FPF klager jo hvert år, men de klarer å leve med det”.*
- *”Ikke for mine ører! Jeg er stolt når vi har arrangementene og skal vi ha festivaler og folk må vi tåle noe bråk”.*
- *”Herregud – det må man tåle!”*
- *”Såpass må folk tåle! (3 stk)”*
- *”Sterkt uenig! Såpass må det være. Vi hører FPF men gjør det noe???”*
- *”Litt bråk er jo bare koselig en gang iblant”.*
- *”Jeg bor på Rauli og kan høre FPF, men det er ikke et problem for jeg får jo høre det gratis!!!”*
- *”Jeg bor rett under FPF, men ingen problemer. Selvfølgelig er et litt fyll og bråk når de går hjem, men det er ingen ”big deal” ”.*

Neste kategori var personlig frustrasjon. Respondentene fikk spørsmål om de syntes **det blir for mye folk?** Hva er i så fall problemet med det?

Kvinesdal: Én person er litt enig i at det blir for mange personer på Norway Rock, men syntes ikke det er tilfelle på Utvandrerfestivalen. De resterende 24 er uenige i dette utsagnet. På en skala fra 1 til 5 har Norway Rock fått et gjennomsnitt på 4,1 og Utvandrerfestivalen 3,9. Her er noen av kommentarene som ble notert:

- *"Det er gøy med folk!"*
- *"Jo flere, jo gøyere!"*
- *"Det må man jo regne med!"*
- *"Mye folk går greit så lenge jeg er på flaska!!"*
- *"Det kan ikke bli for mange personer på en festival så lenge det er godt vakthold og nok doer etc."*
- *"Vi må være glade det kommer folk, det er jo derfor vi har festivalene!"*
- *"Norway Rock kunne brukt større område fordi det blir mye folk".*

Flekkefjord: 28 personer ut av 29 sa seg *uenig*. Hele 22 personer sa seg *sterkt uenig* i påstanden. En person var enig i påstanden og forklarte at det var så mye folk at man lett kunne miste gjengen og det er umulig å ringe pga den høye musikken. Skal man kjøpe mat må man gjerne vente en halv time på grunn av den store menneskemengden. Det tar tid å komme seg inn i butikkene og det er mye venting på å betale. I tillegg er det et generelt problem med å bevege seg i byen. Gjennomsnittlig ble det gitt 4,5 på uenighetskalaen.

Kommentarene fra de som var uenige i påstanden:

- *"Uenig, men det er mye folk på noen plasser og det er litt dårlig organisert. Kunne vært spredd mer".*
- *"Det er hensikten at det er mye folk".*
- *"Man kan ikke kalle det festival ellers! Av og til får jeg ikke plass til å sitte – hehe".*
- *"Overhodet ikke!"*
- *"Det er kjekt med mye folk i denne lille sovebyen her!"*
- *"NEI!"*
- *"Aldri".*
- *"Kan aldri bli nok folk!"*
- *"Det er målet faktisk!"*
- *"Bare koselig med mye folk, blir litt liv i byen, lite av det som regel..."*

Syntes du festivalene er et fremmedelement som er mer til skade enn til nytte og glede?

Her skal respondentene kun svare om de er enige eller uenige.

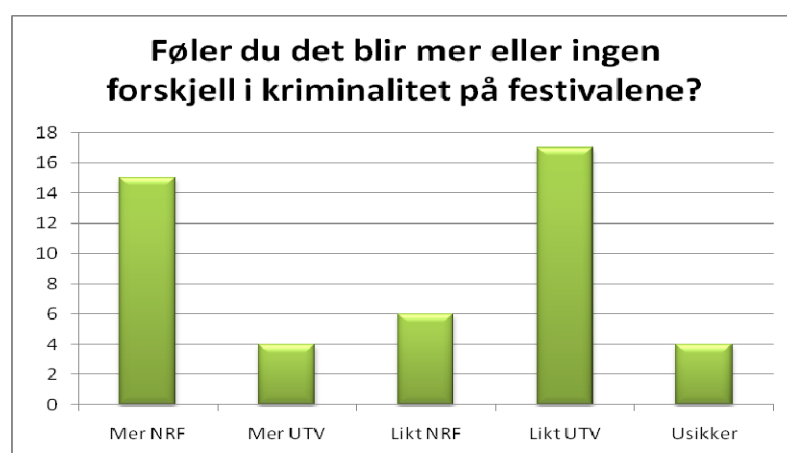
Alle, unntatt en person, var uenige i denne påstanden og noe kommenterte at det var mer til nytte og glede. En person la til at vi Kvindøler har vokst opp med Sarons Dal stevne hver sommer så Kvindølene har det i blodet med festival. Den ene personen som var uenig mente at Norway Rock var mer til skade enn nytte og glede. Det ble også kommentert av en eldre dame at hun syntes at NRF er et bra arrangement. Derimot syntes hun ikke noe om at det er et familiearrangement på torsdagen. Små barn og fulle folk hører ikke sammen kommenterte hun.

Alle i Flekkefjord var uenige. En person tenkte lenge før hun sa at for de som liker det er det nok helt topp.

Figur 25. Er festivalene mer til skade enn til nytte og glede?

Siste kategori omhandla kriminalitet som hærverk, tyveri og narkotika. Respondentene måtte svare på **om de føler det blir mer, mindre eller ingen forskjell i kriminalitet på festivalene?**

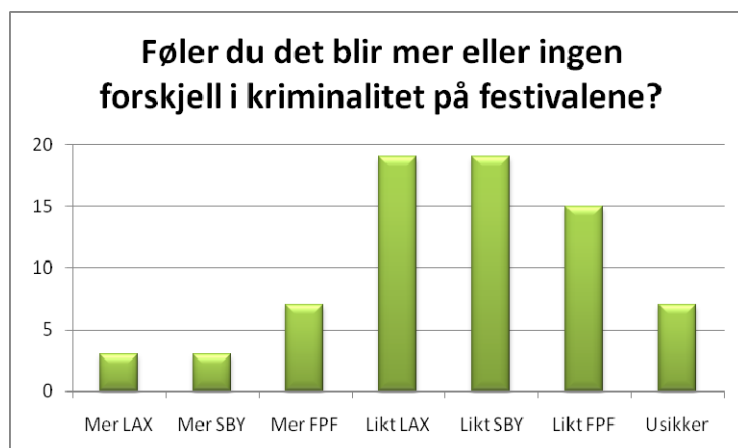

Figur 26. Føler du det blir mer eller ingen forskjell i kriminalitet på festivalene?

Av de spurte følte 15 personer at det blir mer på en eller begge festivalene. 17 respondenter føler det er likt. Alle som sier det blir *mer* henviser til Norway Rock, og kun fire personer til Utvandrerfestivalen. Seks respondenter føler at det ikke blir noe mer kriminalitet på Norway Rock og 17 sier det samme om UTV. Fire personer er usikre. Under er noen kommentarer som ble gitt:

- *”Bare litt. Kanskje naturlig når det blir så mange folk?”*
- *”Lommetyver finner man alle veier. Men tenker det gjerne er mer narkotika der det er så mange ungdommer...”*
- *”Klart! Men ingen problem”.*

- ”Sikkert mye narko og hasj på Norway Rock. Ser lite slossing. Sikkert en del knabbing ifra teltene. Og sikkert noen som stjeler på Utvandrerfestivalen og”.
- ”Antar narkotika, det hører jo ofte med på musikkfestivaler”.
- ”Norway Rock drar nok med seg mye j****skap!”
- ”Litt hærverk på campinga, fjortiser som kommer inn på festivalområdet, fyllekjøring på moped, - det blir alltid noe!”

Figur 27. Føler du det blir mer eller ingen forskjell i kriminalitet på festivalene?

I Flekkefjord trodde sju stykker at det ble mer på Fjellparkfestivalen. Tre stykker var enige i at påstanden passa Smaaby og Laksen. Hele sju stykker var usikre. Femten stykker trodde ikke det var endring for Fjellparkfestivalen, mens nitten var tallet for Laksen og Smaaby.

Kommentarene som ble notert i Flekkefjord fra de som trodde det var mer kriminalitet:

- ”Må ha mer vakter og politi når det er flere folk i byen på grunn av at det kan bli hærverk”.
- ”Fjellparkfestivalen har rykte for ungdomsbråk og det som følger med...”
- ”Tror ikke det er mye hærverk på grunn av mange potensielle vitner. Sikkert mye nasking i butikkene. Tror ikke det er mer hærverk og narkotika. Kanskje mer narko enn tyveri på Fjellparken... vet ikke”.
- ”Det blir mer, det har jeg sett, men det er så mange mennesker så da må det bli sånn”.

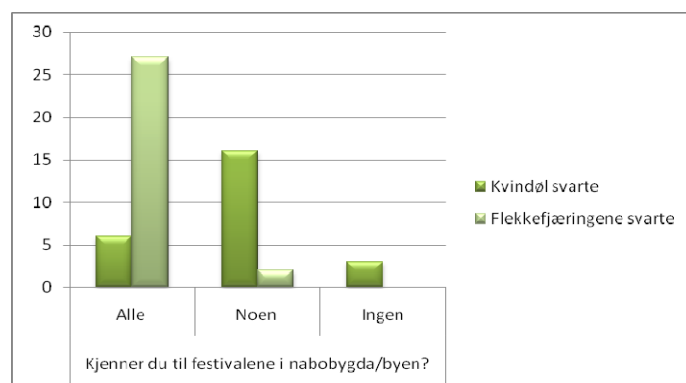
Og de uenige sa følgende:

- ”Tror ikke det blir mer kriminalitet men mer alkohol, slik som på 17. Mai”.
- ”Jeg tror ikke det blir noe forskjell”.
- ”Svarer ”likt” men vil kanskje tro mer, men kjenner lite til miljøet”.
- ”Jeg har ikke inntrykk av at det blir noe mer (2 stk)”.

- ”Jeg svarer ”likt” men det var et veldig vanskelig spørsmål”.
- ”Ikke noe mer tror jeg, er vel som en vanlig lørdag”.
- ”Svarer likt men tror det blir mer, men det har ikke noe med festivalene å gjøre. En del fremmede er på kriminelle ærend, og ungdomsopprør er ikke noe nytt fenomen”.

Deretter kom to spørsmål hvor respondentene skulle ta stilling til sin kjennskap til festivalene i nabobyen (under er spørsmålet som ble stilt Kvindølene) og hvorvidt de hadde anbefalt andre å gå på festivalene på sitt hjemsted.

Kjenner du til festivalene i Flekkefjord, altså Smaaby, Laksefestivalen og Fjellparken, nok til at du kunne forklart dem til en venn?

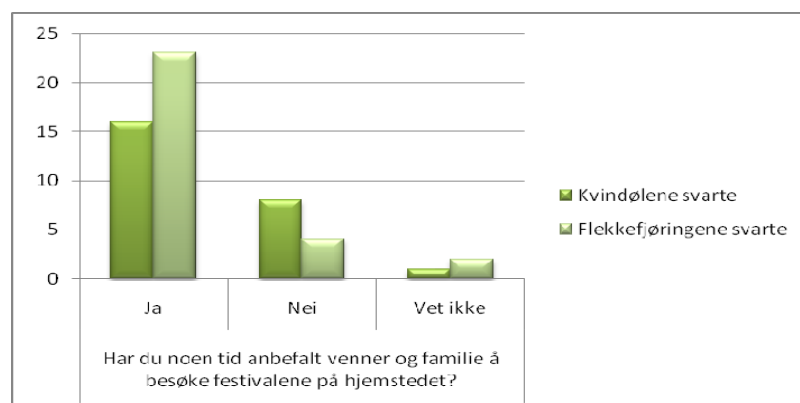

Figur 28. Kjenner du til festivalene i Flekkefjord, altså Smaaby, Laksefestivalen og Fjellparken, nok til at du kunne forklart dem til en venn?

Kvinesdal: Seks personer kjente til alle festivalene i Flekkefjord, mens 16 stykker kun var kjent med noen av dem. Laksefestivalen er lett å forklare. De fleste har fått med seg at Fjellparken omhandler musikk for ungdom. Smaaby som er den nyeste festivalen, og mange var i tvil om hva den dreier seg om. Kun tre personer mente de ikke kjente til noen av de tre festivalene i Flekkefjord.

Flekkefjord: 27 respondenter kjente til begge festivalene i Kvinesdal. En person kjente ikke til Norway Rock Festival, og en kunne ikke forklare Utvandrerfestivalen.

Siste spørsmål var om respondentene har anbefalt venner eller familie å besøke festivalene i Kvinesdal/Flekkefjord?

Figur 29. Har du noen tid anbefalt venner og familie å besøke festivalene på hjemstedet?

16 personer hadde anbefalt venner eller familie å besøke festivalene i Kvinesdal. ”Og de kom, helt fra Biri, Bykle og Bergen!” fortalte en stolt jente som hadde invitert venner til Norway Rock. Åtte personer har aldri anbefalt festivalene. En av disse forklarte at det har hun aldri måttet, fordi alle kjenner til festivalene. En person har tilbydd overnatting til bekjente hvis de ville komme på Norway Rock. En annen fortalte at kompisene påvirket hverandre til å gå på ”Down by the River” i sentrum.

I Flekkefjord var to usikre og fire stykker fortalte at de aldri hadde anbefalt noen av festivalene. Det betyr at 23 stykker hadde anbefalt festivalene. Her er noen av kommentarene som ble gitt:

- *”Jeg har anbefalt Fjellparkfestivalen og noen kom fra Arendal og Varhaug”.*
- *”Absolutt, alle tre!”*
- *”Absolutt!”*
- *”Å ja! Noen bekjente fra Sarajevo som bodde i byen en periode kom tilbake til byen under Laksefestivalen rett og slett fordi de syntes den var så grei. Utenom det har noen bekjente kommet fra Oslo”.*

Til slutt fikk respondentene lov å gi en kommentar om de ønska. Få benytta seg av dette. Her er kommentarene fra de fire som svarte:

Kvinesdal:

- En person etterlyser en countryfestival i Kvinesdal og forteller at dette ville passa bedre inn i Kvinesdal siden Kvinesdal er litt ”Texas” i utgangspunktet.
- *”Så mye initiativ i ei lita bygd, det er veldig positivt, og ikke minst setter det oss på kartet!”*
- *”Det er flott vi har disse to festivalene, og vi må ta vare på dem! Det er veldig flott at ildsjelene står på fordi det er utvilsomt mye arbeid. Det er kjempepositivt!”*
- *”Godt vi kan bli kjent for noe anna en Sarons Dal og Countrymusikk!!”*

Flekkefjord:

- *”Laksen trenger fornyelse!”*
- *”Det er viktig å ha festivaler fordi de skaper liv i ellers døde småbyer”.*
- *”Festivaler er positivt, de fremmer samhold og trivsel!”*
- *”Absolutt rom for festivaler. De lokale slipper til, som på FPF. Og moro at det har blitt store artister ut av noen av de som har blitt oppdaga på FPF. Det er et bredt tilbud på festivalene og. Lokale sangere og kunstnere får vist seg fram. Festivalene er en flott måte å markedsføre byen på. Moro å møte kjente, helt topp! Og når det er godt vær, så føles det nesten som å være i Syden, med mat i gatene, og musikk. Det er veldig koselig”.*
- *”Det er mange positive ringvirkninger”.*

- ”FPF er fantastisk selv om den ikke har vokst noe særlig. Moro at den fortsatt eksisterer når tenker på at bare ungdom stiller med den. Og så er det så mange unge folk. Festivalen har stor betydning for de unge”.
- ”Jeg håper festivalene fortsetter og kunne gjerne hatt flere!”
- ”Jeg føler Flekkefjøringene er dårlige til å stille opp. Mye turister kommer på festivalene”.

Intervju med lensmann Jan Magne Olsen ved Kvinesdal Lensmannskontor

I løpet av Norway Rockfestival i juli 2008 forteller Lensmannen om følgende hendelser;

Torsdag 10. juli 2008

- Kranglete og berusa person kjørt til arresten i Kristiansand
- Bråk på campingplassen, men det ordna seg mens innringer var på telefon
- Vanskelig berusa person ble tatt hånd om av politiet, og kjørt til Kristiansand

Fredag 11. juli 2008

- Natt til fredag fikk politiet inn ei melding om at en person var påkjørt, men det viste seg at personen egentlig var mer full enn påkjørt. Han fikk en legesjekk.
- Natt til fredag kom patruljen på festivalområdet bort i noen slagsmål, men de ble løst på stedet

Lørdag 12. juli 2008

- Det ble ringt inn om skadeverk på bil.
- Kullosforgiftning på buss. To festivaldeltakere døde. Åtte personer ble sendt til sykehus i Stavanger, Kristiansand og Flekkefjord. De var alle ved bevissthet lørdag kveld (Lofstad, 2008). [Vedlegg 9]

Søndag 13. juli 2008

- Krakilsk jente sendt til arresten, og fikk bot på kr. 6,000.
- En person ble meldt savna, men dukka senere opp på bensinstasjonen.

Fem anmeldelser på stjålne ”småting”. Lensmannen gjorde oppmerksom på at mange antageligvis har blitt frastjålet mobiler etc. men har ikke meldt ifra. Eventuelt har de meldt ifra til et anna lensmannskontor. Det var ingen narkotika politi i 2008, og lensmannen var i tvil om det var promillekontroll i 2008, slik det var i 2007. Derimot var det en fartskontroll. Han spekulerte i om festivalen tilbyr ”alkoblås”?

Politimessig er festivalen en belastning med ordensmessige utfordringer. At festivalen holdes i fellesferien er en økt utfordring i forhold til å ha nok tjenestemenn i arbeid. I 2009 er det planlagt at det skal være flere ordenspoliti, og mer fokus på narkotika og trafikk. I region

Lister har politiet blitt enige om at Norway Rockfestival, som vokser hvert år, vil bli den festivalen som får mest fokus fra politiet.

Som en del av Utvandrerfestivalen blir det arrangert en fest i Liknes sentrum på lørdagskvelden med alkoholserving. På spørsmål om det er mye bråk under denne festen - ”Down by the River” - svarer lensmannen at ”det er bemerkelsesverdig lite”. Kanskje en til to episoder som er likt ellers. Det er altså ingen ekstra belastning.

Intervju med lensmann Asbjørn Skåland ved Flekkefjord Lensmannskontor

Lensmannen deler sine erfaringer om de tre festivalene i Flekkefjord.

Smaaby er et familiearrangement, og medfører ingen ekstra arbeid for politiet. Derimot kan det bli litt mer liv når Byteltet arrangerer konserter på kveldene disse dagene. Spesielt hvis det er et ganske kjente band som spiller. Hovedsakelig er det et voksenpublikum, så det er ganske rolig allikevel forteller lensmannen.

Laksefestivalen er også et familiearrangement. Det er også her Bytelt med konserter som starter klokka 23. De ansvarlige for arrangementet stiller med veldig gode vakter. Noe som fungerer særdeles godt. Det er sjelden politiet kalles inn. Faktisk er lensmannen overraska over at det ikke er mer bråk! Han forklarer det delvis med imaget festivalen har – ”en traust festival”. Veldig annerledes enn Skalldyrfestivalen i Mandal. Den tiltrekker seg festungdom fra Stavanger som er ute etter å ha det moro og tøyse grensene.

Fjellparken har et yngre klientell. Det er lite bråk, men inntrykket er at en del ungdom debutterer med alkohol på denne festivalen. Det er en god del yngre rundt i byen etter at festivalen slutter for kvelden i 01:30- 02:00 tiden. De samles i byen, og en del flasker blir knust på gang- og sykkelstien til byen. Vaktene har vært flinke til å gå fram og tilbake, som har ført til at problemet er mindre nå enn tidligere. Det er aldri mye bråk, og lensmannen tror det har en sammenheng med at bandene som spiller er relativt ”snille”, og ikke oppfordrer til vold og aggresjon. I tillegg er det flinke arrangører. Foreldre og andre voksne holder orden. Festivalen har strenge vakter, og rykte sprer seg. De er ikke redde for å ta alkoholen fra de som har drukket for mye. På spørsmål om lensmannen tror det er mye narkotika på festivalen er han usikker på hva han skal si. Alt er relativt. Men han er ikke skremt. Han beretter videre at de fleste er kjekke, fine ungdom. Det at festivalen har et rykte for å være skikkelig, er med på å ha en oppdraende effekt tror lensmannen. Festivalen har et rykte å ta vare på, og det er ledelsen innstilt på å bevare.

Det er normalt at festivaler har betalt politivakt. Dette kan være ganske kostbart da tjenestemennene gjerne har fri, og skal betales for overtid og andre kompensasjoner. Samtidig koster et profesjonelt vaktelskap mye også.

Til slutt får han spørsmål om hva han personlig syntes om festivalene i byen, som privat person. Han forteller at han er veldig glad for å ha festivalene da de er med på å skape liv, og få folk ut av hjemmene. Det skaper liv og røre, og det syntes han er positivt. Det kunne gjerne vært flere festivaler sier han. Han sier videre at lokale bedrifter gjerne inviterer forretningsforbindelser til byen de dagene det er festival for å vise at det er liv i småbyen. ”Det er en stolthet i å vise fram byen når den sprudler av liv”.

5. DISKUSJON OG ANBEFALINGER

Telefonintervju med lokalbefolkninga

Det var langt flere kvinner enn menn som ble intervjuet. Forfatteren spekulerer i om det kan ha sammenheng med at kvinnene pleier i høyere grad å være i hjemmet, og at de ser det som sin rolle å ta telefonen da den vanligvis er til dem? I tillegg er det mange menn som tok telefonen, men som ikke ville la seg intervjuet. De påstod at de ikke hadde greie på festivalene, og ikke var interessert i å la seg intervjuet. Kvinner er kanskje mer velvillige, og lar seg derfor intervjuet?

Aldersmessig var det like mange respondenter i to av aldersgruppene, de fra 16-26 og 47-56, i Kvinesdal og Flekkefjord. Antall respondenter lå mellom 4 og 6 i aldersgruppene fra 16 til 66 år, med unntak av Flekkefjord som hadde hele 9 respondenter som lå mellom 27 og 36 år. Dette kan antageligvis påvirke svarene litt da dette er en aldersgruppe som antageligvis er mer tilbøyelige mot å gå på Fjellparkfestivalen? I de to øverste alderstrinnene, fra 67 år, var det kun en respondent i hver kommune. Forfatteren snakka med flere eldre mennesker på 80 år som ikke ville la seg intervjuet da de var for gamle. Hun ene var veldig glad for festivalene, og fortalte stolt at barnebarnet var med, og organiserte Fjellparkfestivalen. Den yngste som ble intervjuet, var ei jente på 19 år.

Både i Kvinesdal og i Flekkefjord var de fleste respondentene i arbeidslivet, som er naturlig i forhold til aldersgruppa som deltok i intervjuene. De hadde ganske varierte yrker. Alt fra tannlege til fisker, fra kontorarbeider til vaktmester, og industriarbeider til sykepleier. En person er i tillegg en aktiv politiker i Kvinesdal. Totalt seks personer var lærere. De har kanskje skrevet hovedoppgave selv, og føler det er viktig å hjelpe studenten som ringer, eller antar det er en tidligere elev?

Det var ikke helt uventa at alle respondentene hadde kjennskap til festivalene på sitt hjemsted. På småsteder som Flekkefjord (9000 innbyggere) og Kvinesdal (5700) er det ikke alt for mye som skjer. Det betyr at de arrangementene som finnes får en del omtale i media og på folkemunne. Mange kjører også gjennom sentrum på vei til jobb og får da med seg at noe er på ferde. Det er motsatt av i de store byene hvor det hele tiden er ting som skjer, og man vil ha vansker med å orientere seg om alt.

Deltakelse på festivalene

Aldskogius (1993; Her fra De Bres & Davis, 2001) mener at selv om det er flere som kommer på festivalene på større steder, er deltakelsen ofte større på små steder. Det er fordi en større andel av befolkninga deltar som arrangør og publikum.

At over 90 prosent av respondentene i Kvinesdal hadde vært på en eller begge festivalene, var ikke så overraskende for forfatteren. Det er begrensa hvor mye som skjer i ei bygd. De arrangementene som finnes, får derfor som regel god oppslutning. Noen av festivalene tar ikke inngangspenger og har arrangement i gatene. Man kan anta at en del lokale har vært i sentrum uten å være bevisst på at det er en festival. Mange lokale går kanskje til sentrum av gammel vane, og noen uten spesielle intensjoner om å gå på festivalen. Kanskje tror noen det bare det er en tilstemning?

At festivaler er populære, bekrefter også en undersøkelse utført av SSB i 2005. Der kom det fram at nesten 3 av 10 nordmenn går på festival (Foss, 2005). I Flekkefjord var andelen veldig

høy. Der hadde 96 % av de som ville la seg intervju, vært på festivalene! Det vil si kun en person som ikke hadde vært. Mer overraskende er det kanskje at nesten 1/3 av de som lot seg intervju i Kvinesdal, hadde vært på begge festivalene. I Flekkefjord var tallet mer enn halvparten (15/29). Det vil naturligvis ha sammenheng med antall festivaler, og hvor lenge de har eksistert. Kvinesdal fikk sin første i 1989, og 23 kvindøler har vært på denne - Utvandrerfestivalen. Norway Rock ble for første gang arrangert i 2006, og er en musikkfestival med en tøffere musikkstil. Selv om hele familien kan gå torsdagen, er det helt klart et voksenarrangement for de mer interesserte i musikk sjanger rock og metall. Den har relativt dyr inngangsbillett. Av disse grunner, er det derfor naturlig at færre har vært på denne.

I Flekkefjord er det et mye mer familiepreg på festivalene. I 1982 arrangerte Flekkefjord Rockeklubb Fjellparkfestivalen for første gang. Dette er en musikkfestival spesielt for ungdom. Det er ungdommen som driver den. Nye generasjoner overtar. Det skaper en kontinuitet som kan være med på å skape lojalitet og eierfølelse tror forfatteren. Ikke minst stolthet av at det er en suksess år etter år. Laksefestivalen har eksistert siden 1992. Den har også satt sitt preg på Sørlandsbyen. Det har for mange nærmest blitt en tradisjon. Det gjelder for både innbyggere og utflytta Flekkefjæringer, som møtes igjen på festivalen. Smaaby er den nyeste festivalen, og ble for første gang arrangert i 2006. Den holdes i starten av juni, og varer en hel uke. Den er et arrangement for innbyggerne i byen, men har som mål å tiltrekke turister. Tidsrommet den arrangeres i, gjør at den får mindre konkurranse fra andre festivaler, eller arrangementer. Det er kanskje en liten del av grunnen til at så mange har besøkt den? Det kan sies at festivalen har et veldig variert program, og vil kunne virke tiltrekkende for alle alderstrinn (Vedlegg 8).

To respondenter i Kvinesdal og en i Flekkefjord opplyste at de ikke hadde vært på noen av festivalene. Det var flere i Kvinesdal som trodde de ikke hadde vært på Utvandrerfestivalen. Det viste seg at de hadde vært på "Down by the River". Utvandrerfestivalen appellerer kanskje mer til godt voksne folk da de gjerne er mer opptatt av sine røtter og historie? På den måten er matfestivalen Laksen, og Smaaby, mer alminnelig.

Disse tre respondentene fikk tilleggs spørsmål om hvorfor de ikke hadde vært på festivalene. For to av dem var det mangel på interesse. De visste ikke om noen festivaler som virka interessante. For kvinnen kunne festivaler i utgangspunktet være interessante. Det var aktuelt å gå på Utvandrerfestivalen på et eller annet tidspunkt, men den var enda ikke blitt prioritert. Hun ønska dessuten mer informasjon om den. Mange kan kanskje oppleve at de ikke har noe hastverk med å gå på festivalene, fordi de alltid kan gå neste år?

Det er viktig å ha fokus på hvorfor noen ikke velger å gå på festivaler. Carey (1994; Her fra Milner, Jago & Deery, 2003) bemerker at det er viktig å identifisere disse menneskene for å se hvilke barrierer som finnes, og som arrangørene burde prøve å overkomme for å tiltrekke flere publikum. Det vil jo være i de tilfeller der hvor festivalene ønsker å vokse. Det vil være mest aktuelt for Norway Rock som har store, internasjonale artister, og derfor store utgifter. Blant unge lokale, er kanskje prisen for høy? Det kan bli en dyr affære når man må dekke kostnader på mat og drikke på festivalområdet. Som McIntosh, Goeldner og Ritchie (1995; Her fra Milner et al., 2003) forklarer, er barrierene generelt kostnader, mangel på tid, begrensninger

på grunn av helsa, familiestadiet, mangel på interesse, og til slutt frykt og sikkerhet. For de to Kvindølene var det mangel på tid og interesse, som gjorde at de ikke hadde gått på noen av festivalene. Det at Norway Rock har familiedag på torsdagen, gjør at den er mer tilgjengelig for barnefamilier. Det er heller ikke aldersgrense på Fjellparkfestivalen. Frykt er antageligvis ikke noe som opptar publikummet på noen av festivalene? Sikkerhet er nok mer i fokus, og det er viktig at publikum kan føle seg sikre på festivalområdet. Norway Rock leier inn et profesjonelt vaktelskap til å håndtere de store menneskemengdene på en forsvarlig måte. Forholdet til media er en stor og viktig oppgave som må tas på alvor av ledelsen (Getz, 2008). Ifølge Getz og Fairley (2004; Her fra Getz, 2008, s.309) er det viktig at media blir håndtert på en slik måte at det blir positiv reklame for destinasjonen. På omvendt måte kan media oppmerksomheten påvirke lokalsamfunnet. Norway Rock hadde en situasjon sommeren 2008 da et ektepar døde av kullforgiftning. Det skapte mye medieomtale i landets store aviser. Festivalen har i ettertid opplevd å få ros for hvordan de håndterte situasjonen. Norway Rock har også oppretta et minnefond for de tre barna som brått mista sine foreldre på festivalen. Da forfatteren intervjuer styreleder Sveinung Egeland, var det enda ikke bestemt om aggregat skulle forbys på festivalen.

Van Zyl og Botha (2003) mener at *informasjon og markedsføring* er de viktigste elementene for å tiltrekke turister. Norway Rock er på sitt fjerde år og de har begynt å opparbeide seg et godt rykte ifølge media og blogger. Mange reiser langt for å se sine favorittartister, slik som russerne som ville se Manowar. Mange reiser også langt for å gå på Fjellparken, men det har kanskje også en sammenheng med at flertallet er utflytta Flekkefjæringer? Veldig mange har anbefalt venner og familie å besøke festivalene på sitt hjemsted. Flekkefjæringerne var spesielt flinke til dette (79%). I Kvinesdal var det 64 prosent. Mange har også klart å få bekjente til å komme fra andre deler av landet. Det er da hovedsakelig musikkfestivalene som er attraktive for de utenfra. Ei jente fortalte stolt at hun hadde fått venner til å komme på Norway Rock fra Biri, Bykle og Bergen. Det er sannsynlig at anbefalinga er basert på lokal stolthet, og det er kjempepositivt!

Det er vanskelig å si om norskamerikanerne kommer som resultat av Utvandrerfestivalen eller det er ønske om å treffe igjen familien i Norge? Det er nok todelt, og man kan vel med ganske stor sikkerhet si at mange bevisst legger ferien til denne perioden for å treffe gamle kjente. Framtidig forskning vil kunne gi svar på dette spørsmålet.

I forfatterens undersøkelse etterlyste kvinnen mer informasjon om Utvandrerfestivalen. Milner et al. (2003) understrekte at mangel på interesse også kan ha en sammenheng med mangel på forståelse av hva arrangementene innebærer. Arrangørene må kanskje markedsføre seg på en annerledes måte for å skape interesse? Utvandrerfestivalen har tidligere år sendt ut et festivalhefte med informasjon og program, i tillegg til annonser i lokalavisen. Kanskje kan en facebook gruppe være aktuelt?

Forskninga viser at Flekkefjæringerne har mye større kunnskap til festivalene i Kvinesdal enn omvendt. Hele 93% kjente til Norway Rock og Utvandrerfestivalen. De to andre kunne kun forklare en av festivalene hver. Kvindølene hadde større vansker med å forklare de tre festivalene i Flekkefjord. Laksefestivalen var det mye kjennskap til, da den har eksistert siden 1992. Mange viste at Fjellparken handla om musikk for ungdom. Derimot var det verre å forklare Smaaby til tross for at det har vært en del skriv om den i lokalavisen. Det er kanskje ikke så rart, da Smaaby eksisterer for byens befolkning, og rett og slett skal feire småbyens fortreffeligheter? Når det er sagt blir det sendt ut pressemeldinger øst og vestover for å

tiltrekke turister til byen den aktuelle uka. På den måten kan flere se hvilken vakker småby Flekkefjord er. Arne Skaage Jr. i komiteen sa det kunne være en utfordring å få lokale til å skjønne hensikten med festivalen. Foreløpig er festivalen ganske ung så det tar kanskje litt tid før det synker inn? Forfatteren har også fått inntrykk av at noen ikke helt ser hensikten med Laksefestivalen. De tror det kun handler om mat, og se menneskene i byen. Det som kom tydelig fram i en del intervju, er at festivalen er unnværlig for mange. Det er den sjansen de har i året som er tilrettelagt for å treffe gamle kjente; tidligere innbyggere som kanskje har flytta fra byen. Kanskje burde Laksefestivalen prøve å profilere seg som en festival der gamle kjente møtes over en laksefilet?

Dessverre opplevde forfatteren at det var vanskelig å få tak i dem som ikke hadde vært på festivalene. De var som regel ikke villige til å snakke med forfatteren, og opplyste simpelthen at de ikke hadde greie på festivalene og de var opptatt. Det er derfor vanskelig å si hvor mange som faktisk har vært på festivalene av befolkninga. I min studie har over nitti prosent vært på festivalene i Kvinesdal og Flekkefjord. Det er høyst usannsynlig at det er tilfelle for hele befolkninga i Flekkefjord og Kvinesdal.

Samhold

Lokalt samhold

I regionale samfunn, som Kvinesdal og Flekkefjord, blir de lokales verdier, interesser og ambisjoner påvirket av lokalmiljøet, forteller Derrett (2003). Innbyggerne kan da lettere føle seg som en del av lokalsamfunnet, og de føler kanskje for å være med å påvirke hvordan byen eller bygda holder fest. Dette vil igjen påvirke lokalsamfunnets velvære. De lokale innbyggerne deler alt dette med de besøkende, som øker sine kunnskaper og kanskje interesse for stedet?

Nitti-fire prosent føler at festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal skaper samhold. En person var usikker på Norway Rock, og ei på Fjellparken. Hun følte at Fjellparken kun skaper samhold for de ungdommene som er med og arrangerer festivalen, men at den også kan oppfattes ekskluderende. Respondenten, som ikke hadde vært på noen av festivalene i Flekkefjord, følte altså at ingen av festivalene skaper samhold.

Samhold kan deles i to kategorier; for lokalsamfunnet, og for festivalledelsen og sine samarbeidspartnere.

Utvandrerfestivalen består av et styre som får mye hjelp fra foreninger og lag til å skape hele arrangementet rundt omkring i kommunen. Noen eksempler er Sons of Norway, Knabens Venner, Harvest Bar, og Kvinesdal Idrettslag. Beslutningene fattes av styret for festivalen, men også av de ulike komiteene kan ta avgjørelser som angår dem. Festivalen har omkring 100 frivillige medhjelpere.

Norway Rock er en stiftelse som har et styre som består av fem lokale personer. Antall frivillige medhjelpere er ukjent, men det spekuleres i om det ligger på ca. 150.

Mesteparten av **Fjellparken** komiteen har bakgrunn fra Flekkefjord Rockeklubb. FPF er en egen forening med eget styre som tar de viktigste beslutningene for festivalen. Det er om lag 30 frivillige medhjelpere, hvor alle er forholdsvis unge. De frivillige hjelper bare til under gjennomføringen av festivalen.

Flekkefjord Turnforening eier og arrangerer **Laksefestivalen**. De viktigste beslutningene tas av styret som består av en komité på 5-6 medlemmer. Festivalen har mellom 200-250 frivillige medhjelpere.

Det er Flekkefjord kommune som står som koordinator av **Smaaby** festivalen. Det er mellom 5-10 personer som sitter i styret. Det er ingen leder, men er en flat organisasjon. I komiteen sitter rådmannen og kommunalsjefen. Organisasjonen er en slags paraply hvor hvem som helst kan komme og legge til et arrangement som blir en del av festivalen. På den måten blir festivalen så stor som byen selv ønsker.

Totalt ligger antall frivillige på om lag 500 personer, og da er ikke Smaabyfestivalen inkludert. Man kan anta at ganske mange er involverte i Smaaby da festivalen varer en uke, og inneholder mange arrangementer. I tillegg kommer de lokale som sitter i styrene og i komiteene til de ulike festivalene. Det er mulig noen er engasjerte i mer enn en festival naturligvis. Dette vil forfatteren tro skaper samhold og nettverk. Ifølge Cox (1995; Her fra Moscardo, 2007) kan aktive innbyggere opprettholde velstående, levedyktige og attraktive samfunn. I tillegg utvikles den sosiale kapitalen som er viktig for ethvert samfunn. Dette kan være med på å forbedre byen eller bygda.

Alt i alt var det stor enighet i at festivalene skaper samhold for lokalsamfunnet. Laksen spesielt, da mange utflytta Flekkefjæringer returnerer til byen for å overvære den. For forfatteren var det litt uventa at ikke Utvandrerfestivalen score høyere, da den har mange ulike arrangementer over hele kommunen, og trekker folk fra nært og fjernt. Disse arrangementene kan skape samhold gjennom samarbeid mellom ulike lag og foreninger, og festivalledelsen. Ikke minst for de lokale som diskuterer arrangementene. Forfatteren tror at flere får mulighetene til å delta, da mange av arrangementene er gratis. Det er veldig positivt for lokalsamfunnet da ressursvake mennesker ikke trenger å føle seg ekskludert. Det er spesielt tilfelle i en periode med finanskriser.

Getz (1997) mener at noen av fordelene med festivalene er at lokale stiller som frivillige, og dette er med på å øke aktivitetene i ulike samfunnsgruppene og fører til tverrkulturell samhandling, og samarbeid. I tillegg får innbyggerne, takket være en del arrangement, oppleve hele kommunen, og kan bli bedre kjent med sitt eget hjemsted og beboerne. Nabokommunene kan komme på festivalene, og det er med på å skape samhold på kryss av kommunegrensene, antar forfatteren.

Sosialiseringsmuligheter

Utvandrerfestivalen varer i en god uke, og bruker hele kommunen som arena for ulike arrangementer. De har noe for enhver alder, men hovedsakelig er det eldre og barnefamilier som oppsøker festivalen. Dette med mange ulike arrangement er ganske likt **Smaaby** festivalen, men temaet er annerledes. Hensikten med Utvandrerfestivalen er blant annet å bevare og styrke båndene som fremdeles fins mellom Sørlandet og det Norske Amerika, og ta vare på historien. Smaaby ble til for å feire småbyens fortrefelighet. Det er i første rekke en festival for de lokale. Men, det er et ønske om å dele dette med andre i landsdelen, som kan få sett og opplevd kystbyen. Utvandrerfestivalen ønsker å dra mennesker fra fjernt (Nord-Amerika) og nært, men man kan anta at publikum har en bakgrunn fra region Lister.

Laksefestivalen varer et par dager og tilbyr ulike aktiviteter i sentrum av Flekkefjord. Elvegaten stenges, og fylles med sultne innbyggere som koser seg med laks og sosialt samvær. Festivalen har som mål å være en folkefest for folk i alle aldre.

Fjellparkfestivalen og **Norway Rock** havner i samme kategori da de er musikkfestivaler. De fokuserer på litt forskjellig musikk og publikum. **Norway Rock** spiller rock og metall og har lagt seg på en smal linje når det kommer til musikk. De prøver å tiltrekke seg de største bandene innen sjangeren, og på den måten tiltrekke seg musikkelskere fra inn- og utland. Dette er en mye 'hardere' festival enn Fjellparken. Fjellparkfestivalen har nærmere 2000 besøkende, mens NRF hadde om lag 12,000 på sitt tredje år. Begge festivalene har som mål å tilby god underholdning, og å være en festival for innbyggerne så vel som tilreisende. Dette gjelder spesielt for Norway Rock som er en mye større festival, og som er avhengig av et mye større publikum enn det lokalbefolkninga kan tilby.

Musikkfestivalene burde legge til rette for at publikum får en så sosial opplevelse som mulig. **Norway Rock** holdes på Øyesletta i Kvinesdal. Det er et flatt og fint område som passer til et slikt arrangement. Her er det parkering, camping, og konsertområde på ett og samme sted. Det er eget campingområde for motorsyklister. Norway Rock scorer på å ha campingområde like ved konsertområdet. Da kan det bli en fin 'leir' atmosfære der festivaldeltakerne kan sosialisere, og møte mange nye mennesker. Det blir liv og røre både dag og natt. Det blir noe mer enn en musikkopplevelse, noe som mange er på utkikk etter. Som forskninga av Bowen og Daniels (2005) viser, er mange festivaldeltakere vel så interessert i det sosiale som i selve musikken! Det eksisterer en gruppe mennesker som går på musikkfestivaler som har liten eller ingen interesse av musikken. Foruten musikken, beretter Bowen og Daniels (2005), er det fire motivasjoner som går igjen for musikkfestivaler. Den første er allmenn sosialisering, deretter sosialisering med familie og venner. Og til slutt kom motivasjon basert på opplevelsen av noe nytt, samt spenning og begeistring.

Fjellparken ligger om lag en kilometer fra Flekkefjord sentrum. Festivalen er ikke like heldige med sin plassering med tanke på campingområdet, og muligheten til å vokse. Selve festivalområdet er relativt lite, og ligger i en bakke. Sceneområde ligger derimot på et flatt parti med nærmest et amfi rundt hvor folk kan sitte. På toppen kan man få utsikt over fjorden og deler av byen. Bak ligger bebyggelse og fjell. Deres campingområde ligger om lag 15 minuttts gange fra festivalen, i et område uten biltilgang. Mange har av den grunn valgt å campe på andre steder i Flekkefjord, som badeplassen på Grønnes, som ligger helt på andre siden av byen. Man trenger bil for å komme til Grønnes med tanke på avstanden. Festivalledelsen tok kritikk og har siden 2008 også åpna opp et område ved Søylandstjødnet (tjern) hvor det er stor kapasitet.

At festivalene skaper en ny anledning til å treffe folk, kom helt klart fram i undersøkelsen. Av de 54 respondentene var det kun én person som var usikker, resten var *veldig* enige. Sosialt sett tyder det på at festivalene er veldig viktige for byen og bygda. De gjør det mulig å opprettholde og knytte nye bånd mellom menneskene. Mange kommenterte at det var en anledning til å treffe gamle bekjente som de ellers ikke møtte gjennom året. Mange sa det var veldig sosialt. En kvinne, som tidligere var aktiv med i Laksefestivalen, opplyste at hun fortsatt får telefoner fra folk utenbygds fra, om når festivalen skal være. Getz (2007, s.55) mener at festivalene kan gjøre et sted mye mer levende og tiltrekke seg mennesker som aldri ellers hadde kommet. Det kan man anta er tilfelle for Norway Rock. Denne festivalen er avhengig av regionalt publikum i tillegg til lokalt. Noen arrangementer kan være så tiltrekkende at de lokale innbyggerne velger å bli hjemme (Getz, 1997). Ifølge Long og Perdue (1990; Her fra De Bres & Davis, 2001) arrangerer mange lokalsamfunn festivaler for å

tilby rekreasjon og fritidsmuligheter for sine egne innbyggere. Dette stemmer godt overens med festivalene i Flekkefjord og Kvinesdal, men i noe mindre grad for Norway Rock. Det ble kommentert i telefonintervjuet at bygda er mer attraktiv når det skjer noe, for da behøver man ikke å reise bort. Det kan tyde på at festivalene har et formål som er bra for samfunnet. Ifølge Van Zyl og Botha (2003) er det viktig å få fram familiemoro, samt spenning og avslapning i markedsføringa for tiltrekke lokale beboere. Alle festivalene har et familieelement, og dette kan man anta er med på å gjøre festivalene populære. Kanskje et eierskap til festivalene blir skapt allerede fra barna er små?

Samfunnsidentitet

Derrett (2003; Moscardo, 2007) hevder at festivaler kan skape eller forsterke en tilhørighet som bidrar til å skape identitet. Ifølge Gursoy et al. (2004) er det snakk om sosial og kulturell identitet. Dette er med på å bygge sterke bånd til samfunnet. Bush (2000; Her fra Derrett, 2003) går så langt som å si at å føle tilknytning til et sted er en kritisk del av et sunt samfunn. Til tross for at det er vanskelig å definere, så inkluderer det begeistring, stolthet, forhold og nettverk. Oppfatninga man alle har av lokalsamfunnet sitt, kan også bli påvirka.

På spørsmål om festivalene passer inn, og gjør det gøy å komme fra hjemstedet, var det stor enighet blant de spurte. Nitti prosent var enige, og snittet for alle lå godt over fire. Den som kom dårligst ut gjennomsnittlig, var Norway Rock. To personer var usikre på om denne type festival passer inn i Kvinesdal. Det kan nok ha sammenheng med at Kvinesdal ligger i bibelbeltet, og er kjent for det kristne stevnet Sarons Dal. Derimot var det to personer som kommenterte NRF. Han ene fortalte at han var spesielt stolt av denne festivalen. En annen person trodde at NRF var stort for mange i Kvinesdal.

I Flekkefjord var det et par respondenter som var usikre på om de var stolte av Laksefestivalen. Noen følte at den trenger å fornyes, mens andre var kjempestolte av denne festivalen. De så mulighetene til å treffe bekjente, og den er derfor et høydepunkt de neppe vil gå glipp av. De som kun ser på underholdningstilbudet kan nok oppleve å bli skuffa?

Stolthet

Ritchie (1984; Her fra Getz, 1997) mente at mange positive utfall kan komme fra arrangementer slik som lokal stolthet og begeistring. Festivalene kan øke kunnskapen om kulturen i området (Besculides, Lee, & McCormic, 2002; Delamere & Hinch, 1994; Esman, 1984; Gursoy et al., 2004) slik som spesielt Utvandrerfestivalen, og dette kan skape stolthet og bevisstgjøring blant de lokale. Hvert samfunn trenger feiring, og arrangementer kan skape stolthet. Det kan igjen føre til bedre markedsføring av stedet (Getz, 2008, s. 20-21). Dette vil være spesielt effektivt for musikkfestivalene hvor forum og blogger blir brukt, og kan være sett på som en troverdig kilde blant mange lesere.

Hele 91 prosent av respondentene sa at de var enige i at de er stolte av festivalene på hjemstedet sitt, og hva arrangørene får til. I Kvinesdal var det større enighet, men det var allikevel Utvandrerfestivalen som kom dårligst ut av de fem festivalene. Fjellparken var den festivalen flest var stolt av, og en person kalte den "fantastisk". Også Norway Rock har skapt stolthet da en person ytra at det er utrolig hva NRF har fått til. En annen sa at de var ekstremt flinke med Rocken, og hun følte seg stolt da hun las bloggene som omhandla Norway Rock. Gursoy et al. (2004) hevder at arrangementene kan forsterke bildet av lokalsamfunnet. Veldig

mange lokale er stolte av festivalene, og dette kan føre til at de blir stolte av hjemstedet. ”Festivalene er flotte” beretta ei dame, men det er tydelig at musikkfestivalene skaper størst stolthet på begge stedene. Det kan nok ha sammenheng med at det er ”iherdig sjeler”, som en dame bemerka, som står bak, og denne type festivaler er kanskje den vanskeligste å arrangere? De får tak på gode artister, og det står respekt i at de tørr og våger. Ikke minst bruker de utallige timer på frivillig arbeid for at lokale og turister skal få det hyggelig på festivalene.

Lokalavisen Agder er veldig støttende til alle de fem festivalene. Titlene var veldig positive, og bar preg av stolthet! Dette var ikke tilfelle for Utvandrerfestivalen, men til gjengjeld ble den positivt omtalt i Radio Kvinesdals arkiv. Der ble ikke festivalene i Flekkefjord omtalt. Kanskje er lokalavisen, som har base i Flekkefjord, litt mer engasjert i sine egne festivaler, og har mindre kjennskap til Utvandrerfestivalen?

Ifølge Langer og Beckman (2005; Her fra Morgan, 2008) bruker forbrukere internett forum for å dele informasjon og tips om ulike tema. Muligheten til å holde tilbake sin identitet gjør at forbrukerne mye lettere kan dele sine holdninger, meninger og opplevelser. Blogger er en type internett dagbøker hvor reisende deler sine erfaringer og anbefalinger om ulike destinasjoner. Hovedsakelig i forskningen var det musikkfestivalene som blir omtalt i bloggene og på forum. Begge festivalene har forum/meninger på sine sider der ledelsen kan kommunisere med publikum.

Totalt sett får **Norway Rock** særdeles mye ros og skryt for hva de får til. Det er også noen negative kommentarer, men det virker som at det blir oversett når festivalen har så bra artister. Man får inntrykk av at publikum er *dypt* takknemlige for artistene som ledelsen får tak i, og at for mange er det årets høydepunkt å komme på festivalen.

Det er også mye skryt av **Fjellparkfestivalen**. Den er mindre og mer personlig, som flere bemerka. Artistene de skaffer er veldig bra. Historikken er noe å være stolt over, og for mange er det et årlig arrangement som man bare må ha med, slik som generasjonene før har tenkt. Det gjør også noe ekstra at den er antikommersiell og reklamefri. Dette er nok noe mange savner i festivalbildet i dag. De fleste festivaler har et anna fokus enn Fjellparken, og det gjør den unik. På den måten er Norway Rock veldig annerledes. Den er mindre personlig da den er stor, og er besøkt av veldig mye forskjellige folk. På en annen side kan det bli en atmosfære da den ligger på ei sletta, og det er lite distraksjon fra omverdenen. Forfatteren tror de fleste holder seg på området gjennom helga foruten en liten tur til sentrum for å hente forsyninger. Gjengen blir altså ikke splitta fordi noen velger å gå på ”byen”. Det kan skape mer samhold.

Det at musikkfestivalene får stor anerkjennelse kan føre til at de lokale føler økt selvtilitt og stolthet over hjemstedet sitt (Van Zyl og Botha, 2003; Her fra Morgan, 2008). Det kan også være en motivasjon for å gå på festivalene. I tillegg sier Morgan (2008) at festivalene kan ha en symbolsk betydning. Mange opplever musikkfestivalene som ”kule”, og derfor ønsker de å assosieres med disse.

Arrangementer som festivaler starter med at en person eller en gruppe tar initiativ. De kalles entreprenører, og de ser mulighetene som ingen andre ser. De bruker egne nettverk samt tar personlig risiko. Innovasjon eller kreativitet er noe som finnes i entreprenører, og det kommer tydelig fram for de som starter festivaler (Getz, 2008, s.260-261). Dette føler forfatteren er veldig beskrivende for Norway Rock. De hadde en visjon og tok en sjanse. Og de lykkes mot alle odds? Flere bemerka at de var stolte over ildsjelene som står på, og får tak på gode

artister. Det skaper stolthet at de lokale musikkfestivalene kan konkurrere nasjonalt. Antageligvis også internasjonalt for Norway Rock. Det amerikanske bandet Manowar har trossalt invitert seg selv til Kvinesdal for å opptre, og det er veldig gledelig, og vekker stolthet i mange, vil forfatteren tro.

Festivaler er avhengig av entusiasmen til lokalsamfunnet og arrangørene (Getz, 1993; Janiskee, 1994; Turko & Kelsey, 1992; Her fra Gursøy et al., 2004). Det ville ellers ikke ha blitt noen festivaler. Dette anerkjente mange av respondentene, og gav mye ros til de som står på, og gjør sitt beste. De bruker utvilsomt mye tid og energi. Festivalledelsen i Smaaby kommenterte at det var veldig positivt å se dugnadsånda blant de lokale.

Underholdningsverdi

Festivaler og andre arrangement har en viktig rolle for lokalsamfunnet, fordi de bidrar med aktiviteter som lokale og besøkende kan benytte seg av (Getz, 1993; Her fra Gursøy, et al., 2004).

Utvandrerfestivalen har veldig variert innhold der noen arrangement krever inngangpenger. Det er dans, sang, rekefest, golfturnering, museumsbesøk, video- og bilde framvisning, bukkeritt og promenadeløp, konserter, veterankjøretøytreff har de hatt, samt moteforestilling med drakter fra 50 og 60-tallet. Det holdes også gudstjenester på engelsk og norsk. Det er familiedag på Torvløbakkan gård i Fjotland. Hestetransport tilbys på Knaben. Festivalen har sitt eget museum som er åpent i løpet av festivalen. De har også en statue i sentrum av Kvinesdal som vitner om utflyttinga til Amerika. I fjor antas det at 4-5000 personer besøkte festivalen. Publikumsoppslutninga har vært stabil de siste fem år.

Smaaby har også et ganske variert innhold den uka den varer. Det er konserter med kjente artister, Musikkens Venner opptrer, nattåpne butikker, kunstutstilling og småbymarked. Det har tidligere vært kokkekamp og Draco treff (Vedlegg 8) Mange arrangementer er gratis, og det er derfor vanskelig å si antall besøkende. Styret opplyste om at noen arrangement tiltrakk seg kolossalt med folk, og spekulerer i om det var om lag 1,000 personer på konserten av Hellbillies.

Laksefestivalen har kortere varighet med sine tre dager, men er derimot full av aktiviteter. Noen arrangement krever inngangpenger. Festivalen tilbyr god mat, barneaktiviteter, byvandring, bryggedans, turnoppvisning, åpne galleri og gudstjenester, konsertopplevelser - enten i kirka eller på en utendørs scene, talentkonkurrans, barneshow og turnoppvisning. Det er også utdeling av Hageprisen og Årets Gla'laks. Komiteen har vært flinke til å finne artister som faller i smak hos mange lokale. Avisen Agder rapporterte at over 10.000 besøkende fortærte samtlige av det halve tonnet med laks som ble bestilt til Laksefestivalen 2008.

Disse tre festivalene har noe for de fleste. Det vil si for kunst- og sportsinteresserte, shopping- og musikkinteresserte. Det er noe for alle aldre enten de liker byliv eller å være i landlige omgivelser. I tillegg er det noen religiøse arrangement.

Fjellpark og **Norway Rock** har tre dager med konserter. Fjellparkfestivalen tilbyr musikk innen sjangrene akustisk, pop, rock og Norway Rock har lagt seg på en smal linje og tilbyr rock og metall. Den første dagen av Norway Rock er det ingen aldersgrense slik at foreldrene kan ta med barna. Fjellparken har fri aldersgrense i Fjellparken, men ikke på Maritim Hotell, der det er 18 års grense. Fjellparkfestivalen starter på torsdagen på Maritim Hotell, for så å flyttes til Fjellparken dagen etterpå. Konsertene på begge steder er ferdig før klokka to på

natta for å ta hensyn til beboerne rundt. Norway Rock har motorsykelcamping og tilbyr helikopterturer. Fjellparken har kunstutstilling i byen, samt at de viser en festivalvideo på kinoen. Antall besøkende på Fjellparken i 2008 var mellom 1500 personer. Så mye som 2,000 besøkende kan festivalen ha. Norway Rock hadde 12,000 besøkende i 2008, og tallet har økt for hvert år.

Blant kvindølene kom det klart fram at festivalene hadde en underholdningsverdi da alle sa seg enige i spørsmålet. I Flekkefjord var en jente uenig, da hun hevdet at det var de samme musikkantene som kom igjen år etter år. En annen respondent sa det samme i Kvinesdal, men hun anerkjente at det hadde en underholdningsverdi allikevel. Til tross for dette, kan man si at respondentene var veldig enige når man tar i betraktning at alle fikk over fire på skalaen. Flekkefjord fikk høyere scoring, og det kan ha sammenheng med at de har tre festivaler, og mer variert musikk som kan interessere en større del av befolkninga. En flekkefjæring kommenterte at Laksen og Smaaby bidrar med konserter med store artister som Kim Larsen. Fjellparken har bra underholdning for ungdom. Videre bemerket hun at Smaaby, som varer en hel uke, fører til underholdning og mange "happenings" i byen. Flere andre respondenter var enige i dette.

I Kvinesdal erkjente en kvinne at det ikke nødvendigvis var underholdninga som er det viktigste, men opplevelsen av festivalen, og det sosiale. På den måten kan hun se gjennom fingrene at musikken kanskje ikke faller helt i smak. En annen person som var enig, sa at personlig så brydde hun seg ikke så mye om festivalene, men at hun hadde inntrykk av at mange likte dem. I Flekkefjord er det også en person som sier seg enig i underholdningsverdien, og følte de passa bedre for de unge. Noen andre derimot, hevdet det er ganske variert musikk på festivalene.

Konklusjonen må være at begge stedene ser lokalbefolkninga absolutt underholdningsverdien i alle festivalene, men at det er flere som mener at musikken ikke faller i smak for dem personlig. De ser derimot at andre har glede av dem, og noen velger å gå for det sosiale. Forfatteren tror at så lenge befolkninga ikke må betale for underholdninga så kan de finne seg i at musikken ikke faller helt i smak. Det kunne vært interessant å forske på dette området for å lære mer om hva lokalsamfunnet ønsker å høre og oppleve på festivalene. Kanskje kunne man sett på hvorfor noen velger og ikke gå på festivalene og.

Samfunnsvekst og utvikling

Her refereres det ikke til økning i folketallet, men en økning i kulturtilbudet, nettverksbygging og økt engasjement. Tar festivalene tar var på historie og kulturminner? Lærdom av å være med å lage festivalene er også inkludert. Man ser også på den økonomiske effekten, og hvem som tjener på festivalene i kommunene. Betydningen av festivalene for kommunen er interessant.

Festivalene bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre

Det ble svart ganske lik i begge kommunene. Totalt var 76% ganske enige i dette. En dame sa at festivalene mobiliserer noe i mange mennesker, og nettopp det gjør samfunnet bedre. En annen kommenterte at der folk samles blir det utvikling, handel og nettverk. Engasjement og samarbeid gjør samfunnet bedre ble det sagt. At festivalene kan få fram mangfoldet ble også nevnt. I Flekkefjord påpekte den ene respondenten at festivalene var et positivt tidsfordriv for ungdommen. Det ble også nevnt at det blir markedsføring av byen, og det kan naturlig nok ha positive konsekvenser. Til tross for mye positivt, påpekte en person at festivalene også kan være negative med fyll.

Veldig mange ser alle fordelene med festivalene. Det var spesielt blant de godt voksne respondentene som antageligvis er mer reflekterte? De har kanskje levd i en tid uten festivaler, og har derfor et annet syn hvor de oppdager potensialet framfor problemene.

Historie og kulturminner

Det kan være viktig å se på hvordan og hvorfor festivalene ble starta i utgangspunktet. Elias-Varotsis (2006) spekulerer i om dette ikke bare kan være med å forklare "overlevelsopotensialet" til festivalene, men også deres bidrag i å skape en tilhørighet, og på den måten framheve festivalens rolle i å skape kulturell identitet. Videre i hennes forskning viste det seg at å skape nettverk med andre kommuner bidro til at det ble tettere bånd mellom små lokalsamfunn og dette førte til at tilhørigheten strakk seg utenfor kommunegrensa.

På et tidspunkt var Flekkefjord landskjent for sitt musikkmiljø. **Fjellparkfestivalen** ble etablert i 1982 og er landets lengstlevende rockefestival. Fjellparkfestivalen er også den eldste festivalen i Kvinesdal og Flekkefjord. Den er bygga på entusiasmen til medlemmer i den lokale rockeklubben, som aldri ser ut til å gå tom for ildsjeler som holder det gående generasjon etter generasjon.

Utvandrerfestivalen ble til i 1989 etter et ønske om at bygda skulle få sin egen festival. Temaet falt på utvandringa til Amerika da det er noe som har prega bygda veldig, og mange i Kvinesdal har amerikansk statsborgerskap.

Laksefestivalen har blitt arrangert siden 1991 og ideen kom da Turnforeninga skulle markere sitt 100-årsjubileum. Det ble bestemt at det skulle markeres som en festival, og siden laksenæringa var etablert i fjorden, ble den en Laksefestival.

Både **Smaaby** og **Norway Rockfestival** ble arrangert for første gang i 2006. Smaaby har til hensikt å skape liv i byen, tiltrekke turister, og overbevise innbyggerne om at Flekkefjord er en flott by å bo i. Norway Rock var basert på en ide som noen lokale hadde mange år tilbake- de ønska å se sine store musikkstjerner opptre på et jorde på Øyesletta. Og slik ble det faktisk. Hvem hadde trodd for fem år siden at Alice Cooper skulle opptre på Øyesletta?

Festivalene har veldig forskjellig bakgrunn og historikk. Det eneste som knytter dem sammen er at de holdes i Flekkefjord og Kvinesdal. Ifølge Ritchie (1984; Getz, 1997) kan festivalene være med på å forsterke lokale tradisjoner og verdier. Over nitti prosent mener at UTV tar vare på historie og kulturminner i en eller annen grad. En person påstod at de tok vare på kulturen, men ikke historien. En annen person syntes de kunne gjort mer ut av Utvandrerfestivalen, og gitt et mer variert bilde av norskamerikanerne i Brooklyn; Mannfolkene blir gjerne framstilt som snekkere eller "floorleggere", mens man kun får inntrykk av at kvinnene passa barna. To personer var derimot usikre på påstanden. Det kan vitne om deres mangel på kunnskaper om festivalen. Alt i alt kan man si at festivalen er verdifull for bygda, da den tilbyr mer enn underholdning, og dermed har en dypere mening.

Turisme generelt skaper en mulighet for utveksling av kulturopplevelser (Besculides, Lee, & Mc Cormic, 2002; Clements, Schultz, & Lime, 1993; Weikert & Kertstetter, 1996; Her fra Gursoy et al., 2004). Det er mange norskamerikanere som reiser hjem fra Amerika for å gå på UTV. Mange av disse har med yngre familiemedlemmer. Disse får da lært mye om forhistorien til deres familie som reiste fra Norge for å finne arbeid i USA. Det er nok spennende for mange å bli kjent med sine røtter, og ikke minst se hvordan Utvandrer-museet er innreda i amerikansk stil. Mange norskamerikanerne tok med seg den amerikanske

kulturen hjem til Lister. Det er en kjensgjerning at en del innreda huset i Amerikansk stil og la inn 110 volt, slik at de kunne bruke hvitevarene fra USA.

I Flekkefjord var det ekstra stor usikkerhet omkring denne påstanden da ingen festivaler skiller seg ut for å ta vare på historie og kulturminner. For Smaaby var det 55% som var enig, og for Fjellparken 52%. Noen resonerte seg fram til Smaaby, da de visste at de tilbyr byvandring. Ei dame forklarte at hun var enig, da det er kunstutstilling, og Vest-Agder Museet Flekkefjord blir brukt. Selv om tretten personer sa seg enige i at Laksen tar vare på historie og kulturminner, var det få som kommenterte den festivalen spesifikt. Derimot ble Fjellparken kommentert av flere. En kommenterte Fjellparkens 20 års jubileum, mens en annen sa at FPF har både kultur og historie.

Mangel på kunnskap kan blant anna komme av mangel på markedsføring eller mangel på interesse. Mange har ikke mye kunnskap om hva festivalene inneholder, til tross for at de har vært på festivalene en eller flere ganger. Mange respondenter har antageligvis ikke tenkt over hensikten med festivalene, og hvordan de oppsto, da de kun er opptatt av å ha en fin opplevelse.

Lokalt engasjement

Ifølge Teodori og Luloff (1998: Her fra Derrett, 2003) er samfunnsengasjement en viktig faktor for å anslå i hvilken grad innbyggerne er tilknyttet stedet eller lokalsamfunnet.

Respondentene i både Flekkefjord og Kvinesdal var helt enige i at det er positivt at lokale hjelper til med arrangementene. Gjennomsnittet er blant det høyeste, der bygda gir et snitt på 4,6 og Flekkefjord 4,7. Mange gode kommentarer ble gitt. Flere understreka at lokalt engasjement er en nødvendighet. En kvinne i Kvinesdal sa at det er de lokale som vet hvor ”skoen trykker”. Flere personer fortalte at det selvfølgelig er positivt, da det ellers kanskje ikke hadde blitt noen arrangementer. Dette tror forfatteren er et godt poeng. Småsteder er forskjellige fra større byer, der ulike arrangører kan komme inn og organisere festivaler i håp om å gjøre gode penger. Slik er det gjerne ikke i distrikts-Norge. Et unntak er naturligvis Norway Rock der Diesel Dal så potensialet tredje året. Dette samarbeidet varte kun ett år. Da ble det klart at de lokale hadde en forskjellig visjon fra Trønderne. Denne situasjonen er ganske lik hva Gursoy et al. (2004) mener. Han sier de lokale arrangørene/befolkninga kan vise motstand mot å jobbe med et profesjonelt selskap da de har et annet forretningssyn. Det er frykt for at samfunnsengasjementet og kontrollen skal bli mindre. En stund var det en fare for at Norway Rock skulle flyttes til Trondheim. En facebook gruppe ble oppretta som gav tydelig beskjed om at festivalen hører hjemme på Øyesletta.

En person mente at dugnadsånda på Laksefestivalen er topp. Den påstanden kan man gjerne skjønne når man tenker på at de har 200 frivillige ifølge ledelsen, og over hundre sponsorer. For å vise sitt samfunnsengasjement velger mange bedrifter å stå som sponsorer for ulike arrangementer (Getz, 1991; Ritchie, 1994; Her fra Boo & Busser, 2006). Det vitner om at det gis støtte fordi næringslivet føler festivalen bidrar med noe verdifullt i samfunnet, og føler at de lokale gjør en god jobb. Ellers hadde de funnet noe annet å bruke pengene på. Det ble også nevnt blant respondentene at dugnadsarbeid skaper samhold, og er lærerikt. En person anmerka at de lokale kan få vist seg fram på denne måten.

Lærdom

I Kvinesdal var alle ganske enige i at det er lærerikt å være med å lage festival. I Flekkefjord var to personer usikre, og den ene personen sa at det var avhengig av om man hadde en læremester. Den andre respondenten mente det ikke var så veldig lærerikt. Dette var en yngre kvinne. Alle festivalene fikk et snitt over fire. Mange holdt nok litt igjen med å gi femmere da det var en del som kommenterte at det ville være avhengig av hva man ble satt til å gjøre, og hvem man arbeida sammen med. En respondent bemerkta at man kan dra lærdom av alt! Evans et al. (2005; Her fra Moscardo, 2007) mener at det er mange som kan oppnå læring av å være med å arrangere en festival. Det vil si arrangørene, de som opptre, frivillige, og andre som hjelper til. På denne måten kan disse personene øke sine ferdigheter samtidig som dette er med på å øke kompetansen i samfunnet. Med det menes kunnskap og innretninger som støtter innovasjon, forandring og problemløsning. Dette kan være med på å forbedre samfunnet. Derrett (2003; Her fra Moscardo, 2007) mener det kan gi håp om å bygge relasjoner og nettverk, som avler sosial kapital. Fjellparkfestivalen og Norway Rock er veldig bevisste på dette.

Fjellparken satser mye på nye band som er i ferd med å etablere seg, og som kan få et løft av å opptre på festivalen. ”Festivalen skal gi en kulturell opplevelse, samtidig som den skal motivere og fostre unge artister i lokalmiljøet. Fjellparkfestivalen ønsker også å være en læringskilde på de områdene man må beherske for å skape en festival,” forteller festivalleder Ørjan Sigbjørnsen Matsen.

Også på Norway Rock for talentfulle lokale band opptre. I tillegg opplyste Sveinung M. Egeland at i visjonen står det at ”Det skal også legges til rette for å lære opp lokale krefter til å kunne utføre flere og flere av de arbeidsoppgaver som kommer inn under å arrangere festival”. Når man ser på organisasjonskart av Norway Rock ser man at det inneholder fem kategorier. De er markedsføring/media, økonomi, festivalsjef, frivillig -koordinator og til slutt områdesjef. Det er mange underkategorier som organisasjonskartet viser. Dette peker på at det er mange forskjellige områder som skal mestres av de involverte. Et eksempel er den da 17 år gamle jenta fra den lokale medielinja på Kvinesdal videregående skole som fikk i oppdrag å være fotograf.

Det kan være flere grunner til at lokale bruker fritiden sin til frivillig arbeid på festivalene. En grunn er sjansen til å få gratis festivalpass. Det kan være en grei måte å finansiere fritiden på. Ryan og Bates (1995; Her fra Getz, 1997, s.202) studerte motivasjonen og avdekket fire typer motivasjoner for å bruke fritiden til frivillig arbeid. Det var avslapping, sosial omgang, intellektuell utfordring, og det å få vist sin dyktighet. Det viste seg at festivaler var en måte å skape sterke samfunnsbånd, og stolthet over det de har utrettet. Ifølge Elstad (1997; Her fra Getz 2008, s.195) kan andre motiver være å skape nettverk og få økt yrkeskompetanse. Det er kanskje ikke tilfeldig at i Oslos musikkmiljø omtales tidligere konsertarrangører og bookingagenter i Fjellparken som ”Flekkefjord-mafiaen”. Festivalen har fungert som en utklekkingsanstalt og et springbrett for ungdommer i byens rockemiljø (Hult, 2005). Det er nok ikke tilfeldig at daglig leder for Norsk Rockforbund, flekkefjæringen Monica Larsson, har bakgrunn fra Fjellparkfestivalen i Flekkefjord!

Økonomisk effekt

Det har vært en stor økning i antall festivaler som er sponsa av lokalt myndighet (kommune). Alle de fem festivalene blir sponsa av kommunen. For noen av festivalene er dette en viktig

inntektskilde. Man kan anta at en av grunnene til at kommunene vil sponse er at festivalene og reiselivet kan gi et økonomisk bidrag til samfunnet (Formica, 1998; Harris, Jago, Allen & Huyskens, 2001; Her fra Boo & Busser, 2006). Det er mye penger i omløp når festivaler skal arrangeres. Ledelsen gav uttrykk for at det er ganske kostbart å skaffe underholdning. Mange av artistene og crewet overnatter på lokale hotell som er med på å støtte lokaløkonomien. Festivalene kan også sysselsette lokale i en kort periode. Mat og drikke blir for det meste handla lokalt av både arrangører og publikum. Dessverre ble ikke festivalledelsen spurt om dette, men forfatteren husker at Norway Rock nevnte at dette var tilfelle. Laksefestivalen får maten fra laksenæringa ute i fjorden. Utvandrerfestivalen har arrangement på Utsikten Hotell og Torvløbakkan Gård, som begge selger kortreist mat. Forfatteren antar Smaaby og Fjellparken også kjøper lokale dagligvarer som tilberedes og selges.

Utvandrerfestivalen har et budsjett på omkring 500,000 kroner i 2008. Inntektene får festivalen fra billettsalg og sponing fra bedrifter. Totalt ligger sponsorene i overkant av 20 stykker.

Den nye stiftelsen for **Norway Rock** anno 2009 har en grunnkapital på 200,000 kroner. Totalbudsjettet er på 12 millioner kroner. Inntektene får festivalen fra billettsalg. Mye penger tjenes også på camping, øl- og matsalget. Andre viktige inntektskilder er støtten fra bedrifter. Det er 16 sponsorer, og det inkluderer Kvinesdal kommune.

Fjellparkfestivalen har et budsjett på 960 000 kroner. I 2005 fikk rockeklubben 60.000,- av LOS Fondet, og kjøpte inn musikkanlegg. Tidligere måtte klubben leie anlegg til hver konsert. Nå blir disse pengene spart, og festivalen kan på den måten få en inntekt. Ifølge hjemmesiden er det åtte mer eller mindre likestilte sponsorer. I tillegg er det en klar hovedsponsor som framheves, og det er Rockeklubben.

Laksefestivalen eies og arrangeres av Flekkefjord Turnforening. Festivalen har nærmere hundre likestilte sponsorer. Det totale budsjettet er på om lag 250.000 kroner.

Med den organiseringa som **Smaaby** festivalen har, fins det egentlig ingen budsjetter å ta hensyn til. De ulike arrangørene er selv ansvarlige for å skaffe et overskudd, hvis det er ønskelig. Da må de selv ordne sponsorer eller selge inngangsbilletter. Det er med andre ord ingen budsjetter å forholde seg til for kommunen. Antageligvis bruker kommunen om lag 120,000 kroner på festlighetene. Det vil si at kommunen ikke sender ut en eneste faktura, da de gir tjenester som i utgangspunktet ikke koster kommunen noe. Det er opp til de ulike arrangørene å skaffe arbeidskraft, så det er usikkerhet omkring hvor mange frivillige som hjelper til.

Under overskrifta "Arrangører og deres målsetting" i litteraturdelen ble tre ulike former for eierskap beskrevet av Getz (1997). I sin inndeling har ikke Getz tatt hensyn til den eierskapsformen som Utvandrerfestivalen og Norway Rock har. Det har derfor vært nødvendig å tilføye to former som passer disse festivalene. "Sameie" beskriver Utvandrerfestivalen som er et samarbeid mellom flere klubber og foreninger. Norway Rock var tidligere privat/kommersiell. Denne eierskapsformen ble gått ifra da den ikke fungerte bra. Trønderne tenkte kun på inntektene, mens for Kvindølene dreide festivalen seg om noe mye mer enn penger. Det er gleden av å tiltrekke store stjerner til Kvinesdal. Trønderne med sitt mål, ønska å flytte festivalen til Trondheim. Det skapte en oppstandelse blant de lokale, som følte et eierskap til rockfestivalen. Av den grunn ble det høsten 2008 bestemt at

festivalsamarbeidet med Trønderne skulle opphøre, og NRF skulle bli en stiftelse med lokal kontroll. ”Stiftelse” er altså en eierskapsform som må legges til modellen av Getz.

Det er mange grunner til at festivaler blir arrangert, og en av dem er økonomisk gevinst. Det var enstemmig i Kvinesdal at festivalene har en positiv økonomisk effekt. Noen nevnte at den lokale baren ikke hadde eksistert om det ikke hadde vært for ølsalget på Norway Rock og ”Down by the River”. En person sa at han trodde det var et økonomisk utbytte de dagene festivalene var, men ikke før og etter. (I Kvinesdal har handelsstanden vært kjent for å være flinke til å få det til. Det har vært mye mediedekning omkring omlegginga av den nye E39 da mange i kommunen frykta at næringslivet i bygda ville få økonomiske tap på grunn av mindre trafikkgjennomferdse). Politikerer fortalte at han hadde sett tall på at festivalene bidrar økonomisk til kommunen.

I Flekkefjord var en uenig og to personer usikre. Noen var derimot veldig sikre, og sa at det *måtte* jo ha en positiv virkning. Et par bemerkte at butikkene må bli flinkere til å holde åpent om de ønsker å tjene penger. Den ene respondenten sa at Grand Hotell gjerne var fullt på Laksefestivalen, og det syntes vedkommende var kult. En mann mente at folk utenfra kan bli kjent med byen gjennom å gå på festivalene, og noen av disse har kanskje lyst å søke jobb her senere? Dette stemmer overens med hva Barkley (1993; Her fra De Bres & Davis, 2001) hevder. Han påstår at utviklinga av reiselivsindustrien kan promotere bildet av en destinasjon. Dette kan resultere i en økning i rekruttering til næringslivet, og i beste fall kan det redusere utflyttinga. Dette vil da være tilfelle for de festivalene som tiltrekker publikum utenfor lokalsamfunnet. På noenlunde samme måte som en kjendis kan gi sin støtte til et produkt, kan et arrangement sende ut positive signaler om en destinasjon (De Bres & Davis, 2001). Det er kanskje optimistisk å tro at utflyttinga blir mindre, men som noen respondenter svarte blir Flekkefjord mer attraktiv når det skjer noe der.

Både i Flekkefjord og Kvinesdal svarte respondentene at de tror handelsstanden tjener på festivalene. Mange nevnte også butikkene, og noen reiselivet. En kvinne fortalte at det kanskje ikke var økonomisk utbytte for butikkene da de holder nattåpent og betaler overtid til de ansatte. I tillegg selger de varer til reduserte priser. Det kunne vært interessant og hørt hva handelsstanden har å si om dette! Ei dame svarte at menneskene som bruker festivalene, tjener på det. Det var et hyggelig og annerledes svar, da hun så de menneskelige verdiene! En person nevnte at alle tjener på det, og at de lokale ”slipper å reise” bort da det er ting som skjer i egen bygd. Dette er i tråd med hva Getz (1993; Her fra Gursoy et al., 2004) mener; At festivalene og andre arrangement har en viktig rolle i lokalsamfunnet fordi de bidrar med aktiviteter som lokale og besøkende kan benytte seg av. Dette ser det ut til å være stor enighet om blant Kvindølene, da hundre prosent var enige.

Frammøte er vanligvis dominert av beboerne i lokalsamfunnet, mens turistene kan bli sett på som en eksisterende eller et viktig framtidig marked. I de tilfellene der målet er å gi et bra tilbud til lokalbefolkninga, velger arrangørene å legge mindre vekt på å tiltrekke turister. Turistene blir sentrale når målene for økonomisk utvikling er viktige (Getz, 1997, s.44).

Ifølge Cohen (1994; Gnoth & Anwar, 2000; Her fra De Bres & Davis, 2001) kan reiselivet øke inntektene til forretningene, og til de lokale. Det kan være med på å skaffe jobber i vertsregionen. Flere har bemerkte at uten Norway Rock så hadde ikke Harvest Bar i Kvinesdal eksistert. Inntektene resten av året er for små i forhold til utgiftene. På grunn av Norway Rock får altså bygda økt sysselsetting og fritidstilbud. De lokale kan også tjene på festivalene da det

er utstillinger, hvor de kan selge kunst og håndverk. De skaper altså en mulighet å vise seg fram.

Små arrangement krever lite kapital og tar nytte av allerede eksisterende infrastruktur. De bruker frivillige og er kontrollert av lokalmiljøet. De har derimot potensial til å generere betraktelig utbytte på mindre investeringer (Getz, 1993; Her fra Gursoy et al., 2004). Smaaby er et eksempel på dette. Festivalen blir ikke større enn hva de lokale ønsker og bidrar med. Lag og foreninger kan virkelig gjøre gode penger hvis de har nok ivrige medlemmer som er villige til å gjøre en innsats. Kommunen bruker det de har av by areal og offentlige plasser. Det skaper mindre utgifter. Fjellparken har et sceneområde stående i Fjellparken som står klar til opprigging av diverse utstyr. Norway Rock er det arrangementet som har mest kostnader da festivalområdet i utgangspunktet kun er et jorde med strøm. I motsetning til de andre fire festivalene er dette et stort arrangement som krever mye kapital!

Mange gode svar ble gitt på oppfølgingsspørsmålet om betydningen festivalene kan ha for disse stedene, når man ser bort ifra økonomisk. Femten personer både i Kvinesdal og Flekkefjord nevnte at stedene ble satt på kartet. Den positive omtalen i media, eller opplevelsen i seg selv, er markedsføring. En person sa at festivalene får folk utenbys ifra, til å huske Flekkefjord. Mange nevnte også de sosiale fordelene som at det skaper samhold. Ei sa at det skaper stemning i bygda, styrker relasjonene og motivasjonen til å omgås andre, og det påvirker kulturen vår.

I Kvinesdal ble det nevnt at det er positivt at Utvandrerfestivalen tar vare på historien til bygda, da Amerika utvandringa har påvirket samfunnet vårt. Det gjør festivalen ganske unik. Et par kvindøler nevnte også at Kvinesdal er kjent for Sarons Dal, og det har satt sitt preg på bygda. Det er positivt å ha Norway Rock som en motpol til countrymusikken som spilles i bygda, mente han ene. I tillegg ble det sagt at oppfatninga andre har av Kvinesdal, kan forandre seg, takket være Norway Rock. Det er forfatterens mening at mange ikke kan identifisere seg med det kristne stempelet bygda har.

I Flekkefjord blir det lagt vekk på at festivalene skaper liv i byen, og underholdning. Det virker som at Flekkefjæringene er opptatt av at det skal skje noe i byen, da den da blir mer attraktiv. En mann sa at på grunn av festivalene så kan mange føle eierskap til byen. De blir opptatt av å holde den ren, slik at byen gir et positivt inntrykk. Ikke minst ble det nevnt at festivalene skaper trivsel, og identitetsfølelse for byen. Dette stemmer overens med hva Elias-Varotsis (2006) hevder.

Noen festivaler har stor tiltrekkingskraft og mange reiser langt for å komme på sine favorittfestivaler. I tillegg kan de være svært attraktive for lokale. Både i Kvinesdal og i Flekkefjord ble det nevnt at folk som har bosatt seg utenfor regionen kommer hjem på ferie når det er festival. Det er fordi da vet de at det er mye kjensfolk å treffe. Altså har festivalene en viktig rolle da det gjør det lettere å være sosial. I en undersøkelse av SSB mente halvparten av Norges befolkninga at et kulturtilbud i umiddelbar nærhet er med på å øke trivselen (Fjell, 2005).

Besværighet/Ulemper – undersøker de mulige problemene som oppstår på grunn av festivalene. Det er trafikk og parkering, musikkbråk, antall mennesker og kriminalitet (adferd).

Det er mange trusler og farer som arrangørene må ta høyde for. Trafikk, ustyrlige fans, store publikumsmengder, alkohol, og kriminalitet gjør det nødvendig med sikkerhet og beredskap. Det er spesielt aktuelt på den største festivalen –Norway Rock. Andre potensielle farer som kan påvirke alle festivalene er dårlig vær og økonomiske nedgangstider. Det kan påvirke antall besøkende og salg dramatisk. Et annet faremoment er å tiltrekke ”feil” eller uforenelige folkegrupper (Getz, 2008, s.291). Da kan det oppstå slagsmål og kaos. Dette er noe som Norway Rock må ha i tankene da det er veldig mye forskjellige mennesker som kommer på den festivalen.

Perdue et al. (1990; Her fra Small et al., 2005) mener at jo nærmere man bor et sted det er turist aktivitet, som for eksempel en festival, jo mer sannsynlig er det at disse innbyggerne har sterke meninger, enten de er positive eller negative. Det stemmer overens med forskninga av forfatteren. Det er mye mindre usikkerhet rundt spørsmålene i denne kategorien. Studier av de lokales oppfatning av påvirkningene fra festivaler, viser at de menneskene som kan identifisere seg med temaet på festivalen, er de som sannsynligvis stiller seg mest positive.

Trafikk og parkering

Mange studier peker på at innbyggerne oppfatter økt trafikk og mer press på lokale servicenæringer som to av de største problemene som er resultat av økt turistaktivitet (Gursoy et al., 2002; Jurowski et al., 1997; Keogh, 1990; Long et al., 1990; Milman & Pizam, 1988; Prentice, 1993; Ritchie, 1988; Sheldon & Var, 1984; Tosun, 2002; Her fra Gursoy et al., 2004). I Kvinesdal er det 57% som føler at festivalene ikke skaper mye problemer med trafikk og parkering. Derimot er det 43% som syntes de gjør det til en viss grad. Ei jente uttrykte at det kan være skummelt på nettene fordi berusa personer går ute og ”slenger” på veien. Hun legger til at fordi festivalene har kort varighet, kan man leve med det. En annen legger til at da hovedveien som passerer ikke er E39 lenger, går det greit.

Hele 70 prosent av respondenter var uenige at dette er tilfelle for Utvandrerfestivalen, mens 30% var enige. En person mente at det er for dårlig med parkeringer på Utvandrerfestivalen, mens en annen sa det er tilrettelagt. Ei kvinne påpekte at parkeringa er gratis i sentrum. Som lokal er man godt kjent med hvor man kan finne ledige parkeringsplasser i nærheten av sentrum.

Alt i alt så kan det på grunnlag av svarene fra respondentene konkluderes at det gjerne er noen utfordringer parkeringsmessig, men at det ikke er et stort problem. Ei uttrykte at det måtte folk tåle. Ei anna sa så fint: ”Guri så flott- at det er trangt om plassen!” Den gamle dama som sykla, opplevde ingen problemer. Det kan kanskje være en ide å la bilen stå de dagene det er festival, om man ikke bor langt unna? Heller ikke de som bodde i sentrum opplevde det som et problem.

I Flekkefjord var det under 31% som syntes at festivalene skaper problemer med trafikk og parkering. Det betyr at hele 69% var uenige. Det var størst uenighet omkring Fjellparkfestivalen. Der var faktisk 77% uenige i at det var mye problemer. I byen er det

klager på at veiene blir stengt, det er omkjøringer, og vanskelig å finne parkering. Det kan ta tid å kjøre gjennom byen på grunn av den store menneskemengden i sentrum, som krysser gata hele tiden. Dette var et problem for en som skulle på jobb. Det er spesielt Laksefestivalen som får klager. En person som bodde i sentrum, føler det er masse problemer. En som var enig i påstanden sa allikevel at man måtte tåle såpass, for man er jo klar over det på forhånd. I tillegg følte han at byen har gode parkeringsmuligheter. På Fjellparken er det noe klaging på ”rånere”, og at trafikken stopper opp for å slippe folk av. Som en person poengterte, er det mye verre på 17. Mai! Ei anna syntes at litt kaos hører til bybildet. En person som bor på Uenes, sa at det var en del av prisen man måtte betale, og fortalte at mange som bor i nærheten, kan la bilen stå, og spasere. En kvinne hadde ikke selv hørt klager på trafikken, og syntes at det er god trafikkavvikling. Hun la heller ikke skjul på at det kan bli litt naturligvis. En person påpekte at det kun er 2-3 dager! Det er Laksefestivalen og Norway Rock som skaper mest problemer. Som veldig mange påpeker, er det snakk om kort varighet, og det er prisen man må betale for at det skal være noen arrangementer. Dette bekrefter også forskninga av Gursøy et al. (2004). Mye tyder på at festival arrangørene mener at det er flere sosiale fordeler enn kostnader med festivalene for lokalsamfunnet. En grunn til dette kan være at festivalene har kort varighet, og av den grunn ikke kan skape store sosiale problemer i samfunnet.

Bråk og forstyrrelse av ro og orden

I Kvinesdal er det flere som er enige i dette utsagnet enn uenige. Femtiseks prosent mener det er tilfelle for Norway Rock og 52 prosent for Utvandrerfestivalen. Disse respondentene var noenlunde enige i utsagnet. En person syntes ikke det burde være lov med så høy musikk på ”Down by the River”. Han føler det er ekstremt, og at de burde vise hensyn. Alle de andre som har sagt seg enige eller uenige, har gitt kommentarer om at det blir støy, ja, men at det må man tåle. En person poengterte at Norway Rock er en musikkfestival, og da må den jo høres. To respondenter kommenterte at de kan nyte musikken fra Øyesletta i hagen eller i stua, til tross for at de bor et stykke oppe i dalen. Flere nevnte at de som har valgt å bosette seg i sentrum må tåle et høyere støynivå noen få dager i året. Ei som sa at det blir en del støy av NRF, foreslo at de nærmeste naboene kunne få gratispass. Det kan jo være noe i det at hvis man selv går på arrangementet kan man jo ikke bli forstyrret! Eller hvis en bestemor vet at barnebarnet har glede av gratis festivalpass. Sceneplasseringa på Norway Rock er kritisk i forhold til hvor mange personer som blir påvirket, hevdet den ene respondenten. Hun følte de har blitt bedre på dette, og tar mer hensyn nå.

I Flekkefjord er 86% uenige i at det blir for mye bråk på Smaaby og Laksefestivalen. 79% mener det samme om Fjellparkfestivalen. De som var uenige gav alle over fire i snitt på uenighetsskalaen som betyr de er ganske uenige. Av de to som var enige i at det ble støy, sa den ene at det ble bare leven, tuting og knuste flasker på Fjellparkfestivalen. Det hørtes ut som han sa det litt på fleip. Han var derimot totalt uenig i at det var mye bråk på Smaaby og Laksefestivalen. Den ene kvinna som ikke hadde vært på noen av festivalene i Flekkefjord, syntes at det blir mye støy av alle festivalene, og det kan høres helt til Uenes. Som i

Kvinesdal, kan det nærmest være litt vanskelig å skille kommentarene som blir gitt av de som er enige og uenige. Det samme går igjen. De anerkjenner at det blir noe bråk, men syntes allikevel ikke at det er et problem. Ei dame sa at det var mye støy på Fjellparkfestivalen, men at det dermed ikke var sagt at det plaga henne! Noen andre var veldig uenig, og fortalte at de kunne høre FPF, men det var ingen problem. Det samme sa dama som bodde like ved. En person sa at musikken fra FPF ikke var noe problem, fordi han fikk høre gratis!! De gamle på eldrehjemmet like ved Fjellparken, forteller en respondent, syntes også det er greit siden det bringer mye positivt til byen, og varer bare en kort tid. I tillegg vil forfatteren anta at de kan skru av høreapparatet. Alt i alt ser ikke flekkefjæringene ut til å plages av festivalene da de ser alle fordelene, og er glad for at det skjer noe.

Menneskemengder

Ifølge Douglas et al. (2001; Her fra Small et al., 2005) kan store menneskemengder i lokale butikker og fasiliteter utvilsomt forstyrre hverdagen til de lokale. Den kvinna fra Flekkefjord, som ikke hadde vært på noen av festivalene, syntes det blir for mye folk. Det gjelder i gatene, og i butikkene. Det fører til mye venting og derfor irritasjon for henne. Dessuten følte hun at det er vanskelig å finne igjen venner som blir borte, og det er nærmest umulig å ringe på grunn av støynivået. SMS kan da være en god løsning tror forfatteren. Foruten en person som mente det ble for mye folk på NRF, så var resten av respondentene uenige. Faktisk var 22 respondenter i Flekkefjord sterkt uenige (5 på skalaen). I Kvinesdal var tallet 13. Ifølge kommentarene syntes respondentene at det er moro at det kommer mye folk, og det er jo også hensikten påpekte mange. En flekkefjæring sa også at det er kjekt med mye folk i den lille ”sovebyen”. Det kan bli litt trangt om plassen noen steder, ifølge en person, som ønska en bedre organisering på Laksefestivalen. En annen person sa det samme om Norway Rock. De syntes allikevel ikke at det er for mye folk.

Til skade eller til nytte og glede

På spørsmålet om festivalene er et fremmedelement som er mer til skade enn nytte og glede, svarte en person at han følte sånn om Norway Rock. En bestemor som i utgangspunktet var positiv til NRF, kommenterte at festivalen *ikke* burde ha en familiedag da fulle folk og barn ikke hører sammen. Nittiåtte prosent (femtittre respondenter) syntes festivalene er mer til nytte og glede. En kommentar som ble gitt av en kvinne i Kvinesdal, var at kvindølene har vokst opp med Sarons Dal, og har på den måten det nærmest i blodet det med festivaler.

Kriminalitet

Risiko kan oppstå som resultat av handlingene til ledelsen. Risikoen kan økes ved å bruke frivillige da det kan bli mangel på profesjonalitet (Getz, 2008, s.291). Alle frivillige må ha opplæring (Goldblatt, 2008). Det er spesielt viktig når de frivillige blir satt til å passe inngangen til musikkfestivalene. Da blir det spesielt attraktivt for mindreårige å snike seg inn. Mange frivillige vil heller ikke fungere som gode vakter på området. Det største problemet er

kanskje at mange frivillige tar festivalpasset, men ikke møter opp til avtalt tid. På Fjellparken er det mange foreldre som står som vakter og dette har fungert bra. På Norway Rock er det ansatt et profesjonelt vaktelskap, og de frivillige må betale for festivalpasset om de ikke møter opp til avtalt tid. Hvorvidt det gis god opplæring vites ikke.

Fire respondenter var usikre på spørsmålet om kriminalitet. Hele 81% følte at det ikke blir mer kriminalitet på Utvandrerfestivalen, mens 71% føler det blir *mer* på Norway Rock. Noen kommenterte at det måtte man regne med på festivalene da det er mye folk. Noen spekulerte i om det er mye narkotika på Norway Rock. Kanskje også noe hærverk? På Utvandrerfestivalen er det snakk om at det kanskje er flere lommetyver, som er naturlig der det er mye folk.

I Flekkefjord er nærmest en kvart usikre på spørsmålet. Foruten de som var usikre, trodde 32% at det var mer kriminalitet på Fjellparkfestivalen. Tallet for Smaaby og Laksen var 14 prosent. Omlag en tredjedel av respondentene i Flekkefjord trodde det blir mer kriminalitet. Det er ikke et avskrekkende tall.

Kommentarene som ble gitt var at en del tror kanskje det er mer kriminalitet, *men* de merker ikke noe til det selv. Ei sa at det blir vel som en vanlig lørdag i byen, mens en annen person mente at han ikke hadde noen tro på at det blir mer kriminalitet. Derimot mer alkohol, slik som på 17. mai. En som følte det var mer kriminalitet, etterlyste mer vakter og politi i byen, fordi personen frykta hærverk. Ei anna kvinne sa at hun ikke trodde det ble hærverk på grunn av mange potensielle vitner. En respondent hevdet Fjellparkfestivalen har et rykte for ungdomsbråk. En mann hevdet at han trodde det ble mer, men det hadde ikke noe med festivalene å gjøre, fordi ungdomsopprør ikke er et nytt fenomen.

Respondentene er gjerne litt usikre på spørsmålet, og noen tror det er mer kriminalitet. Spørsmålet vakte ikke noen sterke reaksjoner blant respondentene, og det var mye spekulasjoner. Basert på svarene, ser kriminalitet ikke ut til å være en grunn til å ikke ha festivalene.

Dialogen med lensmannen i Kvinesdal og i Flekkefjord avslørte at Utvandrerfestivalen, Smaaby og Laksefestivalen ikke fører til en ekstra belastning for politiet. Dette til tross for at Utvandrerfestivalen inneholder "Down by the River", og Smaaby og Laksefestivalen har konserter arrangert av Bytellet.

Lensmannen i Flekkefjord fortalte at mange debutterer med alkohol på Fjellparkfestivalen. Han er derimot godt fornøyd med vaktene, som er ansvarlige. Han fortalte videre at det er lite vold, men det blir litt knusing av flasker, og berusede personer langs veien og i gatene.

Norway Rock Festival krever derimot en del beredskap fra politiet. Festivalen tiltrekker seg mye forskjellige mennesker, og har en musikkform som kan oppfattes aggressiv. Den går over tre dager, og mye mennesker er da samla på samme sted. I tillegg ligger campingplassen på området, med eget område for MC folk. Det positive er at campinga ligger på festivalområdet, og publikum kan la bilen stå hele helga. Dette kan være med å redusere faren for fyllekjøring tror forfatteren. Et av de største problemene, forteller lensmannen i Kvinesdal, er at festivalen

er i fellesferien da mange politibetjenter har ferie. Det er en utfordring å skaffe nok folk. Det kan da bli en belastning for det lokale politikontoret.

Douglas et al. (2001; Her fra Small et al., 2005) forteller at alvorlige sosiale problemer, som kriminalitet og vandalisme, kan få de lokale til å føle seg sårbare, og derfor fremme fiendtlighet mot besøkende. Forfatteren har ikke fått inntrykk verken av politi eller lokalbefolkninga, at dette er i ferd med å skje. Det er også viktig at politikerne stiller seg positive til festivalene, slik som ordførerne.

Målsettinga til festivalene

Formålene og visjonene til de fem festivalene har her blitt forkorta for å avdekke essensen. Disse blir etterfulgt av en vurdering av i hvilken grad festivalledelsen klarer å innfri denne målsettinga på grunnlag av informasjonen de selv har bidradd med, og informasjonen forfatteren har samla inn blant anna gjennom telefonintervjuene. Kun det som er relevant for visjonene blir nevnt.

Utvandrerfestivalen skal være en festival for lokalbefolkninga, så vel som de som har utvandra til USA, samt andre som har flytta fra kommunen. Det vil si det er lagt til rette for at disse menneskene kan komme hjem til Kvinesdal kommune for å treffe igjen venner og familie. Festivalen har også som mål å ivareta utvandrerhistorien.

Festivalen har lagt til rette for at folk utenfra skal komme. Det er gudstjeneste på engelsk og norsk, og en buss frakter beboerne i region Lister hjem fra en av sammenkomstene i Kvinesdalhallen. Det er mange arrangement på ulike steder i kommunen hvor gamle kjente kan møtes. For de som er oppvokst på Feda, er for eksempel "Rekefesten" der et naturlig utgangspunkt for å treffe gamle kjente. For de yngre voksne er "Down by the River", en slags musikkfestival innen Utvandrerfestivalen, et arrangement som tiltrekker mange. Det er også mye som skjer i sentrum som kan være moro å oppleve for tilreisende og lokale. Historien blir tatt vare på da Utvandremuseet står åpent, og monumentet i Liknes sentrum vitner om utflyttinga som fant sted en del tiår tilbake i tid, og som påvirka samfunnet i Kvinesdal, så vel som i regionen. Undersøkelsen blant de lokale viste at festivalen skaper samhald, og at den trekker folk fra USA. Av alle de fem festivalene scora denne høyest på å ta vare på historie og kulturminner. På grunnlag av dette kan man si at de oppnår sin målsetting.

Norway Rock skal arrangere rockefestival med hovedvekt på sjangeren Rock og Metall. De ønsker å bruke lokalt næringsliv og kompetanse, samt å lære opp lokale krefter til å utføre arbeidsoppgaver som kommer inn under det å arrangere festival.

På grunnlag av bloggene forfatteren har lest, kommer det tydelig fram at Norway Rock gjør en strålende jobb med å arrangere en rockefestival som faller i smak blant Rock og Metall elskere over hele Norge, og til og med blant spesielt interesserte i utlandet. De har lagt seg på en smal linje i forhold til underholdning, noe som blir anerkjent, og ledelsen får mye skryt for artistene de klarer å booke. Blant respondentene i telefonintervjuet ble det et par ganger nevnt at den lokale baren hadde gått konkurs uten muligheten til å servere øl på festivalen.

Styrelederen fortalte at mat for salg ble handla lokalt. Han snakka også varmt om ønsket om å bruke lokale ressurser, og nevnte eksempelvis den 17 år gamle medielinjestudenten på Kvinesdal videregående skole. Hun fikk en unik sjanse til å være fotograf under festivalen, og hennes bilder ble vist i mange av landets store aviser. Også de lokale respondentene anerkjente at de trodde det var lærerikt å være med som frivillig eller arrangør. Også denne festivalen lykkes i å nå sine mål.

Fjellparkfestivalen er idealistisk, og drevet av ungdom på dugnadsarbeid. Målgruppa er ungdom mellom 15-25 år, men skal også være for de eldre og yngre. Det skal være en kulturell opplevelse. Festivalen skal motivere og fostre unge artister i lokalmiljøet. Den skal være en læringskilde til å skape festival.

Jubileumsboka "Faen eller Jippi" bekrefter det ungdommelige engasjementet som har fulgt festivalen siden 1982. Mange som ble telefonintervjua nevnte at festivalen var for de yngre, som passer med målgruppa deres. Kulturell opplevelse stemmer overens med å ha festivalfilm og utstilling. Det gir de unge i lokalsamfunnet en sjanse til å vise fram arbeidet sitt, og kanskje skaffe kontakter og anerkjennelse. Jubileumsboka, så vel som noen respondenter, nevnte at festivalen fostrer unge artister, hvor en del har nådd langt. Elvira Nikolaisen er et eksempel på det fra de senere år. Veldig mange kommenterte at det er svært lærerikt for de ungdommene som arrangerer festivalen. Festivalen kan derfor sies å ha nådd sine mål.

Laksefestivalen skal være en folkefest som passer alle alderstrinn.

Festivalen har et variert innhold med blant anna byvandring og museumsutstilling som kan passe de voksne og eldre. Ungdommen er kanskje spesielt interessert i talentkonkurransen og turnoppvisninga, samt oppvisninga på vannskianlegget. Det er ulike show og aktiviteter for barn. I tillegg er det forskjellige konserter som appellerer til ulike musikkinteresser. Det vil si kirkekonserter, populærmusikk og dansebandmusikk. Til grunn for alt dette er det en matfest med langbord i sentrum som gir gode muligheter til å sosialisere. Altså en anledning til å være sosial som en "folkefest" innebærer. Veldig mange av respondentene kommenterte at de syntes Laksefestivalen var veldig hyggelig da de treffer igjen gamle kjente. Ut ifra sin egen visjon kan man si at festivalen er en suksess. I telefonintervjuet kom det fram at noen av de unge voksne ikke syntes at festivalen passer dem. Det kan like godt ha sammenheng med at alle har forskjellig smak i underholdning, og at de kanskje ikke har studert festivalprogrammet? Kanskje festivalen må bli mer bevisst på å få inn nye artister hvert år som er populære i den aldersgruppa de ønsker å tiltrekke?

Smaaby har til hensikt å feire og dyrke det gode livet i småbyen. Målgruppa er hovedsakelig innbyggere, men tilreisende er veldig velkomne. Smaaby skal skape liv i byens åpne rom og har populært og kjærkomment innhold.

Denne festivalen varer en uke og har ulike arrangement i småbyen Flekkefjord så vel som i distriktene som tilhører kommunen. Festivalledelsen er bevisst på å bruke parkene og gatene i byen til ulike formål, enten det er marked, konserter, frokost i gata etc. Det kan derfor sies at den skaper liv i byen, og det et veldig variert program som kan falle i smak både hos lokale og tilreisende. Blant anna tilbys det dresinsykling og byvandring med guide. Kjente norske

artister holder konserter. Det er konkurranseløp for de aktive, og helikopterflygning for de som vil prøve noe nytt. Det er mange bil- og motorinteresserte i Flekkefjord, og det finnes også et arrangement for dem. På grunnlag av dette syntes forfatteren at Smaaby har klart å skape et variert program som skaper liv i byen. Det er det også enighet om blant respondentene som syntes den er med på å skape samhold og underholdning i byen.

Alle festivalene kan sies å ha oppnådd sin egen målsetting. Når det er sagt kommer det ikke klart fram i hvilken grad de har oppnådd sine mål. Det er alltid rom for forbedring og utvikling. Noen av festivalene kunne gjerne vært enda mer bevisste på sin målsetting. Det kan være snakk om sosialt formål, heve kunnskapsnivået, ta vare på kulturminner/historie, opplæring av lokale ressurser, markedsføre stedet, og tiltrekke turister for å nevne noen. Noen av festivalene har lengre fartstid, og de har hatt tid til å utvikle seg i årenes løp. De har skapt seg et rykte, fått mer inntekter i form av sponsorer, og fått mer ekspertise på området å organisere en festival. Til tross for dette har de nyeste festivalene også klart å få innpass og gjort seg bemerkta, men kun tiden vil vise om de har livets rett.

Forfatteren mener at festivalene kunne vært enda mer vågale i visjonene sine, og tenke enda mer gjennom hva de kan bety for samfunnet. På den måten kan de kanskje oppnå å få mer økonomisk støtte fra ulikt hold?

Begrensninger

Forfatteren fikk et personlig intervju med Utvandrerfestivalen, Norway Rock Festival og Smaaby. Dette gav mye informasjon og bedre forståelse av festivalene da ting ble forklart og man kunne stille spørsmål hvis noe var uklart. Ledelsen for Laksefestivalen og Fjellparken har svart på spørreskjema som var tilsendt på e-post. Dette resulterer i ingen tilleggsinformasjon og subjektiv tolkning av hva forfatteren trodde ledelsen mente.

Spørreskjemaet var hovedsakelig veldig greit å tolke, men noen spørsmål kunne være uklare. Et spørsmål dreide seg om hva festivalen inneholdt. Det ene svaralternativet er ”oppvisning i dans, drama eller akrobatikk”. Her hadde det vært greit om ledelsen hadde fått instruksjoner om å understreke det riktige alternativet eller at alternativene hadde blitt delt opp i skjemaet.

Forfatteren har kommunisert med ledelsen de gangene ting har vært uklart, og mottatt forklaring. Det samme er tilfelle med de tre festivalene hvor et intervju fant sted. På senere tidspunkt har spørsmål dukka opp som har blitt besvart på e-post. Når det er sagt har alle fått tilsendt sin del som var ferdigskrevet, for å komme med innspill. Dette har blitt gjort av Utvandrerfestivalen, Norway Rock, Fjellparken og Smaaby.

Mye mer informasjon kunne blitt gitt om festivalene, da spesielt Fjellparkfestivalen.

Forfatteren har kun valgt ut en del informasjon å meddele men mye mer kunne vært sagt. Det ble spesielt tydelig da forfatteren fikk tak på jubileumsboka – ”Faen eller Jippi” – etter å ha skrevet ferdig delen om Fjellparkfestivalen. Boka inneholdt mange interessante opplysninger! Alt i alt kom det fram veldig mye informasjon om festivalene i tiden da forfatteren jobba med oppgaven. Mye av denne informasjonen er ikke tatt med i oppgaven på grunn av tidsbegrensning.

Forfatteren var ikke i stand til å finne blogg om alle festivalene. Det hører nok med da blogging er et ungdomsfenomen men også populært blant noen grupperinger av unge voksne. I de tilfeller hvor festivalene ikke direkte henvender seg til denne brukergruppa vil det heller ikke bli blogging. Derimot ser det ut til å være vanlig med blogging blant en del musikkfestivaldeltakere.

Man kan ikke se bort ifra at undersøkelsen fra Kvinesdal og Flekkefjord er for positiv i forhold til de reelle meningene i bygda og byen. Grunnen er at mange ikke ville være med på intervjuet fordi at de mente de visste for lite om festivalene. De ble fortalt at de ikke måtte ha vært på festivalene for å delta. Mange gav da tydelig beskjed om at de ikke ville. Av den grunn er det sannsynlig å tro at mange interessante meninger ikke har kommet fram.

Svarene man får på telefonintervjuene kan være påvirkta av situasjonen i hjemmet. Det vil si mye forstyrrelser kan føre til at vedkommende mister konsentrasjonen og gir raske svar for å bli fortere ferdig. Kanskje har de ikke tid til å tenke seg om. Stressfaktorer kan påvirkes av forstyrrende babyer og barn. Av den grunn kan noen respondenter ha gitt samme tallnummer til de ulike festivalene til tross for at de mener de er forskjellige.

Noen personer som blir ringt opp gir av prinsipp ikke karakter 5 på skalaen til tross for at de er veldig enige i påstanden. Andre derimot kan lett dele ut 5ere. De som er litt eldre har mer vansker med å forholde seg til tallskalaen og det ble bemerkta at de hadde foretrukket at den ikke var med.

Undersøkelsen ble først brukt i Kvinesdal. Det var lærdom på veien og etter hvert som forfatteren ble mer komfortabel med spørreundersøkelsen ble det klarere hvordan man skulle gå fram for å intervju på en best mulig måte. Dette kan virke inn på undersøkelsen som blir gjort i Flekkefjord da forfatteren har lært av sine feil i Kvinesdal. Undersøkelsen kan alltid forbedres. Det viste seg også at været er med på å avgjøre hvor mange som svarer på hustelefonen. Fint vær resulterte i færre svar på hustelefonen.

Intervjuet med festivalledelsen viser ikke *i hvilken grad* festivalene oppnår sin målsetting. Eksempelvis Norway Rock som har som mål å bruke lokalt næringsliv. Man kan alltid spørre seg hvor mye ledelsen må gjøre ut av dette målet før de kan sies å lykkes.

Spørsmålene ble stilt på forfatterens dialekt. Forfatteren er fra Kvinesdal og det var sjelden problemer med forståelsen. Noen av respondentene var veldig pratsomme og gav veldig mange kommentarer i løpet av telefonsamtalen. Disse ble notert. Mange andre respondenter gav kun svar om de var enige/uenige og et tall uten å tilføye noe. Forfatteren føler at flere kommentarer kunne vært nedskrevet fra undersøkelsen i Kvinesdal for å gi enda mer tyngde til resultatet. Altså som et tillegg til tallskalaen.

Spørsmålene om det er mye bråk kan tolkes på forskjellige måter. Blant annet om den som blir intervjuet personlig syntes han eller hun blir utsatt for mye bråk (støy) i hjemmet, eller om de tolker det som om de tror de som bor i nærheten av festivalene blir utsatt for mye bråk. Respondentene ble spurt om hvor de bor. På dette spørsmålet er kommentarene vel så viktige

som poengsummene da mange kunne si at de trodde det ble en del støy, men at det må man tåle da det kun er noen få dager i året.

Det hadde vært lettere og mer oversiktlig og hatt ulike svaralternativer klare på spørsmålet om hvem som tjener økonomisk på å ha festivalene og på hvilke måte respondenten tror at festivalene kan ha en betydning for bygda/byen.

Kvinesdal: 25 innbyggere i Kvinesdal ble valgt ut av telefonkatalogen til telefonintervju. Disse ble oppringt fra mandag til fredag fra klokka 10:00 til 20:00. De som da ikke var hjemme ble ikke med i undersøkelsen. 25 personer ut av totalt 5700 innbyggere ble intervjuet. Det vil si at noen steder ikke ble representert i det tilfeldige utvalget. Øyesletta, hvor Rock Festivalen holdes, er et eksempel. Ideelt sett hadde noen i utvalget bodd på Øyesletta. Det er disse menneskene som antageligvis har de sterkeste meningene da de bor nærme Norway Rock og blir prega av musikken og alle menneskene. Innlagt i intervjueskjemaet burde respondentenes bosted bli notert da det i seg selv kan gi mer tyngde til svarene som blir gitt.

Det at forfatteren ringte på dagen kan være negativt da en majoritet er på arbeid og ikke kan svare på hustelefon eller ikke hadde anledning til å svare på intervjuet i arbeidstiden. I slike tilfeller fikk de spørsmål om forfatteren kunne ringe tilbake på et senere tidspunkt. Alle takka nei. Noen personer hadde telefon ID og ringte tilbake på eget initiativ og takka ja til å delta.

Man kan ikke se bort ifra at måten forfatteren stilte spørsmålene på kan ha vært med på å påvirke hva respondentene svarte. Til tider måtte ekstra forklaring bli gitt da noe var uklart. Mange reagerte også på tallskalaen da de fant det litt forvirrende og vanskelig å svare om man føler noe er en 3 eller en 4. De ble da fortalt at tallene kun var en indikator på hvor enige/uenige man var og at alle vil ha forskjellig synspunkt på de ulike påstandene som ble gitt.

Det burde nok ha vært et eget spørsmål angående Utvandrerfestivalen om hvilke festivalelement deltakerne hadde opplevd. Mange sa først de ikke hadde vært på Utvandrerfestivalen. Det viste seg da forfatteren fortalte hva den inneholdt at mange hadde vært på "Down by the River" uten å vite at det var en del av festivalen. Man kunne nok fått et sannere bilde av interessen for festivalen hadde man kunnet krysse av at respondenten *kun* hadde vært på "Down by the River". Når det er sagt var hensikten med spørsmålet å se hvor mange som hadde vært på festivalene i Kvinesdal, ikke hva som var mest tiltrekkende for de ulike aldersgruppene.

Til tross for begrensningene er det grunn til å tro at dataene er pålitelig, med ett unntak - de som *ikke* ville svare på intervjueskjemaet. Undersøkelsen viser imidlertid ikke hva de som ikke ville svare mener om festivalene, og siden forholdsvis mange ikke ønska å delta skaper dette usikkerhet omkring resultatenes eksterne validitet, det vil si mulighet for generalisering både innad i de to kommunene og til samfunnet generelt. Men undersøkelsen har gitt pålitelige data om festivalene og om hvordan lokalbefolkningen som ville delta i undersøkelsen opplever disse festivalene. Flere ulike kilder har blitt brukt - festivalledelsen, lokalbefolkningen, media og blogger, og de to lensmennene. Ordførerne i kommunene har også gitt en kommentar. Ifølge Morgan (2008) kan forbrukernes uttalelser og diskusjon på blogger brukes som

sammenligningsgrunnlag i forhold til andre data for å vurdere intern validitet (triangulering av data). Til tross for at forbrukerne holder tilbake sin identitet og kanskje presenterer et mer kontrollert bilde av seg selv, så hevder Kozinet (Her fra Morgan, 2008) at informasjonen er relevant og troverdig ved bruk av triangulering. Samstemmighet mellom ulike typer data øker den interne validiteten i undersøkelsen.

Anbefalinger

Ut i fra samtalene med de lokale og lensmennene, i tillegg til å ha lest blogger og ulike media, kommer det klart fram at festivalene gjør veldig mye riktig. Man kan anta at de har lært av sine feil i årenes løp, men det er alltid rom for forbedring.

Utvandrerfestivalen er et arrangement med variert innhold. Det som viste seg i spørreundersøkelsen er at mange av de lokale ikke vet at "Down by the River" er en del av festivalen. Det kan derfor være viktig å skape en bedre profil på de ulike arrangementene slik at publikum vet at de er på Utvandrerfestivalen. Det er synd den ikke får kreditt for alt den tilbyr, da dette muligens kunne skapt enda mer støtte og stolthet blant de lokale, og innbyggerne i Lister.

Norway Rock er en stor musikkfestival med mye mennesker. Med tanke på sikkerhet kunne det vært en ide å ha nedsatt fartsgrense på Øyesletta (om dette ikke er tilfelle allerede) for å forhindre trafikkulykker. Forfatteren syntes også det burde settes opp busser som går regelmessig natt og dag fra festivalområdet til tog stasjonen på Storekvina og overnattingsstedene i Kvinesdal (Utsikten Hotell, Gjestehuset i sentrum, innkjørsel Fosseland Vandrerhjem) og til Flekkefjord (innkjørsel Egenes Camping, Grand Hotell, Maritim Hotell). Det er fordi mange ikke ønsker å overnatte på campinga på festivalområdet, og de ønsker å la bilen stå hele helga. Det er få taxier å oppdrive i Kvinesdal. Som et ledd i å prøve å forhindre at gjestene kjører under påvirkning av alkohol eller narkotika, kan det være et bra tiltak å tilby skyss til bestemte tider på døgnet. Dette stemmer overens med hva Getz (2008, s.316) foreslår. Arrangørene burde legge til rette slik at miljøet skånes, og det kan gjøres ved å tilrettelegge slik at publikum kan bruke offentlig transport og på den måten spare miljøet og forhindre trafikkorker.

For noen skaper det betenkeligheter at torsdagen er en familiedag der barna kan være til stede og omgås fulle folk på festivalområdet. Musikkunderholdninga kan også være svært upassende for barna da den kan inneholder grove, norske tekster. Forfatteren vil derfor foreslå at ledelsen tar en vurdering på om de ønsker at torsdagen fortsatt skal framstå som et familiearrangement, eller at omdømme til festivalen er bedre tjent med at dette tilbudet fjernes? Et annet alternativ er å ha en nedre aldersgrense som luker bort de minste barna.

Det ble nevnt at mindreårige kommer inn på festivalområdet, og at noen festivaldeltakere kommer inn uten festivalpass. For å forhindre slikt i framtiden er det viktig og ikke bare ansette profesjonelle vakter, men også og ha tilstrekkelig opplæring av de frivillige. Det burde legges til rette slik at de frivillige kan klare å utføre jobben på en positiv måte. Det vil si at ved inngangsporten burde det være et system der en og en festivaldeltaker går gjennom og blir

kontrollert for alder og gyldig festivalpass. Dette kan nok være økonomisk i lengden, og være med på å øke sikkerheten og omdømme til festivalen.

I og med at festivalområdet vokser, kunne det vært greit med noen karttavler på området eller skilting som festes på steder de ikke kan rives ned. På den måten kan publikum få en grei oversikt over hvor camping, toaletter etc. finnes. Kanskje kunne det vært en ide og markert noen av teltene med ett høyt flagg? For eksempel der hvor regnponchoene selges.

Laksefestivalen er en viktig festival for mange av de lokale. De ser det som en sjanse til å treffe gamle kjente. For de som fokuserer mer på underholdninga enn det sosiale, kan gjerne oppleve å bli skuffa. Kanskje kunne det vært en ide for festivalen og profilert seg med et slogan, i tillegg til selve navnet "Laksefestivalen". På den måten gjør man publikum oppmerksomme på at det ikke kun handler om laks og underholdning, men at det sosiale er i sentrum. Eksempelvis noe sånt som "*Laksefestivalen - der hvor folk møtes*". I så tilfelle hadde nok flere lokale skjønnt hvor verdifull festivalen er for mange lokale, så vel som utflytta Flekkefjæringer.

Smaaby er i gang med sitt fjerde år og er derfor relativt ny. I Kvinesdal var det lite kjennskap til festivalen, og mange var ikke i stand til å forklare hva den dreier seg om. Det vil derfor være viktig for ledelsen å stå på og markedsføre festivalen i Flekkefjord så vel som på Sørlandet. Festivalen er populær i Flekkefjord, og det er sannsynlig at flere i regionen ønsker å komme hvis de visste mer om den.

Fjellparkfestivalen har blitt arrangert i 27 år i 2009. I årenes løp har festivalen hatt en god og nødvendig utvikling. Forfatteren har ingen forslag til forbedring. Derimot kunne det vært en ide for Fjellparkfestivalen å inngå som et valgfag i den videregående skole i Flekkefjord. Det er utvilsomt mye lærdom å arrangere en musikkfestival, og da arrangørene er i denne aldersgruppa, kunne det vært et bra valgfag for et begrensa utvalg elever.

Det kunne kanskje vært et valgfag på de videregående skolene i Kvinesdal og Flekkefjord som omhandla arrangering av festivalene på sitt hjemsted. På den måten kan elevene bli kjent med festivalene, og prøve seg på de ulike områdene som må mestres for å få en vellykka festival. Det gir dem mye lærdom og erfaring, samt det kan gjøre dem mer reflekterte i forhold til organisering. De kan se nødvendighetene med å jobbe på lag, og samarbeidet med ulike lag og foreninger kan være med på å gi dem et nettverk. Ikke minst kan elevene få eierforhold til festivalene, som kan føre til stolthet, og øke deres stedsidentitet. Ungdommen vil også være verdifulle i forhold til fornyelse, da festivalledelsen gjerne er eldre, og ser alt med et anna syn.

Et annet forslag er å bruke festivalene på en slik måte at de rekker ut til de eldre i samfunnet. Kanskje kan frivillighetssentralen bli involvert og ta de gamle på pleiehjemmene med på ulike arrangementer? Eventuelt kan "festivalene" komme til dem. Det vil si sang- og underholdningsdelen. Kanskje kunne også de friskeste beboerne på de ulike pleiehjemmene i kommunen hatt et fellestreff? Det ville vært en anledning for dem å treffe bekjente som er plassert på andre pleiehjem i kommunen, og som de ellers kun når på telefon. Et slikt

arrangement ville hatt sine utfordringer, men det ville også vært en fin gest ovenfor de gamle. Kanskje kommunene hadde fått et rykte for å ta vare på sine eldre?

6. KONKLUSJON OG FRAMTIDIG FORSKNING

Det var to mål med denne oppgaven. Det ene var å se på målene til festivalledelsen/arrangørene og å undersøke i hvilken grad de lykkes i å framstå slik de ønsker. Det andre var å prøve å avdekke hvordan innbyggerne oppfatter festivalene. Opplever lokalbefolkninga at arrangørene klarer å nå sin målsetting, og at de positive sidene med festivalene oppveier for de negative? Resultatene ble klarlagt etter å ha analysert festivalene ved hjelp av Getz's (1997) modell. Modellen er viktig da den ser på hva som er arrangørenes formål og hvem som blir påvirket av festivalen. Den belyser også forholdet mellom arrangementet og interessentene. Lokalsamfunnets oppfatning av de sosiale påvirkningene fra festivalene ble undersøkt ved hjelp av SIP-skalaen til Small og Edwards (2003).

Samfunnsvekst og utvikling: Forfatteren valgt å utvide modellen til Getz slik at den også omhandler ”frivillige” og ”organisasjon og ledelse”. Funnene viste at festivalene har en viktig rolle i å skape samfunnsvekst og utvikling hos lokalbefolkninga. De lokale har troa på at det er spesielt lærerikt å være med som frivillig eller arrangør på de to musikkfestivalene. Dette stemmer overens med hvordan musikkfestivalene er organisert og målene de har satt seg, nemlig å være en læringskilde på de områdene man må beherske for å skape en festival. Utvandrerfestivalen blir anerkjent for å ta vare på historie og kulturminner, mens det hersker usikkerhet omkring de andre festivalene. Blant befolkninga har de fleste tro på at festivalene skaper inntekter for handelsstanden, og til dels også reiselivet. Ikke minst har folk tro på at festivalene kan sette Flekkefjord og Kvinesdal på kartet, og gjøre stedene mer attraktive da det skjer noe der.

Lokalbefolkninga så seg positive til at festivalene skaper samhold, da mange må jobbe sammen for å arrangere festivalene; både ledelsen, klubb og lag, samt de frivillige. Ikke minst blir det samhold blant menneskene som går på festivalene. På den måten gir festivalene de lokale en god mulighet til å sosialisere med sine egne innbyggere, så vel som med de som er utflytta, men hjemme på ferie.

Samfunnsidentitet: De fleste syntes at festivalene passer inn i lokalmiljøet, og mange er stolte av dem og hva arrangørene får til. Dette er spesielt tilfelle når det gjelder musikkfestivalene, noe som også bekreftes i media. I blogger og andre internettforum fikk musikkfestivalene mye ros og ære. Det ble også nevnt i Kvinesdal at noen i lokalbefolkninga er glad for at Kvinesdal kan bli kjent for noe anna enn Sarons Dal og bibelbeltet, da de ikke kan identifisere seg med dette. Arrangementet er også en motpol til country-musikken og cowboy- stempelet bygda har. Norway Rock kan ha en stor betydning for identitetsfølelsen til mange lokale.

Det kom tydelig fram at festivalene hadde en underholdningsverdi. Musikkfestivalene appellerer til et noe smalere og i noen grad et yngre publikum, mens de tre andre festivalene som har blitt undersøkt, har en bredere, mer familievennlig og ”folkelig” appell. Dette gjør at det i en stor grad er noe for alle alderstrinn. Det ble også nevnt at ikke underholdninga er det

viktigste alltid, men menneskene man er der sammen med. Dette stemmer med tidligere studier.

Lokalbefolkninga kan oppleve at det er flere ulemper med å ha festivaler. Det kan være økt kriminalitet, trafikk og parkeringsproblemer, musikkbråk og et høyt antall mennesker. Det som gikk igjen i forskninga var at de innbyggerne anerkjente at festivalene kunne by på noen problemer, men det var stor enighet om at festivalene har kort varighet, så det måtte alle kunne tåle. Det er en liten pris å betale for at så mange kan hygge seg på festivalene. Det var mye spekulasjon blant respondentene omkring kriminalitet, men det var verken foruroligende for lensmennene eller de lokale.

For å forstå i hvilken grad festivalledelsen/arrangørene lykkes i å framstå slik de ønsker for lokalbefolkninga, har det vært nødvendig å se på hvilke mål de har og hvordan innbyggerne opplever dem. Norway Rock satser sterkt på sjangeren Rock og Metall, mens Fjellparken tiltrekker seg musikkinteresserte ungdom. Begge er opptatt av at festivalene skal være en læringskilde til det å arrangere festival. Norway Rock er opptatt av å bruke lokalt næringsliv og kompetanse, mens Fjellparken ønsker å motivere og fostre unge artister. Laksen vil kort og godt være en folkefest, mens Smaaby ønsker å skape liv i byen og ha et populært innhold som kan falle i smak hos både innbyggere og tilreisende. Utvandrerfestivalen ønsker å ta vare på historien til regionen og være en samleplass for de som har utflytta. Alle festivalene kan sies å ha oppnådd sin egen målsetting.

Det kom ikke klart fram *i hvilken grad* de har oppnådd målene sine. Det er alltid rom for forbedring og utvikling. Kanskje kunne festivalene vært enda mer bevisste og vågale i sine målsetninger, og tenke enda mer gjennom hvilken betydning de kan ha for samfunnet?

Alt i alt kan man oppsummere med at innbyggerne i Kvinesdal og Flekkefjord opplever festivalene som veldig positive for samfunnet, og at det er ikke mer problemer forbundet med disse festivalene enn man må kunne tåle.

Det er usikkerhet knytta til resultatene i forhold til undersøkelsen av hva befolkninga mener om festivalene. Det var mange respondenter som ikke ville delta i telefonintervjuet. De begrunna det med at de ikke hadde kjennskap til festivalene, eller at de aldri hadde vært på dem. Det skaper et problem med generalisering av resultatet fra telefonintervjuet.

Framtidig forskning

Videre forskning kunne fokusert på fem ulike områder:

1. Å intervju publikum når de er på festivalene, og lære mer om deres forventninger, opplevelse og vurdering. Dette kunne gjerne blitt sammenligna med formålet med festivalen.

2. En observasjonsstudie av hvordan festivalene fungerer med tanke på service, sikkerhet, oppfølging av regler etc. Hva er godt og støtter målsetninga, og hva er dårlig?
3. Å utføre en studie der man har et tilfeldig utvalg av de som i utgangspunktet ikke vil svare på intervjukjemaet, og de som aldri har vært på festivalene. Dette kunne inkludert å intervju de gamle på Eldrehjemmet for å lære mer om hvordan de oppfatter festivalene, da spesielt musikkfestivalene.
4. Det kunne vært interessant og intervju hotellsjefene, handelsstanden og kommunene, og på den måten lært mer om det økonomiske aspektet med festivalene.
5. Studere ulike segmenter. Eksempelvis Norskamerikanerne som kommer til Norge, og legger ferien til Utvandrerfestivalen som de gjerne vil oppleve. Et anna mulig segment er å studere sponsorene og lære mer om deres motivasjon og vilje. Hva får de ut av å være sponsorer?

REFERANSER

- Aeron (2009). *Welcome to Aeron web pages*. Hentet 16. Mars, 2009, fra www.aeron.no
- Aftenposten (2008). Livet på festivalcampen. Hentet 14.mars 2009, fra <http://www.aftenposten.no/meninger/debat/article2617183.ece>
- Alf 15 Produksjoner (2009). *Hva og hvem*. Hentet 8. mars 2009, fra <http://www.alf15.no/hva.php>
- AMV (2009). *Hvem er vi*. Hentet 14. mars 2009, fra <http://www.amv-as.no/sider/tekst.asp?side=3&meny=Norsk>
- Andreassen, S. (2001). FAEN ELLER JIPPI. FJELLPARKFESTIVALEN 20 ÅR. Flekkefjord Rockeklubb: En ALF (15) Produksjon.
- Andersson, T. D., Carlsen, J., Ali-Knight, J., Jaeger, K., Mykletun, R. J. & Taylor, R. (2008). *A description of answers to a survey of festivals in Western Australia, Scotland, Sweden and Norway*. Gothenburg: Gothenburg Business School. (Working paper).
- Arcodia, C., & Whitford, M. (2006). Festival Attendance and the Development of Social Capital. *Journal of Convention & Event Tourism*, 8(2), 1-18. Hentet 9. mars, 2009.
- Avisen Agder (2008).
- b) (2008, 16. August). Beholder særegheten. *Avisen Agder*. Hentet 20. Mai, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/S%C3%B8k/tabid/251/Default.aspx?searchFrase=Beholder%20s%C3%A6regenheten&searchCategory=&searchType=>
 - d) (2008, 17. mars). Kvinesdal kan, vil og tørr. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Leder/tabid/265/Default.aspx?ModuleId=13512&articleView=true>
 - e) (2008, 18. juli). Lykke til med Fjellparkfestivalen. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Leder/tabid/265/Default.aspx?ModuleId=14918&articleView=true>
 - f) (2008, 1. September). Rock on, Kvinesdal! *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Leder/tabid/265/Default.aspx?ModuleId=15302&articleView=true>
 - g) (2008, 4. Juni). En hyldest til småby-livet. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Leder/tabid/265/Default.aspx?ModuleId=14466&articleView=true>
 - h) (2008, 25.juli). Festivaler og muligheter. *Avisen Agder*. Hentet 1. Mai, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Leder/tabid/265/Default.aspx?ModuleId=14965&articleView=true>

- (j) (2008, 26. Juli). Strålende laksefestival. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Nyheter/tabid/250/Default.aspx?ModuleId=14974&articleView=true>
- Bjerger, O.M. (2008, 28. juli). Solgte et halvt tonn laks. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, Fra <http://www.avisenagder.no/Nyheter/tabid/250/Default.aspx?ModuleId=14987&articleView=true>
- Boo, S., & Busser, J. (2006). Impact analysis of a tourism festival on tourists destination images. *Event Management*, 9(4), 223-237. Hentet 4. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database.
- Bowen, H., & Daniels, M. (2005). Does the music matter? Motivations for attending a music festival. *Event Management*, 9(3), 155-164. Hentet 9. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database.
- Creswell, J.W. (2003). *Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks: Sage
- De Bres, K., & Davis, J. (2001). Celebrating group and place identity: a case study of a new regional festival. *Tourism Geographies*, 3(3), 326-337. Hentet 4. mars, 2009.
- Derrett, R. (2003). Making sense of how festivals demonstrate a community's sense of place. *Event Management*, 8(1), 49. Hentet 11. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database
- Elias-Varotsis, S. (2006, Juni). Festivals and Events -- (Re)Interpreting Cultural Identity. *Tourism Review*, 61(2), 24-29. Hentet 11. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database.
- Eramet, (2009). *Eramet Norway er en del av Eramets manganvirksomhet*. Hentet 14. mars 2009, fra <http://eramet.no/eramet.html>
- Festivalinfo (2009). *Norway Rock Festival 2009*. Hentet 22. februar 2009, fra <http://festivalinfo.se/?uid=1128>
- Flekkefjord kommune (2009).
- a) *Flekkefjord*. Hentet 13. februar 2009, fra <http://www.flekkefjord.kommune.no/artikkel.aspx?AId=395&back=1&MIId1=47&MIId2=131>
 - b) *Flekkefjord kåret til Norges vakreste blomsterby*. Hentet 4. mars 2009, fra <http://www.flekkefjord.kommune.no/artikkel.aspx?MIId1=1&AId=492&Back=1>
 - c) *Flekkefjord historie*. Hentet 22. februar 2009, fra <http://flekkefjord.kommune.no/artikkel.aspx?AId=394&back=1&MIId1=47&MIId2=54>
- Flekkefjord Rockeklubb (2009). *Om klubben*. Hentet 8. Mars 2009, fra <http://flekkefjordrockeklubb.com/omklubben.htm>
- Flekken.no (2009). *Flekkefjord Rockeklubb*. Hentet 8. Mars 2009, fra <http://www.flekk1.no/index.php?view=venueevents&id=87:FRK>

- Fjell, L. (2005). Festival = business + kulturkamp. *Bergen Tidende*. Hentet 7.mars, 2009, fra www.bt.no/meninger/kronikk/article230163.ece
- Fjellparkfestivalen (2009). *Om festivalen*. Hentet 25. Februar 2009, fra www.fjellparkfestivalen.no
- Frankps (2006, 23. juli). About me. *Personlig blog*. Hentet 13. Mars, 2009, fra <http://www.frankps.net/?cat=8>
- Fredline, L., Jago, L., & Deery, M. (2003). The development of a generic scale to measure the social impacts of events. *Event Management*, 8(1), 23. Hentet 11. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database.
- Getz, D. (1997). *Event Management & Event Tourism*. New York: Cognizant Communication Corporation
- Getz, D. (2008). *Event Studies. Theory, research and policy for planned events*. Burlington: Elsevier
- Goldblatt, J. (2008). *Events. Special Events. The roots and wings of celebration* (5th ed.). Hoboken, USA: John Wiley & Sons.
- Gulesider (2009).
- a) *Flekkefjord kirke- Røyrtø*. Hentet 18. Mars, 2009, fra http://www.gulesider.no/kart/?jsessionid=gInLYKzp9Vfa75EvEa#lat%3D6463264.03815%26lon%3D364582.33436%26zoom%3D13%26layers%3DB0000%26poi%3Dtrafikk%26route%3Da_9042001004%26route%3Da_10000676646%26routeType%3Dfastest%26tab%3Droute
 - d) *Feda kirke- Knaben Gruve*. Hentet 16. Mai, 2009, fra http://www.gulesider.no/kart/?jsessionid=eRqTzlxLMvH7Jk911f#lat%3D8065757.42173%26lon%3D773352.93184%26zoom%3D9%26layers%3D0B000%26poi%3Dtrafikk%26route%3Da_10000370522%26route%3Da_10000367714%26routeType%3Dfastest%26tab%3Droute
- Gursoy, D., Kim, K., & Uysal, M. (2004). Perceived impacts of festivals and special events by organizers: an extension and validation. *Tourism Management*, 25(2), 171. Hentet 11. mars, 2009.
- Hede, A., & Jago, L. (2005). Perception of the host destination as a result of attendance at a special event: A post-consumption analysis. *International Journal of Event Management Research*, 1(1), 1-12. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Helene87 (ingen dato). *Norway Rock Festival*. Hentet 22. Mars, 2009, fra http://helene87.blogg.no/1215989457_norway_rock_festival.html
- Hult, K. (2005, 25. Juli). Fjellrock til folket. *Aftenbladet*. Hentet 13. Mars 2009, fra <http://web3.aftenbladet.no/kultur/article210165.ece>
- Jacobsen, H.E.H (2008, 21. August). Flekkefjord slipp dundrende konkur. *Aftenbladet*. Hentet 14.mars 2009, fra <http://aftenbladet.no/innenriks/okonomi/article685056.ece>

- Jacobsen, H.E.H (2008, 30. oktober). Verft leier inn 350 mann. *Aftenbladet*. Hentet 14.mars 2009, fra http://aftenbladet.no/energi/oljeservice/938685/Verft_leier_inn_350_mann.html
- Jæger, K. & Mykletun, R. J. (2009). Festivals as rebuilders of place identity. Paper presented at the *Events and Meetings in the City. Research Symposium*, Centre for Tourism at the School of Business , Economics and Law, University of Gothenburg , Annual conference of European Cities Marketing (ECM), 16th – 18th of June 2009.
- Kjobben (2008, 21. juli). *En fin dag på Fjellparkfestivalen*. Hentet 13. Mars 2009, fra <http://kjobben.wordpress.com/2008/07/21/en-fin-dag-pa-fjellparkfestivalen/>
- Knaben (2009).
- Velkommen til Knaben*. Hentet 16. Mars, 2009, fra <http://knaben.no>
 - Ny gruvedrift*. Hentet 16. Mars, 2009, fra <http://knaben.no/?vis=artikkel&magasin=&fid=4812&id=04082008151915986&t=Ny%20gruvedrift>
- Konradsen, M. (2008, 13. januar). Intervju: Lukestar. *Morgenutgaven** Hentet 26. mars 2009, fra <http://www.morgenutgaven.com/2008/01/intervju-lukestar/>
- Kvinesdal kommune (2009).
- Om kommunen*. Hentet 13. Februar 2009, fra <http://www.kvinesdal.kommune.no/Modules/Theme.aspx?ObjectType=Article&ElementID=1236&Category.ID=5414&Query=>
 - Kort om kommunen*. Hentet 16. Mars 2009, fra <http://www.kvinesdal.kommune.no/Modules/Theme.aspx?ObjectType=Article&ElementID=1240&Category.ID=5422>
- Lade, C., & Jackson, J. (2004). Key success factors in regional festivals: some Australian experiences. *Event Management*, 9(1/2), 1-11. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Laksefestivalen (2008). *Program*. Hentet 14. Februar 2009, fra <http://www.laksefestivalen.flekkefjord.no/default.asp?c=619&t=1782>
- Lauvdal, A. (2008, 16. Juli). Fjellparken skal sette rekord! *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Kultur/tabid/268/Default.aspx?ModuleId=14899&articleView=true>
- Li, X., & Petrick, J. (2006). A review of festival and event motivation studies. *Event Management*, 9(4), 239-245. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Linda (2007, 25. Juli). *Ferie!* Hentet 11. mars, 2009, fra <http://www.shauriblog.com/index.php?/archives/34-Ferie!.html>

- Lofstad, R. (2008, 25. juli). Oltedal-paret døde av kullosforgiftning. *Dagbladet*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.dagbladet.no/nyheter/2008/07/15/540878.html>
- Løvland, S. (2009, 21. Januar). Et felles løft for byen. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Nyheter/tabid/250/Default.aspx?ModuleId=16971&articleView=true>
- Mack, R.W, Blose, J.E and Pan, B. 2007. Believe it or not: Credibility of blogs in tourism. *Journal of Vacation Marketing*. 14: 133-144.
- Mangion, D. & McNabb, Y. (2006). Perceived impacts of a rural tourism event. AMZMAC 2005 Conference: Tourism Marketing
- Meyer, A. (2009, 10. Februar). Lover rockefest med trøkk. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Kultur/tabid/268/articleView/true/moduleid/18337/Default.aspx>
- Milner, L., Jago, L., & Deery, M. (2003). Profiling the special event nonattende: an initial investigation. *Event Management*, 8(3), 141-150. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- MORGAN, M. (2008). What makes a good festival? Understanding the event experience. *Event Management*, 12(2), 81-93. Hentet 9. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Moscardo, G. (2007). Analyzing the role of festivals and events in regional development. *Event Management*, 11(1/2), 23-32. Hentet 11. mars, 2009, fra Hospitality & Tourism Complete database.
- Neumann, W.L. (2009). *Understanding Research*. Boston: Pearson Education, Inc
- Norway Rock Festival (2009).
- a) *Om festivalen*. Hentet 14. Februar, 2009, fra <http://www.kvinesdalrockfestival.no/default.asp?vis=artikkel&fid=773&id=2203200618343226161&t=Om%20festivalen>
 - b) *Kvinesdal Rock Festival 2006*. Hentet 28. Februar, 2009, fra <http://www.kvinesdalrockfestival.no/default.asp?vis=artikkel&fid=1351&id=311020062047033252&meny magasin=nei&t=Festivalen%202006>
 - c) *Festivalen 2006*. Hentet 19.mai, 2009, fra <http://www.norwayrock.no/default.asp?vis=artikkel&fid=1351&id=311020062047033252&meny magasin=nei&t=Festivalen%202006>
- Owl at Purdue, The (2009). *APA formatting and Style guide*. Hentet 11. April 2009, fra <http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>
- Parat (2009). *Om Parat*. Hentet 14. Mars, 2009, fra www.parat.no/activeweb.cfm?a_id1038
- Peder Halvorsen (2009). *Innovative engineering since 1842*. Hentet 14. Mars, 2009, fra

www.phi-as.no

- Per (2008, 24. mars). *Hvordan er det mulig*. Blogg. Funnet 16. Mars 2009, fra <http://tanker.nisse567.com/#home>
- Quinn, B (2006). Problematising 'Festival Tourism': Arts festivals and sustainable development in Ireland. *Journal of Sustainable Tourism* 14 (3): 288–306.
- Ritchie, J. & Lewis, J. 2003. *Qualitative Research Practice. A guide for social science students and researchers*. London: SAGE Publications
- Rockman (2008, 13. juli). *Norway Rock Festival – En EKTE festival*. Blog. Funnet 15. Mars 2009, fra <http://rockman.vgb.no/2008/07/13/norway-rock-festival-en-ekte-rockefestival-rockman/>
- Salkind, N.J. (2009). *Exploring research*. 7th edition. Boston: Pearson Prentice
- Schmallegger, D. and Carson, D. (2007). Blogs in tourism: Changing approaches to information exchange. *Journal of Vacation Marketing*. 14: 99-110. Funnet 13. Mars 2009 fra: <http://online.sagepub.com/cgi/searchresults?fulltext=blogs+on+tourism&src=hw&andorexactfulltext=>
- Silje (2008, 21. juli). *Mandag*. Funnet 13. Mars 2009, fra: <http://persille.wordpress.com/2008/07/21/mandag/>
- Simek AS (2009). Welcome to Simek A/S. Hentet 16. Mars, 2009, fra <http://www.simek.no/default.asp?t=271>
- Smaaby 2009 (2009). *Smaaby festivalen*. Hentet 14.februar, 2009, fra <http://www.smaaby.no/?vis=artikkel&fid=3293&id=1212200715103027870&menymagasin=nei&t=Smaaby%20festivalen>
- Small, K., Edwards, D., & Sheridan, L. (2005). A flexible framework for evaluating the socio-cultural impacts of a (small) festival. *International Journal of Event Management Research*, 1(1), 66-77. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Small, K. (2007). Social dimensions of community festivals: an application of a factor analysis in the development of the social impact perception (SIP) scale. *Event Management*, 11(1/2), 45-55. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.
- Statistisk sentralbyrå (2009). *Folkemengde 1.oktober 2008*. Hentet 13. februar, 2009, fra <http://www.ssb.no/emner/02/02/folkendrkv/2008k3/hittil10.html>
- Strangebelieve (2008, 18. juni). *Hovefestivalen forum*. Funnet 13. Mars 2009, fra: <http://forum.hovefestivalen.no/read.php?4,73758>
- Svela, E. (2006, 16. Juli).
- a) Rocken inntok Kvinesdal. *Fedrelandsvennen*. Hentet 28. februar,

2009, fra <http://www.fvn.no/kultur/musikk/article381854.ece>

- b) Nytt sexsjokk på rockefestival i Kvinesdal. *Fedrelandsvennen*. Hentet 28. februar, 2009, fra <http://www.fvn.no/kultur/musikk/article381846.ece>

Sørlandet Utvandrersenter (2009).

- a) *Historisk bakgrunn*. Hentet 14.februar, 2009, fra <http://www.sorlandetutvandrersenter.no/?vis=artikkel&fid=109&id=2112200517560620613&t=Historikk>
- b) *Utvandrermuseet*. Hentet 14.februar, 2009, fra <http://www.sorlandetutvandrersenter.no/?vis=artikkel&fid=114&id=2112200521080920677&t=Galleri>
- c) *Utvandrermonumentet. Bakgrunnen*. Hentet 14.februar, 2009, fra <http://www.sorlandetutvandrersenter.no/?vis=artikkel&fid=110&id=1512200510515221230&t=Bakgrunnen>

Time, E. (2009, 6. Februar). Manowar hylder Kelly. *Avisen Agder*. Hentet 10. mars, 2009, fra <http://www.avisenagder.no/Kultur/tabid/268/Default.aspx?ModuleId=18012&articleView=true>

Tronens Bevis Verdens Evangelisering (2009). *Om Troens Bevis*. Hentet 9. Mai, 2009, fra <http://www.tbve.no/hovedsiden/om-troens-bevis.html>

Utvandrerfestivalhefte, 2007. Utvandrerfestivalen i Kvinesdal 30.6 – 8.7 – 2007. Bryne: Bryne Offset

Utvandrerfestivalhefte, 2008. Utvandrerfestivalen i Kvinesdal 30.6 – 8.7 – 2007. Bryne: Bryne Offset

Van Zyl, C., & Botha, C. (2003). Motivational factors of local residents to attend the Aardklop National Arts Festival. *Event Management*, 8(4), 213-222. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.

Wikipedia, 2009.

- a) *Troens Bevis Verdens Evangelisering*. Funnet 28. Februar 2009, fra http://no.wikipedia.org/wiki/Sarons_dal
- b) *APA style*. Funnet 20. Mars 2009, fra http://en.wikipedia.org/wiki/APA_style

Wood, E. (2005). Measuring the economic and social impacts of local authority events. *International Journal of Public Sector Management*, 18(1), 37-53. Hentet 11. mars, 2009, from Hospitality & Tourism Complete database.

Yin, R.K. (1994). *Case study research. Design and method*. USA: Sage Publications

Vedlegg 1.

Kontaktperson: Prosjektleder: Reidar J. Mykletun, Norsk hotellhøgskole – institutt for økonomi og ledelse
Universitetet i Stavanger, 4036 Stavanger. Tlf.: 95776255, E-post. reimykle@gmail.no

Festivalledelse
Spørreskjema til leder av festivalen

Navn på festivalen.....

Ditt navn.....

Adresse.....

Telefon..... E-post.....

Er du leder av festivalen () Ja () Nei

Hvis ja, hvor mange år har du vært leder av festivalen?

Er du eier av eller medeier (over 20 %) i festivalen () Ja () Nei

Hvis ja, hvor mange år har du vært eier / medeier i festivalen?

Hvis nei - hvem eier da festivalen? (Kryss en eller flere)

() Kommunen

() Stiftelse

() Forening / klubb / lag

() Samarbeid mellom flere foreninger / klubber

() Firma med kommersielt formål

() Andre – beskriv kort her.....

.....

Hvordan fattes de viktigste beslutninger for festivalen? (Kryss en eller flere)

() Av et styre for festivalen

() Av eierne

() Av deg selv

() Av komiteer

() Andre – beskriv kort her.....

.....

Når ble festivalen første gang arrangert

Har festivalen blitt arrangert årlig siden da? () Ja () Nei

Hvis nei – Hvor mange ganger har festivalen blitt arrangert

Festivalens størrelse siste år:

Antall besøkende.....

Totalt budsjett.....

Antall fulltidsansatte på årsbasis.....

Antall betalte medarbeidere (full- og deltid).....

Antall frivillige medhjelpere.....

Vedlegg 1.

Har publikumsoppslutningen om festivalen økt, avtatt eller vært stabil de siste 5 årene, eller så lenge festivalen har vært arrangert hvis det er mindre enn 5 år?

Økt

Vært stabil

Avtatt

Hvis oppslutningen har økt eller avtatt, hvor mange %

Har antall utstillere / utøvere i festivalen økt, avtatt eller vært stabil i samme periode?

Økt

Vært stabil

Avtatt

Hvis deltakelsen har forandret seg, anslå med hvor mye (%)

Eier festivalen landområder Ja Nei

Eier festivalen bygninger Ja Nei

Eier festivalen utstyr Ja Nei

Hva er innholdet i festivalen? (Kryss en eller flere)

levende musikk

oppvisning i dans, drama eller akrobatikk

billedkunst, skulptur

utstilling av varer

opplæring gjennom demonstrasjon eller lignende

mat for salg

alkohol for salg

konkurranser, leker

opptog

måltidsopplevelser

annet (hva?)

.....

Har festivalen -

fri adgang

delvis fri og delvis betalt adgang

bare betalt adgang

Hvilke områder benytter festivalen? (Kryss en eller flere)

parker, åpne områder

gater

haller eller saler eid av det offentlige

haller eller saler eid av private

annet (hva?)

.....

Har festivalen sponsorer? (Kryss en eller flere)

sponsor som har navnet / logoen med i navnet til festivalen

klar hovedsponsor som framheves

flere, mer eller mindre likestilte sponsorer

annet (hva?)

.....

Vedlegg 1.

Har festivalen - (Kryss en eller flere)

- uavhengige organisasjon(er) som hjelper til med gjennomføring uten betaling
- uavhengige organisasjon(er) som hjelper til med gjennomføring mot betaling
- hjelp fra offentlig sektor uten betaling
- hjelp fra offentlig sektor mot betaling

Hvis frivillige, ubetalte hjelpere deltar – hva er deres rolle(r)? (Kryss en eller flere)

- deltar i styret
- hjelper til gjennom hele året i varierende grad
- hjelper til bare under gjennomføring av festivalen
- annet (hva?)

Har festivalen et formål eller en visjon? Ja Nei

Hvis ja – vennligst skriv den inn her eller legg ved en kopi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kommentarer?

Vedlegg 1.

*Festivalens budsjett siste års festival
(Oppgi bare bidrag i penger, ikke varer, arbeidstimer eller tjenester)*

Inntekter i budsjettet fra	Oppgi i prosent av budsjettet	Har denne inntektsposten økt, blitt redusert eller vært stabil, sett i forhold til det totale budsjettet over de siste fem årene (sett et kryss pr inntektspost)		
		Blitt redusert	Vært stabil	Økt
Kommune				
Fylke				
Stat				
Bedrift(er)				
Billettsalg				
Salg av festivalens egnevarer				
Gaver				
Andre inntekter (hvilke?)				

Utgifter i budsjettet for	Oppgi i prosent av budsjettet	Har denne utgiftsposten økt, blitt redusert eller vært stabil, sett i forhold til det totale budsjettet over de siste fem årene (sett et kryss pr inntektspost)		
		Blitt redusert	Vært stabil	Økt
Honorar til kunstnere og artister				
Reise-, transport og oppholdsutgifter til artister				
Lys og lyd				
Offentlige tjenester (politi, brannvern, beredskap, helse)				
Konstruksjoner, scene, arena eller andre fysiske innretninger				
Royalty for musikk med mer				
Salg og markedsføring				
Leie				
Lønn				
Overhead og administrasjonskostnader				
Andre utgifter (hvilke?)				

Kommentarer?

Vedlegg 1.

Hvor avhengig mener du festivalen er av følgende interessenter / bidragsytere?

Interessenter / bidragsytere	Angi grad av avhengighet av hver interessent ved å krysse av på ett av tallene mellom 1 og 7 etter følgende nøkkel: 1 = kan greie oss like godt uten / det er lett å erstatte vedkommende 7= vi er helt avhengige av dem for å kunne gjennomføre festivalen							
	Vet ikke	Grad av avhengighet						
Kommunen		1	2	3	4	5	6	7
Fylkeskommunen		1	2	3	4	5	6	7
Staten		1	2	3	4	5	6	7
Våre nåværende hovedsponsorer (bedrifter)		1	2	3	4	5	6	7
Våre nåværende småsponsorer (bedrifter)		1	2	3	4	5	6	7
Politi og andre offentlige tjenester		1	2	3	4	5	6	7
Uavhengige organisasjoner som hjelper oss med å gjennomføre festivalen		1	2	3	4	5	6	7
Media		1	2	3	4	5	6	7
Eier / utleier av arealene / lokalene vi nå bruker til festivalen		1	2	3	4	5	6	7
Betalende gjester (billettinntekter)		1	2	3	4	5	6	7
Internasjonale artister som vi betaler for å opptre		1	2	3	4	5	6	7
Nasjonale artister som vi betaler for å opptre		1	2	3	4	5	6	7
Bookingfirma som ordner med avtaler for artister		1	2	3	4	5	6	7
Eiere av lys- og lydanlegg		1	2	3	4	5	6	7
Personell som ordner med bevertning på festivalen		1	2	3	4	5	6	7
Selgere av festivalens produkter		1	2	3	4	5	6	7
Andre (hvilke?)		1	2	3	4	5	6	7

Kommentarer?

Vedlegg 1.

Vennligst angi hvor enig du er i følgende utsagn vedrørende festivalen på en skala fra 1 - 7.

Bruk skalaen slik:

1 = Helt uenig; 4 = Verken enig eller uenig; 7 = Helt enig.

(Tallene mellom 1 og 4 brukes for grader av uenighet. Tallene mellom 4 og 7 brukes for grader av enighet).

Påstand	Grad av enighet						
	1	2	3	4	5	6	7
Festivalen er svært avhengige av en eller flere sterke interessenter ("stakeholders")							
Festivalen har gjennomlevd en eller flere vanskelige situasjoner som på sikt har styrket oss							
Festivalen er avhengig av et spesielt markedssegment							
Festivalen må orientere seg mer mot reiselivet							
Våre hovedinteressenter har forpliktet seg meget sterkt i forhold til festivalens gjennomføring							
Festivalen er et unikt nisjeprodukt med en særegen markedsposisjon							
Det er liten sjanse for at festivalen kan mislykkes økonomisk							
Festivalen er blitt en permanent institusjon i vårt lokalsamfunn							
Festivalen er bekymret for konkurranse fra andre festivaler							
Festivalen fornyer programmet kontinuerlig							
Festivalen har vært tvunget til omfattende endringer og fornyelser							
Festivalen sin primære oppgave er mer å bidra til vest og utvikling av lokalsamfunnet enn å gå med vesentlig økonomisk overskudd							
Festivalen har fullt herredømme over sitt varemerke							
Festivalen har en aktiv strategi for å øke tilstrømningen av besøkende							
Festivalen arbeider med de samme interessentene ("stakeholders") hvert år							
Festivalen har få uoverensstemmelser med sine interessenter ("stakeholders").							

Kommentarer?

Vedlegg 1.

Har festivalledelsen benyttet noen av nedenstående strategier eller tiltak så langt tilbake som du kjenner til, og hvis ja – i hvilken grad mener du at de har vært vellykket.

Bruk skalaen slik: 1 = ingen virkning; og 7 = absolutt virkningsfull.

Har festivalledelsen benyttet noen av nedenstående strategier eller tiltak så langt tilbake som du kjenner til?	Har prøvd			Vurdering av virkning 1=ingen virkning 7=absolutt virkningsfullt						
	Ja	Nei	Vet ikke	1	2	3	4	5	6	7
Drevet lobbyvirksomhet overfor kommunen				1	2	3	4	5	6	7
Drevet lobbyvirksomhet overfor fylkeskommunen				1	2	3	4	5	6	7
Drevet lobbyvirksomhet overfor staten				1	2	3	4	5	6	7
Satt av fond eller midler for å dekke framtidige underskudd				1	2	3	4	5	6	7
Utviklet formaliserte avtaler om markedsføring sammen med en annen organisasjon				1	2	3	4	5	6	7
Kjøpt tjenester som skulle arbeide for å øke offentlige bidrag eller sponsorinntekter				1	2	3	4	5	6	7
Arrangert sammenkomster for sponsorer				1	2	3	4	5	6	7
Tatt opp lån for å dekke kostnader				1	2	3	4	5	6	7
Samarbeidet med andre festivaler om utnyttelse av fysiske ressurser				1	2	3	4	5	6	7
Måttet bruke juridisk hjelp for å beskytte egen logo eller merkevare				1	2	3	4	5	6	7
Overtale media til å delta som sponsorer				1	2	3	4	5	6	7
Gitt andre bedrifter tillatelse til å bruke festivalens egen logo eller merkevare				1	2	3	4	5	6	7
Overtalt en interessent til å påta seg økonomisk ansvar for hele eller deler av festivalen				1	2	3	4	5	6	7
Fått leverandører til å bli sponsorer for derved å redusere festivalens kostnader				1	2	3	4	5	6	7
Gitt viktige sponsorer plass i styret				1	2	3	4	5	6	7
Utviklet et sett av verdier som grunnlag for egen merkevarebygging				1	2	3	4	5	6	7
Gjort spesielle tiltak for å fornye festivalens program				1	2	3	4	5	6	7
Tatt opp ideer fra andre festivaler for å styrke egen posisjon i markedet				1	2	3	4	5	6	7
Anstrengt deg for å skape et sterkt image gjennom program og profil				1	2	3	4	5	6	7

Kommentarer?

Vedlegg 1.

Så langt du kjenner til – har noen av følgende forhold forårsaket vansker eller vært en trussel mot festivalen fram til nå? Vurder deretter i hvilken grad dette forholdet fortsatt kan være en trussel mot festivalen. Bruk skalaen slik: 1 = ikke problem ; 7 = alvorlig trussel for festivalen

Så langt du kjenner til – har noen av følgende forhold forårsaket vansker eller vært en trussel mot festivalen fram til nå?	Har vært problem			Vurder grad av trussel 1= ikke trussel 7=alvorlig trussel						
	Ja	Nei	Vet ikke	Grad av trussel						
En hovedsponsor trekker seg fra arrangementet				1	2	3	4	5	6	7
Vansker med å kjøpe nødvendige forsikringer				1	2	3	4	5	6	7
Kostnader til offentlige tjenester				1	2	3	4	5	6	7
Dårlig vær				1	2	3	4	5	6	7
Kostnader til underholdning				1	2	3	4	5	6	7
Skader eller ulykker				1	2	3	4	5	6	7
Gjeld og udekte fordringer				1	2	3	4	5	6	7
Økonomiske vansker før inntektene fra festivalen kommer				1	2	3	4	5	6	7
Konkurransen fra andre arrangement generelt				1	2	3	4	5	6	7
Konkurransen fra andre festivaler for vår målgruppe				1	2	3	4	5	6	7
Mangel på sikker og langsiktig finansiering				1	2	3	4	5	6	7
Mangel på frivillige ubetalte hjelpere eller vansker med å beholde dem				1	2	3	4	5	6	7
For lite betalt mannskap				1	2	3	4	5	6	7
Besøkende som synes billettpreisen er for høy				1	2	3	4	5	6	7
Korrupsjon eller tyveri i festivalorganisasjonen				1	2	3	4	5	6	7
Bortfall av politisk støtte				1	2	3	4	5	6	7
Utilstrekkelig markedsføring				1	2	3	4	5	6	7
Vansker med å tiltrekke gode artister / utøvere				1	2	3	4	5	6	7
Mangel på visjoner				1	2	3	4	5	6	7
Mangel på langsiktige strategier				1	2	3	4	5	6	7
For stor avhengighet av en enkelt finansieringskilde				1	2	3	4	5	6	7
Utilstrekkelig lederskap				1	2	3	4	5	6	7
For liten oppmerksomhet mot økonomisk inntjening				1	2	3	4	5	6	7
Økende kostnader generelt				1	2	3	4	5	6	7
Kontrakts- og avtalebrudd				1	2	3	4	5	6	7
Fyll og ordensproblem				1	2	3	4	5	6	7
Leverandører som samarbeider for å få mer kontroll over festivalen				1	2	3	4	5	6	7
Mangel på fornyelse i program og profil				1	2	3	4	5	6	7
Makter ikke å opprettholde popularitet i markedet				1	2	3	4	5	6	7
Feilslått program / profil				1	2	3	4	5	6	7
Andre forhold (Hvilke?)				1	2	3	4	5	6	7

Vedlegg 2.

Spørsmål: 1

	Mann	Dame
1	1	
2		1
3		1
4		1
5	1	

Spørsmål: 2 ALDER

16-26	27-36	37-46	47-56	57-66	67-76	Eldre
1	1	1	1 1			

Spørsmål: 3 HVA GJØR DU TIL DAGLIG?

Deltid	Fulltid	Hjemmev.	Student	Pensjonist
1	1 1 1		1	

Yrke:

sjømann
vgs lærer

lærer
ingeniør

Spørsmål: 4 KJENNER DU TIL FESTIVALENE?

Ja, alle	Nei	Ja, Lax	Ja, Sby	Ja, FPF
1				
1				
1				
1				
1				

Spørsmål: 5 INFO OM FESTIVALENE; HAR DU VÆRT?

	Ja, alle	Nei, Spm 6	Usikker	Ja, Lax	Ja, Sby	Ja, FPF
1				1	1	
2	1					
3				1		
4				1	1	
5				1		

Spørsmål 6 HVORFOR IKKE? NB! Merk med LAX/SBY/FPF

Ikke interes.	Dårlig rykte	Var tidligere	Høy pris	Ikke tid/anl.	Avstand	Små barn	Ingen å gå m	Dårlig m'føring

Spørsmål 7.

Vet du om noen festivaler du kunne tenke deg å gå på?

Ja -> Hva må til for at du skal ønske å gå på festival i Flekkefjord?

Nei -> Festivaler er ikke for meg. Hvorfor?

Spørsmål 8 SAMHOLD OG SAMF. ID											
FESTIVALENE SKAPER SAMHOLD I BYEN?											
Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
				1				FPF	5	1	
1	1	1	1						5	5	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
				1	1	1	1		3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5

NB! Svartskjemaet her er påbegynt men ikke ferdig. Bli brukt som eksempel på hvordan forfatteren har notert svarene. På høyre side av skjemaet ble kommentarene notert ned.

Forklaring tallskalaen: 1= litt enig/uenig 2 = mye enig/uenig

SAMHOLD OG SAMF. ID

Spørsmål 9

FESTIVALENE PASSER INN HOS OSS OG GJØR DET GØY Å KOMME FRA FLEKKEFJORD?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1	1	1	1					1	4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1					1	5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1					1	5	5	5
1	1	1	1						3	3	3

Spørsmål 11

SAMHOLD OG SAMF. ID

FØLER DU FESTIVALENE TAR VARE PÅ HISTORIE OG KULTURMINNER?

	Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1			1			1		1		5	5	5
2			1	1	1					3	4	3
3									1			
4					1	1	1	1		5	5	5
5	1	1	1	1						2	2	2
6	1	1	1	1						3	3	3
7					1	1	1	1		2	2	2
8	1			1	1	1	1			5	5	5
9					1	1	1	1		5	5	5
10									1			
11									1			
12	1	1	1	1						3	4	3
13	1	1	1	1						1	1	1
14	1	1	1	1						4	4	5
15	1	1	1	1						3	3	3
16	1	1	1	1						3	3	3
17	1	1	1	1						5	5	5
18	1	1	1	1						2	2	2
19	1	1	1	1						3	3	3
20	1		1		1	1		1		5	3	5

Spørsmål

12

UNDERHOLDNING

PÅ GRUNN AV F. BLIR DET POPULÆR UNDERHOLDNING SOM LOKALE KAN TA DEL I?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1	1	1	1						1	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	5	2
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1	1	1	1			4	4	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						2	4	2

Spørsmål

13

SOSIALISERING

Syntes du festivaler skaper en ny anledning til å treffe folk?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	LAX	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1	1	1	1						2	2	2
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5

Spørsmål 14
SAMFUNNSVEKST & UTVIKLING
 Festivaler bidrar til å utvikle samfunnet vårt og gjøre det bedre?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1		1		1	1		1		5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						1	1	1
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
				1	1	1	1	1	2	2	2
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5

Spørsmål 16
SAMFUNNSVEKST & UTVIKLING
 Tror du det er lærerikt å være med å lage festival?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1	1	1	1						2	2	2
1	1	1	1						3	4	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1					1	5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1	1	1	1	1		4	4	4
1	1	1	1						4	4	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5

Spørsmål 17 SAMFUNNSVEKST & UTVIKLING											
Har du noen tro på at det blir en positiv økonomisk effekt i Flekkefjord?											
Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
1	1	1						1	1	1	1
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						3	3	3
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						5	5	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4
1	1	1	1						4	4	4

Spørsmål 18. Hvem tror du tjener på dette?

Spørsmål 19. Utenom økonomisk, har du noe tro på at festivalene har en betydning for byen? På hvilke måte?

Spørsmål 20
BRYDERI/ULEMPER
 Føler du festivalene skaper mye problemer med trafikk og parkering? Bor du i nærheten?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		3	3	1
				1	1	1	1		3	3	3
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		1	1	1
1	1		1	1		1			4	2	4
1	1	1	1						5	5	5
1	1	1	1				1		5	1	1
				1	1	1	1		3	5	5
				1	1	1	1		3	3	3
				1	1	1	1		5	5	5
1	1	1	1				1		5	5	5
1	1	1	1				1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1	1	2	2	2
				1	1	1	1		4	4	4

Spørsmål
21 **BRYDERI**
 Syntes du det blir forstyrrende bråk pga av festivalene? Blir du personlig prega av dette?

Enig	LAX	SMY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
1			1	1	1	1	1		3	3	3
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
1	1	1	1	1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		3	3	3
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5

Spørsmål

22

PERSONLIG FRUSTRASJON

Syntes du det blir for mye folk? Hva er i så fall problemet med det?

Enig	LAX	SBY	FPF	Uenig	LAX	SBY	FPF	Usikker	Grad LAX	Grad SBY	Grad FPF
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		2	2	2
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
1	1	1	1	1	1	1	1		3	3	3
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		4	4	4
				1	1	1	1		5	5	5
				1	1	1	1		5	5	5

Spørsmål

24

KRIMINALITET SOM HÆRVERK, TYVERI & NARKOTIKA

Føler du det blir mer, mindre eller ingen forskjell i kriminalitet? Kommentar?

Mer	LAX	SBY	FPF	Likt	LAX	SBY	FPF	Usikker
1	1	1	1	1 1	1 1	1 1	1 1	
1 1			1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1	
1	1	1	1	1	1	1	1	1 1
1 1	1	1	1 1	1 1 1	1 1 1	1 1 1	1 1	1

Spørsmål: 25 KJENNSKAP

Kjenner du til festivalene i Kvinesdal, altså Norway Rock og Utv.?

	Ja	Nei	Noen av dem	Hvilke?	Vet ikke
1	1				
2	1				
3	1				
4	1				
5	1				
6	1				
7	1				
8	1				
9	1				
10	1				
11	1				
12	1				
13	1				
14	1				
15			1		
16	1				
17	1				
18	1				
19	1				
20	1				

Spørsmål: 26 KJENNSKAP

Har du noensinne anbefalt venner eller familie å besøke festivalene i Flekkefjord?

	Ja	Nei	Noen av dem	Hvilke?	Vet ikke
1					1
2	1				
3					1
4	1				
5	1				
6	1				
7	1				
8	1				
9		1			
10	1				
11		1			
12	1				
13		1			
14	1				
15	1				
16	1				
17	1				
18	1				
19	1				
20	1				

VEDLEGG 3. PROGRAM FOR UTVANDRERFESTIVALEN 2009

Utvandrerfestivalen 2009 Kvinesdal- for 21 gang. Program

Mye av underholdningen vil foregå i det nye, flotte Utsikten Hotell, som ble åpnet rett før festivalen i fjor . Bare å oppleve dette hotellet er verdt en tur til Kvinesdal.

Lørdag 27. Juni. Knabendagen.

Kl.12.00 Åpning av Utvandrerfestivalen v/ ordfører Odd Omland.

Utdeling av miljøpris for Knaben 2008 v/ Odd Omland.
Åpen besøksgruve og museum hele dagen
Maleriutstilling i kapellet

Kl. 14.00 Bukkerittet for profesjonelle. Start/mål på leirskolen
Andre som ønsker å gå uten tidtagning har hele dagen.

Det blir mulig å kjøpe mat utover hele dagen fra kl.12.00 i teltet.

May Brit og Laila har deilige kaker, kaffi og brus fra Knaben gruvekjøkken. Grillerne fra Egersund kommer tilbake i år også.

kl.21.00 STONE spiller til dans i teltet med all slags musikk som er dansbart. Entre kr.100.- Atten år

Søndag 28. juni. Fjotlandsdagen

Kl 11.00 Fjotland kyrkje. Norsk-engelsk fest-gudstjeneste.

Kl.12.00 Fjotlandmuseet er åpent..

Kl.12.00 Familiedag på Torvløbakkan gard.

12.00-16.00 Lister Utvandrer museum er åpent.

Offisiell åpning av Førlands Museum, Utsikten

Søndag 28.juni kl.18.00

Kl.18.00 Kunstnerisk innslag
Kort info om Kunstmaler Marcelius Førland liv og levnet
Omvisning i Kunstnerboligen
Servering av fingermat og drikke.

Onsdag 01. juli.

Kl. 14.- 18.00 Lister Utvandrer museum er åpent.

Kl.19.00 Rekefest i Klubbhuset til Feda IL på Feda.

Spis så mye du orker.

Entre: kr 150,- Arr. Sons of Norway.

Torsdag 02. juli.

Kl.14-18. Lister Utvandrer museum er åpent.

Kl. 18.00 Promenadeløpet. Arr. Kvinesdal IL

Kl. 19.30 Sang- og musikk møte i Kvinesdal Kulturhus
De kjente og friske karene - GUTTANE fra Vennesla holder konsert. Flere sangere blir med.
Andakt ved Marit Rasmusen.

Fredag 03. juli.

Kl.14-18. Lister Utvandrer museum er åpent.

Offisiell åpning av det nye tilbygget ved ordfører Odd Omland.

- Servering av kaffe, brus og pannekaker.
Diverse underholdning.
- Kl.19.00 Kulturkveld på Utsikten Hotell.
Helene Bøksle med band i Utsikten Amfi.
Forhåndssalg av billetter:
Kvinesdal Rådhus, tlf. 38 35 77 00 (ikke Utsikten)
- Forhåndssalg av konsertpakke inkl. billett, overnatting med frokost og treretters meny fra kr.995,- pr. person.
Utsikten Hotell, tlf. 38 35 88 00
- Kl. 21.30 Get together party på Utsikten Hotell.
Uformell sammenkomst for å bli kjent med hverandre.
Hilsen fra hovedkontoret i Mineapolis, ved Eivind J. Heiberg.
Vising av 180 graders filmen.
Musikk ved Sverre Risdal.
Kokkens fiskesuppe serveres med brød og hvitløksmør. Spis så mye du ønsker.
Entre: kr.145,-
- Lørd.04. juli.
- Kl.09 - 11.00 Kvinesdal og Omegn Golfklubb arrangerer golfturneringen Emigration open med start fra kl.09 til 11.00 Turneringen er åpen for alle som har grønt kort eller bedre. Vi spiller 18 hull Stableford. Påmelding til utsiktengolf@no eller tlf.38 35 16 58 senest 30.juni. Det er mulig å kjøpe mat i Golfklubbens kafè. Se også hjemmesidene www.utsiktengolf.no
Byggedag i Liknes sentrum.
- Kl.10.00-15.00 Butikkene er åpne. Utstillinger og demonstrasjoner.
- Kl.10.30 Underholdning for barn.
- Kl.11.00 Kvinesdal og omegn tekniske museum arrangerer veterankjøretøy treff på Promenaden.
Sjåførere og passasjerer stiller i tidsriktig antrekk.
Det informeres om Diamond T bussen som stammer fra Amerika.
Publikums favoritt premieres.
- Kl. 11.30 Eivind J. Heiberg hilser fra Sons of Norway i USA.
- Kl.12.00 Underholdning ved Lindesnes Trekkspillklubb
- Kl.12-16. Lister utvandrer museum er åpent. Entre. kr 30,-
- Kl.14.00 **Old Fashion Show, på Utsikten.**
Et moteshow med tilbakeblikk på amerikakjoler fra 60 og 70 tallet.
Velkommen til et historisk Old Fashion Show!
Vising av 180 graders film. Visingstid ca. 15 minutter.
- Kl.20-01 Utvandrerfest i Kvinesdalahallen.
Det serveres middag med bløtkake og kaffe.
Musikk ved orkesteret Sunde Brothers som spiller dansemusikk fra 60-årene og frem til i dag.(Evergreens)
Billettsalg hos Nico Mat, Kvinesdal og Magdas Helsekro Lyngdal. Kr. 300,- Bindende bill.best: Nils Arne Nilsen tlf. 38 35 34 77. Bestilte billetter betales ved inngang. Kr.300,-

Siste frist for bestilling eller kjøp av billetter er fredag 03.07.

Kjøp av billetter ved inngang: kr 350,-

Buss fra Vanse kl. 18.00.Farsund kl. 18.20, Lyngdal

kl. 18.50. Bussen returnerer kl. 01.15

Arr. Sons of Norway.

Søndag 06. juli

Kl.11.00 Kvinesdal kirke. Norsk-engelsk festgudstjeneste.

Skiftun og Eftestøl.

Kl.12- 16. Lister utvandremuseum er åpent.

KVINESDAL KINO viser følgende filmer under festivalen:

www.filmweb.no/kvinesdalkino

Fredag 26.06.

19.30 Land of The Lost - Norgespremiere

11 år 1t.56m.

22.00 Transformers 2 - Verdenspremiere

15 år 2t.02m.

Søndag 28.06.

18.30 Land of The Lost

11 år 1t.56m.

21.00 Transformers 2

15 år 2t.02m.

Tirsdag 30.06.

20.00 Transformers 2

15 år 2t.02m.

Onsdag 01.07.

00.01 Istid 3 (original tale) - Verdenspremiere

Alle 1t.30m.

18.00 Istid 3 (norsk tale)

Alle 1t.30m.

20.00 Istid 3 (original tale)

Alle 1t.30m.

Fredag 03.07.

18.00 Istid 3 (norsk tale)

Alle 1t.30m.

20.00 The Hurt Locker - Norgespremiere

11 år 1t.43m.

22.00 My Bloody Valentine - Norgespremiere

15 år 1t.34m.

Lørdag 04.07.

12.00 Istid 3 (norsk tale)

Alle 1t.30m.

14.00 Istid 3 (original tale)

Alle 1t.30m.

Søndag 05.07.

17.00 Istid 3 (norsk tale)

Alle 1t.30m.

19.00 The Hurt Locker

11 år 1t.43m.

21.00 My Bloody Valentine

15 år 1t.34m.

Lister Utvandrer museum er åpent hver dag under festivalen unntatt mandag og tirsdag den 30. juni og 01. juli. Lørdager og søndager fra kl. 12-16.00 og onsdag til fredag fra kl.14.00 -18.00. Museet forteller historien om utvandringa fra Listerregionen fra 1850 årene til etterkrigsperioden i Brooklyn. Utenom festivalen er museet åpent alle søndager fra 21.juni til 16.august fra kl.12-16.00

Leivs Galleri på Knibestøl i Austerdalen er åpent hver dag under festivalen fra kl. 12.00 til 18.00 Galleriet viser Leivs malerier, dikt og bøker.

For nærmere informasjon: kontakt Toralf Haugland toralfha@online.no eller tlf. +47 38350434 eller besøk våre hjemmesider www.utvandrerfestival.no

Hentet 11.5.2009, fra

<http://www.sorlandetutvandrersenter.no/?vis=artikkel&fid=109&id=2401200613560924&t=Utvandrerfestivalen%202009%20Kvinesdal-%20for%2021%20gang.%20Program>

VEDLEGG 4. PROGRAM FOR NORWAY ROCK FESTIVAL 2009

Program 2009

Foreløpig lineup/spilledager:

Torsdag: Fri aldersgrense

- 22:30 - 00:00 [In Flames](#)
- 20:30 - 21:45 [Sonata Arctica](#)
- 18:45 - 19:45 [Arch Enemy](#)
- 17:30 - 18:10 [Zerozonic](#)

Fredag: Aldersgrense: 18 år

- 23:15 - 01:00 [Manowar](#)
- 21:45 - 22:30 [Holyhell](#)
- 19:45 - 21:00 [W.A.S.P.](#)
- 17:45 - 19:00 [Testament](#)
- 16:00 - 17:00 [Satyricon](#)
- 14:50 - 15:30 [K\[nine\]](#)
- 13:30 - 14:30 [Backyard Babies](#)
- 12:30 - 13:10 [Thunderbolt](#)

Lørdag: Aldersgrense: 18 år

- 23:30 - 01:00 [Nightwish](#)
- 21:30 - 22:45 [Doro](#)
- 19:30 - 20:45 [U.D.O](#)
- 17:45 - 18:45 [Mustasch](#)
- 16:15 - 17:15 [Skambankt](#)
- 15:00 - 15:45 [Sirenia](#)
- 13:45 - 14:30 [Sahg](#)
- 12:30 - 13:15 [Sister Sin](#)

Tjodolf Rock Stage:

Torsdag:

- 18:10 - 18:45 Pat Savage Band
- 19:45 - 20:30 Karaoke from Hell
- 21:45 - 22:30 Big Balls

- 00:00 - 01:00 Silver

Fredag:

- 13:10 - 13:30 TBA
- 14:30 - 14:50 Pat Savage Band
- 15:30 - 16:00 Pat Savage Band
- 17:00 - 17:45 Karaoke from Hell
- 19:00 - 19:45 Karaoke from Hell
- 21:00 - 21:45 Iron Fist
- 22:30 - 23:15 Iron Madem
- 01:00 - 02:00 Accepted

Lørdag:

- 13:15 - 14:00 TBA
- 14:30 - 15:00 Pat savage
- 15:45 - 16:15 Pat savage
- 17:15 - 17:45 Karaoke from hell
- 18:45 - 19:30 DeathTrack
- 20:45 - 21:30 Varg
- 22:45 - 23:30 Trendkill
- 01:00 - 02:00 Valentourettes

Med forbehold om endringer i spilletider.

Hentet 11.5.2009, fra

<http://www.kvinesdalrockfestival.no/?vis=artikkel&fid=2941&id=2910200723175113570&>

VEDLEGG 6. PROGRAM FOR FJELLPARKFESTIVALEN 2009

Et hefte med 48 sider og inkluderer mye forskjellig informasjon om programmet, festivalområdet, sponsorer, festivalregler. Her er en kopi av programmet som fantes på side 24 og 25:

Torsdag: (Kamelonen)
(dørene åpner 21.00)

23.00: Matias Tellez
22.00: Jaqueline

Fredag: (Fjellparken)
(dørene åpner 17.00)

22.30: Big Bang
21.00: Animal Alpha
20.00: [K]nine
19.00: Zacharias
18.00: While You Slept

Lørdag: (Fjellparken)
(dørene åpner 16.30)

00.00: Kaizers Orchestra
22.30: The Cumshots
21.00: Lukestar
19.30: Pirat Love
18.30: City of Dead
Unicorns
17.45: Rosa Parks
17.00: Cassock

Åpent på Kamelonen etter konsertslutt
i Fjellparken

VEDLEGG 7. PROGRAM FOR LAKSEFESTIVALEN 2009

LAKSEFESTIVALEN: Program 2009

Fredag 25. juli

10.00-23.00

Butikkene holder åpent med gode laksetilbud
Sentrum.
Color Line SuperSpeed´s sommerpatrulje.

18.00-20.00

Fisketorget Amfi. Semifinale, DISTRIKTETS TALENTER,
v/Glenn Tønnessen,
Sponset av Flekkefjord Sparebank.

18.00

Gullsmed Peersen´s galleri. Minneutstilling /Odd Osmundsen,
v/ Kirsten Osmundsen og Sverre Ringard.

20.00–21.00

Flekkefjord kirke. Klassisk konsertopplevelse.
Eva Kristine Hernes Mezzosopran, Kristian Hernes Klaver,
Kjell Åge Stoveland Bratsj.
Billettpris kr. 130,-

21.00-24.00

Fisketorget Amfi. REIARLAGET spiller. Sponset av Flekkefjord
handelstandsforening

Lørdag 26. juli

10.00-15.00

Butikkene holder åpent med gode laksetilbud.

10.00-16.00

Gullsmed Peersens galleri. Minneutstilling / Odd Osmundsen,
v/ Kirsten Osmundsen og Sverre Ringard.

Sentrum.

Color Line SuperSpeed´s sommerpatrulje.

10.00-16.00

Anders Beersgt. / Øvre Park. Brukskunst salgsmesse.

11.00

Tollbodplassen. Åpning av den 18. Laksefestival ved

ordfører Reidar Gausdal.
Sang ved Harmony Singers.
Konferansier: Ole Z.

11.30-12.00

Tollbodplassen. Barne-show ved Klovnen Knerten.

12.00-13.00

Tollbodplassen. Ballongutdeling ved Klovnen Knerten.

12.00-16.00

Tollbodplassen. Tråbilbane og Dino-skli.

12.00-12.30

Fisketorget Amfi. Frelsesarmeens friluftsmøte.

12.00-18.00

Sjøbodene. Utstilling på Flekkefjord Museum.
Lars Kristian Tatjana Gulbrandsen og Joel Toledo.

12.00

Øvre Voll. Byvandring ved Helge Nilsen.

12.30-13.15

Tollbodplassen. JEFFREY TICK med venner underholder.

13.30-14.15

Tollbodplassen. RYTMEPATRULJEN spiller.

14.30

Tollbodplassen. Turnoppvisning.

15.30

Tollbodplassen. Finale, DISTRIKTETS TALENTER
ved Glenn Tønnessen.
Sponset av Flekkefjord Sparebank.

16.30-17.30

V/ Flekkefjord kirke. Ansiktsmaling.

17.00

Fisketorget Amfi. Konsert ved TØNES

18.30

Fisketorget Amfi. Kåring av Årets gla`laks 2008 og
Hageprisen 2008
Trekning av Smaabyselskapets kunstlotteri.

20.00-23.00

Fisketorget Amfi. DUDES spiller opp til bryggedans.

23.00-02.00

Tollbodplassen. Bytelteet åpner. Åsmund Åmli Band.

Søndag 27. juli

11.00

Øvre Park. Gudstjeneste.

Taler: Rasmus M. Hansen, ungdomsarbeider i Metodistkirken.

Sang ved Mads Elias og Glenn Tønnessen. John Olav Dankel.

Offer til Bibelselskapet.

Hvis regn kl. 09.00 holdes gudstjenesten i Flekkefjord kirke.

Kirkekaffe.

14.00

Rixen. Stort oppvisningsshow kl 15.00 på Egenes.

Rixen Color Line SuperSpeed's sommerpatrulje.

Hentet 11.5.2009, fra

<http://www.laksefestivalen.flekkefjord.no/default.asp?c=619&t=1781>

» Program 2009

VEDLEGG 8.

5. - 13. juni 2009

Det tas forbehold om endringer i programmet
sist oppdatert: 19/05 følg med oss på [twitter](#)

LAST NED SMAABYPOSTEN HER OG LES OM ARRANGEMENTENE

tid/sted

Fredag 5. juni -**Agder cup** (se eget program) Fredag-Søndag

les mer...

Uenes Stadion (kart)

Aktiviteter for barn v/ Sparebank 1 SRbank - ta med pledd og kos deg med oss (værforbehold)

- Tegnekonkurranse i samarbeid med Eiendomsmegler 1 - "Mitt drømmehus"
- Ansiktsmaling
- Utdeling av ballonger

17:30- Sunde parken (Kart)

Blomstertoget går fra Vollen Gutte og pikekorpset marsjerer med dem til Sunde parken

17:45 vollen (kart)

Åpning av Smaaby 200918:00
Sunde park (Kart)

Åpning av Smaaby 2009
v/ Rådmann Tone Marie Nybø Solheim

Åpning av Blomstrende Flekkefjord/Kåring av årets blomstergutt/pike
v / Flekkefjord Handelstandsforening

4 kl. koret: alle 4. klassingene i kommunen synger sammen

Sjonglørgruppen Flaks underholder

Ungdomsskolens Elevbedrift har Kiosk og selger varer

Konsert: Åge Aleksandersen & sambandet

Les mer...

20:00 Tollbodplassen (Kart)

arr: Sparebank1 SR-bank/Rockarmy

Luxus Leverpostei

Les mer...

FRI ALDERSGRENSE/ALKOHOLFRITT

Butikkene har åpent til klokken 20:00

Lørdag 6. juni -**Agder cup** (se eget program)

les mer...

Uenes Stadion (kart)

Marked ,byens handelstand byr på åpent marked, med underholdning loppemarked m.m.

Sjonglørgruppen Flaks underholder og har kurs i sjonglering

sundeparken 11-15:00 (Kart)

Kino: Barneforestilling Bolt gratis

12- 14:00
Flekkefjord Kino**Dag Arnesen Trio** med Norwegian Song
Folkekjære melodier med jazzutrykk.

Les mer...

Tjørsvågheimen 17:30 (Kart)

arr: Musikkens venner/Flekkefjord Jazzklubb/den kulturelle spaserstokken

Gospelkonsert m Flekkefjord Gospelkor

Les mer...

Fjellparken 20:00 (Kart)

Dans med: **Return , Frøya med cassnova og the Dudes**

Les mer...

Åna Sira Stadion 19:30-02:00 (Kart)

Arr: Åna Sira Fotballklubb

Bill.forsalg kr. 300.- /ved inngang kr 350.-

Dag Arnesen Trio med Norwegian Song
Folkekjære melodier med jazzutrykk.

Les mer...

Hotell Maritim kl. 21:00 (Kart)

arr: Musikkens venner/Flekkefjord Jazzklubb

Søndag 7. juni -**Agder cup** (se eget program)

les mer...

Uenes Stadion (kart)

Åpen Dag Marine Harvest

Enkel servering.

Transport ordnes fra Kvellandstranda (Kart) i samme tidsrom på tlf 91793207 (Espen)

12:00 -16:00

Motorfestival

Les mer...

11-18:00 Lasta/verven/slippen (Kart)

"Rafting" med båt

11-18:00 Lasta verven (Kart)

Åpning av Kystgården LI som basecamp / FOT - tur til Li

(Kart)

13:00 (Kart)

Konsert med **Ingrid Andsnes og Torbjørn Eftestøl**

19:00 Hidra Kirke (Kart)

Les mer...

"kirkekaffe" i Isbua etter konserten

Mandag 8. juni - HVILEDAG**Tirsdag 9. juni -****Åpning** av Balløkke på Wahlsodden. Misjonsmusikken Spiller

17:00 Wahlsodden (Kart)

Kulturskolens konsert

19- 20 .45 Fisketorget (Kart)

Byvandring med kulturelle innslag i byens "Hemmelige hager"

arr: "Mens vi venter..."

umiddelbart etter konsertslutt
Fisketorget (Kart)**Onsdag 10. juni -**

Flekkefjord kommunes personalarrangement i byteltet (se intranetet for info)

20:00 Tollbodplassen (Kart)

Kino ORPS - the movie

18:00 Flekkefjord kino

festivalpris 40.-

Torsdag 11. juni -**Småbyløp:** Vollentrimmen arrangerer for små og store.
Start/mål: Søyland skole18:30
Søyland (Kart)Premiering
påmelding fra kl 18:00

Kulturskolen holder konsert

17.30 Sjøbodene

Konsert med **Barnekoret Jubel**19:00
Fisketorget amfi (Kart)

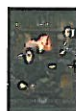
Les mer...

Konsert Hollenderbyens dannede duer

20:00 Nr.9 Fiskebrygga

Kino: Menn som hater kvinner

festivalpris: 40.-

20:00 Flekkefjord kino

Fredag 12. juni -

Gratis konsert med

Tønes

Les mer...

og

Flatopp Tønnes & the gogo cats

Les mer...

Kino: fast & furious (Tokyo drift)

festivalpris: 40,-

20-23:00 Fisketorget Amfi (Kart)

arr:Kaffebørsen/Pizza Inn

22:00 Flekkefjord kino

butikkene er åpen 10 - 20:00

Værforbehold: ved dårlig vær flyttes utearrangementene torsdag og fredag til byteltet på tollbodplassen

Lørdag 13. juni -

Konsert med Gutte/Pikekorpset

11:00 Fisketorget Amfi (Kart)

Kino: Madagaskar 2

festivalpris: 30.-

12:00 Flekkefjord kino

Pust!: en kunsthappening

Transport til Hydra med museumsøyta Solstrand, anledning til å bestille matpakke/middag på Isbua

Les mer...

Hågåsen Hydra 13-17:00 (Kart)

11 :00 fra Fisketorget (Kart)

Konsert med **Smokie**

Les mer...

21:00-02:00
Byteltet tollbodplassen (Kart)

billetter kr. 300.- selges på Grand hotell, Kaffebørsen og Flamencohuset

Arr: Byteltet as

butikkene er åpen 10 - 16:00

VEDLEGG 9. KULLOS FORGIFTNING PÅ NORWAY ROCK 2008

Godt å få det bekreftet, sier Kvinesdals-lensmann.

RALF LOFSTAD

(Dagbladet.no): Det er endelig på det rene at Anita Wathne (31) og Terje Brueland (32) døde som følge av kullforsgiftning. Det er klart etter at den foreløpige obduksjonsrapporten nå foreligger.

UNDERSØKELSER: Kriminalteknikere undersøkte toetasjesbussen i helga. Nå skal den undersøkes på ny, etter at dødsårsaken er på det rene.

Video: JAN RUNE BERGE

Kvinesdal, Norge

- Det er godt å få det bekreftet, sier Kvinesdals-lensmann Jan Magne Olsen til Dagbladet.no.

Ti funnet livløse

Politiet har, helt siden samboerparet og åtte andre ble funnet livløse i en buss på Norway Rock Festival på lørdag, mistenkt at festivalgjengerne fra Rogaland ble forgiftet av kullos som stammet fra et bensindrevet aggregat som var i drift i et siderom i bussen.

Nå er det altså bekreftet, etter at de to døde ble obdusert ved Stavanger universitetssjukehus i går. De pårørende er orientert om resultatene.

- Hvilke følger får dette for den videre etterforskningen?

- Nå som vi vet årsaken til dødsfallene, kan vi konsentrere oss enda mer om aggregatet. Krimteknikere skal granske det og bussen enda en gang seinere i uka, i tillegg skal vi prøve å kartlegge bruken av aggregatet, forteller lensmannen.

Kan ta tid

Vitneavhørene startet så smått i går, og vil trolig foregå i lengre tid framover. Blant annet skal de overlevende fra bussen avhøres - når de er i stand til det. Deretter skal skyldspørsmålet avgjøres i retten.

- Det dreier seg delvis om folk som fortsatt ligger på sykehus, dessuten er jo dette midt i fellesferien, så det det kan ta tid før straffesaken kommer opp, sier lensmann Olsen.

To av de skadde er nå utenfor fare og er utskrevet, mens de seks resterende ligger til behandling og observasjon. Samboerparet hadde lagt seg til å sove i andre etasje i bussen og ble derfor mest eksponert for den livsfarlige gassen.

De fleste av de gassrammede i bussen kom fra den lille bygda Oltedal i Gjesdal kommune, som er hardt rammet av tragedien. Wathne og Brueland etterlater seg tre små barn.

Hentet 11.5.2009, fra

<http://www.dagbladet.no/nyheter/2008/07/15/540878.html>